3874

Q23:21
35C7M

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

Q23:21 5476
35C7M
Mallikarjuna Shastri
Shamkar samhita

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

Q23:2.1
35C7M. 92.
5476

SHRI JAGADGURU VISHWARADHYA JNANAMANDIR
(LIBRARY)
JANGAMAWADIMATH, VARANASI

Please return this volume on or before the date last stamped
Overdue volume will be charged 1/- per day.

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No. 5476

O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Ko

ఓమ్

శివాయనమః

శివాద్వైతపంచకనామకగ్రంథమమున్

కృష్ణామండలేనందిగామగ్రామసమీపే

వేములపల్యాగ్రహారికః

మ॥ బ్ర॥ భండారుకొండయ్యా

మంత్రికుమారః

సదాశివమంత్రీ

బ్రహ్మశ్రీ యేలూరుగ్రామవాస్తవ్యేన

మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశాస్త్రిణా

లేఖకప్రమాదాదిజనితదోషాన్ పరిశోధయ్యా

మ॥ దుగ్గిరాలసుందరశివమంత్రిణః

శ్రీమత్త్రిపురసుందరీముద్రాక్షరశాలాయమ్

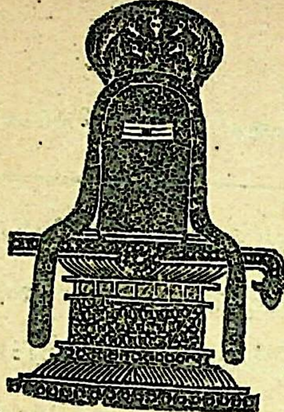
ముద్రాపయిత్వా

ప్రకట్యా చరీకరీత్

౧౦..౮ ..౧౯౫ శ.

ఏలూరు

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

దోషాన్పర్యసాక్షీ , ల్లేఖకముద్రాంకకప్రమాదభవాన్।

ఏలూరు నిగమవాసీ , మల్లమపలి మల్లికార్జునారాధ్యః॥

O,23:1L
35C7M

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, VARANASI,
Acc. No. 5476

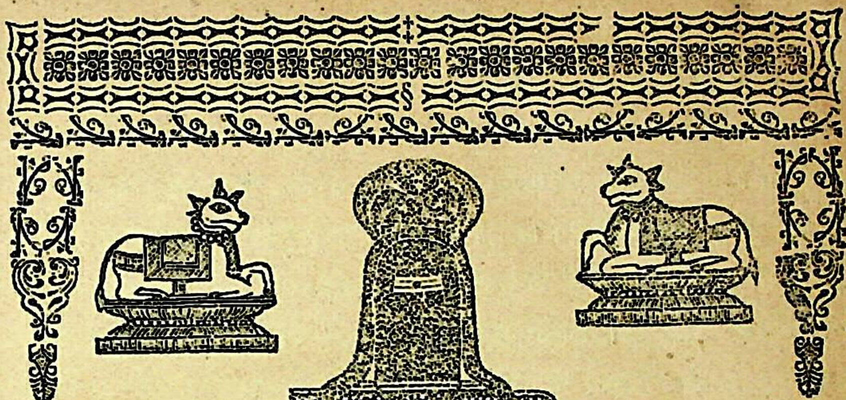
CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీమద్గుణాంబుధి వేములపల్యాగ్ర,
హారికుండఖిల దిగ్వ్యాప్తయశుఁడు।
భండారువంశదీపకుఁడు నాకొండయా,
మాత్యతల్లజునికుమారుఁడైన।
శ్రీసదాశివమంత్రిశేఖరుఁడల శైవ,
పంచకంబచ్చు వేయించి సంపు।
టంబు నాకొఁకటి ధర్మంబుగ ముదముతో,
భక్తమాహేశ్వరప్రకరమునకు।
నొసఁగుచుండె నిజాన్వవాయులు తరింప।
శైవులెల్లను వినిగని సంతసింపఁ।
దనదుఘనకీర్తి సేతుశీతనగమధ్య।
ధారుణీమండలమున ననంతటను బర్వ॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

అసాధు		పుట	పంక్తి
శేవణా	రేవణ	౧	౯
వాపి	వాపీ	౨	౨౫
దాబుధి	దాంబుధి	౩	౬
స్థిరకృత	స్థిరీకృత	౩	౧౯
తశేస	తలేన	౪	౯
నివేదయేత్	న్యవేదయత్	౫	౮
ము_క్తః	ము_క్తిః	౫	౧౦
మగ్నా	మగ్నో	౭	౧
బిభ్రుయా	బిభృయా	౮	౨౫
కుర్వీత	కుర్వీరక్	౧౬	౩౦
సమ్యా	సమ్యగ్	౧౯	౨౧
స్పృష్టా	స్పృష్ట్వా	౧౭	౧
సర్ప	సర్వ	౧౮	౯
నిధిధ్యా	నిదిద్యా	౩౪	౨౫
గృహిబా_క్తం	గృహిభ్యా_క్తం	౩౫	౧౪

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీశివాయనమః

శ్రీ శివాద్వైతసిద్ధాంతపంచకం.

శ్రీమజ్జగద్గురురేవణాచార్యాదిస్తుతిః॥

శ్రీ శివాయనమః। ఓంనమఃప్రణవార్థాయ। శుద్ధజ్ఞానైకరూపిణే। ని
ర్మలాయప్రసన్నాయ। దక్షిణామూర్తయేనమః ॥౧॥ నందినంశివసంసేవా
నందినంప్రమథాధిపం। శిలాదనందనంవందేసుకేశీ ప్రాణవల్లభం ॥౨॥ వి
ఘ్నేశవిధిమార్తాండ। చంద్రేంద్రోపేంద్ర వందిత। నమోగణపతేతు
భ్యం బ్రహ్మణాంబ్రహ్మణస్పతే ॥౩॥ ఉమాకోమలహస్తాబ్జ సంభావిత ల
లాటకం। హిరణ్యకుండలంవందే కుమారంపుష్కరస్రజం ॥౪॥ రేణుకేశ
మఖిలార్థసిద్ధిదం। లింగజంగమగురుస్వరూపిణం। చిత్తవాణితనోభజస్వ
మే చింతసేననుతి నాసుపూజయా ॥౫॥ షట్స్థల జ్ఞాన సంపన్నం షట్త్రిం
గాంగవివేకినం। రేవణాసిద్ధయోగీంద్రంగురుంవందే యతీశ్వరం ॥౬॥ శివ
యోగరతంసిద్ధం। శైవశాస్త్రవిచక్షణం। వానప్రస్థంశ యోగీంద్రం వందే
హం మరుళప్రభుం ॥౭॥ ఏకమేవపరంబ్రహ్మ వదంతం బ్రహ్మచారిణం

CC-O: Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఏకోరామమహం వందే శివలింగాంగ తత్పరం ॥౮॥ శ్రౌత స్మార్తసమాచారం పండితారాధ్యదేశికం। గృహిణం సర్వధర్మజ్ఞం। వందే ప్రత్యక్ష శంకరం ॥౯॥ కాశీవిశ్వేశ నికటమటయిత్వా హఠాద్ధరిం బభంజ విష్ణు భక్తాం స్తం మన్యే మంచనపండితం ॥౧౦॥ గౌతమీతీరవిభ్రాజ ద్దక్షవాటీపురేస్థితం। భీమారాధ్యాత్మజం వందే మల్లికార్జునపండితం ॥౧౧॥ గంధర్వభూతశతస ప్తకశాపమోక్ష। దానప్రభావజగదద్భుత కీర్తిభాజం విశ్వేశ లింగ నిజగర్భజని మహాంతం। వందే హమీశనిభ ముద్భట పేళికాఖ్యం॥౧౨॥ శ్రీమతే దేశికేంద్రాయ స్వాత్మానంద ప్రకాశినే వేమనారాధ్య గురవే నమస్తేస్తు మహాత్మనే॥ శ్రీమత్కోటిఫలీపురీవర శివప్రాసాదసంవాసినం। లింగాంగైక్యవిమర్శదర్శనవిధం వేదార్థసంవేదినం। శశ్వత్స్థాపిత శైవధర్మసమయం శిష్యప్రశిష్యాన్వితం। విశ్వారాధ్యగురుం నమామి సతతం విశ్వాభి వంద్యం విభుం॥—§ శ్రీశివాభ్యాంనమః §—

శ్రీస్కాందే మహాపురాణే శంకరసంహితాయాం। శివషణ్ముఖ సంవాదే వీరశైవధర్మనిర్ణయే వీర మాహేశ్వర ప్రశంసానామాశీతిశతతమోధ్యాయః॥

ఋషయః భగవఞ్ఛ్రోతుమిచ్ఛామో। వీర మాహేశ్వర క్రమం। త్వమస్మాకం మహాభాగ వక్తుమర్హసి సత్తమ ॥౧॥ శ్రీసూతః॥

వక్ష్యే యుష్మాకమద్యాహం। శృణుధ్వం శ్రద్ధయాన్వితాః। మహేశ్వర ముఖోద్గీతం। వీరమాహేశ్వర క్రమం ॥౨॥ పురా కైలాసశిఖరే। నానా మునిగణావృతే విద్యాధరసమాకీర్ణే। దేవగంధర్వసేవితే ॥౩॥ శకుంతసంఘసంఘృష్టే। ప్రమథవ్రజశోభితే। అప్సరోగణ సంశోభే। సర్వాశ్చర్యమనోహరే ॥౪॥ హేమప్రాకారసంయుక్తం। రత్నవప్రవిరాజితం। పీయూష పరిఘాక్రాంతం। నవద్వారవిభూషితం॥౫॥ పురమస్తి మహారమ్యం। రత్నతోరణమండితం। ఉపకంఠసనాథోప। వనమాలావిభూషితం ॥౬॥ వాపీతటాకసంఘాత। పరీతం గోపురాన్వితం। ప్రాసాదమాలాసంలీఢ। వ్యోమమండలముత్తమం॥౭॥ నానారత్నౌఘఖచితం। కణక పత్రమిప్రావనేః। పుణ్యకృద్భిరవాప్యం చ। నానాప్యం పాపకర్మభిః ॥౮॥ తత్రాస్తి మందిరం

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రమ్యం॥ చిత్రభిత్తిసమన్వితంనానారత్నౌఘఖచితం । సహస్రస్థూణసమి
తం॥ ౯॥ తత్రసింహాసనేరమ్యే । సహస్రారవిరాజితే । మృదుతూలాభి
రచిత । తల్పాస్తరణశోభితే॥ ౧౦॥ శాతకుంభమయేదివ్యే । సూక్ష్మవ
స్త్రోత్తరచ్ఛదే। పరీవ్యాకీర్ణమందార। పుష్పమాలావిభూషితే॥౧౧॥సమా
సీనంమహాదేవం।యోగిధ్యానైకగోచరం।గిరిజాశ్రితవామాంకం।స్వాత్మా
నందాబ్ధిస్థితం ॥౧౨॥ సురసీమంతినీహస్త। విన్యస్తసిత చామరం । వా
మభాగస్థవిష్ణ్వంస।విన్యస్తకరపల్లవం ॥౧౩॥ కృతాంజలిపుటేనాబ్జ। జను
షాశ్రుతిగోచరైః ।స్తూయమానగుణవ్రాతం।దేవదేవంమహేశ్వరం॥౧౪॥
నందినావేత్రహస్తేన శంకరాహితదృష్టినా। శిక్షితానేకచపల। గణదర్శ
నలాలసం॥౧౫॥ స్వయంస్వమేవ ధ్యాయంతం।శివభావేహితేరతం । జ్ఞా
నశాస్త్రప్రస్మునీంద్రాణాం। వ్యాఖ్యాంకుర్వన్తనిర్మలం ॥౧౬॥ భక్త్యా ప్ర
ణమ్యదేవేశం। పప్రచ్ఛశిఖివాహనః। సర్వలోకోపకారార్థం।భగవంతం
త్రిలోచనం॥౧౭॥ భగవఞ్ఛ్రోతుమిచ్ఛామి। సర్వప్రాణిహితంపరం। కేచి
ల్లింగార్చనంపీఠే। ప్రశస్తంతుప్రచక్షతే॥ ౧౮ ॥కేచిచ్ఛైవాగమాభిజ్ఞాః
ప్రాణలింగార్చనాపరాః । లింగేప్రాణంసమాధాయ। కరపీఠేశివార్చనం।
౧౯॥ ప్రశంసత్యుత్తమం దేవ॥ బ్రూహికింముఖ్యమేతయోః । సంశయంమే
మహాంతంత్వం।ఛేత్తుమర్హసిశంకర॥౨౦ ॥శంకరః॥ సాధుపృష్టం.త్వయా
వత్స । వక్ష్యామ్యేతద్విశేషతః । వేదాగమపురాణేషు।సారంగోప్యంమ
నోహరం॥౨౧॥ భక్తిస్థిరకృతాయస్మిన్। మ్లేచ్ఛేపిద్విజసత్తమే సమే ప్రి
యశ్చతుర్వేదీ। నప్రియోభక్తివర్జితః॥౨౨॥ సాభక్తిర్ద్వివిధాజ్ఞేయా బా
హ్యాభ్యంతరభేదతః। బాహ్యాస్థూలాంతరాసూక్ష్మా । వీరమాహేశ్వరా
దృతా॥౨౩॥ సింహాసనేశుద్ధదేశే। సురమ్యేరత్నచిత్రితే। శివలింగస్యపూ
జాయా। సాబాహ్యభక్తిరుచ్యతే॥౨౪॥ లింగేప్రాణం సమాధాయ। ప్రా
ణేలింగంతుశాంభవం। సశరీరంమనఃకృత్వా। నకించిచ్చింతయేద్ధృది॥౨౫॥
సాభ్యంతరాభక్తిరితి।ప్రోచ్యతేశివయోగిభిః। సాయస్మిన్వర్తతే తస్య।
జీవనంభృష్టబీజవత్ ॥౨౬॥ జీవన్ముక్తస్సవిజ్ఞేయో । వీరమాహేశ్వరః పు
మాన్। ప్రారబ్ధకర్మభోగాంత। మేవంసంసారదర్శనం॥౨౭॥తస్యావక్ష్యే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మిహేవత్స। శివలింగార్చనక్రమం। సంసారఘోరదుఃఖస్య । భేషజంము
క్తిసాధనం॥౨౮॥ నిత్యానిత్యవిచారవాన్ ఇహాపరత్రాపేక్షితాఫలారతిః।
శాంత్యాద్యంగసమస్వితస్సుచరితో। మోక్షార్థితా త్సఖ్యవాన్। సత్యా
నందపరప్రకాశపరిపూర్ణాత్మప్రబోధాన్వితం। కృత్యాకృత్యవివేకినంగురు
వరం।ప్రేయాన్నరోభక్తిమాన్॥౨౯॥ నత్వాభక్తిపురస్సరం గురువరం।
విజ్ఞాపయేత్ప్రాశ్వగతః। స్థిత్వాజన్మశతాగతాద్భవ భయాద్భీతోస్మిమాం
శాధిభో।యేనాయం। భవపాదపస్సుఖఫలశ్శోషంసమూలంప్రయా। త్త్వా
రాత్కర్మ బలేనతత్కథయమే ।మోక్షప్రదంసద్గురో ॥౩౦॥ ఇత్యుక్త్వా
గురురాదరేణ।కృపయా।శిష్యంసమీపస్థితం।స్పృష్ట్వా పాణితలేనసాధుగ
దితం। ప్రీతోస్మివత్సత్వయా। సంసారార్ణవ తారకే పరశివే। లింగస్వ
రూపేమలే। ప్రాణంజీవకళాధరంతవనిధా। స్యేత్వం తదాస్యాఃపరం॥
౩౧॥ ఇత్యుక్త్వా పూర్ణకలశం। తండులస్యోపరిస్థితం। అభిమంత్ర్యస
తారేణ ।శ్రీమత్పంచాక్షరేణచ ॥౩౨॥ స్వయంచప్రాఙ్ముఖో భూత్వా।
గోమయేనోపలేపితే। మండలేస్థాపితంశిష్య। ముత్తరాభిముఖంగురుః॥33
అభిషేకంపునఃకుర్యా।త్కలశస్థోదకేనసః । శిష్యదేహేతతశ్శక్తి।పాతం
కృత్వాస్వవిద్యయా ॥౩౪॥ పీఠస్థ శివలింగేతు।శిష్య ప్రాణం నిధాయచ।
లింగంసంస్థాప్యతత్పాణౌ। ప్రాణలింగంభవేత్తతః॥౩౫॥ దత్వా శిష్యా
యతల్లింగం శ్రద్ధాభక్తియుతాయసః। నత్యజప్రాణలింగంత్వం।యావజ్జీ
వం ప్రతిజ్ఞయా॥౩౬॥ పునర్భవోనతేవత్స ।విద్యతే మాతృయోనిషు। ఇ
త్యుక్త్వాభిముఖంశిష్య। మాసీయకృపయాపునః॥ ౩౭ ॥ వీరమాహేశ్వ
రంధర్మం। క్రమాదుపదిశేద్గురుః। వత్సలింగార్చనంనిత్యం। త్రికాలం కు
రుభక్తితః॥౩౮॥ పూజాద్రవ్యాణిసంశోధ్య। శుచిస్తద్గతమానసః। హస్త
సింహాసనేలింగ। మప్రమాదేనధారయ ॥౩౯॥ ప్రమాదాత్పతితే లింగే
సహప్రాణాన్పరిత్యజ। కురుష్వవత్సోపచారాన్ । షోడశస్థాన పూర్వ
కాన్ ॥౪౦॥ బాహ్యాభ్యాంతరాన్వత్స। సమాహిత మనస్సదా॥ స్నా
నంసమర్ప్యసలిలేనసాపూర్ణభావ । వస్త్రంత్రిశక్తగుణసంయుత యజ్ఞ
సూత్రం। విద్యానుగంధమహాభూతదయాక్షతాశ్చ। శబ్దాదిపుష్పచయమ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పంచాయనిత్యమంగ॥౪౧॥ ప్రజ్ఞామనోహంకృతిచిత్త ధూపం। శ్రోత్రాది
పంచేంద్రియదీపమంగ। సద్వాసనాతైలయుతంచదేహే। జీవోపహారం
సుఖదుఃఖచాహ్యం ॥౪౨॥ గుణత్రయాఖ్య తాంబూలం। ప్రాణార్పణ
నమస్కృతిం। శాంతిపుష్పాంజలిందేహే। చైకభావ విసర్జనం ॥౪౩॥ ఏ
వమభ్యంతరద్రవ్యై। సంభృతంశివపూజనం ।కృత్వాహిదేహీసతతం। లిం
గంవస్త్రేణ వేష్టితం॥౪౪॥ మస్తకేకంధరేకక్షే। వక్షస్యథకరస్థలే। నాభే
రధస్తాత్సతతం। ప్రమాదాన్నైవ ధారయ॥౪౫॥ ఇత్యాదిష్టోగురుణా
శిష్యశ్శ్రద్ధాసమన్వితః। దేహంచారాత్ధనంప్రాణాన్ । సర్వంతస్మైనివే
దయేత్॥౪౬॥ యస్యదేవేయథాభక్తి। శ్శివభక్తేగురౌతథా। తస్య పా
ణితలేముక్తిః। స్థితాహస్తస్థబిల్వవత్॥౪౭॥ తదేవహస్తాంబుజపీఠమధ్యే
నిధాయలింగంపరమాత్మచిహ్నం। సమర్చయేద్దే। కథితోపచారైర్న్నర
శ్చబాహ్యాంతరభేదభిన్నైః॥౪౮॥ గురుప్రసాదాధిగతేష్టలింగం। సంపూ
జయంతంస్వకరాబ్జపీఠే। షడాస్యభక్త్యా। వివిధోపచారైః। ర్నరస్తమాలా
క్యవిముక్తిమేతి॥౪౯॥ అత్యాశ్రమీప్రాణలింగ।సంబంధీభస్మఘుంటికాం। కం
థాంకమండలుంభిక్షా। పాత్రందండంచధారయేత్ ॥౫౦॥ ఏతాఃపంచమ
హాముద్రాః। యస్మిన్ యస్మిన్ వసంతిహి।తంతంశరణమభ్యేత్య। శర్వభా
వేనపూజయేత్ ॥౫౧॥ పంచముద్రాన్వితోధర్మో। యస్మిన్ వత్సప్రవర్తతే
సవంద్యఃసర్వదాపూజ్యఃప్రాణలింగసమన్వితః ॥౫౨॥ త్రిపుండ్రధారణంకు
ర్యాద్భస్మనాసజలేనచ। అగ్నిహోత్రసముద్ధేనవిరజానలజేనవా॥౫౩॥ స
ర్వాంగోద్ధూళనంకుర్యా। త్సద్యోజాతాది మంత్రతః। అగ్నిరిత్యాది భి
ర్వాపి। షడ్భిరాథర్వణోదితైః ॥౫౪॥ విచారయేత్సదాజ్ఞాన। సాధనా
న్యఖిలాన్యపి। పురాణాగమవేదేషు। ప్రాణలింగసమన్వితః ॥౫౫॥ భక్తి
శ్రద్ధాతితీక్షాభి। రతిధ్యానంతిశ్చమోదయా। రుద్రాక్ష ధారణం భస్మ।
ధారణంచప్రచక్షతే ॥౫౬॥ తేషాంముఖ్యతమంభస్మ। రుద్రాక్షాణాంచ
ధారణం। యోధత్తేభస్మరుద్రాక్షం। సతతంసభవేచ్ఛివః॥ వర్ణీవాతా
పసోవాపి। శూద్రోవాయదిభూతిదః। సాభూతిస్సర్వదా గ్రాహ్యా। నో
చేద్రోహీమమైవసః ॥౫౭॥ యోఽసరో విపరీతంస్యా ద్భస్మరుద్రాక్షధా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రణే । త్వేషోవాజాయతేవత్స । తంవింద్యాజ్జారసంభవం॥ ౫౯॥ పురా
కృతమహాపాప । వాగురావశవర్తినాం।నరాణాంపశుభూతానా । మ
య్యంధర్మోనరోచతే॥ ౬౦॥ దేవతానామహంశ్రేష్ఠో । మంత్రాణాంచ
షడక్షరః । వర్ణానాంబ్రాహ్మణోయద్వ । ద్ధర్మాణాంభస్మధారణం॥
౬౧॥ విశేషతఃప్రాణలింగ । సంబద్ధీభస్మధారయేత్ । రుద్రాక్షమాలామ
నిశం ।శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః॥౬౨॥మస్తకేకర్ణయోఃకంఠే । బాహ్వోర్మ
ధ్యే।ప్రకోష్ఠకే।రుద్రాక్షాణియథాశక్తి।ధారయేదుపవీతకే ॥౬౩॥ వదేత్స
త్యంహితంపథ్యం।ప్రియంధర్మసమన్వితం।వంచనంశివభక్తేషు।నకుర్వీతకదా
చన॥౬౪॥పంచముద్రాన్వితంప్రాణ।లింగసంబంధినంనరం। పూజయేదాద
రేణైవ। యఇచ్ఛేత్పరమాంగతిం ॥౬౫॥ పూజితేయత్ర మద్భక్తే వీరమా
హేశ్వరేజనే । తత్రాహంపూజితస్తస్మై దాస్యామీష్టంషడానన ॥౬౬॥
యత్రమాహేశ్వరఃకుర్యా । చ్ఛివలింగార్చనంసకృత్ । వసంతితత్రతీ
ర్థాని।సర్వాణిసతతంగుహ॥౬౭॥వీరమాహేశ్వరంమాంచవిభిన్నంప్రవదం
తిమే।తేమూఢాఏవమనుజా ।నాత్రకార్యావిచారణా॥౬౮॥బహిష్ఠాస్సర్వ
దాసర్వే।త్వంనందీగణనాయకః ।మమాత్మాప్రాణలింగైక్యా।స్సఏవాహంన
సంశయః॥౬౯॥ యస్యగేహాగ్రసముద్దిశ్య।యాతిమాహేశ్వరోజనః।క్రీడంతిత
స్యపితరోయాస్యంతిపరమాంగతిం॥౭౦॥ లింగార్చనంయస్యగృహేశివైక్యం।
కుర్వీతవైతస్యగృహంపవిత్రం।మాతాకృతార్థాసఫలంచజన్మ। ధన్యఃపితా
పుణ్యతమోన్వవాయః ॥౭౧॥ అతఃసుఖార్థీశివలింగపూజకం। సమగ్రమే
న్నిత్యమతంద్రితస్సుధీః। సమస్తసంసారనివృత్తయేసదా । జలాన్నవస్త్రా
భరణాంగనాదిభిః ॥౭౨॥ వత్సైతేగణనాయకాఃక్షితితలం। గత్వానియు
క్తామయా । సంభూతాస్సకలాసుజాతిషుపునర్లింగార్చనా తత్పరాః
సంస్థాప్యోత్తమవీరశైవపదవీం। లోకేహితార్థంనృణాం। ముద్రాః పంచ
దధంతఏవవిచరం। త్యంతేసమేష్యంతిమాం॥౭౩॥ ఇతి పరమరహస్యం
వత్సవేదాంతసారం।సకలసురమునీంద్రైరాదృతంభక్తిమద్భిః। కథితమ
ఖిలదుఃఖధ్వంసకంతుభ్యమేతత్।త్వమపికథయధర్మం । ప్రాణ లింగైక్య
భాజాం॥ ౭౪॥ ఇతీరితంశంభుముఖారవిందా । దాకర్ణ్యతం । ప్రాణ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శివైక్యధర్మం। స్కందో భవద్భక్తి। సుధాంబురాశౌ। మగ్నోముదాబా
ష్పపరీతనేత్రః ॥౪౫॥ లబ్ధ్వా సంజ్ఞాంమహాయోగీ। భక్త్యా పరవశో గు
హః। అహమద్యకృతార్థోఽస్మి। త్యుక్త్వా శంభుం। ననామసః ॥౪౬॥ యూ
యం। భాగ్యవతాంశ్రేష్ఠ ! సర్వధర్మోత్తమోత్తమం। స్థాపయధ్వ। మి
మంధర్మం। వీరశైవంమునీశ్వరాః। ఇతిశ్రీమహాస్కాందే శంకర సంహితా
యా । ముపరిభాగే। వీర మాహేశ్వర ప్రశంసానా మాశీతి శత త
మోధ్యాయః॥ శ్రీ శ్రీ

ఋషయః॥ కథితో భవతా సూత ధారణక్రమ ఉత్తమః ॥ పూజావిధిమిదా
నీం। నో దినాచారాన్వితం వద॥౧॥ సూతః॥ వక్ష్యే లోకోపకారాయ। లిం
గపూజావిధింద్విజాః। యథా శివేనకథితం । స్కందాయామితతేజసే॥ ౨॥
దినాచారయుతందేవ । లింగార్చనవిధింమమ । వక్తుమర్హసి దేవేశ।కృప
యా। భక్తవత్సల॥ ౩॥ శంకరః॥ వదామి సంగ్రహేణాహం। పృచ్ఛత స్త
వషణ్ముఖ । సంసారదుఃఖపాశఘ్నం । వత్సమోక్షైకసాధనం॥ ౪॥ బ్రా
హ్మేముహూర్తేచోత్థాయ।చింతయేచ్ఛంకరంశుచిః। ఇమంధర్మం। ధనందో
షవర్జితందినకిర్మచ॥ ౫॥ ధనాద్ధర్మప్రవృత్తిస్స్యా । న్నరాణాంధర్మకారి
ణాం । ధర్మాత్ప్రసీదతిశివ । శ్చింతయేత్తద్ధనాగమం॥ ౬॥ తతో గృహాద్విని
ర్గత్య। బహిర్గచ్ఛేదతంద్రితః। వాగ్యతః పృధివీభాగే। మిషువిక్షేపమాత్రతః॥
తత్రాస్త్రీర్యతృణైర్భూమిం మలమూత్రేసముత్సృజేత్ । నిష్ఠీవేద్విసృజేద్వా
చం । వస్త్రప్రావృతమస్తకః॥ ౮॥ ప్రక్షాళయేద్గుదంశిశ్నం । మృద్భిరప్యు
ద్ధృతైర్జలైః। గంధలేపనివృత్త్యర్థం । కుర్యాచ్ఛౌచమతంద్రితః॥ ౯॥ యా
వన్మాత్రాన్మనశ్శుద్ధి ।స్తావచ్ఛౌచంసమాచరేత్।శాస్త్రోక్తేనైవకామ్యేన। కు
ర్యాద్దంతప్రధావనం॥ ౧౦॥ ఆచమ్యవిధివద్వత్స। కృత్వామంత్రేణమార్జనం।
శ్రీమత్పంచాక్షరేణైవ । గాయత్ర్యాశైవయాతతః॥ ౧౧॥ స్నాయాద్విశుద్ధ
భావేన। నరస్సంకల్పపూర్వకం। నద్యాంతటాకేవాప్యాంవా। గిరిప్రస్రవణే
హ్రదే॥ ౧౨॥ ఉద్ధృతైరుదకైః కూపే। దతుస్స్నాయాత్సమాహితః ॥ అశ
క్తః కంఠమాత్రంవా । కటిమాత్రమథాపివా॥ ౧౩॥ ఆచమ్యచేలమహతం
చ। పరిదధ్యాదథాచమేత్ । ప్రాతస్స్నానేప్యశక్తశ్చే । న్మధ్యాంహ్నే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్నానమాచరేత్॥ ౧౪॥ అఘోర్యాద్యుపాస్తిపర్యంతం । ప్రాతఃకృత్యంస
మాపయేత్। తతశ్శివార్చనాగారం । శుద్ధాంతఃకరణఃపుమాన్॥ ౧౫॥ ప్ర
విశ్యోపవిశేత్తత్ర। స్వాసనేచోత్తరాననః। భస్మపాత్రంపినిక్షిప్య। జలపా
త్రంషడానన॥ ౧౬॥ ధ్యాయేచ్ఛివజలాద్యత్ర । మోమాపస్సర్వమిత్యపి।
శంకరంభస్మనితథా । శ్రీమత్పంచాక్షరేణచ॥ ౧౭॥ భస్మస్నానంతతఃకు
ర్యాజ్జన్మకర్మనివృత్తయె । అగ్నిరిత్యాదిభస్మంవైస్సద్య జాతాదిమంత్ర
తః॥ ౧౮॥ సర్వాంగోద్ధూళనంకుర్యాదాపాదతలమస్తకం । మలనిర్మోచ
నంత్వేతజ్జలస్నానంషడానన॥ ౧౯॥ భస్మస్నానంతుసంసార । తాపవి
ధ్వంసకారణం । భర్త్సనాత్సర్వపాపానాం । భాసనాత్పరమాత్మ
నః॥ ౨౦॥ భస్మేతిగీయతేసద్భి । ర్వేదాంతేష్వాగమేషుచ। యోన్యథా
మన్యతే । భస్మసపాపీయాన్నసంశయః॥ ౨౧॥ సఏవమన్యతేవత్స । మాత
రంవ్యభిచారిణీం। మద్భక్తైర్భస్మరుద్రాక్ష । ధారణేముఖసర్వదా॥ ౨౨॥మ
హాపాపవతాంద్వేషః। స్వభావాదేవజాయతే।యస్యేదంజన్మపారాంత్యం
తస్యానందోభిజాయతే॥ ౨౩॥ స్వభావాన్మయిమద్భక్తే। భస్మరుద్రాక్షధా
రణే। త్రిపుండ్రంధారయేత్పశ్చా । ద్భస్మనాసజలేనచ॥ ౨౪॥ శ్రీమత్పం
చాక్షరేణైవ । మంత్రైరేభిష్షడానన । లలాటేభగవాన్బ్రహ్మా । హృద
యేహవ్యవాహనః॥ ౨౫॥ నాభౌస్కందోగళేపూషా। బాహుమూలేతుద
క్షిణే। రుద్రాదిత్యాస్తథామధ్యే । మణిబంధేశచీపతిః॥ ౨౬॥వామనోవా
మభాగేతు। మధ్యేచైవప్రభంజనః। వసవోమణిబంధేతు। పృష్ఠదేశేహరిస్స్వ
యం॥ ౨౭॥ శిరస్యాత్మామహాదేవః।పరమాత్మాహిసర్వతః। త్రిపుండ్రధా
రణంకృత్వా। తతోరుద్రాక్షధారణం॥ ౨౮॥ కుర్యాదుక్తప్రకారేణ।తత్తత్
స్థానేసమాహితః। శిఖాయామేకరుద్రాక్షం । షట్త్రింశదథమస్తకే॥ ౨౯॥
ద్వాత్రింశద్ధారయేత్కంఠే। బాహ్వోష్షోడశషోడశ। కర్ణయోష్షట్ప్రకో
ష్ఠేచ। ద్వాదశద్వాదశానఘ॥ ౩౦॥ ధారయేదుపవీతంచ।హ్యష్టోత్తరశతా
న్వితం॥ అక్షమాలాంచబిభృయా । త్సప్తవింశతిసంయుతాం॥ ౩౧॥ ఏవం
దేహమలంకృత్య। సహోరుద్రాక్షమాలయా । రుద్రనేత్రాంబుజాతాని । రు
ద్రాక్షాణినరోత్తమః॥ ౩౨॥ యోధత్తేభస్మసతతం।సహుద్రోనాత్రసంశయః

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

జలపుష్పాక్షతాదీని । పూజాద్రవ్యాణిశోధయేత్॥ ౩౩॥ శివాహా
ణ్యతిరమ్యాణి । పవిత్రాణిషడానన । తతోరుద్రమయీంకుర్యా । త్తనుం
రుద్రార్చనాపరః॥ ౩౪॥ అరుద్రఃపూజయన్ రుద్రం । నపూజాఫలభాగ్భ
వేత్॥ రుద్రోభూత్వాయజేద్రుద్రం । నారుద్రోరుద్రమర్చయేత్॥ ౩౩॥
ప్రాణలింగాంగసంబంధీ। సరుద్రోనాత్రసంశయః । శరీరేవత్సకరణాన్య
ధితిష్ఠంతిదేవతాః ॥ ౩౪॥ అభ్యంతరాణిబాహ్యాని । దర్శనాద్యుపభోగతః
అర్పితానిభవంత్యేవ । ద్రవ్యాణిశిఖివాహన॥ ౩౫॥ అర్పితాన్యర్పయేద్యస్తు
రౌరవంనరకంవ్రజేత్। తద్దోషపరిహారాయ । శరీరందేవతామయం॥ ౩౬॥
భూతేంద్రియాదిసంయుక్తం। ధ్యాయేద్రుద్రాత్మకంనరః । తతస్సమాహి
తమనా। శ్శంకరధ్యానతత్పరః॥ ౩౭॥ పూర్వోక్తేనప్రకారేణ। కుర్యాల్లిం
గార్చనంనరః। పాద్యార్ఘ్యాచమనంస్నానం। పునరాచమనంగుహ॥ ౩౮॥
వస్త్రంయజ్ఞోపవీతంచ। చందనంగంధమక్షతాన్ । పుష్పాణిశివయోగ్యాని
పత్రాణివివిధానిచ॥ ౩౯॥ ధూపందీపంఘృతయుత। ముపహారంషడానన।
భక్ష్యభోజ్యాన్నపానాది। ప్రశస్తద్రవ్యసంయుతం॥ ౪౦॥ దద్యాచ్ఛివాయ
తాంబూలం। కర్పూరాద్యుపదంశకం! ఘృతాక్తవర్తియుక్తాని। శాలిపిష్ట
కృతానిచ॥ ౪౧॥ నీరాజనానిరమ్యాణి । దద్యాదేకాగ్రమానసః । శ్రీమ
త్పంచాక్షరేణైవ।మంత్రేణశిఖివాహన॥౪౨॥ పుష్పాంజలింతతోదద్యాద్వేద
మంత్రైస్త్రిశూలినే। లౌకికైర్వైదికైస్స్తోత్రైః।శ్శివంస్తూయేతభక్తిమాన్॥
౪౩॥ నేక్షితపూజావేళాయాం।నరంవత్సబహిష్కృతం। శివద్రోహిణమా
చార। నిందకంనహ్యాదిస్మరేత్॥ ౪౪॥ శివేశైవాగమేశైవే। ధర్మేశివపరిగ్ర
హే। జంగమేప్రాణలింగైక్యే । శివలింగార్చకేగుహ॥ ౪౫॥ శివస్థానేషుస
ర్వేషు। వారాణస్యాదికేషుచ। విపరీతాభవేద్బుద్ధి। ర్యస్యస్యాత్స బహిర్న
రః॥ ౪౬॥ దధీచినాగౌతమేన।శప్తామేబ్రాహ్మణాధమాః।కలావవతరిష్యం
తి। నిందకాస్తేబహిష్కృతాః॥ ౪౭॥ రాక్షసాః క్రూరకర్మాణః । పాపా
చారసమన్వితాః। కలావవతరిష్యంతి । నిందకాస్తేబహిర్నరాః॥ ౪౮॥ బ్ర
హ్మహత్యాసురాపానంస్వర్ణస్తేయంకృతఃపురా । బహిర్నరాభవిష్యంతి
కలావీశ్వరనిందకాః॥ ౪౯॥ నతైశ్చసహభాషేత । నసహాసీతచాసనే। తై

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

షాంపంక్త్యా నభుంజీత । నతైఃకుర్వీతబంధుతాం॥ ౪౦॥ ప్రమాదాదర్చనః
కాలే। పశ్యేద్యదిబహిర్నరం। ప్రాయశ్చిత్తేనమహతా। శుద్ధిమాప్నోతిమా
నవః॥ ౪౧॥ ఏతేషాందర్శనేప్రాయ శ్చిత్తమష్టో త్తరంశతం। శ్రీమత్పం
చాక్షరంమంత్రం । జపేద్ధ్యాత్వా శివంనరః॥ ౪౨॥ స్పృష్ట్వాబహిర్నరం
స్నాత్వా। సచేలంశివనిందకం । కృత్వాతుభస్మతాంబూలంమద్భక్తానాం
చభోజయేత్॥ ౪౩॥ శంఖచక్రాంకితాంగంచ। వైష్ణవంశివదూషకం । ప
శ్యేద్యదిప్రమాదాత్తు। కుర్యాత్సూర్యావలోకనం॥ ౪౪॥ తిలకంచతురశ్రం
వా। దీపాశ్వత్థదళాకృతిం। లలాటేధారయేద్యస్తు । నతంపశ్యేదనాపది॥
౪౫॥ ప్రమాదాత్పశ్యతియదా। తదాసూర్యంవిలోకయేత్ దూషకానర్చనా
కాలే। సర్వథానవిలోకయేత్॥ ౪౬॥ ఏవమేకాగ్రచిత్తేన ।ప్రాణలింగాంగ
సంగినే। క్రియతేయేనమేపూజా । తస్మైవాస్యామ్యభీప్సితం॥ ౪౭॥ సేవ
కాన్పాచకాంశ్చైవ । కరణద్రవ్యసాధకాన్ శివభక్తాంశ్చకుర్వీత । భ
స్మరుద్రాక్షధారిణః॥ ౪౮॥ ఏవంపూజావిధింకృత్వా । ప్రాతఃకాలేసమా
హితః। బ్రాహ్మణాన్శివభక్తాంశ్చ । పూజయేద్భక్తిసంయుతాన్॥ ౪౯॥
అప్యాపదిదురంతాయాం।యావజ్జీవమిదంవ్రతం।నత్యజేద్యఃపుమాన్వత్స।
సజీవన్ముక్తఉచ్యతే॥ ౫౦॥ బ్రహ్మహత్యాసహస్రాణి । సోశ్వమేధశతాని
చ। కుర్వన్నపినలిప్యేత । ప్రాణలింగార్చనాపరః॥ ౫౧॥ ఏవంలింగార్చనం
కృత్వా। ప్రాతఃకాలేవిశుద్ధధీః । వృత్త్యర్థమార్జయేదర్థం। సర్వదో
షవివర్జితం॥ ౫౨॥ అథార్థాత్పంచమహాయజ్ఞాః। ప్రవర్తంతేనృణాంగుహ
తతోమధ్యాహ్నసమయే । కుర్వీతైవంశివార్చనం॥ ౫౩ ॥ శివాగ్నికార్యం
కుర్వీత। బలికర్మసమన్వితం। వైశ్వదేవంచకుర్వీత।స్వధాస్వాహాపురస్సరం॥
౫౪॥ తతోగృహద్వారముపేత్యమర్త్యాః।కాంక్షేతగోదోహనమాత్రమం
గ। దేశాంత రాదాగతమన్నకామం। లింగార్చ కంచాతిథిమీశ్వరస్య॥ ౫౫॥
సమాగతంపుణ్యఫలాత్తదాతి థింసమర్చయేదీశ్వరచేతసానరం । జలా
సనాద్యంఘ్రిజసేవనాదిభిః। స్తధాన్నపానైఃప్రియవాగ్భిరాదరాత్॥ ౫౬॥
తతశ్శివాచారసుశీలయుక్తం। శివార్చనాతత్పరమన్యగోత్రం । సమర్చయే
త్తంపితృతోషణార్థం। భక్తాగ్ర్యమేకంవిదితాగమార్థం॥ ౫౭ ॥తతశ్శివా
CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గాధనతత్పరాన్ జనాన్ । విభూతి రుద్రాక్షః । విభూషితాంగినః॥ వి
శుద్ధభావాన్వరవీరశాంభవాన్। సంపూజయేద్భక్తిపురస్సరంనరః॥౧౮॥స్వ
యంభుంజీత తైస్సార్ధం। వాగ్యతస్స్వస్థమానసః। ప్రశస్తమన్నంపాత్రేచ।
శుద్ధేధ్యాత్వా। శివంశివాం॥ ౧౯॥ పథ్యంశివార్పితంచాన్నం। భక్ష్యమూల
ఫలాన్వితం। భుంజీయాదప్రమాదేన। ద్వాత్రింశద్గ్రాససమ్మితం॥ ౨౦॥ భ
క్ష్యమూలఫలాదీనాం। శివాయానర్పితంచయత్ । భుంజీయాత్త్రప్రమాదే
న। ఛింద్యాజ్జిహ్వాంస్వయంనరః॥ ౨౧॥ వినామాహేశ్వరైర్యేకో । యస్తు
భుంక్తేషడానన॥ సపాపీయానభుంభుంక్తే । సత్రికంఠాపరాధకృత్॥౨౨॥
మాహేశ్వరాయస్యగృహేనకుర్యుర్లింగార్చనంపాణిశివైక్యభాజః। భుం
జీయురన్నంనతుతస్య । జన్మవ్యర్థంపశూనామి వజీవితంతత్॥ ౨౩॥ య
స్యాలయేత్ర్యంబకభక్తిభాజో వేదాంతవిజ్ఞాననుసిశ్చితార్థాః।భుక్త్వాపిబియా
ద్వత్స। సకృద్ద్విజేంద్రాః।కుర్వంతి జన్మార్థవదేవతస్య॥ ౨౪॥ వీరమాహే
శ్వరోయస్య। గేహేభుంక్తేషడానన। పితరస్తస్యగచ్ఛేయుస్తృప్తింబానం
తవార్షికం॥ ౨౫॥ అతోమాహేశ్వరాన్ శుద్ధాన్। భోజయిత్వా విధాన
తః। పశ్చాద్భుంజీతవై సార్ధం। పుత్రబంధుజనైర్నరః॥ ౨౬॥ తతోహస్తాం
ఘ్రివక్త్రాణి। ప్రక్షాళ్యాచమ్యశుద్ధితః। వత్సరాజవదాసీత। సుఖమాసనసం
స్థితః। ౨౭॥ పురాణవేదాంతశివాగమేషు । విచారయేత్తత్త్వమనంతరూపం
సదాశివాఖ్యం। విమలంచిదంశం । పరాత్పరంసత్యసుఖాత్మభూతం॥౨౮॥
తతస్సాయంతనేకాలే। హ్యేవమేవాచరేన్నరః। దినేదినేమహాభాగ। కుర్యా
ద్దేవంసమాహితః॥౨౯॥శ్రీ

ఏవంయస్తుశివార్చనంప్రతిదినం। కుర్వీతభక్త్యానరః । సత్యాచారస
మన్వితఃశివకథాపీయూష తృష్ణాలసః । సంసారాంబునిధింతరంగతరళం ।
తాపత్రయగ్రాహిణం। దుష్పారంప్రతరేత్సగోష్పదమివ। త్ర్యక్షాంఘ్రిభ
క్తిప్లవాత్॥ ౩౦॥ లింగార్చనావిధిరయం। కథితోమయాతే। సంసారబం
ధనవినాశకరంషడాస్య। జ్ఞానప్రదస్సకలవేదపురాణసార శ్శిష్టాదృతశ్శివ
కరోదినకృత్యయుక్తః। ౩౧॥ ఇదంపవిత్రంపాపఘ్నం । సర్వ వేదాంతస
మ్మతం। సారాత్సారతరంవత్స। తవస్నేహాన్మయోదితం॥ ౩౨॥ సంగ్రహే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ణోదితోవత్స। లింగార్చనవిధిస్తవ। ఏషమోక్షప్రదస్సద్య శ్శైషోన్యోగ్రం
థవిస్తరః॥ ౮౩॥ ఇదమఖిలరహస్యంలింగపూజావిధానం । సుజనసురము
నీంద్రైరావృతంభక్తిమద్భిః। భవభయపరిహారం। వేదవేదాంతసారం।త్వ
మపికథయసర్వంలింగపూజారతాయ॥ ౮౪॥ ఇత్యుక్త్వాశంకరస్తూష్ణీం। బ
భూవమునిసత్తమః। వక్తవ్యభావమాలోక్య। శివాస్యేన్యస్తలోచనః॥౮౫॥
శ్రుత్వాశంభుముఖాంబుజాతగదితాం। లింగార్చనాపద్ధతిం। నత్వాశంకర
పాదపద్మయుగళం। బ్రిహ్మేంద్రవిష్ణ్వర్చితం । త్యక్త్వాకర్మకలాపమన్యవి
షయంస్కందోంబికాప్రేమభూ। రాసీచ్ఛంకరలింగపూజనవిధౌ। లింగాం
గసంబంధవాన్॥ ౮౬॥ యూయంశ్రద్ధాన్వితావిప్రాః। ప్రాణలింగాంగ
సంగినః। స్థాపయధ్వమిమంమార్గం। భుక్తిముక్తిఫలప్రదం॥ ౮౭॥ ఇతిశ్రీ
స్కాందే । మహాపురాణేశంకరసంహితాయాముపరిభాగే। ఏకాశతశత
తమోధ్యాయః

స్కందః॥ భగవన్సర్వధర్మజ్ఞ । వీరమాహేశ్వరోజనః।బ్రూహి
కాంవృత్తిమాశ్రిత్య। విచరేత్పృథివీమిమాం॥ ౧॥సూతః॥ వక్ష్యామిసంగ్ర
హేణాహంయుష్మాకంమునిసత్తమాః। యత్ప్రోక్తంచదారణాయాహనీల
కంఠోంబికాపతిః॥ ౨॥ కైలాసశిఖరేరమ్యేసమాసీనంమహేశ్వరం । ప
ప్రచ్ఛప్రణతోభూత్వాకృతాంజలిపుటఃపురా॥ ౩॥ స్కందః॥ నీలకంఠవిరూ
పాక్షవీరమహేశ్వరాశ్రియావృత్తింకథయదేవేశమోక్షమార్గైకసాధ
నం॥ శంకరః॥౪॥ వక్ష్యేభాగ్యవతాంశ్రేష్ఠసంగ్రహేణషడానన । వీరమ
హేశ్వరస్యైతాంవృత్తింవేదాగమోదితాం॥౫॥ యదాలింగాంగసంబంధీన
రస్యాద్దేశికాజ్ఞయాతథాపంచమహాముద్రా । ధారయేచ్ఛుద్ధమానసః॥
౬॥ విభూతిఘుటికాంభిక్షాపాత్రందండంకమండలుం కంథాంశీతాపనో
దార్థంశుద్ధభావసమన్వితః॥ ౭॥ యతఃకుతశ్చిదానీయశాస్త్రాణ్యేవంవి
చారయేత్ శివోదితానిలింగాంగసంబంధార్థకృతానిచ॥ ౮॥కోహంమోక్షః
కథంకేనసంసారప్రతిపన్నవాన్ । ఇత్యాలోచ్యధియాపక్వచిత్తసత్వంవిచా
రయేత్॥ ౯॥ కింస్విత్తత్త్వంశరీరంస్యాద్భూతగ్రామవినిర్మితంజడమన్నసము
ద్భూతమన్నాద్వృద్ధిముపేష్యతి॥ ౧౦॥ వినశ్యంత్యన్నతస్తత్వం నేంద్రియా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ణినధీర్మనః। నహంకృతిర్నచిత్తంస్యాన్నమాయానచకర్మచ॥ ౧౧॥ ఇతిని
శ్చిత్యమనసాయ దుక్తంగురుణాపురా । కృతంలింగాంగ సంబంధం
తదేవవిమృశేత్సుధీః॥౧౨॥లింగంకిమంగ మితికింసంబంధఃకోయమేతయోఃలిం
గాంగసంబంధపదార్థ్యేవమేవవిచారయేత్॥ ౧౩॥ లింగరూపోమహాదేవస్స
చ్చిదానందలక్షణః। అంగరూపోహిజీవాత్మాభవపాశనియంత్రితః॥ ౧౪॥ త
త్పదేనోచ్యతేసద్భిర్లింగరూపస్సదాశివః । త్వంపదేనాంగరూపోసౌజీవ
స్సంసారలక్షణః॥ ౧౫॥ త్వమర్థాంగస్వరూపోయంసోహంశబ్దార్థఏవహ్య
త్వమహంపదలక్ష్యార్థశ్చిద్రూపఃపరమేశ్వరః॥ ౧౬॥ త్వమహంపదవాచ్యా
ర్థోన్యస్స్యాద్దేహాదివస్తునః॥నతచ్ఛబ్దార్థతస్త్వేవవిరుద్ధత్వాత్సనైవహి॥౧౭॥
త్వమహంపదలక్ష్యార్థోజీవాత్మాచాంగరూపకః॥అశివశ్చేత్సచానంద స్తతో
నైవశివోభవేత్॥ ౧౮॥ జగచ్చరాచరంయత్తత్సత్యంపూర్ణంచిదాత్మకం
శుద్ధంతదంగరూపోహితత్త్వమర్థోనసంశయః॥ ౧౯॥ తత్త్వంపదార్థంలిం
గాంగరూపోన్యోన్యవిరుద్ధకః । ఉపాధికృతవాచ్యార్థంత్యక్త్వాసచ్చిత్సుఖా
త్మకం॥ ౨౦॥ లక్ష్యార్థమవిరుద్ధంయచ్ఛివంతదితియామతిః।సాసంబంధఇతి
ప్రోక్తావేదాంతాగమవేదిభిః॥ ౨౧॥ లింగరూపోమహాదేవఃపూర్ణచై
తన్యలక్షణః। భాతియస్సాంగరూపోయంజీవాత్మాస్తినచాపరః॥ ౨౨॥యో
భాతిచాంగరూపోహంజీవాత్మాపరమార్థతః । సోయమాత్మామహాదేవో
లింగరూపోమహేశ్వరః॥ ౨౩॥ యోమాయోపాధికోదేవోలింగరూపస్స
దాశివః। సోవిద్యోపాధికోభూత్వాభవత్యంగస్వరూపకః॥ ౨౪॥ లీనంగ
చ్ఛతియస్మిన్ సామాయాదుర్ఘటకారిణీ। తల్లింగమితిసన్మాత్రంరూప్యతే
పారమార్థికైః॥ ౨౫॥ ఏతస్మాత్కారణాదేవలింగరూపత్వమీశితుః । లీ
నంగమకమిత్యాహురపరేలింగవిత్తమాః॥ ౨౬॥ గమ్యతేయోగిభిర్ధాతో
ర్గమేర్జ్ఞానార్థ దర్శనాత్ తథానిరూప్యతే సద్భిర్లింగంచిన్మాత్రరూపతః॥
౨౭॥ ఏతస్మాత్కారణాచ్చాపి। ప్రసిద్ధంపరమాత్మనః॥లింగరూపత్వమీశస్య
నీలకంఠస్యశూలినః। అతఉక్తప్రకారేణలింగరూపోమహేశ్వరః। ఇతివేదాం
తతంత్రేషుగీయ తేతత్త్వచింతకైః॥౨౮॥ఉమి[illegible]ప తన్మాత్రంగచ్ఛతీతిగ
ముచ్యతేరూప్యతేంగమితిప్రాజ్ఞైరంగతత్త్వవిచింతకైః॥౩౦॥ తస్మాదంగస్వ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రూపోసౌ జీవస్సంసారవృత్తిభాక్ । సంసారవృత్తిరహితో లింగరూపోఽంబి
కాపతిః॥ ౩౧॥ లింగాంగరూపయోర్యోసౌ సంయోగశ్శివజీవయోః। ఏకస్వరూ
పస్సుదృఢస్స సంబంధ ఇతీరితః॥ ౩౨॥ తత్పదేనోచ్యతే లింగం త్వంపదేనాంగమీ
రితం॥ అనయోరైక్యభావో యస్సంబంధోఽసి పదేన చ॥ ౩౩॥ ఇతి భావానుసం
ధానం భాసతే యస్య సంతతం। గురూపదేశాల్లింగాంగసంబంధీతి స ఉచ్యతే
౩౪॥ ఏవం లింగాంగసంబంధభావనా యస్య విద్యతే స యోగీ స చ సర్వజ్ఞస్స
జీవన్ముక్త ఉచ్యతే॥ ౩౫॥ లింగాంగపదవాచ్యార్థం హిత్వా సమ్యగ్ధియా పునః
లక్ష్యార్థం లక్ష్య యిత్వా తు సోఽహమేవేతి చింతయేత్॥ ౩౬॥ లింగాంగపదసం
బంధసమ్యగ్ధీ జన్మమాత్రతః। అవిద్యాసహకారేణ నాసీదస్తి భవిష్యతి॥ ౩౭॥
లింగం భావో భవాన్యంగమనయోస్సంగతిః పరా । ఆనందరూపిణీ యా సా సం
బంధ ఇతి కథ్యతే॥ ౩౮॥ అంగం భక్తిశ్శివో లింగం యయా భక్త్యావగమ్యతే॥ ఇ
తి విజ్ఞాననిష్పత్తిర్యా సా సంబంధ ఉచ్యతే॥ ౩౯॥ అంగం శక్తిరితి ప్రోక్తా శక్తి
మాన్ లింగముచ్యతే। అనయోరైక్యవిజ్ఞానం సంబంధ ఇతి కథ్యతే॥ ౪౦॥ లిం
గం శివో నియంతాంగం ప్రపంచస్ససురాసురః । తస్మిన్ తస్య లయజ్ఞానం
సంబంధ ఇతి గీయతే॥ ౪౧॥ అతో లింగాంగసంబంధపదార్థోఽస్మి శివాత్మ
కః। సచ్చిదానందసంపూర్ణస్వరూపోఽహమితి స్మరేత్॥ ౪౨॥ ఏవం లింగాం
గసంబంధపదానామర్థముత్తమం । లబ్ధ్వా గురూపదేశాద్యస్సోఽయం లిం
గాంగసంగవాన్॥ ౪౩॥ లింగాంగసంబంధపదార్థమేవం నిశ్చిత్య సచ్చిత్సు
ఖపూర్ణరూపం । గురూపదేశాదపి తర్కతో యో లింగాంగసంగం కురుతే
స యోగీ॥ ౪౪॥ మాంగళ్యాత్మ శివలింగధారణం సంగవర్జితతనుః కురుతే
యః । అంగజౌర్వదహనం భవసింధుం సంగభంగతరళం ప్రతరేత్సః॥ ౪౫॥
ప్రాణరూప ఇతి జీవ ఉచ్యతే లింగరూప ఇతి శంకరస్స్మృతః। యస్తదైక్యమితి వే
ది తానయోః ప్రాణలింగవిదసౌ శివయోగీ॥ ౪౬॥ యస్యైవం పరమాత్మవేదన
మిదం లింగాంగసంబంధినః ప్రత్యగ్భాతి పదత్రయార్థకలితం శుద్ధం సదానంద
కం। స శ్రీకంఠపదాబ్జభక్తిభరితస్వాంతః పుమాన్ సర్వదా। త్యక్త్వా కర్మక
లాపమన్యవిషయం వేదం నిషిద్ధం చరేత్॥ ౪౭॥ లింగాంగమయమేవేదం జగ
త్సర్వం చరాచరం లింగాంగవ్యతిరేకేణ నాస్తి సర్వత్ర కించన॥ ౪౮॥ ఇతి భా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వానుసంధానంయుక్తల్లింగార్చనంవిదుః। ఇతో౽న్యథార్చనంయస్తుకురుతే
సపశుర్నరః॥ ౪౯॥ లింగశ్శివః ప్రాణసమాఖ్యమంగంతస్మిన్లయస్తస్య కృ
తః పురాణః । స్వదేశికేంద్రేణశివైక్యభాజో౽తదర్చయేల్లింగమనన్యచే
తాః॥ ౫౦॥ తదేవహస్తాంబుజపీఠమధ్యేనిధాయలింగంపరమాత్మచిహ్నం
సమర్చయేదేకధియోపచారైర్నరస్తుబాహ్యాంతరభేదభిన్నైః॥ ౫౧॥ ధా
రయేత్సనుతాంకంథాంశమాద్యాంభస్మఘుటికాం। దయాంకమండలుంవ
త్సజ్ఞానదండంమనోహరం॥ ౫౨॥ వైరాగ్యభిక్షాపాత్రించభక్తిభిక్షాంచ
యాచయేత్ । లింగాంగిసంగిసశ్శుద్ధాన్శివాచారాన్వితాజ్జనాన్॥ ౫౩॥ ఏ
వంవిచరతస్తస్యభవంత్యేతేపరిగ్రహాః॥ విద్యాభార్యాసుతస్తోషఃక్షమాహిప
రిచారికా॥ ౫౪। మాతాభక్తిఃపితాచారఃసత్యంనప్తాశమస్సఖా । వైరా
గ్యంసుహృదాచార్యాదమశ్శ్రద్ధాస్వసామతా॥ ౫౫॥ దాసీత్వహింసావాస
స్స్యాదస్తేయఃపరికీర్తితః। మైత్ర్యాద్యాస్తనయాఃప్రోక్తాధర్మో౽సౌవాహనం
మతం॥ ౫౬॥ జ్ఞానంగతిస్తథాక్షేత్రంవిచారస్సర్వగోచరః। దేశో మోక్షస్స
గమ్యో౽యంప్రాణలింగాంగ సంగినః॥ ౫౭। ఏతాన్పరిగ్రహాన్వత్సగృహీ
త్వాశుద్ధమానసః । పరిపూర్ణశ్చిదానందశ్చరేదుర్వీమిమాంనరః॥ ౫౮॥
లోభో౽మహాకర్దమ ఇంద్రియాణి దుష్టారయో మోహమహాపిశాచాః।
క్రోధస్తరక్షుర్మమతాహికన్యామాదస్సుచోరో౽మదఅంధకారః॥ ౫౯॥ తా
పత్రయమహాగర్తావిషయాఃకంటకాంకురాః। అసూయావిషవల్లీస్యాదహం
కారో౽విషహ్రదః॥ ౬౦॥ ఏతానుపద్రవాన్సర్వాన్విచార్య సుధియాన
రః। సంసారకాననేభక్త్యావిచరన్సుఖమశ్నుతే॥ ౬౧॥ లింగార్పితానిద్రవ్యా
ణిభుంజీయాదప్రమాదతః । అనర్పితానిద్రవ్యాణివర్జయేద్భక్తిమాన్న
రః॥ ౬౨॥ అనర్పితానిభుంజీయాత్ప్రమాదాద్యదిమానవః । కుర్యాత్ప్రాణ
పరిత్యాగంపుత్రీస్న్యవిచారయన్॥ ౬౩॥ అప్యాపదిదురంతాయామన్యదే
వార్పితంసుధీః। నభుంజీయాత్ప్రమాదేనభుంక్తేసపతితో౽భవేత్ ॥ ౬౪॥ పా
త్రస్థంశివభుక్తంయత్తద్భుంజీయాదతంద్రితః । భాండస్థంనతుభుంజీయా
ద్యదిభుంక్తేసపాపభుక్॥ ౬౫॥ నేక్షేతసర్వదామర్త్యాశ్శివాదన్యంతుదైవతం
అన్యదేవార్చకాన్మర్త్యాన్సదాశివబహిష్కృతాన్॥ ౬౬॥ లింగాంగసంగిన

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్చర్ధాన్ సదాశివపతివ్రతాన్ పూజయేచాదరేణైవ శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః
ధారయేదవధానేనలింగంతద్గురుణార్పితం। ప్రమాదాత్పతితేలింగేప్రా
ణానపి । పరిత్యజేత్॥ ౬౮॥ పతితేప్రాణలింగేయఃప్రాణాన్ధత్తేనరాధ
మః । సచండాలఇతిజ్ఞేయశ్శివద్రోహీనతంస్పృశేత్॥ ౬౯॥
నతస్యసూతకంవత్స ప్రాణలింగాంగసంగినః। జననోర్ధంమృతోర్ధంవావిద
తేపరమార్థతః॥ ౭౦॥ కులజాత్యాదయోభావాశ్శివదేహస్యచాత్మనః । ప్ర
త్యక్త్వాద్బోధరూపత్వాత్పూర్ణత్వాచ్ఛివరూపతః॥ ౭౧॥ తథాపిస్వకులా
చారంలౌకికంవైదికంచయత్ । సావధానేనకుర్వీతశివాచార నధియానరః
యావత్ప్రారబ్ధకర్మోత్థస్సంసారః ప్రతిభాసతే। తావత్కుర్వీతకర్మాణిస
దతంత్రోదితానిచ॥ ౭౩॥ యథాపక్వఫలంవృక్షాత్పతనంలభతేస్వతః । త
థాసర్వాణికర్మాణిపతంతిశివయోగినః॥ ౭౪॥ స్వప్నకాలకృతంపాపంబ్ర
హ్మహత్యాదికంచయత్ । యథాప్రబోధసమయేతన్మిథ్యాభవతిస్వయం॥
౭౫॥ తథాకృతంమహాపాపంలింగధారణతఃపురా। యదస్తితల్లయంయాతి
లింగధారణతఃపరం॥ ౭౬॥ అనేనసదృశంధర్మం। నపశ్యామిషడానన। వేద
తంత్రపురాణేషు। సత్యంసత్యంమయోదితం॥ ౭౭॥ కాంక్షంతిసర్వేపితరః
కులీన। స్సంభూయపుత్రాశ్శివభక్తియుక్తాః । సంతోభవిష్యంతి । విశుద్ధ
భావా । స్తేషామథోబిభ్రయాశ్చలింగం॥ ౭౮॥ తస్యప్రభావాత్స్వయమిష్ట
లింగం ప్రాప్స్యామహానంతసుతృప్తిభాజః । ఇత్థంస్వలోకేవసతింగతాస్తే
కాంక్షంతినిత్యంపితరశ్శివైక్యం॥ ౭౯॥ లింగాంగసంగినిమృతే। నిత్యేపేదుత్తర
క్రియాం। కుర్వీతశైవతంత్రోక్తాం। పుత్రశిష్యాదయోగుహ॥ ౮౦॥ లింగాం
గసంగినః కర్మ । యఃకుర్యాదౌర్ధ్వదైహికం । ససమ్యజ్ఞానవాన్భూ
త్వా । శివలోకేమహీయతే॥ ౮౧॥ యత్రతిష్ఠతిలింగాంగ । సంగీశివపరా
యణః। నిమిషంనిమిషార్ధంవా । తచ్ఛివక్షేత్రముచ్యతే॥ ౮౨॥ లింగాంగ
సంగినోమర్త్యాన్। యేదుర్విషయవర్తినః। తేసర్వేపాపనిర్ముక్తా। యాస్యం
తిపరమాంగతిం॥ ౮౩॥ లింగాంగసంగినంమర్త్యం । లింగధ్యానపరాయ
ణం। అనుప్రజతియోమర్త్య। స్సోపిముక్తిమవాప్నుయాత్॥ ౮౪। ధృతలింగ
స్యమర్త్యస్య।పాదప్రక్షాళితంజలం ।పాపశుద్ధ్యర్థమజ్ఞానాం।తత్తీర్థంశి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఖివాహన॥౮౫॥ ప్రాణలింగైక్యనిష్ఠస్య । దేహంస్పృష్ట్వాసమీరణః। యత్ర
సచ్ఛతితత్రస్థా। మర్త్యాక్యా ముక్తానసంశయః॥ ౮౬॥ యుగపచ్ఛివలింగైక్య।
పాదస్పృష్టరజాంసివా। పతంతిమస్తకేయస్య।సముక్తోనాత్రసంశయః॥౮౭
అన్నంవాజలమాత్రంవా। యద్దత్తంలింగధారిణే । తదన్నం మేరుసదృశం
తజ్జలంసాగరోపమం॥౮౮॥ లింగాంగసంగంకుర్వంతం। దృష్ట్వాద్విజవరం;
రవిః। స్థానాచ్చలత్యయంభిత్వా । మండలమ్మోవ్రజేచ్ఛివం॥౮౯॥ శివలింగాం
గసంబంధ। భాజాందర్శనమాత్రితః। ముక్తింగచ్ఛంతిమనుజాః। పశుపక్షి
మృగాదయః॥ ౯౦॥ తేషాంసంరక్షణంయస్తు। కురుతేమనుజోత్తమః । సధ
న్యస్సకృతార్థస్స్యాత్సశివైక్యపదంవ్రజేత్॥ ౯౧॥ తస్మాత్సర్వంపరిత్యజ్యశ
ర్వభావేనసర్వదా। పూజయేచ్చాదరేణైవ । వత్సలింగాంగసంగినం॥ ౯౨॥
దుర్లభాస్త్రిషులోకేషు। ప్రాణలింగాంగసంగినః । పూర్వజన్మకృతాత్పు
ణ్యా । త్తేషాంచేత్సులభాభువి॥ ౯౩॥ మైఃపురారాధితఃశంభుర్భక్త్యాభా
వతిమానవైః। తైరేవలభ్యాఃపుణ్యాత్మా । శివలింగాంగసంగభాక్॥ ౯౪॥
యఃపూజయతిలింగాంగ। ధ్యానాసక్తధియంద్విజం । పునర్భవోనతస్యా
స్తి। సత్యంసత్యంమయోదితం॥ ౯౫॥ ఏతస్మాదపరోధర్మ। స్సోసధర్మఇతిమే
మతిః। తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన । ధర్మమాశ్రయసర్వదా॥ ౯౬॥ ఇదమఖిల
పరానందాత్మబోధానుషంగం। పరమతిరహస్యంవేదతంత్రప్రసిద్ధం। భువ
నజనహితార్థంప్రాణలింగైక్యధర్మం। సకలసుజనసేవ్యం । భాషితంముక్తి
దంతే॥ ౯౭॥ త్వమప్యేవంమహాభాగ। సర్వదోషవివర్జితం। ధర్మంకథయది
ప్రాయ। ప్రాణలింగాంగసంగినే॥ ౯౮॥ సూతః॥శ్రుత్వాధర్మమిమంపరా
త్పరతరంసంసారసంశోషణం। లింగాంగోత్తమ సంగమార్థకలితం। ని
ర్వాణసౌఖ్యప్రదం । స్కందోభక్తిసుధాభిలాషణ రతస్స్వాంతోమృడానీధ
వం। బ్రహ్మేంద్రాద్యుత। పూజితాంఘ్రికమలం । సద్యోభవధ్యానవాక్
౯౯॥ భక్త్యాపరవశోభూత్వా । స్కందస్తుష్టావశంకరం । గంగాధరంవి
రూపాక్షం। గిరీంద్రతనుజాధవం॥ ౧౦౦॥ స్కందః॥ నమశ్శివాయసోమా
య। భక్తాపదపహారిణే। విద్యారూపాయదేవాయ । నీలకంఠాయశూలి
నే॥ ౧౦౧॥ నిత్యానందంనిరాధారం।నిర్వికల్పంనిరంజనం; నిగ్రహానుగ్రహ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కరం । జగతాంన్నామిశంకరం॥ ౧౦౨॥ సృష్టిస్థితివినాశానాం । హేతు
భూతమహేతుకం। వందేసచ్చిత్సుఖాత్మానం। కళాధరకళాధరం॥ ౧౦౩
నాగాలంకృతసర్వాంగం। జటామకుటమండితం। గిరిజారమణంవందే ।గి
శంభక్తవత్సలం॥ ౧౦౪॥ దక్షాధ్వరధ్వంసకృతం। మహాతాండవపండితం
మహామాహేశ్వరంవందే । భావత్రయవివర్జితం॥ ౧౦౫॥ విశ్వేశ్వరంవి
రూపాక్షం। విశ్వరూపధరంహరం । భూతయోనిమహేశానం । వందే
త్ర్యంబకమవ్యయం॥ ౧౦౬॥ కళాతీతంకళాధారం । కోటిసూర్యసమప్ర
భంకామావలేపవిధ్వంసం। వరదంవాసవార్చితం॥ ౧౦౭॥ సర్వాధారంస
దానందం। సర్వజ్ఞంసర్వనాయకం। సర్వోపద్రవనిర్ముక్తం। వందేశంభుంజ
గద్గురుం॥ ౧౦౮। సూతః॥ ఇతిస్తుత్వామహాదేవం । భక్తినమ్రేణచేతసా।
స్కందోలింగాగసంబంధీ పదార్థజ్ఞోబభూవసః॥ ౧౦౯॥ భవంతోపిమ
హాప్రాజ్ఞా। సదాశివపతివ్రతాః। భవంతుప్రాణలింగాంగ।సంబంధపద
వేదినః॥ ౧౧౦॥ ధృత్వాపాదౌపాణితలే। శిరోవక్షస్థలంతువా। త్యజేచ్ఛివా
గ్రతోదేహం। సయాతిశివమందిరం॥ ౧౧౧॥ ధృత్వాధృత్వాపునర్దేహం। మ
ర్త్యమేద్బ్రహ్మణేతరః । యోలింగేతంమహాదేవో । విమానేనపురంన
యేత్॥ ౧౧౨॥ యూయంశ్రద్ధాన్వితాఃపుత్రైః । శిష్యైఃపరివృతాద్విజాః
స్థాపయధ్వమిమంధర్మం । మోక్షసోపానపద్ధతిం॥ ౧౧౩॥ స్థాపితేస్మిన్మహా
ధర్మే। శైవేసంసారబాధకే। జగత్సర్వమిదంవిప్రాః। సంస్థితం। భవతిధ్రు
వం॥ ౧౧౪॥ యస్స్థాపయితుముద్యుక్తః। శ్రద్ధయైవాక్షమోపిసన్। ఇమంధ
ర్మమ్మహాశైవం। సోపిముక్తిమవాప్నుయాత్॥ ౧౧౫॥ శక్తోయస్స్థాపితుంధర్మ
ముపేక్షాంకురుతేనరః। సోసిపత్రవనంనామ। నరకంప్రతిపద్యతే॥ ౧౧౬॥ ధ
ర్మంస్థాపయితుంపుంసో।యతమానస్యహిద్విజః।రక్షణంకురుతేయస్తు। సో
పీశ్వరపదంవ్రజేత్॥ ౧౧౭॥ యశ్శాంభవమహాధర్మ। స్థాపనార్థంత్యజేద
సూన్। గణేశత్వమవాప్నోతి। శంకరస్యప్రసాదతః॥ ౧౧౮॥ యదాయదా
హిధర్మస్య। హానిశ్శైవస్యజాయతే । తదాతదావతార్యోహం। ద్గణేశస్య
మహీతలే॥ ౧౧౯॥ యదాయదాప్రాణలింగైక్యభాజాం। హానిర్భవేద్భువి
తలేవతీర్య।తదాతదామర్త్యకులేగణేశా। స్సంభూయకుర్వంతిహిధర్మస

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ష్ఠాం॥ ౧౨౦॥ వృ॥ ధర్మే గ్లానిరభూద్యదా శివగణా । నానాకులేషూద్ధి
తా। భూమౌ శంకరనిందకానసుర వత్తద్ధర్మవిధ్వంసకాన్ । శిక్షంతే శివధ
ర్మమార్గ। మఖిలం సంస్థాప్య లింగార్చకాన్ । సతతృత్వా సకలాన్ జనాని
హా పునశ్శంభుం సమేష్యంతి తే॥ ౧౨౧॥ వృ యత్రైవ శాస్త్రకథనం ప్రక
టీకరోతి। లింగాంగసంగవిషయం పరమార్థభూతం। లోకేపి దుర్జనః। పు
శైసహి లింగధారీ। మాహేశ్వరశ్శ్రుతిపురాణశివాగమజ్ఞః॥ ౧౨౨॥ వృ॥ పౌ
రాణీం శివసత్కథాం। శ్రుతిమతాం। సర్వాగమధార్మస్వితాం । రమ్యాం
శ్రోత్రసుఖావహాం బుధహితాం। సంసారవిధ్వంసినీం। లింగాంగైక్యసుఖప్ర
దాం వదతి యో। భక్తిప్రభావాన్వితాం। తం యో రక్షతి తేన రక్షితమిదం త్రై
లోక్యమీశో హి సః॥ ౧౨౩॥ వృ॥ తస్మాచ్ఛివకథావక్తౄన్ । రక్షేత్స
ర్వప్రయత్నతః। తద్రక్షణాద్భవిష్యంతి । మర్త్యా ధర్మపరాయణాః॥ ౧౨౪॥
యూయం శ్రద్ధాన్వితా విప్రా। రక్షధ్వం సర్వభావతః। శివాగమరహస్యజ్ఞాన్
శివలింగార్చనాపరాన్॥ ౧౨౫॥ య ఇమం పఠతేధ్యాయ। న్నరా భక్తిసమ
న్వితః। స సమ్యగ్ జ్ఞానవాన్ భూత్వా । శివసాయుజ్యమాప్నుయాత్॥ ౧౨౬
శృణోతి పూజావేళాయాం। శ్రావయేద్వా సమాహితః ! ప్రసీదతి శివ స్తస్య
నీలకంఠోంబికాపతిః॥ ౧౨౭॥ న వక్తవ్యమిదం శాస్త్రం । భక్తిహీనాయ
పాపినే। నాస్తికాయ మనుష్యాయ। శ్రద్ధాహీనాయ సర్వదా॥ ౧౨౮॥ ఇతి
శ్రీస్కాందే మహాపురాణే । శంకరసంహితాయాం । ఉపరిభాగ
వీరశైవ ధర్మనిర్ణయే వీరమాహేశ్వర వృత్తిర్నామ ద్వ్యశీతిశతతమో
ధ్యాయః। శ్రీ

ఋషయః। భవతా కథితా వృత్తి। ర్వీరమాహేశ్వరాదృతా । అ
స్మాకం సాంప్రతం విద్వన్ । వద షట్స్థలనిర్ణయం॥ ౧॥ సూతః॥ వక్ష్యే భా
గ్యవతాం శ్రేష్ఠ షట్స్థలాని సమాసతః। యాని శక్తిధరాయాహ । శ్రీకంఠః
పార్వతీపతిః॥ ౨॥ స్కందః॥ పురా కైలాసశిఖరే। నానారత్నవిభూషితే। స
మాసీనం మహాదేవం। పార్వతీసహితం శివం॥ ౩॥ గంగాధరం విరూపాక్షం
శ్రీకంఠమమితౌజసం। పప్రచ్ఛ ప్రణతో భూత్వా। స్కందః షట్స్థలనిర్ణయం॥
౪॥ శ్రీశంకరః। వక్ష్యామి సంగ్రహేణాహం । తవ షట్స్థలనిర్ణయం। స్కా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రంసమ స్తశా స్త్రాణాం। రహస్యంచషడానన॥ ౫॥ సర్వేషాంస్థానభూత
త్వా। లయభూతత్వత స్తథా । తత్వానాంమహదాదీనాంస్థలమిత్యభి
యతే॥ ౬॥ స్థీయతేలీయతేయస్మిన్। ముక్తిస్సంసారపద్ధతిః । తదేవస్థల
మిత్యుక్తం। స్థలతత్వవిశారదైః॥ ౭॥ స్థానేసర్వాశ్రియేనంతె । సచ్చిదా
నందరూపిణె। యస్మిన్బ్రహ్మణిలీయేత । షట్పంచాస్తత్థ్సలంస్మృతం॥ ౮॥
తద్బ్రహ్మస్థలశబ్దేన। స్వశక్త్యాషడ్విధంభవేత్ । మోక్షమార్గైకసోపా
నం। వీరమాహేశ్వరాదృతం॥ ౯॥ తస్యనామానివక్ష్యామి । స్వరూపంచస
మాసతః।యద్జ్ఞానేననరోముక్తి। మనాయాసేనగచ్ఛతి॥ ౧౦॥ భక్తోమా
హేశ్వరశ్చైవ । ప్రసాదీప్రాణలింగకః। శరణశ్శివలింగైక్యః। షట్థ్సలాం
గమ్మమప్రియం॥ ౧౧॥ సదాచారశ్శివేభక్తిర్లింగే జంగమఏకధీః । లాం
ఛనేశరణంభక్తి । భక్తస్థలమనూత్తమం॥౧౨॥ పరస్త్రీయంపరార్థం
చ । విసృజేధ్యావశుద్ధిమాన్ । లింగనిష్ఠానియుక్తాత్మా। మాహేశ్వరమ
హత్స్థలం॥౧౩॥లింగార్పితపదార్థంచ। సుభోగిలింగసంయుతః। అనర్పిత
వివర్జీచ । ప్రసాదస్థలమీరితం॥ ౧౪॥ వాయుప్రాణగుణెలింగం । లింగే
ప్రాణంసమాహితః। సుఖదుఃఖోభయంనాస్తి । ప్రాణలింగస్థలంభవేత్॥
౧౫॥ పతిర్లింగంసతీచాహం । హృదియుక్తస్స్వయంప్రభుః। ప్రాపంచికసు
ఖంనాస్తి। శరణస్థలముత్తమం। ౧౬॥ షడూర్మయశ్చషడ్వర్గా । నాస్తి
చాష్టవిధార్చనం ।నిర్భావోనిజలింగైక్యః । శిఖికర్పూరయోగవత్॥ ౧౭॥
పూర్వంపూర్వంసాధనంస్యా। త్సాధ్యంస్యాదుత్తరోత్తరం । ఉత్తరోత్తర
వైశిష్ట్య। మేతేషాంపరికీర్తితం॥ ౧౮॥ అభ్యస్యపూర్వపూర్వంత। దుత్తరో
త్తరమాశ్రయేత్। అతీత్యచోత్తరంమర్త్యః। స్థలంపూర్వంపరిత్యజేత్॥ ౧౯॥
ఏతానభ్యస్యతఃపుంసో। ముక్తిఃపాణితలేస్థితా । నతస్యదుర్లభంకించి
త్త్రిషులోకేషువిద్యతే॥ ౨౦॥షట్థ్సలాభ్యాసయోగేన। ముక్తిస్సాయుజ్యలక్ష
ణా । ప్రాప్యతేశివభక్తైశ్చ । నాన్యైఃకర్మరతైర్జనైః ॥౨౧॥అక్మస
దాచారరతశ్శమాదిమాన్। శివస్యలింగార్చనతత్పరోజనః। శివస్వరూపం
పరమార్థమాదరాత్సదాభ్యసేత్షట్థ్సలమేకభావతః॥ ౨౨॥ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ
యోషట్థ్సలేషువిచరంతిసదామహాంతో । వంద్యాస్తఏవవిజితేంద్రి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యశత్రవోమే। స ప్రాదుర్భూతాఽపి చ యత్ర తత్కృణాయ తేత । చ్ఛైవంపదం
జగతి తేన సమాప్నువంతి॥ ౨౩॥ వృ॥ ఏతత్షట్స్థలసిర్ణయం । శివపదప్రా
ప్త్యైకహేతుం సదా।యస్సే వేతకరాబ్జపీఠసిహితశ్రీకంఠలింగార్చకః । స
జ్ఞానీహ సపురాతనస్స చ మహాన్మాహేశ్వరేషూత్తమో। మర్త్యస్తేన జగత్త్ర
యేన సదృశోఽపి ద్యేత దేవోఽపి వా॥ ౨౪॥ వృ॥ అతస్సమస్తం పరివర్జయిత్వా।సు
ఖాఖిలాషీ పరిపూర్ణచేతాః స్థలోక్తధర్మక్రమచిత్తవృత్తిం। నివేశ్య తద్భావ
విచారవాన్స్యాత్॥ ౨౫॥ ఏతదప్యపరే ప్రాహుః । షట్స్థలం స్థలవిత్తమాః
భక్త్యాదిజ్ఞానపర్యంతం । సాధ్య సాధనభావతః॥ ౨౬॥ భక్తిః కర్మసు యో బు
ద్ధి। ర్విచారో దర్పసంక్షయః । బుద్ధేస్సమ్యగ్జ్ఞానమితి । స్థలషట్కము
దాహృతం॥ ౨౭॥ క్రియయోత్తమయా భక్తిః। ప్రాప్యతే శివచింతకః। భ
క్త్యా కర్మక్షయస్తస్మా। దమలాధిషణా భవేత్॥ ౨౮॥ ధియా వస్తువిచారస్యా
ద్విచారాద్దర్పసంక్షయః। తస్మాద్జ్ఞానం తతో మోక్షో। న మోక్షాద్విద్యతే
పరం॥ ౨౯॥ యస్యైవం క్రమవిజ్ఞానం। దేశికస్య ప్రసాదతః । జన్మాంతర
కృతాత్పుణ్యా। జ్జాయతే సా సదాశివః॥ ౩౦॥ సమ్యగ్జ్ఞానస్య మూలం హి।
భక్తిరవ్యభిచారిణీ। సచ్చిదానందసంపూర్ణే । శివే లింగస్వరూపిణి॥ ౩౧॥ శి
వస్య భక్తేర్మూలం హి । వీరమాహేశ్వరైర్జనైః । సంగమస్సర్వదా పుం
సాం। సతులో కేసుదుర్లభః॥ ౩౨॥ పురాకృతమహాపుణ్య । పరిపాకవిశే
షతః। వీరమాహేశ్వరైస్సంగ । స్సులభః కస్యచిద్భవేత్॥ ౩౩। నరో మా
హేశ్వరాసంగ। పరో భవతి వత్స చేత్। త్రిదినై రేకయామార్ద్యైః।ప్రాప్నో
తి శివవేదనం॥ ౩౪॥ వృ॥ యోహస్తపీఠే శివలింగమిష్టం। విన్యస్య తల్లీనమనః
ప్రచారః । బాహ్యక్రియాసంకులనిస్పృహాత్మా। సంపూజయత్యంగ స వీర
శైవః॥ ౩౫॥ గురుప్రసాదాధిగతేష్టలింగం । సంపూజయంతం స్వకరాబ్జపీ
ఠే। షడాస్యభక్త్యా వివిధోపచారై ర్నరస్తమాలాక్య విముక్తిమేతి॥ ౩౬॥వృ॥
న వీరమాహేశ్వరసేవయా వినా। శివస్య భక్తిర్మనుజస్య విద్యతే। వినాస్తి భ
క్త్యా శివవేదసన్న హి। ప్రధానమేతచ్ఛివభక్తపూజనం॥ ౩౭॥వృ॥ భవార్ణ
వం తర్తు। మిహేచ్ఛతాం నృణా । ముపాయ ఏకస్సులభస్సుఖప్రదః । సవీర
రమాహేశ్వరసంగమాదృతే। జగత్త్రయే హ్యస్తి విచారితే సతి॥ ౩౮॥ వృ॥ మా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

హేశ్వరస్యహృదయాంబుజకర్ణికాయాం । మధ్యేవసామిగిరిరాజసుతాస
[illegible]యః। తంపూజయేద్యఇహమాం।మనుజోఽచలికేస్స్యాత్తస్మైదదామిశి
వాహనవాంఛితార్థం ॥౩౯॥ యాపూజామమభక్తస్య।కృతాయేనషదాన
నా। సామమైవకృతాపూజా । తేననాస్త్యత్రసంశయః॥ ౪౦॥ మల్లింగము
త్తకాద్యంగే। ధృత్వాశక్రపురోగమాః। దేవంమాంలింగమధ్యస్థం । ప్రా
ర్చ్యస్వంస్వంపదంయయుః॥ ౪౧॥ ఉరస్థలేహరిర్లింగం । ధృత్వామూర్ధ్నిషి
తామహః। లింగస్థంమాంసమారాధ్య। స్వంస్వంపదమవాపతుః॥ ౪౨॥ ల
క్ష్మీసరస్వతీముఖ్యా। దేవ్యోమల్లింగమాదరాత్ । ధృత్వా జాంగేషల్లీన
భావాజగ్ముఃపరంసుఖం॥ ౪౩॥ వృ॥ ఆధారదేశేష్వృతహాటకాభే। దీపాగ్ర
కల్పంసవిత్రైకరూపం। జ్యోతిర్మయంలింగమనాద్యనంతం। ధ్యాత్వాశివంము
క్తిమవాపురన్యే ॥ ౪౪॥ వృ॥ ప్రాణాహ్వయంలింగమనన్యభావా । స్సం
పూజయిత్వాగుహనాభికంజే। కేచిన్మునీంద్రాఃపదమవ్యయంత । చ్చైభవం
ప్రియాతా దృఢభక్తి యుక్తాః॥ ౪౫॥ వృ॥ అన్యేమహాయోగ పరాహృద
జ్జే। జ్వలంతమంగుష్ఠమితంపురాణం । లింగస్వరూపంస్వయమప్రమేయం।
సంభావ్యతస్మిన్లయమాప్నువంతి ॥౪౬॥
వృ॥ కేచిన్మహాంతోహృదిభావలింగం । సంపూజ్యసచ్చిత్సుఖరూపమీశం
ముక్తింప్రయాతాః పరమాత్మలీన । మనఃప్రచారాఃపరిపూర్ణభావాత్
౪౭॥ భ్రూఘ్రాణమధ్యే। హ్యవిముక్తదేశే। విశ్వేశ్వరాఖ్యం। పరమాత్మ
లింగం। ధ్యానామృతాసక్తధియోమహాంతో ధ్యాత్వా పరాంముక్తిమవా
పురన్యే॥౪౮॥ వృ॥ యేబ్రహ్మరంధ్రస్థసహస్రపత్రే। మధ్యే స్ఫురంతం। ర
వికోటిభాసం । మామేకభావేనవిభావయంతి । తేమేప్రియానిత్యవిము
క్తిభాజః॥౪౯॥ ॥వృ॥ యేవైపృథక్త్వేనసమర్చయంతి। మామద్వయంతేపృ
థగేవమత్తాః। తేనాస్మదీయాభవపాశబద్ధాస్సంసారదీర్ఘాధ్వనిచభ్రమం
తి॥౫౦॥ ॥వృ॥ హేవత్సలింగాంగపదంవిశోధ్య। తస్మిన్నధాన్యోన్య। విరు
ద్ధభావం । హిత్వావిశుద్ధఃప్రతిపత్స్వరూప।మాత్మేతిసంబంధపదార్థఏషః
౫౧ ॥ ఏవంహిలింగాంగపదార్థసంవిద్యేషాంధృఢాభ్యా సవశాది పస్తే
తేమాముపేత్యంతివిశుద్ధభావా। నావర్తయంతిస్మపునర్భవాయ॥ ౫౨॥ వృ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తస్మాదిహ ప్రాణశివైక్యభాజం। సంపూజయేద్యోభువనైకవంద్యం। సంసారసంబంధవిహీనభావః సజ్ఞానమేతిస్థలషట్కజం తత్॥ ౫౩॥ వృ॥ తథాథవా షట్స్థలమన్యదస్తి। శివాంగభూతం శ్రుతితంత్రసిద్ధం। పరంపదం శుద్ధమనంతరూపం। వదామ్యహం గుహ్యతమం స్వవేద్యం॥ ౫౪ ॥ వృ॥ సర్వజ్ఞతాదీని నిసర్గభూతా। న్యంగాని వై షట్స్థలమాహురార్యాః। అంగీకృతత్వాద్గిరిశేన నిత్యం। వక్ష్యామి తే తాని మమ ప్రియాణి॥ ౫౫॥ వృ॥ సర్వజ్ఞతా తృప్తిరనాది బోధః। స్వతంత్రతా। నిత్యమలుప్తశక్తిః। అనంతశక్తిశ్చ విభోర్విధిజ్ఞాః। షడాహురంగాన్యథ షట్స్థలాని॥ ౫౬॥ వృ॥ సర్వజ్ఞతాదిస్థలషట్కజాతం। సంవిద్యథాభ్యా। సవశాద్విభాతి। యేషాం గురూక్త్యా మమ భక్తియోగా। దుక్త్యానుభూత్యాత। ఇహైవ ముక్తాః॥ ౫౭॥ తస్మాత్పరం బ్రహ్మసుఖస్వరూపం। స్వమాయయా షట్స్థలభేదభిన్నం। సచ్చిన్మయం శంకరమత్రరంయా। ద్యోవేద నాప్నోతి పునర్భవం సః॥ ౫౮॥ ఏవం షట్స్థలవిజ్ఞానం। ప్రత్యగ్రూపం ప్రమాణతః। గురూక్త్యా స్వానుభూత్యా చ। యస్య భాతి చ సర్వవిత్ ॥౫౯॥ సుదుర్లభమిదం జ్ఞానం। నరాణాముత్తమోత్తమం। మద్భక్తిసహితానాం చ। మద్వృత్తానాం షడానన। ॥౬౦॥ మద్ధ్యానామృత తృప్తానాం। సదాచారానువర్తినాం। జాయతే తత్పరం జ్ఞానం। స్థల షట్కోద్భవం నృణాం॥ ౬౧॥ యస్యైవ షట్స్థలజ్ఞాన। సామగ్రి కలనాదృభాభాతిధీదర్పణే స్వచ్ఛే స వై మాహేశ్వరో జనః॥ ౬౨॥ స భవార్ణవమత్యుగ్రం। దుష్పారం దుస్తరం గకం। తీర్త్వా మాం పరమాత్మాన। మేతి నావర్తతే పునః॥ ౬౩॥ తస్య మాహేశ్వరస్యైషా నిష్ఠా వక్తుం న శక్యతే। మయా సర్వవిదా వత్స కిము తాన్యై రజాదిభిః॥౬౪॥ తస్మాత్సర్వం పరిత్యజ్య। వీరమాహేశ్వరం జనం పూజయేదాదరాద్యస్తు। స సర్వజ్ఞానవాన్ భవేత్॥ సంసార సాగరే గాఢే। దుఃఖావర్తశతాకులే। మజ్జతాం మనుజానాం వై। పూజా మాహేశ్వరస్య నాః ॥౬౫॥ ధృతలింగం సదాచారం। నిరతం ద్విజపుంగవం ॥వీరమాహేశ్వరం సమ్య। క్పూజయేద్భక్తిమాన్నరః॥౬౬॥ పూజితే సతి మద్భక్తే మనుజైర్భక్తిసంయుతైః। పూజితాస్సకలా దేవా। భవేయుర్నాత్ర సంశయః॥ ౬౭॥ మద్భక్తహృదయాంభోజే। సదాతిష్ఠామి షణ్ముఖ। యత్ర తిష్ఠా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మ్యహంనిత్యం। తత్రిమత్సంభవాస్సురాః ॥౧౯॥ తిష్ఠంతిభక్తి నమ్రాస్తే
మత్పూజాసక్తమానసాః। తస్మిన్ సంపూజితేయేన। సర్వదేవా స్సుపూజి
తాః ॥౨౦॥ క్రిమికీటపతంగేభ్యః। పశవఃప్రజ్ఞయాధికాః। పశుభ్యోపినరః
శ్రేష్ఠా। తేషుశ్రేష్ఠాద్విజాతయః ॥౨౧॥ ద్విజాతిభ్యోధికావిప్రాః। విప్రే
షుక్రతుబుద్ధయః।క్రతుబుద్ధిషుకర్తార। స్తేభ్యస్సన్న్యాసినోధికాః॥౨౨
తేభ్యోవిజ్ఞానినశ్రేష్ఠా। స్తేషుశంకరపూజకాః। తేషుశ్రేష్ఠామహాభాగ।
మమలింగాంగసంగినః॥౨౩॥ లింగాంగసంగిష్వధిక। షట్థ్సలజ్ఞానవాన్ పు
మాన్। తస్మాదప్యధికోనాస్తి। త్రిషులోకేషుసర్వదా॥౨౪॥ సవంద్య
స్సర్వదాపూజ్య। స్సంసారవిజిగీషుభిః। బహునోక్తేనకింవత్స। సఏవాహం
నసంశయః॥౨౫॥ సర్వముక్తంసమాసేన। స్థలనిర్ణయవేదనం। గోప్యం
సమస్తశాస్త్రేషు। తవస్నేహాన్మయోదితం॥౨౬॥ అస్మిన్నర్థేస్వసంవే
ద్యే। శ్రుతయస్సకలాగమాః।పురాణానిసమస్తాని। సర్వావస్యంతియుక్తితః
౨౭॥ బహునోక్తేన కింవత్స। సారఏషమయోదితః। తస్మాదిదంవిదిత్వా
త్వం షట్థ్సల జ్ఞానవాన్భవ॥౨౮॥ వృ॥ సకలనిగమసారం। షట్థ్సల
జ్ఞానమేతద్భవవిటపికుఠారంసర్వతంత్రప్రసిద్ధం।పరమసుఖసదావా। ప్యై
కహేతూత్తమాఖ్యం। తవకథితమశేషంత్వయ్యధిప్రేమతోహం ॥౨౯॥ త్వ
మపికథయ శైవాచారయుక్తాయసర్వం। విజితమదనరాగద్వేషలోభేంద్రి
యాయ। గుణగణనిచయాయ। ప్రాణలింగైక్యభాజే। గురుచరణసరోజ
ధ్యానయుక్తాయవత్స॥౩౦॥ అశిష్యాయ విరక్తాయ।దేవతాదూషకాయ
చ। లింగధారణహీనాయ। మావాదీస్త్వంకదాచన॥౩౧॥ సూతః॥ ఇత్యు
క్త్వాశంకరః। క్రౌంచ। దారణాయామితౌజసే। గౌరీముఖాబ్జవిన్యస్త।దృష్టి
స్తూష్ణీంబభూవసః॥౩౨॥శ్రుత్వాశివముఖోద్గీతం। స్కందషట్థ్సలనిర్ణయం।
ప్రణమ్యదండవద్భూమౌ। భక్త్యాపరవశోభవత్॥౩౩॥ భక్త్యా పరవశో
భూత్వా। కించిత్కాలంమహేశ్వరం।లబ్ధ్వాసంజ్ఞాంమహాదేవం।స్కందస్తు
ష్టావశంకరం॥౩౪॥ శ్రీస్కందః॥ నమశ్శివాయశాంతాయ। షట్థ్సలబ్రహ్మ
రూపిణే। సదానందస్వరూపాయ। సత్యజ్ఞానప్రదాయినే॥౩౫॥ నీలకం
ఠాయనిత్యాయ। నిర్వికారాయశంభవే। నిరంజనాయశర్వాయ। త్ర్యం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

బకాయన మోనమః॥౮౬॥ గంగాధరంవిరూపాక్షం। చంద్రశేఖావతంసకం
సర్వజ్ఞంసర్వగంశర్వం । వందేసర్వాశ్రయంశివం। ౮౭॥ కర్తారంసర్వ
లోకానా । మనాధారమవిక్రియం। నిస్తరంగసుఖాంభోధిం। నమామీశా
నమవ్యయం ॥౮౮॥ కళాధరంకళాతీతం । కాలకంఠం కపర్దినం । క
ర్మాదిరహితంశుద్ధం। వందేభూతేశమక్షరం ॥౮౯॥ బ్రహ్మవిష్ణు మహే
శాన, కారణంకారణాతిగం। నాగాలంకృతసర్వాంగం ।: నమామిసకలే
శ్వరం ॥అవ్యక్తంవ్యక్తసద్భావ। కారణంకృత్తివాససం ।: కల్యాణమాది
పురుషం। నమామిగిరిజాధవం ॥౯౧॥ నిష్కళంనిర్మలంసచ్చి। న్మయం సం
సారమోచకం। సాంబంసర్వాత్మకంవందే। సదాశివమనీశ్వరం ॥౯౨॥ గీ
ర్వాణార్చితపాదాబ్జం । గీతతాండవవత్సలం । గిరీశంగీష్పతినుతం। వం
దేహంసర్వసాక్షిణం॥౯౩॥ ఉమాకుచాబ్జలావణ్య। మధుపత్యైత్షులాలసం
నమోవిశ్వాత్మనేతుభ్యం। స్వభావామలతేజసే॥
యస్యప్రసాదాద్యోగీంద్రా। జ్ఞానవంతఃపరంయయుః । తంత్వాంప్రపద్యే
దేవేశం । సర్వమంగళకారణం॥ ౯౫ ॥ యస్మాచ్చరాచరంవిశ్వంజాయతే
యత్రతిష్ఠతి । లీయతేయత్రసతతం । తంప్రపద్యేమహేశ్వరం॥ ౯౬॥ త్వ
త్ప్రసాదాజ్జగన్నాథ । జ్ఞాతంసత్యంమయాధునా ।. శైవసిద్ధాంతసర్వ
స్వం। షట్స్థలబ్రహ్మవేదనం॥ ౯౭॥ తత్స్వరూపపరిజ్ఞానా । ధారసంపూ
ర్ణవేదనం। తస్మాత్సర్వంపరిత్యజ్య। త్వామహంశరణంగతః॥ ౯౮ ॥ సూత
ఉవాచ॥స్తుత్వేతిశంకరమజంకరుణాలయంతం ।సంసారమోచకమఖండసుఖ
స్వరూపం। స్కందోంబికాధవపదాంబుజభక్తిభావా।దానందనిర్భరమనా
స్స్వవేదబాహ్యం ॥ ౯౯ ॥ యుష్మాకమద్యకధితంశ్రుతితంత్రగోప్యే । ము
క్త్యంగనోద్వహనసంఘటనాపటియాన్ । సారఃపృథక్స్థలవినిర్ణయఏషలో
కే। నాన్యోప్యతఃపరతరోభవబంధశాంత్యై॥ ౧౦౦ ॥ యూయంశ్రద్ధాన్వి
తావిప్రా । స్థలషట్కవినిర్ణయం । వ్యాకురుధ్వంప్రశాంతేభ్యో । భక్తిమ
ద్భ్యోతిముక్తిదం॥ ౧౦౧॥ షట్స్థలజ్ఞానవంతంతం । వీరమాహేశ్వరంజనం
పూజయధ్వంమహాభాగ । పూజాసాపురుషార్థదా॥ ౧౦౨॥ విద్యాయాం
రమతేనిత్యంమాయాంహేయాంశ్వవద్రహేత్। అనేనైవనిరుక్తేన। వీరమా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

హేశ్వరస్స్మృతః॥ ౧౦౩॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన। వీరమాహేశ్వరంజనం। ఆరాధయతవిప్రేంద్రాఃయూయంభక్తిపురస్సరాః ॥౧౦౪॥ ఇతిశ్రీస్కాందెమహాపురాణే। శంకరసంహితాయాం। ఉపరిభాగేశివషణ్ముఖసంవాదవీరశైవధర్మనిర్ణయే। షట్స్థలనిర్ణయోనామత్ర్యశీతిశతతమోధ్యాయః॥ శ్రీ

౧౮౪ అధ్యాయఃశంకరసంహితా- శ్లో ౧౯

వీరమాహేశ్వరస్యకృతదానమానఫలం॥

ఋషయః॥ సూతధర్మవిదాంశ్రేష్ఠ। జ్ఞాతమస్మాభిరుత్తమం। వీరశైవాశ్రితంజ్ఞేయం।రహస్యంత్వత్ప్రసాదతః॥ ౧॥ ఇదానీంశ్రోతుమిచ్ఛామెవీరమాహేశ్వరస్యవై। కృతదానఫలంపూజా। ఫలంవక్తుంత్వమర్హసి॥ ౨॥ సూతః॥ పురాకుమారఃపప్రచ్ఛ। శంకరంశశిభూషణం। ఏతద్ధర్మంమహాభాగ ప్రోవాచాస్మైమహేశ్వరః॥ ౩॥ తచ్ఛృణుధ్వంమునిశ్రేష్ఠా। దానపూజాఫలంమహత్॥ శ్రీశంకరః॥ వక్ష్యామిశివభక్తస్య। దానమానార్చనాఫలం। సంసారపాశబంధఘ్నం। సమ్యగ్జ్ఞానాస్పదంనృణాం॥ ౪॥ యేనకేనప్రకారేణ। శివభక్తస్యచేతసః। యస్తృప్తింకురుతేమర్త్య। స్సవైశివపురంవ్రజేత్॥ ౫॥ పాదప్రక్షాళనంయస్తు। శివభక్తస్యసాదరం। అర్ఘ్యమాచమనీయాది। కురుతేశీతలోదకైః॥ ౬॥ వీరమాహేశ్వరస్యాసౌ। చతురంబుధిరాడ్భవేత్।దద్యాన్మృదుంశుకంయస్తు।శివభక్తస్యసాదరం॥ ౭॥ ధృతలింగస్యసపుమాన్। సప్తద్వీపాధిపోభవేత్॥ ౮॥ ఛత్రించోపానహౌయస్తు। చామరవ్యజనానివై। దద్యాల్లింగార్చకాయాసౌ। వైంద్రంపదమవాప్నుయాత్॥ దద్యాదన్నంమహాదేవ। భక్తాయశివయోగినేసర్వపాపవినిర్ముక్త। శ్శివలోకేమహీయతే॥ ౧౦॥యావంత్యన్నస్యసిక్థాని। దత్తానిశివయోగినే। తావంతివర్షాణినరోవసేచ్ఛి। వపురేసుఖం॥ ౧౧॥ తైలాభ్యంజన్నరోయస్తు। కుర్యాల్లింగాంగసంగినే। ససూర్యలోకమాప్నోతి। సుఖమక్షయమశ్నుతే ॥౧౨॥ దద్యాత్పుష్పాణి కర్పూర। మిళితం యోనులేపనం। లింగార్చనరతాయాసౌ। చంద్రలోకమవాప్నుయాత్॥ ౧౩॥ ధనందద్యాద్యథాశక్త్యా। యఃపుమాన్శివయోగినేసధనేశత్వమాప్నోతి। సర్వభోగసమన్వితం॥ ౧౪॥ వస్త్రంశీతాపనోదార్థం। యోదద్యాచ్ఛివయో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గినే। ససర్వభోగసంయుక్తం। లభతేబ్రహ్మణఃపదం॥ ౧౫॥ పయస్వినీం
సవత్సాంగాం। సర్వాలంకారభూషితాం। యోదద్యాచ్ఛివభక్తాయ
సగచ్ఛేచ్ఛివసన్నిధిః॥ ౧౬॥ సర్వాలంకారసంయుక్తాం। కన్యాంసాభ
రణాంతుయః॥ విప్రాయశివభక్తాయ। దద్యాత్సశివతాంవ్రజేత్॥ ౧౭॥స
తతాసంతతాతస్యాం। యాన్యపత్యానిభూతలే। తావంతితేషాంరోమాణి।
యావత్యంగేషు సంతివై॥ ౧౮॥ తావంతివర్షాణినరోవిమానంతు। సర్వ
కామికం। ఆరుహ్యసర్వలోకేషు। భ్రమేత్కన్యాప్రదంసుఖం॥ ౧౯॥ సర్వ
భోగాన్క్రమాద్భుక్త్వా। తతోగచ్ఛేచ్ఛివైక్యతాం। తస్మాత్కన్యాప్రదా
నేన। సమందానంనవిద్యతే॥ ౨౦॥ సర్వసస్యాన్వితాంభూమిం। విప్రాయ
శివయోగినే। యోదద్యాచ్ఛివసాయుజ్యం। సయాత్యత్రనసంశయః॥ ౨౧॥
దత్తాయాంభువిసంభూత। బీజసంఖ్యాకవత్సరాన్। భూమిదశ్శంభవే
లోకే। సర్వాన్కామానవాప్నుయాత్॥ ౨౨॥ జ్ఞానినేశివభక్తాయ।
జ్ఞానశాస్త్రస్యపుస్తకం। దద్యాద్విప్రాయయోమర్త్యః। ససమ్యగ్జ్ఞాన
వాన్భవేత్॥ ౨౩॥ అక్షరాణిచయావంతి। దత్తేవిప్రాయపుస్తకే। తావ
ద్వర్షంశివాగారే।స్థిత్వాంతేమోక్షమాప్నుయాత్ ॥౨౪॥విద్యాదానసమం
దానం। నాస్తిలోకేషుసర్వదా। విద్యయాప్రాణినాంముక్తిః। తస్మాత్త
ద్దానముత్తమం॥ ౨౫॥ ధ్యానానాముత్తమంయద్వ। చ్ఛివధ్యానంప్రకీర్తి
తం। దానానాముత్తమంతద్వ। ద్విద్యాదానముదీరితం॥ ౨౬॥ యోదద్యా
చ్ఛివభక్తాయ। విద్యాకోశంసుపుస్తకం। సర్వకర్మవినిర్ముక్తో।నపిబేజ్జననీ
స్తనం॥ ౨౭॥ దానానాంచ। సమస్తానాం॥ చత్వార్యేతానిభూతలే। శ్రే
ష్ఠానికన్యాగోభూమి। విద్యాదానానిసర్వదా॥ ౨౮॥ కారయిత్వాగృ
హంసమ్యక్। సగోపకరణాన్వితం। లింగాంగసంగినేదద్యా। త్సవైశైవప
దంవ్రజేత్॥ ౨౯॥ కార్పాసతూలరచిత। శయ్యాంఖట్వాంశ్చయోగినే।ద
ద్యాద్విప్రాయసప్రమాన్। పూర్వోక్తంలోకమాప్నుయాత్॥ ౩౦॥ ఆత్మ
నోయదభీష్టంతు। తేనద్రవ్యేణపూజయేత్। శివభక్తం। ద్విజాగ్ర్యంయ।స్త
స్మైశంభుఃప్రసీదతి ॥౩౧॥ పురాకశ్చిద్ద్విజశ్రేష్ఠో। వేదాధ్యయనతత్పరః।స
మస్తశాస్త్రతత్వజ్ఞ। శ్శివపూజాపరాయణః॥ ౩౨॥ ప్రాణేశేగంగస

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

బంధీ। శివభక్తార్చకప్రియః। శివ ఏషే తే(శే)క్షణాకాంక్షీ । సదాభస్మావకుం
ఠితః॥ ౩౩॥ రుద్రాక్షమాలాభరణ ।శ్శ్రీమత్పంచాక్షరీప్రియః। రుద్రాధ్యా
యజపప్రాప్త । సర్వజ్ఞానోజితేంద్రియః॥ ౩౪॥ నామ్నా శ్వేత ఇతిఖ్యాతః
పురాణాగమతత్వవిత్ । ఆశీతు(-శస్థలేరమ్యే । నగరే పుణ్యకృత్తమః॥౩౫
పింగళో నామతస్యాసీ । త్పుత్రః పరమపాపకృత్ । ప్రాణిహింసా
పరోనిత్యం । కృతఘ్నస్సాధునిందకః॥ ౩౬॥ వాపీకూపతటాకాది । జ
లంతేనైవదూషితం। సాధూనాంబ్రాహ్మణానాంచ। తేనదత్తం। మహా
విషః॥ ౩౭॥ బాలావిప్రస్త్రియోభుక్తా। రూపలావణ్యసంయుతాః। తే
నచ్ఛిన్నాసదారామ । వృక్షాః పుష్ప । ఫలాన్వితాః॥ ౩౮॥ హత్వాస
ర్వాన్ జనాన్ మార్గే। హృత్వా తేషాంధనానిచ। విటానాంచ। నటానాం
చ । దత్వాగానోపజీవినాం॥ ౩౯॥ దుర్వృత్తానాంమహామూర్ఖః । స
దావేశ్యాపరోభవత్ । మాతృహా భ్రాతృహాతద్వ । త్పితృద్రోహీయథా
బలం॥ ౪౦॥ తేనశంకరసద్మాని। బాధితానిశివార్చకాః । రుద్రాక్షమాలా
భరణాః। శ్శివలాంఛనధారిణః॥ ౪౧॥ ఉపద్రుతాస్సదాచార। నిరతాఃపా
పకర్మిణా। యజ్ఞ విధ్వంసకోనిత్యం । దేవతావేదదూషకః॥ ౪౨॥ అగా
రదాహీ(క్రూరాత్మా।మహాసాహసికోత్తమః।స్వచ్ఛందోనిర్ఘృణోధీరో।
మిత్రద్రోహీనిరంతరం॥ ౪౩॥ శివభక్తాపరాధీచ।శివద్రోహీదురాత్మవాన్
చండాలస్త్రీప్రతిభుక్త్వా। చచారావనిమండలే॥ ౪౪॥ దుర్వృత్తాసంగ
రతిమాన్ । మధుమాంసాదిభక్షకః। ఏవంహివర్తమానంతం । దురాచా
రసమన్వితం॥ ౪౫॥ పుత్రమాలోక్యసపితా।నిర్వేదఇదమబ్రవీత్।శ్వేతః। దు
రాచారమిమంవత్స । త్యజదుర్వృత్తలాలితం ॥౪౬॥ అద్యపూర్వమిదంజ
న్మ। దుర్లభం। బ్రాహ్మణాన్వయే । తదుపస్థితమేతత్తే । స్వర్గమో
క్షైకకారణం॥ ౪౭॥ విచార్యాత్రయథాసర్వం ।సాధుయత్తద్ధితంకురు। ఆ
త్మనశ్చహితంవక్ష్యే ।శృణుష్వైకాగ్రమానసః॥౪౮॥శ్రుత్వాకురుష్వతద్వ
త్స । మత్తఃకోన్యోహితంవదేత్ । వేదాగమపురాణేషు। ప్రోక్తంకర్మస
మాచర॥ ౪౯॥ శుశ్రూషస్వగురూన్ బంధూన్। ప్రాణిహింసావివర్జితః
నయావన్మృతిరాయాతి। నజరాయావదాక్రమేత్॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యావన్నేంద్రియశైథిల్యం। తావదారాధయేశ్వరం । చతురాశీతిలక్షేషు।
జంతుర్భూత్వాథ జన్మసు॥ ౫౧॥ కేనచిత్పుణ్యయోగేన। మానుష్యం లభ
తే జనః । అనేకజన్మసాహస్రి । కృతపుణ్యవశేన సః॥ ౫౨॥ తత్రాపి జన్మ
బ్రాహ్మణ్యం । లభతే కాలయోగతః। లబ్ధ్వా తదుత్తమం జన్మ । బ్రాహ్మ
ణ్యం । యః ప్రమార్ష్టి శివం॥ ౫౩॥ నాచరేయేత్స శివద్రోహీ । స ఖలు బ్ర
హ్మహా భవేత్॥ వర్ణాశ్రమాచారరతైః। పుత్రేషణరతైశ్శివః॥ ౫౪॥ ఆరా
ధ్యతే మహాదేవో। న దుర్వృత్తైః కదాచన । అతిచంచలమాయుష్యం। యావ
న్నం చాపి భంగురం॥ ౫౫॥ అశ్వత్థచలపత్రాగ్ర లంబమానోదబిందువత్।
జరా భీషయతే దేహం । మాంసరక్తాపహారిణీ॥ ౫౬॥ నరం విచారరహితం
తమసీవ। పిశాచికా। మృత్యుగ్రసిష్ణుశ్శిరసి । నృత్యతిత్వవివేకినః॥ ౫౭॥
నరస్యేవామిషాకాంక్షీ। శ్యేనో నభసి శీఘ్రగః। అతో నిరాగతాక్రమే॥
భోక్ష్యే సర్వసుఖాన్యహం॥ ౫౮॥ ఇతి యావత్ప్రమానిశ్చే । త్తావన్మృ
త్యుగ్రసేన్నరం । సంసారాఖ్యే మహాక్షేత్రే కాలాఖ్యః కర్షకో మహాన్॥
ఉత్పాట్య జీవబీజాని। పక్వాన్యాలోక్య ఖాదతే । జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యు
ర్ధ్రువం జన్మ మృతస్య చ॥ ౬౦॥ తస్మాద్దురాచారమిమం। త్యక్త్వా భజ సదా శి
వం। శివభక్తాన్సదాచార। నిరతాన్ధృతలింగకాన్॥ ౬౧॥ విప్రానారా
ధయ సదా। భస్మరుద్రాక్షధారిణః॥ శ్రీశంకరః॥ ఏవం సంబోధితస్తేన। పి
త్రా స్తేన చ పింగళః॥ ౬౨॥ న ముమోచ దురాచారం। కఠినత్వమివోపలః। నతి
ష్ఠత్యథ మాచార। భిన్నే మనసి తస్య తత్॥ ౬౩॥ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

తేనోదితం హితం తద్వ ।. ద్భిన్నకుంభే యథా జలం । తతః కాలే
న మహతా। కృతపాపవశేన సః॥ ౬౪॥ రోగావృతతనుర్బ్రహ్మ ! రాత్రు
సావిష్టమానసః । అతీవ దుఃఖసంతప్తో। దురాత్మా పింగళో భవత్॥ ౬౫॥
న నిద్రాం లభతే రాత్రౌ। దివా న సుఖమణ్వపి- అత్యుత్కటైః పుణ్య పాపై ర్
హైవ ఫలమశ్నుతే॥ ౬౬॥ రోగాభిభూతం తనయం। పితా శువ్రివధర్మవి
త్। పుత్రవ్యసనసంతప్తో । నిర్గతప్రాణవత్సుధీః ॥౬౭॥ సపాత భూమౌ
సహసాగతపుత్రామయో భృశం। ప్రాప్తసంజ్ఞస్సధర్మజ్ఞో రురోదకరు
ణం బహు॥ ౬౮॥ శోకసంలగ్నహృదయో।విలలాపాకులేంద్రియః । హాహా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ద్యమందభాగ్యోఽస్మి । మమపుత్రోఽయమీదృశః॥ ౬౯॥ విధినాప్రాపితోఽ
స్థాం । నజానేఽస్య ప్రతిక్రియాం । అవిద్వానథవాపి విద్వాన్ । దుర్జనస్స
నోఽపివా॥ ౭౦॥ యస్యాస్తి భూతలే పుత్రః। సరథస్సస్సభాగ్యవాన్। అతో
మద్భాగ్యదౌర్బల్యా। దీదృశంకాలచోదితం॥ ౭౧॥ అవస్థాంవిధినాసౌ
స్తచ్చికిత్సాం న వేద్మ్యహం। ఏవంప్రలపమానస్య। పురతో భాగ్యగౌరవాత్
౭౨॥ ఆవిర్బభూవ సర్వజ్ఞః స్తస్యనామహర ప్రియః। త్రిపుండ్రాంకితదీప్తా
గో జటాపటలశోభితః । సఖా శ్వేతస్య విప్రస్య రుద్రాధ్యాయజపప్రియః
తం దృష్ట్వా విలపంతం హి ! సతమాహహరప్రియః॥ ౭౪॥ సతస్మై
కథయామాస। పుత్రవృత్తమశేషతః। శ్రుత్వావృత్తం యథాసర్వం । శి
భక్తో హరప్రియః॥ ౭౫॥ తస్య దుఃఖోపశమనం । ప్రతీకారం జగాద సః॥ శి
భక్త మహాబుద్ధే। మారోదీర్ధైర్యమావహ ॥ ౭౬॥ పుత్రస్య దుఃఖశా
త్యర్థముపాయం వచ్మి తేఽనఘ । అస్తి భూమౌ మహాపుణ్యా। పురాణోఽవిధ
ధాశ్రయః॥ ౭౭॥ శ్రీపర్వత ఇతి ఖ్యాతః। సర్వశైలోత్తమోత్తమః। అప్సరో
దేవగంధర్వ। విద్యాధరగణాకులః॥ ౭౮॥ ప్రమథవ్రజసంకీర్ణ । స్త
స్విజనభూషణః । కైరవాబ్జహ్రదాధ్యక్షో । మహౌషధిగణాలయః
౭౯॥ రసాయనఫలాక్రాంత। వృక్షభారోధరాధరః । గుహాసహస్రస
బాధో । బిలద్వారశతాధికః॥ ౮౦॥ నానామృగగణావాస । తుంగ
శృంగోల్లిఖన్నభాః। పుణ్యకృద్భిరవాప్యోఽసౌ। నప్రాప్యః పాపకర్మభిః॥౮౧
మల్లికార్జునదేవస్య। పీఠభూతో మహాగిరిః॥ యత్రవిష్ణుస్తపస్తప్త్వా। శ
క్త్యా శ్రీమల్లికార్జునం॥ ౮౨॥ సమారాధ్య శివజ్ఞానం । ప్రాప్తవాన్ స్థితిక
ర్తృతాం। యత్ర శ్రీకంఠమీశానం। సమారాధ్య పితామహః॥ ౮౩॥ ప్రసా
దాన్మల్లికేశస్య। జగత్సృష్టికృతోఽభవత్॥ ౮౪॥ యత్రభక్త్యాసమారా
ధ్య। శ్శక్రః శ్రీమల్లికార్జునం। ప్రసాదాత్తస్యదేవస్య । త్రైలోక్యేశో
భూవసః॥ ౮౫॥ యత్ర దేవాస్సగంధర్వా। దేవం శ్రీమల్లికార్జునం। సమా
రాధ్యేశతాం సిద్ధిం । మవాపుర్మునయోఽపిచ॥ ౮౬॥ శ్వపచాదివిశిష్టాంతే। య
స్యదర్శనమాత్రతః। నపిబంతి నరామాతుః స్తన్యం నాత్రవిచారణా॥౮౭
యత్ర మర్త్యో మహాపాప। యుక్తోఽపి మరణం గతః । శివసాయుజ్యమాప్నో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తి। పరమానందలక్షణం॥ ౮౭॥ యత్రపంచత్వమాపన్నాః । పశుపక్షిమృ
గాదయః । గచ్ఛంతిశివసారూప్యం। జాయతేనపునర్భవి॥ ౮౮॥ యత్రద
త్తంధనంధాన్య। మన్నంవాశివయోగినే । విప్రాయతత్ఫలంవక్తుం । నమ
యాశక్యతేపిచ॥౮౯॥ తస్మాచ్ఛ్రీపర్వతేరమ్యే। సంసారామయభేషజే।అస్తి
లింగాంగసంబంధీ । సదానందాహ్వయోమునిః॥ ౯౦॥ సర్వోపనిషదర్థజ్ఞ
శ్శివధ్యానపరాయణః।భస్మానులిప్తసర్వాంగో । రుద్రాధ్యాయజపాశ్ర
యః॥ ౯౧॥ రుద్రాక్షమాలాభరణో। ధృతపాశుపతవ్రతః। అతివర్ణాశ్ర
మీవిప్రో। జీవన్ముక్తోజగద్గురుః॥ ౯౨॥ తంసదానందనామానం। శంకరధ్యా
నలాలసం। నిరస్తకుహకంవిప్ర। సహపుత్రేణపూజయ॥ ౯౩॥

తస్యప్రసాదాత్తేపుత్రో । గచ్ఛేన్నీరోగతాంధ్రువం। తస్మాదుత్తిష్ఠ
గచ్ఛత్వం। శ్రీపర్వతమతంద్రితః॥౯౪॥ ఇతఃపరతరంలోకే। నాస్తిపాపోప
శాంతయే । వినాశంకరభక్తస్య। పూజయానాత్రసంశయః॥౯౫॥ పూజ
యాశివభక్తస్య। భోగమోక్షౌ। ప్రసిధ్యతః। నాన్యైఃక్రియాసమారంభై।
స్తేసుతస్యామయక్షయః॥౯౬॥ ఏవంపరప్రియేణోక్తః శ్శ్వేతశ్రీపర్వతంగ
తః। సహపుత్రేణచార్తేన। భార్యయాబంధుబాంధవైః॥౯౭॥ స్నాత్వాపా
తాళగంగాయాం। భక్త్యాశ్రీమల్లికార్జునం। పూజయామాసవిప్రేంద్రః।
శ్రీపర్వతపతింహరం ।౯౮॥ విప్రేభ్యశ్శివభక్తేభ్యః । పుత్రభార్యాదిభిస్స
హ। దదౌతత్రధనంధాన్యం। తైలమన్నంచగామ్మహీం॥౯౯॥ ప్రసాదాన్మ
ల్లికేశస్య। జటావల్కలధారిణం।హరప్రియేణకథితం। సదానందందదర్శ
సః॥౧౦౦॥ ప్రణమ్యసహపుత్రేణ। సర్వంతస్మైన్యవేదయత్। పుత్రవృత్తం
ధనంకించి । ద్దత్వాసశివయోగినే॥౧౦౧॥ సర్వంవిజ్ఞాపయామాస। సదా
నందాయసద్ద్విజః। శ్రుత్వాథతదశేషంచ।సదానందోమహామునిః॥౧౦౨॥ శి
వభక్తప్రభావేనశిష్యత్వేనతముద్వహన్ । పాదోదకంప్రసాదంచ। పింగ
ళాయదురాత్మనే॥౧౦౩॥ పాపాచారాయసదదౌ। శివజ్ఞానమహోదధిః।
తస్యదర్శనమాత్రేణ । సదానందస్యపింగళః॥౧౦౪॥ సర్వరోగవినిర్ముక్త।
స్తత్పరిగ్రహకారణాత్ । సమస్తపాపనిర్ముక్త । స్తత్పాదోదకసారతః॥
౧౦౫॥ ధర్మేభిరతిమానాసీ। త్తత్ప్రసాదోపభుక్తితః। శివభక్తిపరోజాతః।

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పింగళో మతిమాన్ధియా॥ ౧౦౬॥జ్ఞాత్వాతుశివభక్తస్య। ప్రసాదస్యతుస్తై
వః॥ సదానందాయవిప్రాయ।శివభక్తాయధీమతే॥౧౦౭॥సర్వస్వమార్జిత
భక్త్యా।పింగళో స్మైన్యవేదయత్।తస్యశుశ్రూషణంచక్రే। సదానందస్య
మతేః॥౧౦౮॥శ్వేతపుత్రోపిధర్మాత్మా।సర్వభావేనసర్వదా। తేనతుష్టోమహా
యోగీ। సదానందస్తపోధనః॥౧౦౯॥ ఆహూయపింగళంశిష్యం। మృదువా
క్యమభాషత॥౧౧౦॥ సదానందః। అద్యప్రభృతిసాధోత్వం। త్రిపుండ్రంభ
స్మనావహ। సర్వాంగోద్ధూళనంనిత్యం। కురుధర్మపరాయణ। అగ్నిరిత్యా
దిభిర్మంత్రైః। శ్రీమత్పంచాక్షరేణచ॥౧౧౧॥ రుద్రమంత్రజపాభ్యాసః।ప్ర
భవసమాహితః।యావజ్జీవమిదంలింగం।సమర్చయమహామతే॥౧౧౨॥
రాజ్యపీఠేవిన్యస్యతధ్యానాసక్తమానసః। లింగాంగసంగినోవత్స। పునర్జ
న్మనవిద్యతే।యుగపద్జ్ఞానసిద్ధిస్స్యాత్తతోమోక్షమవాప్నుయాత్॥౧౧౩॥
స్మాత్త్వంప్రాణలింగాంగ।సంబంధోభవసర్వదా। పంచముద్రాన్వితాన్
ర్వాన్భవభక్తాన్సమర్చయ॥౧౧౪॥ బహునోక్తేనకింవత్స। శివభక్త
స్యపూజయా।భోగోమోక్షోన్యథానైవ।సిధ్యేతాంతావతోర్చయ॥౧౧౫
శ్రీశంకరః।ఇత్యాదిష్టోఘగురుణా। పింగళోభక్తిసంయుతః। ప్రణమ్యాదః
డవద్భూమౌ। సదానందమపూజయత్॥౧౧౬॥ అన్యేభ్యశ్శివభక్తేభ్యో। ద
త్వాసర్వస్వమార్జితం।నిస్పృహోనిరహంకారో।నిర్మోహోధర్మతత్పరః
౧౧౭॥ ఉపాస్యతుచిరంకాలం। తస్మిన్ శ్రీపర్వతేశుభే। మమారసో
కాలేన। పింగళోధర్మవత్సలః॥౧౧౮॥ మల్లికార్జునదేవస్య। ప్రసాదాన్ము
క్తిమాపసః। చండాలికాచాపిదివం। తేనభుక్త్వాజగామసా॥౧౧౯॥ సుహృ
దోబాంధవాస్తస్య।జగ్ముస్తేబ్రహ్మణఃపదం। పితాపితస్యకాలేన। శ్వేతస్త
తః। ముదాన్వితః॥౧౨౦॥ పూజయాశివభక్తస్య। పరాంముక్తిమవాపసః
అతఉక్తప్రకారేణ। శివభక్తాంస్తపస్వినః॥౧౨౧॥ పూజయస్వ సదా
ప్రుంవత్స లింగాంగసంగినః।సూతః। ఇత్యుక్తఃశంకరేణాసౌ। శ్రీమద్వృషే
ణవాహనః॥ ౧౨౨॥ ననామగిరిశంస్కంద। స్సర్వజ్ఞంకరుణానిధిం। యా
యంశ్రద్ధాన్వితావిప్రా। దానమానార్చనాదిభిః। పూజయధ్వమతిప్రీత్యా
శివభక్తాన్ద్విజన్మనః॥ ౧౨౩॥ ఏషవఃకథితోధర్మః। సర్వధర్మోత్తమోత్త

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మః। శివప్రీతికరోవిప్రా । శ్శివభక్తార్చనాంకితః॥ ౧౨౪॥ నాతఃపరతరోధ
ర్మ। స్త్రిషులోకేషువర్తతే। తస్మాద్ధర్మమిమంనిత్యం । కురుధ్వంయత్నతో
ద్విజాః॥ ౧౨౫॥ నదీనాంముత్తమాగంగా। ధర్మాణాంశంకరాశ్రయః। గిరీ
ణాంశ్రీగిరిశ్శ్రేష్ఠో। దేవానాంప్రవరశ్శివః॥ యఇదంపుణ్యమాఖ్యానం । శృ
ణోత్యేకాగ్రమానసః। శివలింగార్చనాకాలే। తస్మైశంభుఃప్రసీదతి॥ ౧౨౬
పఠితశ్శ్రావయేద్యస్తు। ధర్మాఖ్యానమిదంనరః। సచసప్తకులోపేత।శ్శివలో।
కేమహీయతే॥ ౧౨౭॥ గృహేయస్యేదమాఖ్యానం। పుస్తకంతిష్ఠతిధ్రువం
తస్యైశ్వర్య । సమృద్ధిస్స్యాన్నాగ్నిచోరభయం భవేత్। ౧౨౮॥ ఇదిశ్రీ
స్కాందేమహాపురాణే। శ్రీమచ్ఛంకరసంహితాయాం ఉపరిభాగేశివష
ణ్ముఖసంవాదేవీరశైవధర్మనిర్ణయే । శివభక్తజనదానమానార్చనాదివిధి
ర్నామచతురశీతితమోధ్యాయః॥ శ్రీ.శ్రీ.శ్రీ.

౧౮౫ అధ్యాయః శంకరసంహితా వీరశైవ విధ్యుచర్యోక్త లౌకిక,

శంకరః। వక్ష్యామిధృతలింగస్య । చరణం శ్రుతిసమ్మ
తం। శ్రుతితంత్రపురాణేషు। ప్రసిద్ధంతేసమాసతః॥ ౧॥శ్రుతిస్మృత్యుదితం
ధర్మం। నిత్యనైమిత్తికాశ్రయం। కుర్యాల్లింగాంగసంబంధీ। ద్విజన్మాకామ
వర్జితః॥ ౨॥ విధ్యుక్తకర్మానుష్ఠానా। చ్చిత్తశుద్ధిర్భవేధ్రువం। చిత్తశు
ద్ధ్యాభవేద్భక్తిర్భక్తిరవ్యభిచారిణీ॥ ౩॥ తయాసంజాయతేజ్ఞానం । సత్య
త్యజ్ఞానమాత్మనః । తస్మాన్మోక్షస్తతఃకర్మ । విధ్యుక్తంసమ్యగాచరేత్॥
తస్మాత్సదాచారయుతో। భక్తోమాహేశ్వరోజనః।పూజయేద్గురుణాదత్త
మిష్టలింగమతంద్రితః॥ ౫॥ పాణిపద్మాసనేనిత్యం । త్రికాలంశుద్ధమానసః
నిస్పృహోనిరహంకారో । కామక్రోధవివర్జితః॥ ౬॥ సత్యంహితంప్రి
యంవాక్యం। మిహాముత్రసుఖంచయత్। తద్వదేచ్ఛివలింగైక్యో। నాప్రియం
కస్యచిద్వదేత్॥౭॥ హితంప్రియంమితంకా।లంపరిపశ్యన్యోభిభాషతే।స
యాతిలోకానాహ్లాద । హేతుభూతాననుత్తమాన్॥ ౮॥ యద్దృష్టంద్రి
యైర్దృష్టం। శ్రుతంవాయదివిద్యతే। తస్యైవోక్తిర్భవేత్సత్యం । సత్యంత్వే
వాన్యథాభవేత్॥ ౯॥నానృతంకస్యచిద్బ్రూయాన్నాస్త్యసత్యాదఘంపరం
ఏకతస్సర్వపాపాని । తులాయామేకతోనృతం॥ ౧౦॥ ఋషయస్తులయా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మాసు। రనృతంచాతిరిచ్యతే । తస్మాచ్ఛివార్చకోనిత్యం । నబ్రూయాద్ధర్మ
నాశకం॥ ౧౧॥ సర్వస్వహరణేప్రాణ। పరిత్యాగవివాహయోః। చరేవశ
శికేసత్యంయదుక్తంసత్యమేవతత్॥ ౧౨॥

అల్పార్థహానిస్సోఢవ్యా। వైరైరర్థాగమంత్యజేత్ । నవైరంలో
చయేత్ప్రాజ్ఞో। రాజస్త్రీబలవత్తమైః॥ ౧౩॥ భక్తానాంగణమూర్తానాం
పాణిలింగాంగసంగినాం। అతిథీనాంద్విజాగ్ర్యాణాం ।ప్రాజ్ఞస్సత్కార
మాచరేత్॥ ౧౪॥ సర్వేషామన్నకామానామన్నం దద్యాద్యథాబలం।
మాహేశ్వరోయతస్సత్యః। సర్వవర్ణాశ్రమాశ్రయః॥౧౫॥ కుర్వీతవైశ్వ
దేవంచ। స్వధాస్వాహాపురస్సరం। బలికర్మాన్వితంనిత్యం।వీరమాహేశ్వ
రోజనః॥ ౧౬॥ అస్నాత్వాహివిషంభుక్తే।హ్యజప్త్వాపూయశోణితం। అ
హుత్వాగ్నౌక్రిమింభుక్తే హ్యదత్వా విష్ఠమశ్నుతే॥ ౧౭॥ భోజయేదతి
థింనిత్య । మన్నకామంద్విజోత్తమం।సకేవలంమలంభుక్తే।హ్యతిథేర్భోజ
నంవినా॥ ౧౮॥ అతిథిర్యస్యభగ్నాశో। గృహాత్ప్రతినివర్తతే । నతస్మైదు
ష్కృతందత్వా । పుణ్యమాదాయగచ్ఛతి॥ ౧౯॥ తస్మాదశక్తవృద్ధాంధా।
నాశ్రితార్తసజ్జనానపి । వస్త్రప్రదానాన్నపానాద్యై। రక్షేచ్ఛంకరపూజ
కః॥ ౨౦॥ సర్వాంగోద్ధూళనంకుర్యా। లింగధారీదినేదినే। తిర్యక్త్రిపుండ్రం
భూత్వాచ। రుద్రాక్షాణాంచభూషణం॥ ౨౧॥జపేత్పంచాక్షరీంనిత్యం। శ్రీ
రుద్రాధ్యాయముత్తమం। శివసంకల్పమఖిలం। పంచబ్రహ్మణిభక్తిమాన్॥
శీతోష్ణసుఖదుఃఖేషు । తథామానావమానయోః । సమోభూత్వారిమి
త్రేషు । తపఃకుర్యాద్యథావిధి॥ ౨౩॥ సుఖోచితేషుమైత్రీంచ । కృపాంకు
ర్యాదదుఃఖిషు । పుణ్యక్రియేషుముదితా ముపేక్షాంపాపకారిషు॥ ౨౪॥
పరసంతాపకారిత్వం। నకుర్వీతకదాచన।నహింస్యాత్సర్వభూతాని । శివ
భక్తిపరాయణః॥ ౨౫॥ చింతనంసతతంధీమాన్ । నిదిధ్యాసనమేవచ । గు
రావేవచరేకుర్యా। ద్భక్తింశ్రద్ధాసమన్వితః॥ ౨౬॥ యదుక్తంగురుణాప్రీ
త్యానచతద్విస్మరేద్బుధః। శివక్షేత్రాణితీర్థాని। విశిష్టానిశివార్చకః॥ ౨౭॥
శివయాత్రోత్సవంనిత్యం । సేవేతపరయాముదా । శివక్షేత్రోత్సవమహా।

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యాత్రాదర్శనకాంక్షిణాం॥ ౨౮॥ మార్గేన్నదానపానాని । కుర్యాన్మా
హేశ్వరోజనః। ఘోరక్షేచ్ఛంకరక్షేత్ర। యాత్రోత్సవపరాన్నరాన్॥ ౨౯
యత్పుణ్యమార్జితంత్రైశ్చ। తదర్ధంసలభేతవై । నాన్నతోయసమందా
నం। నచాహింసాసమంతపః॥ ౩౦॥ నసావిత్రీసమంజప్యం । నవ్యాహృతిస
మంహుతం॥ తస్మాన్మాహేశ్వరోనిత్య। మన్నతోయప్రదోభవేత్। లింగాం
గసంగినాంపుంసాం । వేదమార్గావలంబినాం॥ ౩౧॥ కులేష్వప్యేయా
త్స్వాంచర్యాంనపశ్యేత్పరయోషితః। పాపానాంచసమస్తానాం । పర
దారాగమోధికః॥ ౩౨॥ పరదారాన్నపశ్యేచ్చ। మనసాపికదాచన । కిము
వాచాబంధముక్తిర్నా । స్త్రితేషాంవ్యవాయినాం॥ ౩౩॥ తస్మాత్పరస్త్రీసం
సర్గం। పరస్త్రీదర్శనంత్యజేత్। మాతాపిత్రోర్మృతదినే। శ్రాద్ధంకుర్యా
దతంద్రితః॥ ౩౪॥ నైమిత్తికానిశ్రాద్ధాని। శివతుష్ట్యర్థమాదరాత్। మా
తాపిత్రోర్మృతాహ్నయో । నకుర్యాత్కర్మపైతృకం।సచండాలత్వమా
ప్నోతి । కోటిజన్మస్వసంశయః। ౩౫॥ తస్మాన్మాహేశ్వరోనిత్యం । శ్రా
ద్ధంనైమిత్తికంకృతి। కుర్యాత్సర్వైస్వగృహోక్తం। శివారాధనబుద్ధితః॥ ౩౬
నందంతిపితరస్సర్వే । నృత్యంతిచపితామహాః ।ప్రపితామహాశ్చగాయంతే।
హ్యాత్యాశ్రమ్యాగతేగృహం॥ ౩౭॥ ఆదిత్యావసవోరుద్రా। విశ్వేదేవామ
రుద్గణాః। విష్ణుబ్రహ్మాహుతభుజః । శ్రాద్ధేతృప్తింప్రయాంతిహి॥ ౩౮॥ త
స్మాన్మాహేశ్వరఃకాలే। పితౄనుద్దిశ్యభక్తిమాన్ । శ్రాద్ధంశ్రద్ధాన్వితం
కుర్వన్। ప్రీణయత్యఖిలంజగత్॥ ౩౯॥ శ్రేయాన్స్వధర్మోవిగుణః । పరధ
ర్మాత్స్వనుష్ఠితాత్। స్వధర్మహీనాదశ్రేయః। పరధర్మోభయావహః॥౪౦
అకుర్వన్నపివిధ్యుక్తం। నిషిద్ధంపరివర్జయేత్। నిషిద్ధపరిహారేణ। విహితంల
భతేమతిం॥ ౪౧॥ మాసైరష్టభిరహ్నాచ। పూర్వేణవయసాయుషా। తత్క
ర్మపురుషఃకుర్యాద్యేనాంతేసుఖమేధతే॥ ౪౨॥ ఆపద్యపిదురంతాయాం,
గృహీమాహేశ్వరోజనః। నస్వధర్మంత్యజేత్ప్రాజ్ఞఃకాయేనమనసాగిరా॥
యావన్నాహరతిప్రాణాన్। మృత్యుర్గంధమివానిలః। తావద్వేదాశ్రయం
ధర్మం। కుర్యాత్ప్రాజ్ఞస్సమాహితః॥ ౪౪॥ ఆయుఃకాలక్రమాద్యాతి । శ
రీరాంతరసంస్థితం। భిన్నకుంభాదివజలం। తస్మాద్ధర్మంసమాశ్రయేత్॥౪౫

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గళత్యపఘనాత్పుంసో । యావనంపాపభాజనం । కునృపస్య యదైశ్వర్య
మవిచారపరస్యచ॥ ౪౬॥ యావనంగుణసంవిత్త్వం। శివభక్తజనాస్పదం।దు
ర్లభంవినయావాస । మిహికాసేవనంయథా॥౪౭॥ యావద్ధనసమృద్ధిస్స్యా
ద్యావదింద్రియపాటవం। తావన్మాహేశ్వరోధర్మ । మాత్రమేద్విధిచోది
తం॥ ౪౮॥ నపుత్రధనదారాశ్చ। సహగచ్ఛంతిగచ్ఛతా । పుంసాలోకాంత
రంయాతౌ। ధర్మాధర్మావ్రభాధ్రువం॥ ౪౯॥ గృహ్ణాతిహుతభుగ్దేహం। దా
రాశ్చోరాధనాదికం । పుత్రాదయోనరస్యద్వా।ధర్మాధర్మౌకదాచన ॥౫౦
ఉరస్థలంతాడయంతో । రుదంతోబాంధవాశ్శవం ।దగ్ధ్వాపిత్రువనేస్నా
త్వా । నివర్తంతేగృహంప్రతి॥ ౫౧॥ తత్రతేభుంజతేన్నాని। ఘృతోక్తాని
యథాసుఖం। ఇదంకర్మత్విదంకర్మ । మాయయాబుద్ధిహీనతః॥ ౫౨॥ లో
కాంతరంనజానంతి।మనుష్యాఃపాపకర్మిణః। ప్రేతఃపిశాచలోకాంశ్చ। విము
క్త్యర్థంకదాచన॥౫౩॥ తతస్తృప్తిరితిప్రాహు ।ర్వాయసాదిముఖేనచ।
విషామంతేహికృతవాక్కర్మాణివివిధానిచ॥ ౫౪॥ శ్మశానాం తేనివర్తం
తే। సుహృత్సంబంధిబాంధవాః। పుంసోలోకాంతరంయాతు ర్నచకర్మశు
భాశుభం॥ ౫౫॥ తస్మాత్సుఖమిహాముత్రయదస్త్యాయాససాధ్యకం । స్వ
జాతివిహితంధర్మంకుర్యాద్వేదోదితంనరః॥ ౫౬॥ స్వజాతివిహితాద్ధర్మా
ద్వేదస్మృత్యాదితాత్ప్రమాత్ ।పుంసఃపాపనివృత్తిస్స్యాత్తయాశుద్ధిస్తుచే
తసః॥ ౫౭॥ చిత్తశుద్ధ్యాతువిశ్వాసశ్శ్రుతిస్మృతిషుజాయతే ।తస్మాద్భక్తి
ర్భవేత్పుంసశ్శివేపరమకారణే॥ ౫౮॥భక్త్యాజాయేతసతతంసంసృతేర్దో
షదర్శనం । తస్మాదిహపరత్రాపిభోగేషువిరతిర్భవేత్॥ ౫౯॥ తయావే
దాంతవాక్యోద్ధశివరూపప్రకాశకం। సమ్యగ్జ్ఞానంభవేత్తేనముక్తిఃపుంసో
భవేద్ధ్రువం॥ ౬౦॥ తస్మాన్మాహేశ్వరోవిప్రః। శ్రుతిస్మృత్యాగమోదితం
వర్ణాశ్రమోచితంధర్మంప్రాణత్యాగేపినత్యజేత్॥ ౬౧॥ ప్రాణలింగాం
గసంబంధీవీరమాహేశ్వరోజనః । నాన్యదేవోపభుక్తాన్నంభుంజీయాత్పా
ర్వతీధవాత్॥ ౬౨॥ స్వయంలింగాంగసంబంధీశివఏవనచాపరః । తస్మాద
న్యోపభుక్తాన్న। మన్యపాదోదకంత్యజేత్॥ ౬౩॥ లింగాంగసంగినోదేహే।
శివస్సమ్యక్ప్రకాశతే।నతత్రాన్యసురోచ్ఛిష్టమన్యపాదోదకంక్షిపేత్॥౬౪

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

అతోలింగాంగసంబంధీనభుంజీయాత్కదాచన। నాన్య దేవోపభుక్తాన్నం నాన్యపాదోదకంపిబేత్॥ ౬౫॥ ప్రాణలింగాంగసంబంధి పాదప్రక్షాళితం జలం । లింగాంగసంగరహితః పిబేచ్చేత్తస్యపుణ్యదం॥ ౬౬॥లింగాంగసంగీ చేన్మర్త్యఃపిబేదనవధానతః । అన్యాంఘ్రిక్షాళితంపాద్యోనరకంప్రతిపద్యతే॥ ౬౭॥ గురుపాదోదకంనిత్యంసేవేతశివపూజకః । గురోచ్ఛిష్టంపురోడాశంభుంజీయాద్భక్తినమ్రధీః॥ ౬౮॥స్వజాత్యాశ్రమధర్మంయస్త్యక్త్వావేదోదితంనరః । అన్యజాత్యుచితాచారంచరేత్సపతితోభవేత్॥ ౬౯॥ ముహూర్తంవాపిజీవేతనరశ్శుక్లేనకర్మణా । నచవర్షశతేనాపినరఃకృష్ణేనకర్మణా॥ ౭౦॥ ధర్మంయోబాధతేధర్మోనసధర్మఃపరంతపః । అవిరోధస్తు యోధర్మ స్సధర్మస్సద్భిరుచ్యతే॥ ౭౧॥ కర్మణామనసావాచాయదిహాముత్రసౌఖ్యదం । తత్కుర్వన్నభయత్రాపినహీయేతశివార్చకః॥ ౭౨॥ స్వజాతివిహితంధర్మంవినింద్యమపిచేతరైః । ఇహాముత్రసుఖాకాంక్షీకుర్వీతమనుజస్సదా॥ ౭౩॥ అధ్యాపనంచాధ్యయనందానంయజనయాజనే। ప్రతిగ్రహంచాబ్రాహ్మణానాంషట్కర్మాణిప్రచక్షతే॥ ౭౪॥ దానమధ్యయనంయజ్ఞస్త్రీణిరాజన్యవైశ్యయోః । శస్త్రజీవోమహీరక్షాహ్యపలాయనమాహవే॥ ౭౫॥ క్షత్రియాణామయంధర్మః స్వధర్మమనుయాయినాం। కృషివాణిజ్యగోరక్షాధర్మోయంసహజోవిశాం॥ ౭౬॥ శూద్రాణాంద్విజశుశ్రూషారతానాంకామకర్మచ । స్వజాతివిహితంధర్మంకుర్వంతః పూజయంతియే॥ భక్త్యాశ్రీకంఠమనిశంతేపి మాహేశ్వరాస్స్మృతాః॥ ౭౮॥ కర్మవిధ్యుక్తముత్సృజ్యస్వజాతివిహితంనరాః । యేర్చయంతిశివంతేషాంపూజాంగృహ్ణాతినేశ్వరః॥ ౭౯॥ వర్ణాశ్రమసమాచారాశ్శివేనకథితాఃపురా।ఏతానుల్లంఘ్యవర్తంతే।శివస్యాజ్ఞాపలాపినః॥ ౮౦॥రాజాజ్ఞాభంగకృన్నౄణాంయథాదండోభవేద్ధ్రువం॥శివాజ్ఞాభంగకృన్నౄణాందండోహినరకస్తథా॥ సాంబేనశంభునాజ్ఞప్తంధర్మంత్యక్త్వార్చయేచ్ఛివం । యస్తస్మైకుప్యతిశివఃస్వాజ్ఞాభంగనిమిత్తతః॥ ౮౨॥ చోదనాలక్షణంధర్మంశివేనాజ్ఞప్తమత్యజన్ । శంకరంపూజయేద్యస్తుతస్మైసాంబఃప్రసీదతి॥ ౮౩॥ ప్రసన్నేసతిదేవేశేమహానందేసదాశివే । దుష్కరంకిముమర్త్యస్యత్రిషులోకేషువిద్యతే॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మహేశం దేవమహాదేవే మహాకారుణికోత్తమే। ప్రసన్నే సతి మూఢో వా పత
గో వా విముచ్యతే॥ ౮౫॥ తస్మాత్ప్రసాదసిద్ధ్యర్థం శివస్య పరమాత్మనః। అ
జ్ఞేతి వేదస్మృత్యుక్తం నిత్యకర్మాచరేత్సుధీః॥ ౮౬॥ మాహేశ్వరస్సదా కుర్యా
త్సంధ్యోపాస్తిం త్రిసంధిషు। న హంతి సూర్యం సంధ్యాయాం। నోపాస్తిం
కురుతే చ యః॥ ౮౭॥ సూర్యో ముఖ్యశరీరం యచ్ఛివస్య పరమాత్మనః। య
స్తస్యోపాసనం కుర్యాత్స శివార్చనకృద్భవేత్॥ ౮౮॥ లింగాంగసంగినోప్య
స్య సంధ్యాకాలత్రయేష్వపి। సాయం తు సంధ్యా సూర్యేణ పూర్వామృత్త్రైస్తు
సంయుతా॥ ౮౯॥ సంధ్యాయాముచితం కర్మ యస్త్యక్త్వార్చయతీశ్వరం।
స తామస ఇతి జ్ఞేయో భక్తో మాహేశ్వరాధమః॥ ౯౦॥ కర్మ వేదోదితం త్య
క్త్వా తంత్రోదితమథార్చకః। పూజయేత్త్ర్యంబకం యస్తు స రాజస ఇతి స్మృతః।
శ్రుతిస్మృత్యుదితం ధర్మం నిత్యం నైమిత్తికాశ్రయం। కృత్వార్చయతి యశ్శం
భుం స భక్తస్సాత్త్వికస్స్మృతః॥ ౯౨॥ యస్సాత్త్వికో లింగధారీ విధివన్నిత్యకర్మ
కృత్। నీలకంఠస్య దేవస్య ప్రియో భక్తస్స ఈరితః॥ ౯౩॥ యేనాస్మిన్దివసే
యస్య నిత్యకర్మచ్యుతిర్భవేత్। స పంచాక్షరసాహస్రం జపిత్త్వా పశాంత
యే॥ ౯౪॥ మాసే నిత్యక్రియాహానిర్యస్యఘుంసోభిజాయతే। ప్రాయశ్చిత్తేన మ
హతా శుద్ధిమాప్నోత్యనాపది॥ ౯౫॥ సంవత్సరే క్రియాహానిర్యస్య పుంసో
జాయతే। తస్యావలోకనాత్సూర్యో నిరీక్ష్యస్సాధుభిస్సదా॥ ౯౬॥ తస్మాత్తా
లోచితాం నిత్యక్రియాం నైమిత్తికాశ్రయాం। కుర్వీత వేదస్మృత్యుక్తాం గృ
హీ మాహేశ్వరస్సదా॥ ౯౭॥ వర్ణాశ్రమాణాం మర్యాదా శివేన స్థాపితా
యది। యస్తాం త్యజతి మోహేన స శ్రీకంఠాపరాధకృత్॥ ౯౮॥ శివోక్తాం
జాతిమర్యాదాం యోతీత్య భువి వర్తతే। స పాషండ ఇతి జ్ఞేయస్సర్వకర్మబ
హిష్కృతః॥ ౯౯॥

భినత్తి వేదమర్యాదాం స్వజాత్యాశ్రమగోచరాం। ఆశ్రయత్యన్య
ధర్మాంశ్చ యస్స పాషండ ఉచ్యతే॥ ౧౦౦॥ యే శ్రుతిస్మృతిమర్యాదాం స్వజా
త్యాశ్రమగోచరాం। త్యజంతి తేషాం పంక్తౌ యో భుంక్తే స పాపిష్ఠ ఏవ సః॥ ౧౦౧
వేదోదితాచారహీనైర్నిషిద్ధాచరణప్రియైః। సంసర్గం కురుతే మర్త్యో
యస్స పాషండ ఉచ్యతే॥ ౧౦౨॥ తస్మాల్లింగాంగసంబంధీ నిత్యనైమిత్తిక

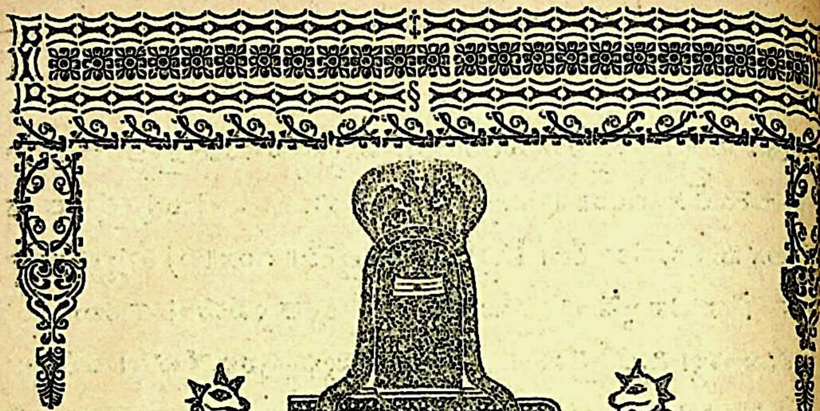
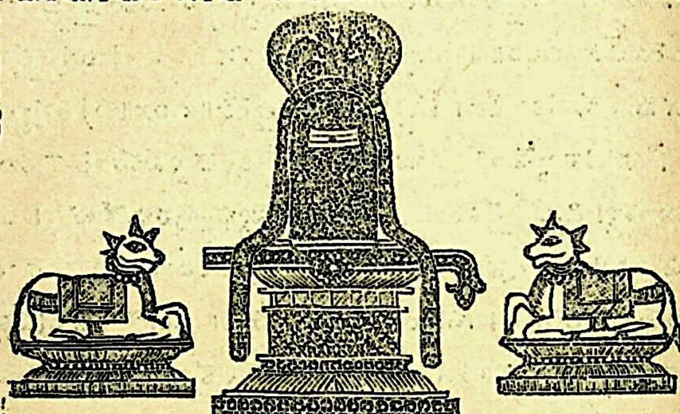
CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రయం । కర్మవేదోదితంకృత్వాశివలింగంసమర్చయేత్॥ ౧౦౩॥ సంస్కృత్య గురుణాదత్త। మిష్టలింగమతంద్రితః॥ విన్యస్య వామహస్తాబ్జే। సావధానేనపూజయేత్॥ ౧౦౪॥ ప్రమాదాత్పతితేలింగే। ప్రాయశ్చిత్తమథాచరేత్। ఆగమోక్తప్రకారేణ। తద్దోషవినివృత్తయే॥ ౧౦౫॥శ్రుతిస్మృతిపురాణజ్ఞాన్ । వదేన్మాహేశ్వరోజనాన్ । కృత్వా విభూతితాంబూలం, తాన్ తుమాప్య। ద్విజోత్తమాన్॥ ౧౦౬॥ అన్యేభ్యశ్శివభక్తేభ్యో। దత్వాభక్త్యాచదక్షిణాం। సహస్రంభోజయేత్పశ్చా। చ్ఛతంవాలింగధారిణాం॥౧౦౭ పూజయేత్ప్రథమంతత్ర । గురుంసర్వజ్ఞవిగ్రహం॥ పూర్వోక్తేనప్రకారేణ, భవేల్లింగాంగసంగవాన్॥ ౧౦౮॥ తతఃపూర్వోక్తమార్గేణ। గురుణాదత్తమిష్టకం । లింగంసంపూజయేద్యస్తు । కృతకృత్యోభవేత్పుమాన్॥ ౧౦౯॥ ఏవంస్వజాతివిహితం । ధర్మంవేదస్మృతీరితం । యఃప్రాణలింగసంబద్ధః, కుర్యాత్ససజ్ఞానసిద్ధయే॥ ౧౧౦॥ లింగాంగసంగిసతత।మేవమాచారవాన్ శివం । యోర్చయేద్యావదాయుష్యం । తస్యజన్మనవిద్యతే॥ ౧౧౧॥ ఇమమాచారముత్సృజ్య। యోన్యథావర్తతేపుమాన్। మాహేశ్వరశ్చ। సంసారే। జాయతేపునరేవసః॥ ౧౧౨॥ సర్వముక్తంసమాసేన । మాహేశ్వరజనోచితం। నిత్యంనైమిత్తికంకర్మ।శ్రుతిస్మృత్యుదితంతవ॥౧౧౩॥శ్రుత్వా శివముఖోద్గీతం। వర్ణాశ్రమసమాశ్రయం। వేదసిద్ధంమహాధర్మం। స్కందస్తుష్టో। భవేద్భృశం॥ ౧౪॥ సూతః॥ భవంతోపిమునిశ్రేష్ఠా। శివతుష్ట్యర్థమాదరాత్। కృత్వైవంధర్మమఖిలం। పూజయంతుసదాశివం॥ ౧౧౫॥ యఇమం శృణుయాన్నిత్య। మధ్యాయంశివభక్తిమాన్। శివలింగార్చనాకాలే। ససమ్యగ్ జ్ఞానవాన్భవేత్॥ ౧౧౬॥

ఇతిశ్రీస్కాందేమహాపురాణేశతసహస్రికాయాం వైయాసిక్యాంశ్రీమచ్ఛంకరసంహితాయాముపరిభాగే శివషణ్ముఖసంవాదేవీరశైవధర్మనిర్ణయే లౌకికచర్యానామపంచాశీతితమోధ్యాయః॥

సంపూర్ణః

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీశివాయనమః

అనుభవసూత్రం.

ప్రథమాధికరణం.

(***)

జయతిషడధ్వవిశుద్ధిర్జయతిశ్రీమత్షడక్షరీవిద్యా । జయతిషడం
సుభక్తిర్జయతిస్వతఏవషట్స్థలబ్రహ్మ॥ ౧॥ అవాచ్యాత్మస్వరూపాయ
వభావప్రదాయినే। నమస్సద్గురునాథాయషట్స్థలబ్రహ్మమూర్తయే॥
నమశ్శివాయస్వయమాత్మనామ్నే। స్వభావసంసిద్ధమహామహిమ్నే। స్వే
నషట్త్రింశదఖండధామ్నే ।స్వమాయయాకల్పితభూతభూమ్నే॥ ౩॥నమ
వాన్యైశివవల్లభాయైశివానుభూతిప్రతిభాకళాయై। శివప్రసాదామలని
హాయై । శివప్రదాయైభవతాదుమాయై॥ ౪॥ యస్యామాత్రాత్రయం
మవ్యక్తంసత్త్రిగుణవాత్మకం । బభౌహ్రీస్వద్వయందీర్ఘం ।
మాత్రత్వాదుమైవసా॥ ౫॥ తయోమయాసార్ధముపాసితత్వా । చ్ఛివ
దానందచిదాదిసంజ్ఞః ప్రశస్యతేసోమఇతిప్రతీత్యా। తమైపురాధీశ్వరంఆ
నతోస్మి॥ ౬॥ ఏకాక్షరాభిధేనోఘాద్యైకారేణేశ్వరస్వయం। తత్పర
మశైవస్వయంపరంధామ [illegible]॥ ౭॥ [illegible]

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

నాశనీ। త్రిదీక్షోపథగాతీర్థం తత్తీరక్షేత్రమైపురీ॥ ౮॥ తాంమైపురీమహంవం
దే భవపాశనికృంతనీం । యస్యాంసన్నిహితః ప్రీత్యాసోమస్సోమార్ధశే
ఖరః॥ ౯॥ విదితవివిధలోకవ్యాపినా స్వేనభాసా । శశిరవిశిఖిముఖ్యాన్ భాస
యన్ జ్యోతిరాఖ్యాన్। వసతివిమలవిద్యా । జన్మవాసేనివాసేజయతుసఖ
లయోగా సామైపురీసోమనాథః॥ ౧౦॥ తస్యప్రసాదేనతపోధనేన జ్ఞానక్రియా
చారసమన్వయేన। విష్ణుస్స్వయం దేశికఏవజాతః। సాక్షాచ్ఛివాత్మాదిగురూ
పమన్యుః॥ ౧౧॥ ఉపమన్యుశ్శివాచార్యనామాతత్ర్శీమమైపురే । జాతఃప్రాథ
మికశ్రీమానుపమన్యుమునీశ్వరః॥ ౧౨॥ యస్స్వేచ్ఛయామైప్యాపురసోమనా
థపాదారవిందప్రవణైకచేతాః సాక్షాచ్ఛివాత్మాదిగురూపమన్యోశ్శ్రీభీ
మనాథప్రభురార్యవేద్యః॥ ౧౩॥ తస్యప్రభోరుదభవత్కరుణాబలేనవిద్యా
విలాసవిభవాకృతిపాత్రగాత్రః । ఆచార్యలక్షణపరిస్ఫుటసచ్చరిత్రశ్రీమన్మ
హాగురుకళేశ్వరనామధేయః॥ ౧౪॥ ఆచార్యస్యకళేశ్వరాహ్వయ మహాదే
వస్యసూనుర్మహాన్ । ఖ్యాతస్మార్తసమాగమప్రథితసన్మైక ప్రతిష్ఠాపరః

శైవాద్వైతశిరోవరితాంగ సమయాచారక్రియాదేశికస్సాక్షాన్మైపురమం
దిరః। పరగురుశ్శ్రీబాప్పనాథప్రభుః॥ ౧౫॥ శ్రీమద్దేశికబాప్పనాథ పరమే
శానాత్మజస్సద్గురుశ్శ్రీసోమేశ్వరలింగభక్తియజనధ్యానైకనిష్ఠాపరః । శ్రీ
వీరవ్రతసత్యధర్మనియమశ్రీద్ధాధిరూఢక్రియ । శ్రీశైవోత్తరతత్వయోగర
సికశ్శ్రీనాకరాజప్రభుః॥ ౧౬॥ శ్రీనాకరాజపరమేశ్వరదేశికేంద్రకారు
ణ్యబంధురకటాక్షనిరీక్షణేన । జాతశ్శివైకగతమానసచారుచేష్టః శ్రీసం
గమేశ్వరమహాప్రభురార్యవర్యః॥ ౧౭॥ ఏతస్యసంగమేశార్యవర్యస్యా
యంతనూభవః। నామ్నాకళ్యాణదశ్రీమాన్ మాయిదేవఇతిస్థితః॥ ౧౮॥
కళ్యాణేనచకైవల్యం దత్తోదానదఉచ్యతే । మాహేశ్వరాణాంభక్తానాం
కళ్యాణపదకాంక్షిణాం॥ ౧౯॥ దదాతినిత్యకళ్యాణం తేనకళ్యాణదశ్శివః।
మాయయాకథ్యతేమాయీ మాయీవిష్ణురితిస్మృతః॥ ౨౦॥ మాయినో
యఃపరోదేవో మాయిదేవస్సఉచ్యతే। తస్మాత్కళ్యాణదశ్రీమాన్మా
యిదేవశ్శివస్స్వయం॥ ౨౧॥ తస్యాస్యపరమేశస్యనామాంకోయం శివాత్మకః

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సత్యశుద్ధశివాద్వైతవిద్యాతంత్రస్వతంత్రధీః॥ ౨౨॥ కళ్యాణదాహ్వాయ
శ్రీమాన్మాయిదేవమహాప్రభుః॥ జయతిపరమశైవస్స్వాత్మవిద్యాధి
పఃకుమతమతవిభేదీషట్స్థలబ్రహ్మవాదీ । గురుపదనిజభక్తిః కేవలానందము
క్తస్సుచరితశివవర్త్మా। మాయిదేవోమహాత్మా॥ ౨౩।
అయంశివాద్వైతపరోమహాత్మా । పరంపరాపావనసంప్రదా
యః। శివేనదేవ్యైకథితంరహస్యం । తదానయత్షట్స్థలనిర్ణయంతత్॥ ౨౪
వాతూలాంతాఃకామికాద్యాశ్శివేనోక్తాశ్శివాగమాః । తేషువాతూలసం
జ్ఞోయంసర్వోత్కృష్టోమహాగమః॥ ౨౫॥ వాతూలాఖ్యేమహాతంత్రేపూ
ర్వోత్తరవిభేదతః । భాగద్వయంసమాఖ్యాతంతస్మిన్నుత్తరనామని॥ ౨౬
తంత్రోత్తరప్రదీపాఖ్యంశివసిద్ధాంతతంత్రకం। అస్తితత్రాహదేవేశోదే
వ్యైషట్స్థలనిర్ణయం॥ ౨౭॥ శ్రుతిస్మృతీతిహాసైశ్చశివధర్మాదిశాస్త్రకైః
కథ్యతేశివసిద్ధాంతతంత్రంషట్స్థలనిర్ణయం॥ ౨౮॥ శివాగమైశ్శివాద్వైతర
హస్యైఃపారమార్థికైః।కథ్యతేశివసిద్ధాంతతంత్రంషట్స్థలనిర్ణయం॥౨౯
సర్వైరుపనిషద్వాక్యైఃపురాణైరుత్తరార్థకైః।కథ్యతేశివసిద్ధాంతతంత్రం
షట్స్థలనిర్ణయం॥ ౩౦॥ గీతాసారైస్సమస్తైశ్చపురాతనమహామతైః।కథ్య
తేశివసిద్ధాంతతంత్రంషట్స్థలనిర్ణయం॥ ౩౧॥ గురూక్త్యాస్వానుభూత్యా
చతర్కతశ్చప్రమాణతః। కథ్యతేశివసిద్ధాంతతంత్రంషట్స్థలనిర్ణయం॥ ౩౨
ఏతాసామేవసత్యార్థసారమాదాయసాదరం । శివోక్తంశివసిద్ధాంతత
ంత్రంవక్ష్యేసమాసతః॥ ౩౩॥ గ్రంథైశ్చక్లైశ్చిదపిశ్లోకైర్యత్రారబ్ధంసమా
ప్యతే। తద్వివక్షామయాకార్యాకిము నైర్బహువిస్తరైః॥ ౩౪॥ తత్రాదావ
దిదంపూర్వంపారంపర్యక్రమాభిధం। స్థలనిర్దేశసంజ్ఞంతుద్వితీయమతఉ
చ్యతే॥ ౩౫॥ తృతీయముచ్యతేసాక్షాల్లింగస్థలనిరూపణం। చతుర్థంకీర్త్య
తేతద్వదంగస్థలనిరూపణం॥ ౩౬॥ పంచమంచైవలింగాంగసంయోగవిధి
సంజ్ఞికం । సర్వాంగలింగసాహిత్యంషష్ఠాధికరణంస్మృతం॥ ౩౭॥ శ్రీలింగా
ర్పణసద్భావసంజ్ఞంసప్తమమిష్యతే । క్రియావిశ్రాంతిసంజ్ఞాధికరణంచా
ష్టమంభవేత్॥ ౩౮॥ ఏవమష్టాధికరణం । శివసిద్ధాంతతంత్రకం। ఏతద్యో
వేదసోవిద్యాగ్రంథింవిక్షిరతిప్రభుః। శివసిద్ధాంతకంతంత్రంశివాద్వైతంశి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వంపదం। ఇతిశ్రీశివానుభవసూత్రేశివసిద్ధాంతతంత్రేషట్స్థలసిద్ధమేపా
రంపర్యక్రమోనామప్రథమాధికరణం॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ద్వితీయాధికరణం.

తదిదానీంప్రవక్ష్యామి। స్థలనిర్దేశమాదితః। యదుక్తం దేవదేవే
న। రహస్యార్థంసమాసతః॥ ౧॥ ఏకమేవపరంబ్రహ్మ। సచ్చిదానందల
క్షణం। శివతత్త్వంశివాచార్యాః స్థలమిత్యాహురాదరాత్॥ ౨॥ సర్వేషాం
స్థానభూతత్వా। ల్లయభూతత్వతస్తతః। తత్త్వానామ్మహదాదీనాం।స్థల
మిత్యభిధీయతే॥ ౩॥ యత్రాదౌస్థీయతేవిశ్వం। ప్రాకృతంపౌరుషంయతః।
లీయతేపునరంతేచ। స్థలంతత్ప్రోచ్యతేతతః॥౪॥స్థకారస్థానవాచీస్యా।ల్ల
కారోలయవాచకః। తయోఃకారణభూతంయ। త్తదేవస్థలముచ్యతే॥౫॥
అధిష్ఠానంసమస్తస్య। స్థావరస్యచరస్యచ। జగతోయద్భవేత్తత్త్వం। తద్ధివై
స్థలముచ్యతే॥ ౬॥ ఆధారంసర్వశక్తీనాం। జ్యోతిషామఖిలాత్మనాం। య
త్తత్త్వంభవతిప్రాజ్ఞైః। స్థలంతత్పరిగీయతే॥ ౭ ॥ ఆలయంసర్వభూతా
నాం। లోకానాంసర్వసంపదాం। యద్భవేత్పరమంబ్రహ్మ। స్థలంతత్ప్రా
హురక్షరం॥ ౮॥ పరనిర్వాణనిష్ఠానాం। యద్భవేత్పరమంపదం।తదాహు
స్స్థలమద్వైతం। శివజ్ఞానైకతత్పరాః॥౯॥
సశక్తిక్షోభమాత్రేణస్థలంతద్ద్వివిధంభవేత్। ఏకంలింగస్థలంప్రోక్తమన్యదం
గస్థలంస్మృతం॥
౧౦॥ లింగాంగోపాధిభేదేన। ద్విధాభిన్నంపరస్పరం। మహాన్ ఘటప్రభే
దేన। యథాకాశఃప్రతీయతే॥౧౧॥ ప్రతీయతేతథాచైవ।స్థలంలింగాంగభే
దతః।స్థలంనామపరంతత్త్వం। శివరుద్రాదిసంజ్ఞికం ॥౧౨॥ ఉపాస్యోపా
సకత్వేనస్వయమేవద్విధాభవత్। లింగస్థలముపాస్యంస్యాదంగస్థలముపా
సకం॥౧౩॥ ఉపాస్యత్వంతథోపాసకత్వంచపరమశ్శివః। అప్రచ్యుతాత్మభే
దేనస్థితస్స్వాత్మలీలయా।౧౩॥ స్వశక్త్యా యుగపత్సాక్షాత్ప్రవృత్తఏవం
స్వయంక్రమాత్।నాశివస్యశివోపాస్తిర్ఘటతేజన్మకోటిభిః॥౧౫॥ శివస్యై
వ శివోపాస్తిరితినానాశ్రుతిస్థితిః। చిన్మాత్రం పరమం సాక్షాత్స్థలంస

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

త్యాదిలక్షణం॥౧౭॥ లింగాంగత్వశివాత్మత్వ భేదేనైవ స్వయం స్థితం। శి
త్వేనాత్మ రూపేణ స్థలమాత్రం తథోచ్యతే స్థలంచిన్మాత్రమేవ స్యాల్లింగ
స్యాచ్ఛివ ఏవహి॥౧౮॥ తథాంగం జీవ ఏవ స్యాదితి శైవీపరాస్థితిః। యథా
లం ద్విధా భూతం తథా శక్తిర్ద్విధా భవత్। శక్తిరప్రతిమా సాక్షాచ్ఛివేన సహ
ధర్మిణీ॥౧౯॥ సాక్షిణీ సత్యసంపూర్ణా నిర్వికల్పా మహేశ్వరీ। సా శక్తిర్ద్వి
విధా భూతా స్వస్వాతంత్ర్యబలేన చ॥౨౦॥ సమానధర్మిణీత్వేన విభక్తా భ
క్తవత్సలా లింగస్థలాశ్రయా కాచిత్కాచిదంగస్థలాశ్రియా॥౨౧॥ లింగస్థలా
శ్రయా శక్తిః కళారూపా ప్రకీర్తితా। అంగస్థలాశ్రయా శక్తిర్భక్తిరూపా భ
వాపహా॥౨౨॥ యథా మహానలజ్వాలా విభక్తా దీపికాకృతిః। తథా మహే
శ్వరీ శక్తిర్విభక్తా భక్తిరూపిణీ॥౨౩॥ జ్వాలా తమస్వినీ యస్మాద్దీపికా సుప్ర
కాశినీ। తస్మాత్సవాసనా శక్తిర్భక్తిర్నిర్వాసనా మతా॥౨౪॥ భక్తిర్మహ
త్తరా శుద్ధా సుసూక్ష్మా శోభనాపరా। సచ్చిదానంద రూపా స్యాద్భుక్తి
ముక్తిఫలప్రదా।౨౫॥ శక్తిరేవ స్మృతా భక్తిర్భక్తిరేవ హి సా సదా శక్తిభ
క్త్యోర్న భేదోఽస్తి పరమార్థనిరూపణే॥౨౬॥ శక్తిః ప్రవృత్తిరాఖ్యాతా నివృ
త్తిర్భక్తిరీరితా। శక్త్యా ప్రపంచసృష్టిస్స్యాద్భక్త్యా తద్విలయో మతా ॥౨౭॥
శక్తివైచిత్ర్యతో రూపం। నీరూపమపి యాతి హి భక్తివైచిత్ర్యతో రూపా
ణ్యపి నీరూపతామియాత్॥౨౮॥ ప్రపంచవృద్ధ్యవేక్షా హి। శక్తేస్స్వాభావికో
గుణః। సంప్రపంచసంక్షయాపేక్షా। భక్తేస్స్వాభావికో గుణః॥౨౯॥ అధోముఖీ
భవేచ్ఛక్తిర్భక్తిరూర్ధ్వముఖీ భవేత్॥ సమాయా శక్తిరాఖ్యాతా। నిర్మా
యా భక్తిరీరితా॥౩౦॥ అపి తర్కప్రమాణాభ్యాం। శక్తేర్భక్తిర్గుణాధికా।
ఉపాస్యతా భవేచ్ఛక్త్యా। భక్త్యోపాసకతా భవేత్॥౩౧॥ తస్మాల్లింగస్థ
లే శక్తిర్భక్తిరంగస్థలే స్థితా। లింగస్థలం శివస్సాక్షాజ్జీవస్త్వంగస్థలం భవే
త్॥౩౨॥ లింగాంగస్థలయోరైక్యం। శివజీవైక్యమేవ హి।ఏతద్యో వేద సో వి
ద్యాగ్రంథిం వికిరతి ప్రభుః॥ శివసిద్ధాంతకం తంత్రం। శివాద్వైతం శివంప
దం॥ ఇతి శ్రీ శివానుభవే సూత్రే శివసిద్ధాంతతంత్రే షట్స్థలనిర్ణయో నా
మ ద్వితీయాధికరణం॥

ఇదానీమథ వక్ష్యామి లింగస్థలనిరూపణం। సంక్షేపాద్విస్తరేణాపి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యుధోక్తంశంభునాపురా॥ ౧॥ శివఏవస్వయంలింగమితిలింగస్యవైభవం।
నాన్యచిహ్నాదికంలింగంనసర్వంకృతకంచయత్॥ ౨॥ లీయతేగవ్యతేయ
త్ర యేనసర్వంచరాచరంతచేతల్లింగమిత్యుక్తంలింగతత్వపరాయణైః॥ ౩
లయగత్యర్థయోర్హేతుభూతత్వాత్సర్వదేహినాంలింగమిత్యుచ్యతే
సాక్షాచ్ఛివస్సకలనిష్కలః॥ ౪॥ లింగస్థలంత్రిధాజ్ఞేయంతద్భేదోవర్ణ్యతే
క్రమాత్। ప్రథమంభావలింగంస్యాద్ద్వితీయంప్రాణలింగకం॥ ౫॥ తృతీయ
మిష్టలింగంస్యాదిత్యేతత్త్రివిధంస్మృతం। నిష్కలంభావలింగంస్యాద్భావ
గ్రాహ్యంపరాత్పరం॥ ౬॥ సన్మాత్రంభావలింగంస్యాదితిసిద్ధామహాత్మ
నాం। ప్రాణలింగంమనోగ్రాహ్యంభవేత్సకలనిష్కలం॥ ౭॥ తత్ప్రాణేష్వం
తర్మనసోలింగమాహురితిశ్రుతిః। సకలందృక్కళాగ్రాహ్యమిష్టలింగస్థ
లంమహత్॥ ౮॥ ఇష్టావాప్తికరంసాక్షాదనిష్టపరిహారకం। ఇష్టిఃపూజాత
యానిత్యమిష్టంపూజితమాదరాత్॥ ౯॥ ఇష్టలింగమితిప్రోక్తమాచార్యై
ర్లింగపూజకైః। ఇష్టమూర్జంతుతపసామనుయచ్ఛతిసర్వదా॥ ౧౦॥ తది
ష్టలింగమిత్యాహుస్తస్మాదాథర్వణీశ్రుతిః॥ ౧౧॥ సద్రూపంభావలింగం
స్యాచ్చిద్రూపంప్రాణలింగకం। ఆనందరూపమాచార్యైరిష్టలింగముదా
హృతం॥ అస్యార్థోభావలింగంస్యాత్త్వమర్థఃప్రాణలింగకం। తదర్థస్త్విష్ట
లింగంస్యాత్పదత్రయనిరూపణే॥ ౧౨॥ భావలింగంపరంతత్వంప్రాణలింగం
తుసూక్ష్మకంఇష్టలింగంభవేత్స్థూలమేతల్లింగత్రయంస్మృతం॥ ౧౩॥ స్థూ
లంబాహ్యమితిప్రోక్తంసూక్ష్మమాభ్యంతరంస్మృతం।సబాహ్యాభ్యంతరం
యత్తత్ప్రాణమిత్యభిధీయతే॥౧౪॥ దేహప్రాణాత్మరూపేణక్రియామంత్రప్ర
యోగతః। బిందునాదకలాభేదాల్లింగత్రయముదాహృతం॥
౧౫॥ ఏకమేవస్థలంభూయోద్వివిధంద్వివిధంభవేత్। భావలింగ స్థలంచైవ
ద్విధాప్రోక్తంమహాత్మభిః। మహాలింగంప్రసాదాఖ్య లింగమిత్యుభయస్థ
లం॥౧౬॥ భావలింగంభవత్యేవస్వానుభూతిప్రమాణతః। తథాచ చరలిం
గంచశివలింగమితిద్వయం॥౧౭॥ ప్రాణలింగంభవత్యేవతాత్పర్యార్థో
నసంశయః। గురులింగంతథాచార। లింగమిత్యుభయస్థలం ॥౧౮॥ ఇష్టలిం
గంభవత్యేవసత్యముక్తమిదంమయా।మహాలింగంప్రసాదాఖ్య లింగంచచ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రలింగకం॥౨౦॥ శివలింగంతథాచైవగురులింగంతతఃపరం ఆచారలింగ
త్యేవంలింగంషడ్విధముచ్యతే॥౨౧॥ ఏవంహిషడ్విధంభూతం లింగంసర్వ
కారణం। స్వశక్తివైభవాచ్చైవస్వాతంత్ర్యాల్లీలయాపిచ ॥౨౨॥ శక్తి
షడ్విధాజ్ఞేయాష్షట్స్వలేషుసమాహితాః శక్తీనామధునాతాసాం।స్వ
రూపవర్ణ్యతేక్రమాత్॥౨౩॥ శాంత్యతీతోత్తరాశక్తిశ్చిన్మాత్రా సంతవి
హా।శివాభిన్నాశివాసాక్షాచ్ఛివస్యాపిశివంకరీ॥౨౪॥ శాంత్యతీతోత్తర
నామ। చిచ్ఛక్తిరితికీర్తితా। శాంత్యతీతోత్తరా శక్తిశ్శాంతిరేవాది సంజ్ఞి
కా॥౨౫॥ఇచ్ఛాశక్తిశ్చవిద్యాస్యాత్ప్రతిష్ఠాజ్ఞాన రూపిణీ। నివృత్తిస్యాత్క్రి
యాశక్తిరితిపర్యాయసంగతిః॥౨౬॥ చిచ్ఛక్తిశ్చపరాశక్తిరాదిశక్తిస్తథై
వవాఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియారూపాశ్శక్తయష్షడ్విధామతాః॥౨౭॥స్థలానాంశ
యుక్తానాం।షణ్ణామేషాంపృథక్ పృథక్। స్వరూపంలక్షణంచైవ క్రమశో
ర్ణ్యతేధునా॥ ౨౮॥ ఆద్యంతశూన్యమమలంపరిపూర్ణమేకం।సూక్ష్మంపర
త్పరమనామయమప్రమేయం।భావైకగమ్యమజడంశివతత్వమాహుశ్చిచ్ఛ
క్తి సంస్ఫురణరూపమహాత్మలింగం॥౨౯॥ జ్యోతిర్మయం నిజమఖండమతీ
ద్రియార్థం। జ్ఞానోపలబ్ధసుమృతంపరిణామబీజం। సాదాఖ్యతత్వము
తం పరయాస్వశక్త్యా। ప్రాహుఃప్రసాదఘనలింగము పాధిహీనం॥౩౦
సాభ్యంతరంగ బహిరంగమమూర్తతత్వం। జ్యోతిర్మయం పురుషమవ్య
తఃపరాఖ్యం। స్వాత్మాదిశక్తిఘటితంమన సైవనిత్యం। ధ్యాతవ్యరూప
తియచ్చరలింగమాహుః॥౩౧॥ విద్యాకలాకలిత రూపసుశోభమానం।
వ్యప్రభాపటల మేకముఖంసుశాంతం। ఇచ్ఛాస్వశక్తిపరిజృంభిత మూర్తి
త్వం। వ్యక్తంహ్యహంకృతిపదేశివలింగ మాహుః॥౩౨॥ స్వజ్ఞానశక్తి
భవోద్ధితకర్తృతత్వం। తత్వోపదేశ విదితంప్రకృతిప్రతిష్ఠం॥ తేజోనిధిం
రమపారసుఖాంబురాశిం। బుద్ధేపదేవినిహితంగురులింగ మాహుః॥౩౩
కర్మాత్మనాసకలతత్వనివాసహేతో।రాధారభూతమచలంక్రియయాస్వ
క్త్యా। చిత్తేవధార్యమతిరూఢనివృత్తిమార్గం। హ్యాచారలింగమితి వేద
దోవదంతి॥౩౪॥ ఏవమేతత్స్వరూపంచలక్షణంపరికీర్తితం।మహాలింగస్థల
దీనాంషడ్విధానాం యథాక్రమం॥౩౫॥ కింత్వేషేషాంస్థలానాంతు। ప్ర

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

దుర్భావః ప్రశస్యతే। శివ ఏవ స్వేచ్ఛశక్త్యా మహాలింగస్థలం భవేత్॥౩౬॥ తదుపాసకరూపత్వా దైక్యస్థలమభూన్మహత్॥౩౭॥ స్ఫురణాదస్య పరాశక్తిర్మహాలింగస్థలే పరే ప్రసాదలింగ సంజ్ఞంతు ప్రాదురాసీన్మహాస్థలం॥౩౮॥ తదుపాసకరూపత్వా చ్ఛరణస్థలమాబభౌ। ప్రాదుర్భూతే స్థలే తస్మి న్నాదిశక్తిప్రభావతః॥౩౯॥ స్థలంచ చరలింగాఖ్యం సముత్పన్నమనుత్తమం। తదుపాసకరూపత్వా త్ప్రాణలింగస్థలం బభౌ॥౪౦॥ స్థలాత్సముదితం జ్యోతి ర్మయం తస్మాత్సుశోభనం। శివలింగస్థలం సాక్షా దిచ్ఛాశక్తిప్రభావతః॥౪౧॥ తదుపాసకరూపత్వా త్ప్రసాదిస్థలముద్బభౌ। శివలింగస్థలే జ్ఞానశక్తిస్ఫురణయోగతః॥౪౨॥ ఉదభూత్కారణత్వేన గురులింగాభిధం స్థలం। తదుపాసకరూపత్వాన్మాహేశ్వర మహాస్థలం॥౪౩॥ గురులింగస్థలే తస్మిన్ క్రియాశక్తిప్రభావతః। ఆచారలింగసంజ్ఞంతు స్థలం జాతం సుశోభనం॥౪౪॥ తదుపాసకరూపత్వాద్భక్తస్థలమజాయత। మహాలింగం ప్రసాదాఖ్యం లింగ చరలింగకం॥౪౫॥ శివలింగం తథాచైవ గురులింగం తతః పరం। ఆచారలింగమిత్యేవం ప్రవృత్తిస్సృష్టిమార్గతః॥౪౬॥ ఏవం లింగస్థలం ప్రోక్తం షడ్విధంతు సమాసతః। సంతి భేదోపభేదాశ్చ ప్రత్యేకం స్థలమత్రహి॥౪౭॥ ఏతద్యో వేద సోవిద్వా న్గ్రంధిం వికిరతి ప్రభుః। శివసిద్ధాంతకం తంత్రం శివాద్వైతం శివం పదం ॥ఇతి శివానుభవసూత్రే శివసిద్ధాంతతంత్రే షట్స్థలనిర్ణయే లింగస్థలనిరూపణం నామ తృతీయాధికరణం॥

వక్ష్యే సంక్షేపరూపేణ పురా శంభు ప్రబోధితం। రహస్యం సారభూతార్థమంగస్థల నిరూపణం॥ అనాద్యంతమజం లింగం తత్పదం పరమం ప్రతి। యద్గచ్ఛతి మహాభా క్త్యా తదంగమితి నిశ్చితం॥౨॥ అంభవేత్పరమం బ్రహ్మ తద్గతం తత్పరాయణం। అంగస్థలమితి ప్రాహు రంగతత్వవిశారదాః॥౩॥ అంగస్థలం త్రిధా జ్ఞేయ మాచార్యైస్సూక్ష్మదర్శిభిః। యోగాంగం ప్రథమం ప్రోక్తం భోగాంగంతు ద్వితీయకం॥౪॥ త్యాగాంగంతు తృతీయం స్యాదేవమేతత్త్రిధా భవేత్। శివయోగసుఖావాప్త్యా యోగాంగమితి కథ్యతే॥౫॥ శివేన సహ భోగేన భోగాంగమితి గీయతే। సంసారభ్రాంతిసంత్యాగా త్త్యాగాంగమితి కథ్యతే॥౬॥ యోగాంగం కారణం ప్రోక్తం భోగాంగం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సూక్ష్మముచ్యతే। త్యాగాంగంస్థూలమిత్యుక్తమేవం భేదోపభేదతః॥౮॥
సుషుప్త్యవస్థాయోగాంగం భోగాంగంస్వపనాభిధా। జాగ్రదిత్యాదిత
వస్థాత్యాగాంగమితిలక్ష్యతే॥౯॥ యోగాంగంప్రాజ్ఞఏవస్యాద్భోగాం
గంతైజసోభవత్ । త్యాగాంగంవిశ్వఏవస్యాత్పరమార్థనిరూపణే॥
త్యేవంత్రిప్రకారైస్తత్ప్రోక్తమంగస్థలంక్రమాత్ । ప్రత్యేకంపృథగర్థత
త్వాంప్రోక్తంప్రోచ్యతేద్విధా॥౧౦॥ యోగాంగమైక్యం శరణస్థలమిత్యు
యంభవేత్। ప్రాణలింగప్రసాదీతి ద్వయంభోగాంగమిష్యతే॥౧౧॥మ
హేశ్వరస్థలంభక్తస్థల మిత్యుభయంభవేత్। త్యాగాంగంభవతీత్యే
వోచ్యతేపారమార్థికైః॥౧౨॥ కారణంహిభవేదైక్యంశరణంతుద్వయా
త్మకం। సూక్ష్మంస్యాత్ప్రాణలింగీతి ప్రసాదీత్యుభయాత్మకం॥౧౩॥ స్థూ
లంమాహేశ్వరం భక్తమితిస్యాద్ద్వితయాత్మకం ప్రాజ్ఞఏవభవేదైక్య
స్థలంచశరణస్థలం॥౧౪॥ తైజసః ప్రాణలింగంస్యాత్ప్రసాదీతితథైవచ।
శ్వోమాహేశ్వరం భక్తస్థలంచైవభవత్యపి ॥౧౫॥ ఐక్యంతుశరణన్నా
ప్రాణలింగిప్రసాదిచ। మాహేశ్వరం భక్తమితిక్రమాత్షట్స్థలముచ్య
॥౧౬॥ స్థితాయత్రపరాశక్తిశ్శివేనాసంస్పృతిసంగతిం।స్థలంతదేతదిత్యాహు
స్థలశబ్దార్థవేదినః॥౧౭॥ భక్తివైచిత్ర్య సంయోగాత్పరిణామప్రభావ
నానురూపక్రియాభిన్నం షడ్విధాంగస్థలంభవేత్ ॥౧౮॥ షట్స్థలేషుప్ర
శస్త్యేషాభక్తిషడ్విధరూపిణీ। క్రమాత్ప్రవర్తతే తత్తల్లక్షణోపాధిభే
తః ॥౧౯॥ మధురాదిషుయత్షట్సుప్రవిశ్యసలిలంయథా। తత్తదాకారతే
భాతిదథాభక్తిస్థలేషుచ॥౨౦॥ షడ్విధాకారతోభిన్నాభక్తిస్స్యాచ్ఛివా
త్మికా । షణ్ణామైక్యాదిభక్తానాం తత్స్థలానాంవర్తతేపదే ॥౨౧॥ యథాభ
క్తిర్మహాలింగాద్యాచారాం తేష్వవస్థితా। తద్వదైక్యాది భక్తానాం తేష్వే
యంభక్తిరవస్థితా॥ ౨౨॥ భక్తిస్సమరసాకారా ప్రథమాపరి గీయతే
ఆనందాకారతో భాతిద్వితీయా భక్తిరుత్తమా ॥౨౩॥ తృతీయానుభ
వాకారాభక్తిర్భవవినాశనీ । చతుర్థాపరమాభక్తిర వధానాత్మిక
మతా ॥౨౪॥ పంచమీ నైష్ఠికీభక్తిష్షష్ఠీ సద్భక్తిరీరితా । షడ్భాభ
సమేతానామంగానా మానుపూర్వతః ॥౨౫॥ పృథగ్లక్షణసద్భావస్థి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రత్రనిగద్యతే॥ వృ॥ నాహంత్వమప్రథిత శబ్దవిభేదవృత్తిర్నప్రాణదేహ
మనఇంద్రియభాతికాని। సర్వంభ్రమాత్మకమిదంమయినేతిభావాద్దైక్యస్థ
లంసమరసంసుఖరూపమాహుః॥౨౬॥ జ్ఞానప్రకాశబలతస్స్వయమేవలిం
గందేహేంద్రియాదిమమరూప మితిప్రబుధ్యా। యుక్తేసమస్తవిషయేసతి
యద్విశుద్ధంతత్ప్రాహురాగమవిదశ్శరణస్థలంహి॥౨౭॥ ప్రాణేంద్రియాది
షుమమాహమితిప్రమోహం। సంభ్రాంతిసిద్ధమపహాయసమస్త మేతత్
లింగేనిధాయమనసాయదనుప్రయుక్తంతత్ప్రాణలింగిసుచిరస్థలమాహు
రార్యాః॥౨౮॥ ఆత్మోపభోగ్యవిషయాణిహిసావధానంద్రవ్యాణ్యహంకృ
తిమత్తైరఖిలైఃఖవర్గైః। లింగేసమర్ప్యబహుశోలభతేప్రసాదంయత్తత్ప్రసా
దిగదితంగురుభిస్థలంస్యాత్॥౨౯॥ ఆస్తిక్యబుద్ధినియమవ్రతసత్యధర్మశౌచా
దిలక్షణపరిస్ఫుటసచ్చరిత్రం। లింగైక్యనైష్ఠికతయాసహవీరవృత్తం। మా
హేశ్వరస్థలమితిప్రవదంతిసంతః॥౩౦॥ మిథ్యైవసత్యమివభాతమిదంశరీరం
ప్రాణార్థజాలమితితత్రనివృత్తిచిత్తం। భక్తిక్రియాచరణ తశ్పసదావిభ
క్తంభక్తస్థలంభవవికారవిదూరమాహుః॥౩౧॥ ఏవమేవక్రమాత్ప్రోక్తమై
క్యాదీనాం సువర్ణసాం। షడ్విధాశ్రమిణామేషాం పృథగాచారలక్ష
ణం॥౩౨॥

అవిర్భూతిరథైతేషామీషద్భేదఃప్రదర్శ్యతే। ఆత్మనాకాశసంభూతిరాకా
శాద్వాయుసంభవః॥౩౩॥ వాయోరగ్నిసముత్పత్తిరగ్నేరాప ఉదాహృ
తాః। అద్భ్యఃపృథ్వీతిసంభూతాలక్షణైకప్రకాశతః॥౩౪॥ ఐక్యాది భక్త
పర్యంతాశ్రమిణాంషట్స్థలాత్మనాం। అంగానామధునాతేషామంగ లక్ష
ణముచ్యతే॥౩౫॥ ఆత్మాంగమైక్యమేతత్స్యాద్వ్యోమాంగం శరణస్థలం।
వాయ్వంగంప్రాణలింగిస్యాదనలాంగంప్రసాదిచ॥౩౬॥ మాహేశ్వరంజ
లాంగిస్యాద్భక్తంభూమ్యంగమిష్యతే। బిందునాదకళాభేదా త్రివిధానివి
లోమతః॥౩౭॥ షట్స్థలానివిభక్తానిద్వితయంద్వితయంక్రమాత్। శరీరప్రా
ణజీవానాంత్రయాణాంభేదతః క్రమాత్॥౩౮॥ విలోమతోవిభక్తానిషట్స్థ
లాన్యుభయోభయం। షట్స్థలానివిభక్తాని ద్వివిధానిపరస్పరం॥౩౯॥ జ్ఞా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

నాత్మికతయాత్రిణిక్రియాత్మకతయాతథాజ్ఞానాత్మకస్థలంహ్యైక్యం శర ణంప్రాణలింగిచ॥౪౦॥ క్రియాత్మకంప్రసాదిస్యాన్మాహేశ్వర మతఃపరం ఐక్యంచశరణంనామప్రాణలింగిప్రసాదిచ॥౪౧॥ మాహేశ్వరం భక్తమిః ప్రవృత్తి స్సృష్టిమార్గతః।ఏవమంగస్థలంప్రోక్తంషడ్విధంతుసమాసతః ౪౨॥ ఇతఃపరంనవక్తవ్యంశేషాన్యోగ్రంధవిస్తరః॥ ఏతద్యోవేదసో విద్వా గ్రంథింవికింతిప్రభుః। శివసిద్ధాంతకంతంత్రంశివాద్వైతంశివంపదం॥

ఇతిశ్రీశివాభవసూత్రేశివసిద్ధాంతతంత్రేషట్థ్సలనిర్ణయే అంగస్థలనిరూపణంన్నామచతుర్థాధికరణం.

పంచమాధికరణం.

అథేశ్వరేణోక్తమతీవగుహ్యందేవ్యాకృతప్రశ్నసునిశ్చితార్థం స్వ రూపతేశానభవప్రసిద్ధం। లింగాంగసంయోగవిధిం ప్రవక్ష్యే॥౧॥ శివః స్వయంలింగమాత్మైవాంగస్థలంభవేత్।తయోశ్శివాత్మనోస్సమ్యగ్యో గస్సంయోగఏవహి॥౨॥ ఆత్మాయంకేవలశ్శుద్ధశ్శివస్యాం శస్సదామలః నిత్యోనిరంజనశ్శాంతస్తస్మాదాత్మాస్వయంశివః॥౩॥సోయమాత్మా శివాం గస్యాచ్ఛివేనాంగీకృతత్వతః। సర్వజ్ఞత్వాదిభేదైశ్చ శివాంగమిదమిష్యతే ౪॥ సర్వజ్ఞత్వంచతృప్తిశ్చ తథానాదిప్రబోధతా। స్వతంత్రతాపి చాలు ప్తశక్తితానంతశక్తితా॥౫॥ ఇత్యేతైర్లక్షణైష్షడ్భి శ్శివాంగముపలక్ష్యతే తస్మాదంగస్థలంసాక్షాదాత్మైవహినసంశయః॥౬॥ లింగస్థలంశివస్సాక్షా త్తత్త్వమేవమయోదితం।యథాలింగస్థలంశక్త్యాస్వీయయాబహుధాభవే ద్యద్య ల్లింగస్థలంసాక్షాచ్ఛివోభవతిశక్తితః॥౭॥ తత్తదంగస్థలం సాక్షా దాత్మాభవతిభక్తితః।యద్యద్రూపముపాస్యత్వాచ్ఛివోభవతిశక్తిసా ౯॥ ఉపాసకత్వతశ్చైతత్మాతత్తదాప్నోతిభక్తిమాన్ యద్యత్స్వరూపమా ధత్తేసాధ్యత్వాత్పరమేశ్వరః॥౧౧॥ సాధకత్వాదసావాత్మా తత్తదా యుతిష్ఠతి। యద్యత్స్వరూపమాధత్తేగురుత్వేనాంబికాపతిః ॥౧౨॥ శిష్య త్వేనాయమాత్మాచతత్తదాదాయవర్తతే।ఉపాస్యోపాసకౌపూజ్యపూ జకౌసాధ్యసాధకౌ గురుశిష్యౌశివాత్మానౌసిగద్యేతేమహాత్మభిః । అథ యోగసద్భావఉచ్యతేసాంప్రతంమయా॥౧౪॥ సమ్యగ్యోగోహి సంయో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గోభవేల్లింగాంగయోస్సదా। సంయోగమేవ సాయుజ్యరూపా ముక్తిర్న
చాపరా॥౧౫॥ తస్మాల్లింగాంగసంయోగాత్పరా ముక్తిర్న విద్యతే। ముక్తేః
పరతరా భక్తిరితి సత్యపరా శ్రుతిః॥౧౬॥ ఇతః పరం న వక్తవ్యం । బహునో
క్తేన కిం ఫలం। అతో లింగాంగసంయోగవిధిరత్ర ప్రదర్శ్యతే॥౧౭॥ విధిః కర్తవ్య
రూపోపదేశ ఇత్యేవ నిశ్చితః ఉపదేశప్రసిద్ధ్యర్థమాచార్యం భవతారకం
౧౮॥ శివవిద్యాప్రదాతారమవిద్యాగ్రంథిభేదకం। శివసిద్ధాంత తంత్రైక
కర్తారం పరమం శివం॥౧౯॥ సదా లింగాంగసంయోగ। పరాయణమనా
మయం। ఉపగచ్ఛేదసౌ దేహీ। స్వావిద్యా వినివృత్తయే ॥౨౦॥ సోయమా
త్మా స్వయం సాక్షాచ్ఛివస్యాంశోపి తత్వతః। వ్యవహారదశాయాం తు సం
సారీవ ప్రకాశతే॥౨౧॥ సంసారో విద్యయా చాస్య సత్యవత్పరికల్పితః దేహేం
ద్రియాదిసంఘాతే। హం మమ భ్రాంతిరూపతః॥౨౨॥ స్వస్మిన్నవ స్థితావి
ద్యామోహితః పురుషః స్వకం। శివాంశత్వం స్వకాం భక్తి। మవిజ్ఞాయ స్వక
ర్మణా॥౨౩॥ కోహం నిత్యం బ్రవీతి దేహీ। గురుం పరమకారణం। గురుస్తత్వమసీ
త్యాహ సత్యార్థం కరుణానిధిః॥౨౪॥ అవిద్యా కృతకం సర్వ । మిదం దే
హేంద్రియాదికం। అసత్యం భ్రాంతిసంసిద్ధం। సత్యవత్పరివర్తతే ॥౨౫॥
తస్మాత్తత్కృతకభ్రాంతి। వినాశార్థమహో తవ। నిత్యలింగాంగ సం
యోగ। జ్ఞాననిష్ఠాం త్వమావహ॥౨౬॥ లింగం తత్పదమాఖ్యాత। మంగత్వం
పదమీరితం। సంయోగోసి పదం ప్రోక్త। మనయో రంగలింగయోః ॥౨౭॥
సన్మాత్రం లింగమాఖ్యాతం చిన్మాత్రం త్వంగమీరితం। ఆనంద మాత్రమన
యో। స్సంయోగ ఇతి కీర్తితం॥౨౮ ॥ నాదం లింగమితి ప్రోక్త బిందురంగ మి
తీరితం। కలాసంయోగ ఇత్యుక్తాయయోర్లింగాంగయోస్తథా॥౨౯॥ మం
త్రలింగమితి ప్రోక్తం। క్రియాత్వంగ మితీరితా । క్రియా మంత్రప్ర
యోగస్తు। సంయోగో హ్యంగలింగయోః॥౩౦॥ అంగం ప్రకృతిరాఖ్యాతా
లింగం పురుష ఈరితః! తయోః ప్రేరకభావేన సంయోగ స్వయమీశ్వరః॥
౩౧॥ అకారో లింగమిత్యుక్త ఉకారోంగ మితీరితః । సంయోగోయం మ
కారస్స్యాత్ప్రణవాంశప్రభేదతః॥౩౨॥ లింగం హ్రస్వోంగమేవ స్యా। ద్దీర్ఘ
ప్లుతముదీరితం। తయోస్సంయోగమిత్యేవ। మోంకారేణాభిధీయతే॥౩౩॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వాగంగంలింగమేవార్థః ప్రతిపత్తిస్తయోస్సదా। సంయోగ ఇతి విద్వద్భిః ప్రో
క్తం లింగాంగయోగిభిః ॥౩౪॥ వృ॥ ఛాయాతపౌ జీవశివావ సౌ గురుస్స్వ స్య
శిష్యః। ఖలు జీవసంజ్ఞికః। లింగం పరో హ్యాత్మ-హారాభిసంజ్ఞికం । ప్రా
ణానిలోయం శివసూత్రముచ్యతే ॥౩౪॥ అనుభవసూత్రం సూత్రం। సిద్ధా
ంతం తంత్రసంజ్ఞకం తంత్రం। లింగం షట్థ్స్థల రూపం బ్రహ్మాత్మైవావధా
యేత్సతతం ॥౩౬॥ ఇత్యుక్త్వా పురుషస్యాస్య దేశికః కరుణాబలాత్॥ చక్రే
దీక్షాం మహాశైవీ। మవిద్యాపాశకృంతనీం॥౩౭॥ దీయతే లింగ సంబంధః
క్షీయతే చ మలత్రయం। దీయతే క్షీయతే యేన। సా దీక్షేతి నిగద్యతే ॥౩౮
సా దీక్షా పరమా శైవీ త్రిధా భవతి నిర్మలా। ఏకో వేధాత్మికా సా క్షా। దన్యా
మంత్రాత్మికా మతా ॥౩౯॥ క్రియాత్మికా పరా కా చి। దేవమేవ త్రిధా భ
త్। హస్తమస్తకసంయోగచ్ఛలాద్వేధేతి గీయతే॥౪౦॥ గురుణా దీక్షితా
లేన। యా సా మంత్రేతి కథ్యతే॥ శిష్యపాణితలే దత్తా యా దీక్షా సా క్రియో
చ్యతే ॥౪౧॥ పాశాన శేషాన్ కర్తర్యా। ఛిత్వా లింగం సమాదిశేత్। కర్త
రీ శివదీక్షా స్యా । ద్యయా పాశాన్ ఛినత్త్యసౌ ॥౪౨॥ కృత్వా శైవం పరాం దీ
క్షాం। దత్వా విద్యాం శివాత్మికాం । ఛిత్వా విద్యామహాపాశం। కళాధ్యా
నం విచింతయేత్ ॥౪౩॥ యథా కళా తథా భావో । యథా భావస్తథా మ
నః। యథా మనస్తథా దృష్టి । ర్యథా దృష్టిస్తథా స్థలం ॥౪౪॥ యా కళా ప
రా సూక్ష్మా । తత్వానాం బోధినీ పరా । తామాకృష్య యథాన్యాయ్యం
లింగే సముపవేశయేత్ ॥౪౫॥

సదా హ్యాభ్యంతరం సాక్షా। ల్లింగం జ్యోతిః పరం స్వకం। తిలే తైలమివా బా
హ్యారణ్యామివ పావకః॥ ౪౬॥ క్షీరే సర్పిరివ స్రోత। స్యంబువద్ధి స్థితమాత్మని।
తద్భావలక్షణాం భక్తిం। సూక్ష్మాం చ పరమామపి॥ ౪౭॥ దర్శయామాస
శిష్యస్య। దేశికః పరమేశ్వరః। తస్మిన్ దృష్టే పరే లింగే। నిష్కళే నిరుపాధికే
అస్య జీవస్య కర్మాణి। క్షీయంతే సకలాని హి। అవిద్యా హృదయం గ్రంధి। ర్భి
ద్యతే శతధాపి చ॥ ౪౯॥ సంశయా బహుసంకల్పా శ్ఛింద్యంతే। చ సహస్రధా
హిరణ్మయే పరే కోశే। విరజం బ్రహ్మనిష్కళం॥ ౫౦॥ తచ్ఛుభ్రం జ్యోతిషాం
జ్యోతి। స్తద్యదాత్మవిదో విదుః॥ ౫౧॥ తతస్తల్లింగమస్యాంగే। శివస్యా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తతేజసః। గురుస్సంయోజయామాస। పూర్వోక్తేనైవవర్త్మనా॥ ౫౧॥ త
నుత్రయగతానాది। మలత్రయమసౌగురుః। దీక్షాత్రయేణనిర్దగ్ధ్వా । లింగ
త్రయముపాదిశత్॥ ౫౨॥ యథాపురత్రయందగ్ధం। యుగపత్పురవైరిణా।
తథామలత్రయందగ్ధం । యుగపద్దేశికాత్మనా॥ ౫౩॥ వేధామనుక్రియా
కారా।దీక్షాశైవీశిఖామతా। తచ్ఛిఖాలింగమిత్యుక్తం।కర్మమాయాణువాస
నా॥ ౫౪॥ రూపంకర్పూరమాఖ్యాతం। తద్గంధోంగమితీరితం। ఏతల్లింగాం
గసంయోగ । శ్శిఖికర్పూరయోగవత్॥ ౫౫॥ త్రిష్వంగేష్వస్యశిష్యస్యలింగ
త్రయమయంగురుః। సంయుయోజత్రిధాభూత। పరాదీక్షాబలేనతు॥ ౫౬॥
యోగాంగేభావలింగంతు। వేధాదీక్షాబలేనవై। మంత్రదీక్షాబలేనైవ। భో
గాంగేప్రాణలింగకం॥ ౫౭॥ క్రియాదీక్షాబలేనాయం । దేశికస్సత్యచిద్ఘనః।
ఇష్టలింగంతథాచైవ । త్యాగాంగేసమయోజయత్॥ ౫౮॥ యోగాంగ
మాత్మనోంగత్వా। త్కారణాంగమితీరితం । భోగాంగమంతరంగత్వా
త్సూక్ష్మాంగమితిసమ్మతం॥ ౫౯॥ త్యాగాంగంబహిరంగత్వా । త్స్థూలాం
గమితికీర్తితం। జీవాత్మావిశ్వఏవస్యా। దంతరాత్మాతుతైజసః॥ ౬౦॥ పర
మాత్మాభవేత్ప్రాజ్ఞ । ఇతితత్వవిదోవిదుః । విశ్వోజాగ్రదవస్థాయాంస్వ
ప్నాఖ్యాయాంతుతైజసః॥ ౬౧॥ ప్రాజ్ఞస్సుషుప్త్యవస్థాయాం । లింగత్ర
యముపాసతే। ఏకోయంపురుషోవిశ్వ । తైజసప్రాజ్ఞరూపతః॥ ౬౨॥ స
దాస్వాంగేషుసంయుక్త। ముపాస్తేలింగమద్వయం। ఉపాసనైవసంయో
గః। సంయోగోద్వైతసంలయః॥ ౬౩॥ ద్వైతస్యవిలయశ్చైవ । నివృత్తిః
పరికీర్తితా। నివృత్తిశ్చైవవిశ్రాంతి। ర్విశ్రాంతిఃపరమంపదం॥ ౬౪॥ స్ఫటి
కస్వచ్ఛయోర్దీపప్రభయోఃకరకాంభసోః । కర్పూరగంధయోర్వాయున
భసోర్భావయోగతః॥ ౬౫॥ ఏవంలింగాంగసంయోగ । విధినాస్వాత్మనిష్ఠి
తా।బీజరూపాపరాశక్తిః। ప్రరోహతిసమంతతః॥ అత్మాక్షేత్రంభవేద్భ
క్తి। ర్బీజంబీజీమహేశ్వరః ।తస్మాత్క్షేత్రస్యబీజస్య ।బీజీనశ్చకదాచన॥
ప్రయోగోనేత్యుతేక్వాపి। సదాసంయోగఏవహి ।అంగమాత్మేతినిర్ణీతం।
లింగంబ్రహ్మేతిసంస్థితం॥ ౬౬॥ అంగస్యహృదయంలింగం । లింగస్యహృద
యంతుతత్ ।తయోఃకథంనియోగస్స్యా। త్సదాసంయోగఏవహి॥౬౭॥ యో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గేనతుపరాభక్తి। రితిభక్తైస్తువైభవః। అస్యాస్స్వరూపవద్భావా । త్సక్త
క్తిరితికీర్తితా॥ ౭౦॥ సద్భక్త్యైవతయాచాస్య। భక్తస్థలముపాగతం। ఆ
చారలింగసంయుక్త। మంగంభక్తస్థలంమహత్॥ ౭౧॥ తత్రస్థితాసతీభ
స్సంపూర్ణానిజనిష్ఠయా। నైష్ఠికీభక్తిరిత్యేవం। కీర్తితాభక్తితత్పరైః॥౭౨
తయామాహేశ్వరంనామ। స్థలమస్యస్వరూపతః। గురులింగసమాయు
మంగంమాహేశ్వరస్థలం॥ ౭౩॥ తత్రసన్నిహితాభక్తి। ర్నైష్ఠికీసావధా
నతః। అవధానాత్మికాభక్తి । రితిప్రోక్తామహాత్మభిః॥ ౭౪॥ భక్త్యాతయా
స్యజీవస్య। ప్రసాదిస్థలమాగతం। శివలింగసమాయుక్తం। ప్రసాదిస్థ
మంగకం॥ ౭౫॥ తత్రైవసంస్థితాభక్తి।రవధానాత్మికాశుభా।స్వానుభూతి
బంధేన। కీర్తితానుభవాత్మికా॥ ౭౬॥ ప్రాణలింగస్థలంచాస్య। తయాభ
క్త్యాసమాగతం। అంగంచచరలింగేన। సంయుక్తంప్రాణలింగియత్॥ ౭౭
తత్రస్వానుభవాకారా। భక్తిరానందయోగతః। ప్రోక్తానందాత్మికాభ
క్తి। రితివేదాంతవేదిభిః॥ ౭౮॥ అస్యాత్మనస్తయా। భక్త్యాశరణస్థలమాగ
తం। ప్రసాదలింగసంయుక్త। మంగహిశరణస్థలం॥ ౭౯॥ తత్రప్రతిష్ఠి
తాసాతు। భక్తిరానందరూపిణీ। సామరస్యప్రభావేన। ప్రోక్తాసమ
సాత్మికా॥ ౮౦॥ ఐక్యస్థలంతయాచాస్య। చేతనస్యసమాగతం। మహాలి
గసమాయుక్త। మంగమైక్యస్థలంపదం॥ ౮౧॥తత్రైవావస్థితాభక్తి।స్వస్మి
స్వయమవస్థితా। షడంగయోగమార్గేణ। సాధయత్యయమీశ్వరం॥ ౮౨
యుగపత్షట్స్థలావాప్తి। సాధకస్యాస్యసిధ్యతి। సాధ్యత్వాత్షట్ప్రపద్యంతే
హ్యాచారదిస్థలానిషట్॥ ౮౩॥ భక్తాదీనిప్రపద్యంతే। సాధకత్వాత్స్థలా
న్వై। సాధ్యఃపరశివస్సాతు। దాచారాదిషుషట్సుచ॥ ౮౪॥ భక్తాదిషుస్థ
షట్సుత్వా। సాధకోయంప్రకీర్త్యతే। ఆచారలింగంగురురూపలింగంశివా
ఖ్య। లింగంచరనామలింగం। ప్రసాదలింగంచ। మహాఖ్యలింగంనివృత్తిమా
ర్గేణషడాహురార్యాః॥ ౮౫॥ భక్తంమాహేశ్వరంచైవ ప్రసాదిప్రాణ
లింగకం। శరణస్థలమైక్యంహి।నివృత్తిర్లయమార్గతః॥ బ్రహ్మావిష్ణుశ్చరుద్రో
ఈశ్వరశ్చసదాశివః। సాక్షాత్పరశివశ్చేతి। క్రమతష్షట్స్థలాత్మకాః॥ ౮౬
ఏవంలింగాంగసంయోగ।విధిరత్రప్రకీర్తితః। అస్మాభిరాదరేణైవ। శివప్రో
క్తాయథాతథా॥ ౮౭॥ ఏతద్యోవేదసోవిద్వా। గ్రంథింవికిరతిప్రభుః।
వసిద్ధాంతకంతంత్రం। శివాద్వైతంశివంపదం॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఇతిశివానుభవసూత్రే । శివసిద్ధాంతతంత్రే।
షట్స్థలనిర్ణయే లింగాంగ సంయోగవిధి
ర్నామపంచమాధికరణం॥

అథశ్రీశంభునాప్రోక్తం। మనంతార్థప్రకాశకం సర్వాంగలింగసా హిత్యం। వక్ష్యేసంక్షేపరూపతః॥ ౧॥ సర్వేష్వంగేషుసర్వత్ర। సర్వదాస ర్వతోముఖం। లింగంగురూపదేశేన సుప్రతిష్ఠితమాత్మని॥ ౨॥ ప్రకాశతేత తోముష్య। చేతనస్యనిరంతరం। సర్వాంగలింగసాహిత్యం । ప్రోచ్యతేలిం గతత్పరైః॥ ౩॥ ఏకమేవపరంలింగ । మంగేస్మిన్సుప్రతిష్ఠితం। సర్వతోము ఖమాభాతి । నామరూపక్రియాత్మనా॥ ౪॥ ఇష్టలింగంతుబాహ్యాంగే । ప్రాణలింగంతథాంతరే । భావలింగంతథైవాస్మిన్నా। ఆత్మాంగేసుప్రతిష్ఠి తం॥ ౫॥ హృదయాంగేమహాలింగం। శ్రోత్రాంగేతుప్రసాదకం। త్వగంగే చరలింగంతు । దృగంగేశివలింగకం॥ ౬॥ జిహ్వాంగేగురులింగంతు । నాసి కాంగేతథైవచ। హ్యాచారలింగమశ్రాంతం । సుప్రతిష్ఠితమేవహి॥ ౭॥ య థాజ్ఞానేంద్రియాంగేషుక్రమాల్లింగం ప్రతిష్ఠితం। తథాకర్మేంద్రియాంగే షు। క్రమాల్లింగంప్రతిష్ఠితం॥ ౮॥ శ్రోత్రవాచోర్నభేదోస్తిశబ్దస్య వచన స్యచ। స్పర్శనాదానయోస్తద్వ। ద్భేదోనత్వక్కరద్వయోః॥ ౯॥ ననేత్ర పాదయోర్భేదో । రూపస్యగమనస్యచ । భేదోనానందరసయోర్నజిహ్వ గుహ్యయోస్తథా॥ ౧౦॥

నాసికాగుదయోర్భేదో। నాస్తిగంధవిసర్గయోః। అస్తిచేదప్రమా ణంస్యాచ్ఛ్రుతిస్సత్యార్థవాదినీ॥ ౧౧॥ శ్రోత్రస్యవాచశ్శబ్దస్యవిభోర్వ్యో మ్నస్తథైవచ। ఈశ్వరీమీశ్వరస్యేనా। మీశానాఖ్యాంవిదుర్బుధాః॥ ౧౨॥ త్వక్పాణిస్పర్శవాయూనా। మీశ్వరీంమూర్తిమైశ్వరీం। పురుషాఖ్యాంవి దుఃపూర్వే। పురాణాగమవేదినః॥ ౧౩॥ చక్షుషశ్చరణస్యాపి। రూపస్యా గ్నేస్తథైవచ। అఘోరాఖ్యామధిష్ఠాత్రీం। మూర్తిమాహుర్మనీషిణః॥ ౧౪॥ రసనాయాఉపస్థస్య। రసస్యాపాంతథైవచ । ఈశ్వరీంవామదేవాఖ్యాం। మూర్తిం మునివరావిదుః॥ ౧౫॥ ఘ్రాణస్యచైవపాయోశ్చ। గంధస్యచభు వస్తథా । సద్యోజాతాహ్వయాంమూర్తిం । మీశ్వరీంసంప్రచక్షతే॥ ౧౬

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

జ్ఞానకర్మాత్మనా మేషా। మాత్రయో హృదయం భవేత్ ।ఆశ్రయత్వాత్స్వ
నైర్మల్యాద్ జ్ఞానకర్మోభయాత్మకం॥ ౧౭॥ ఇంద్రియాణాంతుసర్వేషాం। ము
కాశప్రదత్వతః। హృదయాకాశ ఇత్యేత। తోఽప్యుచ్యతేమతిమత్తమైః॥ ౧౮॥
స్థూలాంగ స్థూలరూపేణ। సూక్ష్మాంగే సూక్ష్మరూపతః కారణే కారణత్వే
న। తిష్ఠంత్యేతాని ఖానిహి॥ ౧౯॥ త్రిష్వేషు ఖేషు సర్వేషు। లింగం సత్వాదు
తుణం। గురూపదేశసంసిద్ధం। భాసతే సర్వతోముఖం॥ ౨౦॥ ఏతల్లింగము
ఖం యత్తదృశ్యతే సూక్ష్మదర్శిభిః । యథా మనంతి వేదాశ్చ । తపాంసినియ
మాస్తథా॥ ౨౧॥ హృదయం హృదయస్యేతి। శ్రోత్రం శ్రోత్రస్య సర్వదా।
వాచో వా క్త్వక్త్వచః పాణిః పాణేః చక్షుశ్చ చక్షుషః॥ ౨౨॥ పాదః పాదస్య
జిహ్వాయాః । జిహ్వాగుహ్యస్య గుహ్యకం । నాసికా నాసికాయాశ్చ । పా
యోః పాయురితి స్థితిః॥ ౨౩॥ తల్లింగముఖ । మిత్యాహుః శివసిద్ధాంతతాం
త్రికాః। ప్రత్యేకం లింగమస్యైవ । ముఖం వక్ష్యే పృథక్ పృథక్॥ ౨౪॥ ఘ్రా
ణస్య ఘ్రాణమాచారలింగస్య ముఖముచ్యతే । జిహ్వా యాశ్చ తథా జిహ్వా
గురులింగముఖం భవేత్॥ ౨౫॥ చక్షుషశ్చ తథా చక్షుః॥ శివలింగముఖం భ
వేత్। త్వచా స్త్వక్చరరూపస్య లింగస్య ముఖముచ్యతే॥ ౨౬॥ ముఖం ప్రసా
దలింగస్య। శ్రోత్రం శ్రోత్రస్య కథ్యతే॥ ౨౭॥ హృదయం హృదయస్యైవ। మ
హాలింగముఖం భవేత్। ఏవం లింగముఖం ప్రోక్తం। సుప్రసిద్ధమనంతరం॥౨౮
భక్తాదిషట్స్థలానాంచ । హస్తభేదః ప్రదర్శ్యతే। వస్తునో భావ ఉత్పన్నో
భావాద్ జ్ఞానసముద్భవః॥ ౨౯॥ జ్ఞానాన్మనస్సముత్పన్నం। మనసో హంకృ
తిస్తథా। అహంకారాత్తతో బుద్ధిర్బుద్ధేశ్చిత్తస్య సంభవః॥ ౩౦॥ ఏతేషాం
లక్షణం వక్ష్యే భావాదీనామనుక్రమాత్। అస్తీత్యారభ్యతే వస్తు తత్సత్తా భా
వ ఉచ్యతే॥ ౩౧॥ జ్ఞానం జానాతి తం। నిత్యం మనస్తన్మనుతే సదా। అహం
దిత్యహంకారో।బుద్ధిస్థో సశ్చినోతిహి॥ ౩౨॥ చిత్తం స్థైర్యగుణేనైవ।ధత్తే
ద్వస్తు సాదరం। చిత్తం భక్తస్య హస్తస్స్యా । ద్బుద్ధిర్మాహేశ్వరస్య చ॥ ౩౩॥
ప్రసాదినస్తథా హస్తో। హ్యహంకార ఉదీర్యతే। మనో హస్తో భవత్యేవ। మ
హతః ప్రాణలింగినః॥ ౩౪॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

జ్ఞానహస్తోభవేదస్య । శరణస్యమహాత్మనః । ఐక్యస్య భావోహస్తస్స్యా దేవమేవోత్తరోత్తరం॥ ౩౫॥ ఆత్మాంగంభావహస్త । శ్చమహాలింగార్చనేరతం। ఐక్యస్థలమితిప్రాహుః। స్సాక్షాద్వేదాంతవేదినః॥ ౩౬॥వ్యోమాంగంజ్ఞానహస్తంచ। ప్రసాదార్చనతత్పరం । శరణస్థలమిత్యాహుః। శ్శివయోగపరాయణాః॥ ౩౭॥ అనిలాంగంమనోహస్తం। చరలింగార్చనేరతం। ప్రాణలింగిస్థలంసాక్షా। దిత్యాహుశ్శివధార్మికాః॥ ౩౮॥ అనలాంగమహంహస్తంశివలింగార్చనేరతం । ప్రసాదిస్థలమిత్యాహు । రాచార్యాశ్శివశాస్త్రిణః॥ ౩౯॥ జలాంగంబుద్ధిహస్తంచ। గురులింగార్చనేరతం। మహేశ్వరస్థలంసాక్షాదితిప్రాహుర్మనీషిణః॥ ౪౦॥ శ్రీ.శ్రీ.శ్రీ.

భూమ్యంగంచిత్తహస్తం చసదాచారార్చనేరతం। భక్తిస్థలమితిప్రాహుః। శివసిద్ధాంతవేదినః॥ ౪౧॥ఏవమంగంచహస్తంచ।లింగంచముఖమత్రచ। యథావధానపూర్వేణ । ప్రోవాచముఖమాదరాత్॥ ౪౨॥ తతఃపంచాక్షరీవిద్యాసాహిత్యమధునోచ్యతే। పంచాక్షరీపరావిద్యా। సతారాతుషడక్షరీ॥ ౪౩॥ స్థూలసూక్ష్మాదిభేదేన। స్వయమేవాష్టధాస్థితా। శివమంత్రాభిధామంత్ర । మాతృకాలింగరూపిణీ॥ ౪౪॥ శివప్రదాయినీనిత్యం। సర్వాంగేషుప్రతిష్ఠితా। అంగంనమఃపదమసౌశివఏవలింగం। సంబంధఏషయదయేతిపదంతదుక్తం। లింగాంగసంగమపదత్రయబోధనార్థం। మంత్రోయమేవమభిదాస్యతిమంత్రరాజః॥ ౪౫॥ నమఃపదంతత్ఖలుజీవవాచి। శివఃపదంతత్పరమాత్మవాచి । అయేతితాదాత్మ్యపదంతదేతన్నమశ్శివాయేతిజగాదమంత్రః॥ ౪౬॥ మూలాధారేనకారాఖ్యా । సంస్థితాపరమేశ్వరీ। స్వాధిష్ఠానేమకారాఖ్యా। శాంభవీపర్యవస్థితా॥ ౪౭॥ మణిపూరేమహాస్థానే। శికారాఖ్యామహేశ్వరీ। అనాహతేవకారాఖ్యా। సదాశైవీవ్యవస్థితా॥ ౪౮॥ విశుద్ధేతుయకారాఖ్యా। సాక్షాద్విశ్వేశ్వరీస్థితా। ఆజ్ఞాచక్రేమహాదేవి । తారాఖ్యాసముపస్థితా॥ ౪౯॥ ఆచారాఖ్యంనకారస్స్యా। న్మకారోగురులింగకం।శికారశ్శివలింగంస్యా। ద్వకారశ్చరలింగకం ౫౦॥ యకారస్యాత్ప్రసాదాఖ్యమోంకారోమహదుచ్యతే । షట్బ్రహ్మభవేత్తారో। యకారఃపంచమోభవేత్॥ ౫౧॥ చతుర్థంతువకారస్యాచ్ఛి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కారస్తు తృతీయకం। ద్వితీయంతు। మకారస్యా । నకారఃప్రథమంభవేత్ ౫౨॥ ఏవం షడక్షరాంణ్యేవబ్రహ్మాణిక్రమశోవిదుః। ఓంకారఃపరిపూర్ణత్వాత్వచిసర్వత్ర వర్తతే॥౫౩॥నకారోరుధిరేస్స్యాతి। మకారోమాంససంచయే। శికారోమేదసిస్స్యాతి। వకారోస్థిషుతిష్ఠతి॥ ౫౪॥ యకారస్స్యాత్తిమజ్జాయాం। శుక్లేస్స్యాతిషడాత్మకః। ఏవంషడక్షరమయం । శివవస్స్యాతిసంస్థితం॥ ౫౫॥ దేహంమమేతియోధ్యాయే ।త్సోహమేవనసంశయః। సర్వాంగలింగనాహిత్య। మేవమేవమయోదితం॥౫౬॥ శివప్రణీతవాక్యార్థం సమ్యగ్వీక్ష్యసమాసతఃఏతద్యోవేదసోవిద్యా। గ్రంధింవికిరతిప్రభుః। శివసిద్ధాంతకంతంత్రం, శివాద్వైతం శివంపదం। ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతంత్రే శ్రీశివానుభవసూత్రేశివసిద్ధాంతతంత్రే । షష్ఠ్సలనిర్ణయేసర్వాంగ లింగసాహిత్యంనామషష్ఠాధికరణం॥

సప్తమాధి కరణం శ్లో౬౮ లింగార్పణసద్భావం.

శ్రీశివాయనమః। అథక్రియాసుసర్వాసు । నిర్లేపత్వాయచాత్మనః శ్రీలింగార్పణసద్భావ । మీశ్వరోక్తమ్మనాగ్బ్రవే॥౧॥ ద్విధాలింగార్పణవిధిఃప్రోచ్యతేదేశికోత్తమైః । క్రియామతార్పణంకించిత్కించిద్జ్ఞానమతార్పణం॥ ౨॥ యధాకాలోచితైర్ద్రవ్యైర్యదృచ్ఛాసంభవైస్స్వయం । స్వోపభోగాయయత్కార్యంత్రిషులింగేషుసాదరం॥ ౩॥ తత్క్రియార్పణమిత్యాహురర్పణైకవిశారదాః । షట్సు లింగేషు సర్వత్ర, సార్వకాలికరూపతః॥ ౪॥ స్వయమాగతవస్తూనిజ్ఞాత్వాతత్తన్ముఖేషుచ అనిచ్ఛావిధినార్పణంయత్తద్జ్ఞానార్పణంవిదుః॥ ౫॥క్రియార్పణంవదామ్యత్రసాంప్రతంశ్రవ్యశుద్ధయే। యాయాక్రియావిధాతవ్యాప్రథితాజాయతేపురః ॥ ౬॥తాంతాంకుర్యాన్మహాదేవసమర్పణధియాసుధీః। శివార్పితానిద్రవ్యాణినబంధాయనముక్తయే॥ ౭॥ సాక్షాచ్ఛివప్రసాదాద్మైవేతిశైవీపరాస్థితిః । తతోర్పణవిధానోతసూత్స్మాత్స్వాత్స్మవిభేదతః॥ ౮॥

విధీయతే సదైవస్యాత్సోస్వపభోగాయచాత్మనః । అత్సోపభోగజాతాని ద్రవ్యాణిత్రివిధానిహి॥౯॥ స్థూలాఖ్యంప్రవివిక్తాఖ్యామానందాఖ్య

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మితిత్రిధా । స్థూలద్రవ్యంభవేద్రూపంప్రవివిక్తంరుచిర్భవేత్॥ ౧౦॥ఆ
నందస్తుభవేత్తృప్తిరేవమేవపృథక్క్రమాత్ । బహిరంగార్పణేరూపమంత
రంగార్పణేరుచిః॥ ౧౧॥ ఆత్మాంగార్పణమేవాత్ర తృప్తిరిత్యభిధీయతే।
రూపద్రవ్యార్పకోవిశ్వ ఇష్టలింగేస్వభావతః॥ ౧౨॥ రుచిద్రవ్యార్పకస్సా
క్షాత్ప్రాణలింగేతుతైజసః ।భావలింగేసదాప్రాజ్ఞస్తృప్తిద్రవ్యసమర్ప
కః॥ ౧౩॥ యద్రూపసమర్పితంలింగేతద్రూపంభోక్తుమర్హతి । రూపాంత
రంసభోక్తవ్యంభుక్తంచేత్తదనర్పితం॥ ౧౪॥ యథాభుక్తిక్రియాపుంసిక్రమే
ణానుప్రవర్తతే। తథార్పణక్రియాలింగేక్రమేణానుప్రవర్తతే॥ ౧౫॥ సు
ప్రతిష్ఠితలింగస్యనయథాపూర్వభావనా।తథాశివప్రసాదస్య పూర్వనామ
నసంస్మరేత్॥ ౧౬॥పూజాదేఃపూజాంతంభవేదయంభక్తితఃపదార్థతనుః।
పూజాంతాత్పూజాదేఃప్రవచేత్పునరేషహిప్రసాదతనుః॥ ౧౭॥ పదార్థ
కాయఃపూజాయాంభక్తోభక్తిప్రభావతః। ప్రసాదకాయఃపూజాంతాత్పు
నఃపూజాక్రియావధిః॥ ౧౮॥ యద్రూపంవస్తునామర్త్యా కాలేలింగముఖార్పి
తం । తద్రూపంపునరర్చాకాలపర్యంతంప్రసాదకం॥ ౧౯॥ లింగస్యావస
రేయత్తద్ద్రవ్యందత్తంశుభంభవేత్ । ఆత్మనోవసరేదత్తమశుభంతదనర్పి
తం॥ ౨౦॥ఇష్టలింగార్పితంశుద్ధంప్రాణలింగముఖార్పితం। సిద్ధంతతఃప్రసిద్ధం
వాభావలింగార్పితంవిదుః॥ ౨౧॥ తత్తదర్పణతోలబ్ధంప్రసాదంతత్తదాద
రాత్। భుంక్తేహ్యాత్మాస్వయంవిశ్వతైజసప్రాజ్ఞరూపతః॥౨౨॥జాగ్రత్స్వ
ప్నసుషుప్త్యాదిసర్వావస్థాసుసర్వదా । లింగార్పితోపభోగేననిర్లేపోయంన
సంశయః॥ ౨౩॥ త్రిషుధామసుయద్భోగ్యంభోక్తాభోగశ్చయోభవేత్। త్రి
విధంప్రతియోవేదసభుంజానోనలిప్యతే॥ ౨౪॥ జ్ఞానార్పణమతం వక్ష్యే
స్వానుభూత్యైకగోచరం । సర్వేంద్రియముఖాగామి ద్రవ్యదోషనివృత్త
యే॥ ౨౫॥ సోయంషట్స్థలరూపేణతత్తల్లింగముఖార్పితం। ప్రసాదధార
ణేనైవస్వతస్సిద్ధం సమశ్నుతే॥ ౨౬॥ షడక్షరాత్మకేలింగేసర్వాంగేషుప్రతి
ష్ఠితే । తత్రైవచార్పితంసర్వమిత్యాహుఃశ్రుతయఃఖలు॥ ౨౭॥ ఓమితిజగద
ఖిలంస్యాన్నమఇతినమమేదమపిశివాయేతి । మంత్రంసమర్పకోఽగ్నిం షడక్ష
రోమంత్రనాయకోజయతి॥ ౨౮॥ నమమేదంజగత్సర్వంశివాయేతి శివార్ప

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

౧౦। అభిధత్తేస్వమాత్రత్వాన్మంతో౽ప్యలుప్తమకారతః॥ ౨౯॥ తస్మాద్దర్పణస
ద్భావజ్ఞానమేవసదాభ్యసేత్ । అథగంధోరసోరూపస్పర్శశ్శబ్దాస్తతః ప
రం॥ ౩౦॥ పరిణామాఃపదార్థాహిషడ్తేతేసార్వకాలికాః॥ గంధాదయఇమే
మాత్రాఃపృథ్వ్యాదీనామనుక్రమాత్॥ ౩౧॥ ఏకైకస్యపదార్థస్యనానాభే
దాఃపృథక్పృథక్। ఏకస్మిన్వస్తునిసదాతేసర్వేహ్యేకరూపతః॥ ౩౨॥ చం
దనాదిమయోగంధోమధురాదిమయోరసః। వైద్యుతాదిమయోరూపం।స్ప
ర్శోమృద్వాదితన్మయః॥ ౩౩॥ స్యాన్నాదాదిమయశ్శబ్దఃపరిణామస్తతఃప
రం। సుఖాదిమయఇత్యేవంనానాభేదాఃప్రకీర్తితాః॥ ౩౪॥ ఏవంభూతేషు
సర్వేషుపదార్థేషునిరంతరం । లింగార్పణధియాహ్యాత్మాప్రసాదసుఖము
శ్నుతే॥ ౩౫॥ ద్రవ్యాణితానిసర్వాణివిభజ్యస్పర్శరూపతః। లింగార్పణధి
యాభుంక్తేతానివస్తూనిసర్వదా ॥౩౬॥ భక్తోయమాత్మాస్వయమేవగంధ
మాచారలింగార్పితమాదరేణ।భుంక్తేసదాసన్నిహితస్వభావాత్ప్రసాద
రూపేణసమాగతంహి॥౩౭॥ మాహేశ్వరోయంగురులింగమూర్తేర్ముఖేస
దైవార్పితమాకలయ్య। ప్రసాదరూపంరసమానుకూల్యంస్వభావతస్సాదర
మేవభుంక్తే॥౩౮॥రూపంపదార్థంశివలింగవక్త్రేసమర్పితంసంతతమేవభక్త్యా
స్వయంసమాయాతముపాధియోగాదయం ప్రసాదీభజతిప్రసాదం॥ ౩౯॥
స్పర్శంసమాదాయబహుప్రకారం। సమర్పితంయచ్చరలింగవక్త్రేభుంక్తే
ప్రసాదాత్మతయోపలబ్ధంయః ప్రాణలింగీస్వయమేవమాత్మా॥ ౪౦॥ య
ఏవనిత్యంశరణస్థలాత్మాప్రసాదలింగార్పితమేవశబ్దం। స్వయంగృహీత్వా
వివిధోపదిష్టం। ప్రసాదభోగంకురుతేస్వభావాత్॥౪౧॥ఐక్యాత్మకోయంప
రిణామవస్తు। సదామహాలింగసమర్పితంహి। స్వభావసిద్ధన్నిజభక్తియోగా
న్నిషేవతేతృప్తిఘనప్రసాదం॥ ౪౨॥ ఏవంషడంగస్థలరూపవస్తు। స్వస్మిన్స్థి
తేషడ్విధలింగతత్త్వే। సమర్పితంషడ్విధవస్తుజాతం। ప్రసాదరూపేణసదైవ
భుంక్తే॥ ౪౩॥ ఆచారాయార్పితాపృథ్వీ। గురోరాపస్సమర్పితాః। శివాయ
చార్పితంతేజశ్చరాయమరుదర్పితం॥ ౪౪॥ ప్రసాదాయార్పితంవ్యోమ। జీ
వాత్మామహతేర్పితః॥ ఆచారేదివ్యలింగే। నిరుపమనిజభక్తస్థలాంగైక్యభా
జేఘ్రాణాస్యేచిత్రహాసే నచసుఖఘనహేతౌ క్రియాశక్తియుక్తేఘ్రాణిత

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వ్యంద్రవ్యమప్యర్పణవిషయ విధానోపదిష్టంసమర్ప్య। ధ్యాయన్సద్భక్తి
పూర్ణః స్వయమయమిహగంధప్రసాదం భజేత॥ ౪౫॥ స్వాంగే మాహే
శ్వరాత్మన్యనుపమసహజ। జ్ఞానశక్తిప్రయుక్తే। జిహ్వాస్యే సుప్రశస్తేపర
తరగురులింగాభిధేసంస్థితేస్మిన్। నిష్ఠాభక్తిప్రభావఃప్రణిహితసుమహద్బు
ద్ధిహస్తే నవిద్యాన్రసస్యంద్రవ్యంసమర్ప్యస్వయమమలరసాఖ్యం. ప్రసాదం
భజేత॥ ౪౬॥ యోసౌనిత్యంప్రసాదిస్థలపరమపదప్రాప్తి దివ్యాంగభాజి।
స్వేచ్ఛాశక్తిప్రయుక్తే దృశిజగతిముఖేప్రాణినాహంకృతేన। సాక్షాల్లింగేశ
వాఖ్యే। సవినయమవధానాత్మికాభక్తియుక్తో । ద్రష్టవ్యాంశంసమర్ప్యా।
ర్పణవినిహితరూపంప్రసాదంభజేత॥ ౪౭॥ సంసక్తప్రాణలింగిస్థలనిహిత
నిజాంగేమనఃప్రాణినాసౌ। లింగసాక్షాచ్చరాఖ్యేత్వచిజగతిముఖేహ్యాదిశ
క్తిప్రయుక్తే। స్పృష్టవ్యంచార్పయిత్వా। స్వయమనుభవభక్తిప్రభావో ప
పన్నో।నిత్యంస్పర్శ ప్రసాదంనిరతిశయసుఖం తత్త్వవేత్తాభజేత॥ ౪౮॥లిం
గేసాక్షాత్ప్రసాదేవిమల శరణసంజ్ఞాంగసంస్థాపితేస్మిన్ శ్రోతవ్యంశ్రో
తవక్త్రేనిఖిలమిహపరాశక్తియుక్తే సమర్ప్య।ఆనందాకారభక్తిస్ఫుటతర
పరమజ్ఞానహస్తేన సోయంశబ్దాఖ్యాంతత్ప్రసాదం స్వయమవిరత మత్యా
శ్రిమస్థోభజేత॥ ౪౯॥ ఐక్యాంగంభావలింగే ।'మహతిహృదిముఖే । చిన్మ
యాశక్తియుక్తే। నిత్యంభావేనహస్తే। నచసమరసభక్తిప్రసక్త స్వయంచ
సశ్రేత్రవ్యంచార్పయిత్వా విశదమతిరవశ్యంస ద్వైవార్పణీయం।తస్మాల్లబ్ధం
విశుద్ధంఘనతర పరిణామప్రసాదంభజేత॥ ౫౦॥ అంగంచలింగంచముఖం
చహస్తౌ। భక్తిశ్చశక్తిశ్చతథార్పణంచప్రసాద ఇత్యష్టవిధస్థలాని ప్రతిష్ఠ
లంషట్స్థలసంజ్ఞికాని॥ ౫౧॥ అంగంచలింగంచసదేవజాతం । భక్తిశ్చశక్తి
శ్చతథాచదేవ । ఆనందఏవస్వయమర్పణంచ। ప్రసాదరూపంచ భవేత్త్రి
తత్త్వం॥ ౫౨॥ సవితుఃపదమంగంస్యాద్భర్గపదంలింగమేవసంబంధః ।ధీమ
హిపదమిత్యేషాగాయత్ర్యాంగలింగసంబంధః॥ ౫౩॥ జీవస్సవితాదేవ
పరమోభర్గ స్తదర్థవరణీయః। అనయోరైక్యంధీమహిపదమేషాప్రాహ
జీవపరమైక్యం॥ ౫౪॥ అంగంజీవఃపరమోలింగంసంబంధఏవతాదాత్మ్యం।
తద్వ్యత్పదార్థరూపప్రసాదసమర్పణంహిత్రివిధం॥ ౫౫॥పదార్థరూపో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వస్య। ప్రసాదఃపరమోభవేత్। సమర్పణంచతాదాత్మ్యమితిశైవీపరాస్థి
తిః॥ ౫౮॥ ఏకధాచత్రిధాషడ్ధా। నవధాచప్రవర్తతే। స్వయమేవపరం
లింగం। నతతోన్యచ్చకించన॥ ౫౭॥ నవలింగాన్యవిజ్ఞాయ । తన్ముఖాన్యర
ణానిచ । కథంనిర్లేపతామేతిసర్వేష్వింద్రియకర్మసు॥ ౫౮॥ తపోజ్ఞంనజ్ఞ
హేజ్జాతు। తజ్జ్ఞంనస్పృశతిక్వచిత్। సర్వేష్వలిప్యతేపాణి । రసనానైవలి
ప్యతే॥౫౯॥యథాకాశేనయాదృష్టిఃసంపృక్తాపినిరుధ్యతే। సాపత్న్యాంతరి
తాతారా।తథాసమ్యక్చివాత్మవిత్॥౬౦॥స్వయముద్ధాప్యవైపాంసుం।పవన
స్యాతిచారతః। తేనయుక్తోపినక్వాపి । దివంయాత్యేవమాత్మవిత్॥ ౬౧॥
ఇంద్రియాదాగతంకించి।ద్యత్సుఖంతచ్ఛివార్పితం । తత్ప్రసాదంతుభోక్త
వ్యం। తదింద్రియముఖేనచ॥ ౬౨॥ ఏవగంధరసారూప । స్పర్శశబ్దరతిక్రి
యాః। యత్రినైవవిజానాతి। కిమత్రపరిశిష్యతే ॥౬౩॥ ఏవంలింగార్పితంస
ర్వ। మితియోవేత్తితత్వతః । సోస్నుతేసకలాన్భోగాన్ । పశ్చిమబ్రహ్మ
ణాసహ॥ ౬౪॥ లింగదేహీశివాత్మాయం। లింగాచారోనలౌకికః। సర్వం
లింగమయంరూపం । లింగేనసమమశ్నుతే॥ ౬౫॥ సర్వాంగలింగమేవ
స్యా। దన్నపానాద్యమర్పితం। ప్రసాదతృప్తిరేవస్యా। త్సర్వంలింగమయం
త్వతః॥ ౬౬॥ ఏతదర్పణసద్భావ। జ్ఞానంవేందాంతవాక్యజం। గురూపదేశ
తస్సాధ్యం। నాన్యథాశాస్త్రకోటిభిః॥ ౬౭॥ ఇతిలింగార్పణసద్భావ। మ
హోచంపరమార్థతః । అర్పితంచప్రసాదంచ । భోగంనిర్లేపితాంప్రతి
ఏతద్యోవేదసోవిద్యా। గ్రంథింవికిరతిప్రభుః। శివసిద్ధాంతకంతంత్రిం।
వాద్వైతంశివంపదం॥ ౬౯॥

ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతంత్రే । శ్రీశివానుభవసూత్రే।
సిద్ధాంతతంత్రేషట్స్థలనిర్ణయే లింగార్పణసద్భా
వో। నామసప్తమాధికరణం॥ శ్రీశ్రీ

౮ అధికరణం శ్లో ౧౨ క్రియావిశ్రాంతి.

శ్రీ. శివాయనమః॥ క్రియావిశ్రాంతిమాచక్షే। సాక్షాదీశ్వరభాషి
తం। దెవ్యైరహస్యరూపేణ। తామిదానీంసమాసతః॥౧॥ అస్యాత్మనః క్రి
యాస్సర్వాః। లింగాత్మతత్త్వభూషితాః। స్వాత్మన్యేవప్రయాంత్యస్య విశ్రాం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తిసుఖలక్షణాం॥౨॥ ప్రోచ్యతే పరమార్థజ్ఞైః। క్రియావిశ్రాంతిరిత్యతః। క్రియావిశ్రాంతిరేవాత్ర। సమ్యగ్జ్ఞానం న సంశయః ॥౩॥ సమ్యగ్జ్ఞానమహం సాక్షాచ్ఛివ ఏవేతి వేదనం। వేదనేనైవ తేనాయ మాత్మకామస్సుఖీ భవేత్ ॥౪॥ ఆత్మకామస్య సుఖినః। కామచారా బహిర్ముఖాః। ప్రవృత్తా లౌకికాస్సర్వే। ప్రయయుర్నాశమాత్మని ॥౫॥ ప్రణష్టేష్వేషు సర్వేషు। స్వేచ్ఛాచారేణ యత్కృతం। తచ్ఛివార్చనమేవం స్యా। ద్యద్భుక్తం తచ్ఛివార్పణం ॥౬॥ శివరూపతయా సర్వం। యస్య భాతి స్వరూపతః। స్వేచ్ఛాచారసమాచారా। స్తస్యచార్చా హి శూలినః ॥౭॥ ఏవమర్చనమీశస్య। స్వేచ్ఛాచారసి బంధనం। భవత్యేవ న సందేహః। శ్శివోహమితి వేదనాత్॥౮॥ అహమితి శివ ఏవ సత్యచిద్ఘన। స్ఫురతి తథా పృథగస్తి నైవ వస్తు। ఇదమితి వపుషా న తేన బంధనమపి హి పరతశ్చ విమోచనం చ కించిత్ ॥౯॥ బంధముక్త్యో రభావే హి భక్తిరుక్తా నిరర్గళా। న బంధమోచనే చాపి। న తయోశ్చ సముచ్చయే ॥౧౦॥ బంధే సతి విముక్తిస్స్యా త్తస్యా మ్ముక్తౌ న బంధనం। అన్యస్యాపగమాదన్యదాగమిష్యతి కేనచిత్॥౧౧॥ పరస్పరానుబంధేన। వర్తేతే బంధమోచనే తస్మాత్తయో రభావే తు। భక్తిశ్శ్రద్ధా నిరంకుశా॥౧౨॥ న యోగో న తపో నార్చా। క్రమః కోపి న విద్యతే। అమాయే శివమార్గేస్మిన్ । భక్తిరేకా ప్రశస్యతే ॥౧౩॥ భక్తిస్సత్వగుణస్థా రజోగుణాఢ్యా తమోగుణ ప్రథితా స్వాతంత్ర్యేణ సలీలా ప్రవర్తతే శివసమర్పితా శుద్ధా॥౧౪॥ సత్వరజస్తమసామప్యతిరిక్తా భక్తిరేభిరుపపన్నా॥ స్వవిశుద్ధతయా తానప్యేకాకారాన్ కరోతి హి త్రిగుణాన్॥౧౫॥ న రాజసగుణో భక్తః పరాయాం నైవ తామసః। న సాత్వికగుణోపి స్యాత్స్వగుణైరగుణైవ సా॥ ౧౬॥

రాజస్యం తామసీమయోఘనంత్రితయమేవం సాత్వికం రాజసం। ప్రోక్తం తామసమేషు చ త్రిషు విలేపం సంశ్రితాపి స్వయం। కుర్యాత్సిద్ధరసస్స్వనిర్మలతయా లోహత్రియం తద్యథా। స్వర్ణం షోడశవర్ణపూర్ణమకరోద్భక్తిస్తథా త్రీన్గుణాన్॥౧౭॥ యథా సిద్ధరసో లోహత్రయంచైకప్రకారతః కుర్యాత్స్వర్ణం తథా భక్తి। రథ చైవం గుణత్రయం। ॥౧౮॥ కస్తూరీ హి మ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కుంకుమానిహితమస్సత్వం రజోవర్ణాతః। కృష్ణంశుభ్రమధారుణం। యదు
పరిప్రాప్తాశివైకాత్మికా। భక్తిస్స్వాత్మగుణాధికాజయతితత్సద్వాసనారూ
పిణీ। నైర్గుణ్యేపరమేపదేకిమిహావత్యేభక్తియోగస్థితిం ॥౧౯॥ అహంక
ర్తాసమస్తస్యధర్మాధర్మస్యకర్మణః। ఇత్యనేనాభిమానేన కర్మకాండో
యముచ్యతే॥౨౦॥ నాహంకర్తాస్యకర్మత్వంనైవసాక్షీస్వభావతః। ఇత్య
నేనాభిమానేనజ్ఞానకాండోయముచ్యతే॥౨౧॥ నకర్తాహంనసాక్షీచశివ
ఏవేతికర్మణః। ద్వయాభిమానరాహిత్యాద్భక్తికాండోయముచ్యతే॥౨౨॥
శుక్తిఃకర్మపదంసరోరుహదళంజ్ఞానం పదంభాక్తికం । తప్తాయోఘనవే
షు సంస్కృతిపయోబిందుస్థితిస్సైతత్క్రమాత్ । సాఫల్యంవిఫలత్వమాకృతిల
యా ప్రాయేణనాశంగతా। నామ్నాప్యేకశివాత్మికాం పరతరాంభక్తిం
కిమాచక్ష్మహే॥౨౩॥ శిలాలేఖాస్థలీలేఖాజలలేఖాస్త్రిధాక్రమాత్ ।శుభా
శుభాత్మకేకర్మ జ్ఞానేభక్తిక్రియామతా॥౨౪॥ నైవలోప్యాశిలాలేఖాస్థలీ
లేఖానలుప్యతే। నాపాలేఖానుతేచాంతేజలలేఖాహిలుప్యతే॥౨౫॥శుభక
ర్మాశుభంకర్మ జ్ఞానకర్మప్రసాదకం। ఏతచ్చాతుర్విధంకర్మ తత్తత్ఫలవిధా
యకం॥౨౬॥ పాపాన్నరకఃపుణ్యాత్స్వర్గస్తాభ్యాంవినైవకర్మభ్యాం జ్ఞా
నాన్మోక్షస్త్రిభిరపిచవినాస్యాత్ప్రసాదతోభక్తిః॥౨౭॥ ప్రసాదాదేవసా
భక్తిఃప్రసాదోభక్తిసంభవః। యథైవాంకురతోబీజంబీజతోవాయథాంకు
రః॥౨౮॥ జ్ఞానంసూతేభక్తింకురుతే శివజీవయోఃపృథగ్భావం। తేనజ్ఞా
నంపూర్వంభక్తిస్తూత్తరతయావిభాతితతః౨౯॥ఆత్మానంచపృథగ్జ్ఞాత్వా
ప్రేరితారంతథాపృథక్। అసౌజుష్టస్తతస్తేనహ్యమృతత్వాయకల్పతే॥౩౦॥
ఆత్మోపాసకఈశ్వరస్వయముపాస్యస్సర్వదైవేశ్యసౌభక్తి ర్భాగకరీక
గోతి శివమాత్మానంచమత్వాపృథక్। యత్తత్క్షీరఘృతారణీహుతవహ
స్రోతోంబువత్సంయుతం। జీవేశైక్యపదంవిభజ్యపరతోన్యస్యామృతత్వాయ
హి॥౩౧॥ నేత్రేచాల్పవిలోకితేసతిపృథక్త్వంయాతియత్తచ్ఛిరోరూపంవస్త్ర
నవికమేవపురుషేణాశ్చర్యసంస్పృద్ధియా। కృత్వాభూయఉభేనమే నిజదృ
శాతేవీక్షితేసత్యథూ ద్రూపం పూర్వవదేకమేవవిమలం చైకస్వభావేన
హి ॥౩౨॥ఏవమద్వైతభక్త్యైవ ప్రసాదస్సర్వతోముఖః। ప్రసీదతితల

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కార్యమేవచ । సర్వమాత్మతయాభాతిప్రసాదాత్పారమేశ్వరాత్॥ ౩౪॥ భోక్తాభోజయితాభాగోభాగోపకరణానిచ ।సర్వమాత్మతయాభాతిప్రసాదాత్పారమేశ్వరాత్॥ ౩౫॥ జీవాత్మాపరమాత్మాచతయోర్భేదస్యభేదకః।సర్వమాత్మతయాభాతిప్రసాదాత్పారమేశ్వరాత్॥౩౬॥శరీరమింద్రియంప్రాణోమనోబుద్ధిరహంకృతిః। సర్వమాత్మతయాభాతిప్రసాదాత్పారమేశ్వరాత్॥ ౩౭॥ విధయశ్చనిషేధాశ్చనిషిద్ధకరణాన్యపి । సర్వమాత్మతయాభాతిప్రసాదాత్పారమేశ్వరాత్॥ ౩౮॥ కామక్రోధాదయస్సర్వేతథాశాంత్యాదయోపిచ। సర్వమాత్మతయాభాతిప్రసాదాత్పారమేశ్వరాత్॥౩౯॥ తస్మాదద్వైతగాంభక్తిమాశ్రయేత్సర్వసిద్ధిదాం। నచద్వైతాత్మికాంభక్తింక్లేశహేతుప్రదాయినీం ॥౪౦॥ అన్యోన్యప్రార్థకంద్వైతంసమసంయోగయోస్తయోః। కఃకంభజతిభక్త్యాసాభక్తిరద్వైతగానహి॥౪౧॥ అద్వైతపదరూఢాయాభక్తిరద్వైతలక్షణా। నైవాద్వైతపరోభక్తిరన్యాకేవలకల్పితా ॥ ౪౧॥ ద్వైతభక్త్యాహిసంసారవర్ధనంభిన్నరూపతః। అభిన్నరూపతోద్వైతభక్త్యాసంసారనాశనం॥౪౨॥ ద్వైతభక్తిః ప్రపంచాఖ్యాకేనచిత్కల్పితామృషా । అద్వైతభక్తిరచలానిర్వికల్పానిరంజనా॥ ౪౩॥ ద్వైతభక్తిర్నివృత్తాహిసాక్షాదద్వైతలక్షణా । భక్తిగౌరీయసీభాతినిజనిర్వాణరూపిణీ॥ ౪౪॥ అద్వైతభక్తియుక్తస్యయోగినఃసకలాఃక్రియాఃలఘ్వ్యోదగ్ధపటన్యాయాత్రిలయామాతాఃహీనక్రియాః। ౪౫॥ క్రియామాతాఃక్రియానైవప్రతిబంధాయదేహినాం। కేవలానిర్మలాశుద్ధాఫలకామవివర్జితా॥ ౪౬॥ ఫలకామప్రయుక్తాపిక్రియానప్రతిబధ్యతే।క్రియామాత్రానబంధాయేత్యతాఃశ్చర్యంకిముచ్యతాం॥ ౪౭॥ యథాచిత్రపటస్త్రీణాం విలాసోనైవబాధతే। తథాద్వైతక్రియాణాంచవిలాసోనైవబాధతే। ౪౮॥ యుక్తకర్మఫలేప్యస్యవిలాసోనైవబాధతే। నప్రరోహంతిబీజానియథాభృష్టానిభూతలే॥ ౪౯॥ అద్వైతభక్తియుక్తానికర్మాణితథైవహి । యథావంధ్యాస్త్రీయోలోకేఫలాయనకదాచన। తథాద్వైతక్రియాలోకేఫలాయనకదాచన॥ ౫౦॥వంధ్యాస్త్రీసంగమఃపుంసిసుఖాయనఫలాయతే। నఫలాయశివేనిత్యంభవేదద్వైతసంగమః॥ ౫౧॥ ఫలంహిప్రతిబంధస్యాత్సుఖస

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రతిసంగమేతస్మాత్పుంసిశివేనైవదద్యాద్భక్తిఫలాగమం॥ ౫౨॥ నిష్ఫలాని
ష్ఫలానైవసఫలాసఫలానహి। క్రియాఅద్వైతసిద్ధాంతభక్తియోగసమా
శ్రితాః॥౫౩॥ అద్వైతభక్తిరూపేణదృశ్యంతేతత్స్వభావతః। నైష్ఫల్యమితి
సంభ్రాంతిఃసాఫల్యమితివిభ్రమః॥౫౪॥ ననైష్ఫల్యంనసాఫల్యంక్రియాణామ
స్తివస్తుతః సమానిమ్నోన్నతానాభికుచౌచిత్రపటేస్త్రియః॥ ౫౫॥ క్రియా
నైష్ఫల్యసాఫల్యేసత్యాన్యేతేతథాసమే। యథానానావిధానద్యో నానా
విధజలాఅపి॥ ౫౬॥ స్యందమానాఇమాస్సర్వా అకూపారంసమాశ్రితాః
తద్రూపేణైవదృశ్యంతేనామరూపేవిహాయచ॥౫౭। తథాద్వైతంసమా
శ్రిత్యక్రియానానావిధాఅపి। అద్వైతభక్తిరూపేణదృశ్యంతేభక్తియోగతః
౫౮॥ క్రియాకారస్వరూపేణప్రతీతాప్యేవసర్వదా। నకేవలక్రియాత్వస్య
లీలామాత్రాస్వభావతః॥ ౫౯॥ స్వచ్ఛందాచారవర్తిన్యాభక్త్యాయత్కృ
తమర్చనం। యద్భక్తమర్పితంలింగేమనోవాక్కాయకర్మసు॥ ౬౦॥ కర్మ
క్రియాక్రియాకర్మభేదోయంనామమాత్రతః। నైవార్థతస్తతో భక్త్యా య
త్కృతంపిహితాశయా॥ ౬౧॥ అర్చనార్పణరూపేణతత్సర్వంతు ప్రతీ
యతే । గంధపుష్పాదిగంధస్యగ్రహణంయత్తదర్చనం॥ ౬౨॥ షడ్రసా
స్వాదనంయత్తన్నైవేద్యాయప్రకల్పతే । ఇంద్రియాకారభావేనవిషయా
కారతస్స్వయం॥ ౬౨॥ భాసమానాకరోత్యేషాక్రీడంతీయత్తదర్చనం।లీల
యాసకలాకారాస్స్వయంసాభక్తిదేవతా॥ ౬౩॥ క్రీడంతిస్వాత్మనాత్మా
నంభుంక్తేచైతచ్ఛివార్చనం॥ అనురాగపరాభక్తిర్ద్వేషరమేషువిశుద్ధధీర్వైరా
గపరా।అనురాగోనవిరాగోనచతాభ్యాంభక్తిరేవసంశ్లేషా॥ ౬౪॥ అంతశ్శ్లే
షాబహిర్లేపాత్యాగగ్రహణయోస్సమాః। విషయాణాంవిషయిణామ
మనురాగవిరాగిణాం॥౬౫॥ తస్మాద్భక్తిర్నగృహ్ణాతినజహాతికిమప్యసౌ।అ
నురాగేణయద్వస్తువిరాగేణాపిశాంభవీ॥ ౬౬॥ యథాతమఃప్రకాశాభ్యాం
యుక్తోప్యాకాశఏతయోః । సంశ్లేషతఃస్వశుద్ధాత్మాతథాతాభ్యాంతయో
శ్చసా॥ ౬౭॥ తమోజ్యోత్స్నాప్రవృత్తిర్హిరాత్రావేవనచాహనిపుణ్య
పాపేభయంకర్మమతేభక్తిమతేసతః॥ ౬౮॥ అహన్యాతపఏవాస్తేతమో
జ్యోత్స్నావిలక్షణే। తథాభక్తిపదేశైవేపుణ్యపాపవిలక్షణే॥ ౬౯॥అహ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

న్యహంసహరోభాతిభర్గోభక్తిపదేతయోః । ప్రభావోప్యేతపక్షైవమిత్యే తదుభయంమతం॥ ౭౦॥ జ్ఞానైకలక్షణం తేజఆత్మలక్షణఆతపః । తమశ్చంద్రికయోస్సఖ్యమనుభయోశ్చైత్యలక్షణాత్॥ ౭౧॥ రాత్రావ్యవస్థితత్వాచ్చ తద్వదజ్ఞానలక్షణాత్ । కర్మణ్యవస్థితత్వాచ్చ సఖ్యంస్యాత్పాపపుణ్యయోః ౭౨॥ అతఏవపరాయాంతుభక్తానచశుభాశుభే । జ్ఞానప్రసాదాదేవస్తఇత్యేషాశాంభవీస్థితిః॥ ౭౩॥ తస్మాద్భక్తిపదేపాపపుణ్యయోర్నైవవర్తనం। జ్ఞానాదేవహిమోక్షస్స్యాన్మోక్షాదుపరిశాంభవీ॥ ౭౪॥ భక్తిర్గురుతరాభాతిస్వాతంత్ర్యాన్నిజలీలయా। ధర్మాదిపురుషార్థానాంచతుర్ణాంపరతఃపరా॥ ౭౫॥ పంచమఃపురుషార్థోహిభక్తిశ్శైవీసనాతనీ। లోకయోరుభయోరైహికాముష్మికపదార్థయోః॥ ౭౬॥ గమాగమౌచనైవాస్తిభక్తిస్సంపూర్ణవైభవా। భావానురూపఫలదాస్వాశ్రితానాంఘలైషిణాం॥ ౭౭ ఉత్తరోత్తరరూపేణభక్తిస్సంపూర్ణవైభవా॥ ౭౮॥ కేచిత్పుత్రైస్సహశివపదంకేచిదాత్మీయకామైః కేచిద్దారైర్నిజతనుభవైర్మందిరైర్బంధువర్గైః॥ గ్రామైర్దేశైస్సహపరిజనైః కేచిదన్యైఃక్రమేణ। త్యక్త్వాచైతత్సకలమపియాంతిస్వయంచైవభక్తాః॥ ౭౯॥ ప్రాణాదివస్తువిషయేష్వనురాగయుక్తాభక్తాఃప్రయాంతికతిచిత్సహతైశ్శివైక్యం। కేచిద్విరాగనిపుణావిషయేషుతేషుత్యక్త్వాచతాన్ శివపదంస్వయమేవయాంతి॥ ౮౦॥ భక్తిరేవపరమార్థదాయినీభక్తిరేవపరతత్వవేదినీ। భక్తిరేవభవదోషహారిణీ। భక్తిరేవశివభావకారిణీ ॥౮౧॥ అతఃపరంభక్తివిలాసవైభవ। స్సదాశివాద్వైతపరాయణస్స్వయం ప్రసాదమాసాద్యనిజైక్యసౌఖ్యదం । స్వమేవగాయన్స్వచరేత్స్వలీలయా॥ ౮౨॥ నాహంమనాత్మా పశ్చాత్సోహంయోహంపదస్థఆత్మాసాక్షీ। సోహంతత్వతశివదాసోహందాసోహమితిచరేదుపరిపదే। ౮౩ ఇతిపరమహస్యంవత్స వేదాంతసారంపృతభవభయబాధంపట్టలబ్రహ్మబోధం । గురుశివపదభక్త్యాప్రాప్తవిద్యాయుతజ్ఞేయంవిరహితఘనభక్తిశ్శ్రీయసేనైవదేయం॥ ౮౪॥ నాశిష్యేభ్యశ్శఠేభ్యోవానాభక్తేభ్యఃకదాచన। గ్రాహయేదీదృశానర్థానితివేదానుశాసనం॥ ౮౫॥ క్రియాప్రశాంతిరిత్యేవంమయాసంసారనాశనం అద్వైతభక్తినిర్వాణనిష్ఠాకాష్ఠాసమీరితా॥౮౬.

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీమద్దైపురసోమేశలింగాయాలింగరూపిణే । లింగాంగైక్యస్వలింగాయ నమస్త్రైలింగమూర్తయే॥ ౮౬॥నమశ్శబ్దఉమాసాక్షాచ్ఛివశబ్దశ్శివస్స్వయం అయశ్శబ్దస్త్రయోర్యోగస్సామతత్త్వముస్మహే॥౮౭॥ శివోలింగముమైవాంగమనయాసహితస్స్వయంసోమసంబంధఇత్యేవంపదత్రయముపాస్మహే॥ ౮౮॥ అవాచ్యాత్మస్వరూపాయశ్శివభావప్రదాయినే నమస్సద్గురునాథాయషట్స్థలబ్రహ్మమూర్తయే॥ ౮౯॥ స్వానుభూతివిభవావగాహినామాయిదేవవిభునామహాత్మనా శ్రీశివానుభవసూత్రముత్తరంతంత్రముక్తమతిశోభనంపరం॥ ౯౦॥ఎతద్యోవేదసోవిద్యాగ్రంథింవికిరతిప్రభుః । శివసిద్ధాంతకంతంత్రంశివాద్వైతంశివంపదం॥ ౯౧॥

ఇతిశ్రీవాతూలోత్తర తంత్రేశ్రీశివానుభవ సూత్రేశివసి
ద్ధాంతతంత్రేషట్స్థలనిర్ణయేక్రియావిశ్రాంతి
నామాష్టమాధికరణం॥ సంపూర్ణం॥

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR LIBRARY Jangamwadi Math, VARANASI Acc. No. 5476

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీరస్తు.

విశేషార్థప్రకాశిక

శ్రీశివాయనమః శ్రీమద్రైవుర సోమేశ।లింగాయాలింగరూపిణే। లింగాంగైక్య స్వరూపాయ। నమస్తేలింగమూర్తయే॥౧॥ నమశ్శబ్దఉమాస్సైషా। చ్ఛివశబ్దశ్శివస్స్వయం। అయశ్శబ్దస్తయోర్యాగ। స్సోమతత్త్వముపాస్మహే॥౨॥ శివోలింగముమైవాంగ। మన యాసహితశ్శివః। సోమస్సంబంధఇత్యేవం। పదత్రయముపాస్మహే॥౩॥ అవాచ్యాత్మస్వరూపాయ। శివభావప్రదాయినే। నమస్సద్గురునాథాయ। షట్స్థలబ్రహ్మమూర్తయే॥౪॥ అతఃపరంప్రవక్ష్యామి। విశేషార్థప్రకాశకం। శివసిద్ధాంతతంత్రోక్తం। సంవాదంగురుశిష్యయోః॥౫॥ తత్రాదౌషట్స్థలబ్రహ్మో। పదేశవిధిరుచ్యతే। ద్వితీయేకథ్యతేసమ్యక్షి చలింగార్చనక్రమః॥౬॥ శ్రీమత్ప్రసాదసద్భావ । స్తృతీయేపరిగీయతే । చతుర్థేషట్స్థలబ్రహ్మపురశ్చరణముచ్యతే॥౭॥ అవసానవిధానంయ । త్పంచమేతుప్రకీర్త్యతే। ఏవంపంచాధికరణం। విశేషార్థప్రకాశకం॥౮॥ శివానుభవమాత్రార్థం। క్రమాదేవంనిరూప్యతే॥గురుః॥ అథతేషట్స్థలబ్రహ్మ।ణ్యోపదేశవిధంపరం।ప్రవక్ష్యామివిశేషేణ। శివసిద్ధాంతతంత్రజం ॥౯॥ పురాయథోపదిశ్యోక్తం। షట్స్థలబ్రహ్మశంభునా। షణ్ముఖాయోపదిష్టార్థ। స్తదేవమధునోచ్యతే॥౧౦॥ షడధ్వశుద్ధిర్యాప్రోక్తా।షట్స్థలబ్రహ్మశాంభవం। ఉపదేశంషడధ్వానోమంత్రాధ్వాదీన్యథాక్రమాత్॥౧౧॥మంత్రాధ్వాచపదాధ్వాచ।వర్ణాధ్వాచేతిశబ్దతః।భువనాధ్వాచతత్త్వాధ్వా।కళాధ్వాచార్థతస్స్మృతః॥౧౨॥కృత్వాసర్వంయథాకాలం। యథాశక్తియథావిధి । యథోచితంవిధాతవ్యం । తత్రభక్త్యాసమాహితః ॥౧౩॥ పంచముద్రాక్సముద్ధృత్య । పంచకోణసమన్వి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తాన్ । తద్బహిశ్చతురశ్రంతుపరిస్తరణరూపతః ॥౧౪॥ పంచభిఃపంచభి
ర్వ్యాప్తాం। పంచశక్తిమయీంతతః। పంచవర్ణైర్వర్ణైర్వా। తండులైఃకా
రమేత్తతః। తదంతఃకర్ణికాయుక్తం। పద్మంనవదళితంశుభం॥౧౫॥ తన్మ
ధ్యేప్రణవంసాక్షాత్పంచబ్రహ్మాత్మకంశివం। ప్రత్యేకంపంచకోణేషు। పం
చాక్షరమనుక్రమాత్ ॥౧౬॥ నకారాదియకారాంతం । సద్యోజాతాది
పంచకం। కళాభిఃపంచభిర్వ్యాప్తంపంచశక్తిమయంతతః॥౧౭॥ ముద్రితా
నియయాపంచ । పంచతత్త్వాన్యశేషతః। ముద్రయాసాసమాఖ్యాతాపం
చముద్రేతిశాంభవీ॥౧౮॥ ఏషాపంచమహాముద్రా । శివయంత్రమితీరితా।
సమంత్రంవిధివత్తత్ర। పూతాన్పూర్ణాన్సుశోభనాన్ ॥౧౯॥ ఆచారలింగ
భక్తాంగ। పూర్వకాన్షట్స్థలాత్మకాన్। కలశాన్షట్సమాదాయ। పంచ
కోణేషుపంచవై॥౨౦॥ ఏకంమధ్యేప్రతిష్ఠాప్య । క్రమేణవిధినాతతః। సూ
త్రైఃపవిత్రైరావృత్య।కలశాన్ప్రణవాదికాన్ ॥౨౧॥ తత్తన్ముఖేసంవిధా
యకుశదూర్వామ్రపల్లవాన్। అర్చయిత్వావిధానేన। సమంత్రేణయథాక్ర
మం॥౨౨॥తతస్తుత్వాచనత్వాచ । షడేతాననుపూర్వశః।ఉదఙ్ముఖోగురుః
పూర్వ। ముఖంశిష్యంనియమ్యచ ॥౨౩॥ అభిషేకంతతఃకృత్వా । కలశస్థాం
బుభిశ్శివైః।శక్తిపాతంసమాలోక్య।సమ్యగ్జ్ఞానాభివృద్ధితం॥౨౪॥ శ్రీమత్పం
చాక్షరంమంత్రం। సతారంచషడక్షరం। షడంగలింగసంయుక్తం। షట్స్థల
బ్రహ్మవర్చసం ॥౨౫॥ సార్థంసముపదిశ్యాథ। శివసిద్ధాంతతంత్రకే। శివా
నుభవసూత్రేస్మిన్ । యదుక్తంతత్సమాదిశేత్ ॥౨౬॥ ద్రవ్యమంత్రక్రి
యాయోగో। యత్రయత్రయథాయథా । తథాతథాతత్ర। తత్ర। సర్వ
మచ్ఛిద్రమాచరేత్ ॥౨౭॥ ఇత్యేవంషట్స్థలబ్రహ్మోపదేశవిధిరుత్తమఃసా
రాత్సారతరఃప్రోక్తః । సంతుష్యమహదర్థతః॥౨౮॥ శిష్యః॥ ఓం॥ ఓం॥
నమశ్శివాయసోమాయ। సతారాయ షడాత్మనేస్వయంజ్యోతిః
ప్రకాశాయస్వతంత్రాయనమోనమః॥౨౯॥యఏతదాచరత్యేవం। సఆచా
ర్యవరోవిభుః। పరానుభవసూత్రోక్తం। పరమార్థంపరంపదం॥

ఇతిశ్రీవిశేషార్థప్రకాశకేషట్స్థలబ్రహ్మో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పడేశవిధిర్నామప్రథా

మాధికరణం॥

శ్రీశివాయనమః॥ అథవక్ష్యేవిశేషేణ। శివలింగార్చనక్రమం। పూజోపచారవిధినాషట్త్రింశద్భేదభేదితం ॥౧॥ పూజాద్వాదశధాప్రోక్తా।శివసిద్ధాంతతత్వరైః। ఉపచారస్తథాచైవ। చతుర్వింశతిధాస్మృతాః ।౨॥ విభూత్యభ్యుంక్షణంలింగే । కరణంస్నపనస్యవ । అంగారతాపనంచైవ। ధూపసంవీజనంతతః ॥౩॥ ధూపప్రసారణంచైవ । తతోగంధావతంసనం। అక్షతారోపణంచైవ । పుష్పోపహారణంతతః ॥౪॥ దీపప్రకాశనంచైవ । నైవేద్యస్యసమర్పణం । తాంబూలస్యప్రదానంచ। వస్త్రప్రావరణంతతః॥౬॥ ఏవంద్వాదశధాప్రోక్తాశివలింగార్చనక్రియా। ఆసనావాహనకాఘ్ర్యాణి। పాద్యమాచమనీయకం। యజ్ఞోపవీతమాల్యాను । లేపనాభరణానిచ। ఛత్రంచచామరంచైవ। తాళవృంతంచదర్పణం ॥౭॥ ఘంటాశంఖంచగీతంచ। వాద్యంనృత్యంప్రదక్షిణం । నమస్కారస్తుతిర్యాచ్ఞా। విజ్ఞప్తిశ్చవిసర్జనం॥౮॥ఇత్యేవముపచారాశ్చ।చతుర్వింశతిధాస్మృతాః। సమర్పణోపచారాణాం।యోగష్షట్త్రింశదీరితః॥౯॥షట్త్రింశత్తత్వమిత్యేషా।శైవీస్థితిరితిశ్రుతిః। అథార్చనోపచారాణాం। క్రమాద్యోగోనిరూప్యతే॥౧౦॥భస్మస్నానాదిభిశ్శుద్ధి।కరణంవిధివత్తతః।శ్రీమత్పంచాక్షరీమంత్రా। నుష్ఠానంచాసనంతతః॥౧౧॥కరాబ్జపీఠరూపంచ।తతోహ్యావాహనంపరం।ఆదాయాంగస్థలింగోప। వేశనంతత్రచాసనే ॥౧౨॥ విభూత్యభ్యుంక్షణంపూర్వం। సమంత్రకమనంతరం।అఘ్ర్యాద్యాచమనాంతంవై। తతస్స్నపనకర్మచ॥౧౩॥ అంగారచాపనాదీని। దశచోక్తానిపూర్వవత్ । తతోయజ్ఞోపవీతాది। విజ్ఞప్త్యంతంయథాతథా॥౧౪॥ విసర్జనంకరస్థస్య। లింగస్యాంగనివేశనం। ఏవంలింగార్చనంయస్తు। కురుతేభక్తిపూర్వకం॥౧౫॥ సోపచారవిధానేన। సశివార్పణవిద్భవేత్। అర్చనార్పణయోర్భేదో । నాత్యంతముపపద్యతే ॥౧౬॥ క్రియావిశేషతోభేద। స్తయోరీషత్ప్రకీర్త్యతే।అర్చనార్పణసాపేక్షా। వర్తతేద్రవ్యశుద్ధయే॥౧౭॥ అర్పణాద్ద్రవ్యశుద్ధిస్స్యా । త్ప్రసాదస్తదనంతరం । విభూత్యభ్యుంక్షణాల్లింగే । పృథివీపరిశుధ్యతి ॥౧౮॥ అపశ్చస్న

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పనాత్తద్వ। ద్వహ్నిరంగారతాపనాత్ । వాయుస్తథాశివోద్దిష్టధూపవ్యంజనకర్మణా ॥౧౯॥ ధూపధూమేనచాకాశ శ్చంద్రోగంధావతంసనాత్। జ్యోత్స్నాకర్పూరదీపేన । నక్షత్రాణ్యక్షతైశ్శుభైః ॥౨౦॥ సూర్యఃపుష్పోపహారేణ। ఘృతదీపేనచాతపః। ఛాయాపశ్చాత్పురస్తాచ్చ। పార్శ్వయోర్దీపచాలనాత్ ॥౨౧॥ శీతోష్ణాదీనిపూర్వోక్త। తత్తదంశోద్భవానిహి।ఆత్మానైవేద్యరూపేణతాంబూలాత్త్రిగుణవ్యయం॥౨౨॥ వస్త్రప్రావరణాదేవవిశుధ్యంత్రిదిశోదశఏవమర్పణసాపేక్షైరర్చనై శ్శివమర్చయేత్॥౨౩॥దివ్యశుద్ధింపరాంలబ్ధ్వా।ప్రసాదసుఖమశ్నుతే।తత్ప్రసాదసుఖేనైవపగమోభవతిధ్రువం॥౨౪॥శాంతిర్వారిసుఖంత్వమాసుమనసి। శ్రీఖండపిండాక్షతా। జ్ఞానంకేసరమాత్మనామ కుసుమం ధూపోభవేత్సౌరభః। దీపః కాంతిరథార్చనారతిమతిర్నైవేద్య రూపంతతః। తాంబూలంనిజభక్తిరాగరసఇత్యేతేష్టధాపూజనం॥౨౫॥

తతఃపరంవిశేషేణ। వీరశైవార్చనక్రమం। షట్స్థలాత్మకరూపేణ ప్రవక్ష్యామిసమాసతః॥౨౬॥ భక్తస్థలేసుఖాసీనో। భూతిరుద్రాక్షధారణం।కృత్వాభక్త్యాసుపూతాత్మా। తతోమాహేశ్వరస్థలే॥౨౭॥ షడక్షరం పరంమంత్రమనుష్ఠేయాచ్చనిష్ఠయా ప్రసాదిస్థలమాలోక్య । లింగంహస్తేవధానతః॥౨౮॥ ప్రాణలింగిస్థలేపూజాం । విధాయస్వానుభూతితః। తతశ్శివార్పణం కృత్వా। స్వానందాచ్ఛరణస్థలే ॥౨౯॥ ఐక్యస్థలేప్రసాదోప । భోగతృప్తిమవాప్యచ । ఏవంసమరసీభావా । త్షడంగస్థలయోగతః॥౩౦॥

క్రియతేసర్వదాసోయం। వీరశైవార్చనక్రమః । విశబ్దోత్రవికల్పార్థో।రశబ్దోరహితాత్మకః । వికల్పరహితంశైవం । వీరశైవమితిస్మృతం ౩౧। ఏకమేవాద్వితీయంయదవికల్పంపరంపదం। తద్వీరశైవమిత్యుక్తం। నేతరంత్వవికల్పకం॥ ౩౨॥ ఏవంసమాసతఃప్రోక్తఃశివలింగార్చనక్రమః॥ శివానుభవసూత్రేస్మిన్। శివసిద్ధాంతవర్త్మని॥ ౩౩॥ శిష్యః॥సమస్తేషట్స్థలిబ్రహ్మ। మూర్తయేశుభకీర్తయే। స్వసంవేద్యాయహృద్యాయ। విద్యారూపాయశంభవే॥౩౪॥ నమోలింగాంగసంబంధ।పదార్థైకస్వరూపిణే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

జే। షట్స్థలబ్రహ్మణిభక్తి జ్ఞానయోగాత్తవస్తుసే॥ ౩౫॥ ప్రకాశశ్చమ
ఖంనామమూర్తిరానందమాత్మనః। ప్రసన్నతేతితేశంభో। లక్షణంషడ్వి
ధంభవేత్ ॥౩౬॥ భూతిస్తేపరమప్రకాశఉతరుద్రాక్షంత్వదీయంముఖం
శ్రీపంచాక్షరమంత్రఏవభవదీయందివ్యనామస్ఫుటం । లింగంమూర్తిరు
మాపతేతవపరానందామృతంపాదుదం। ప్రాసన్నం త్వద భూత్ప్రసా
దఇతిమేభక్తిర్భజత్యాస్తికీ॥ ౩౭॥ అయమయమితిభక్తః పశ్యతిత్వామస
ర్వం। పురహరనిజభక్తిజ్ఞానయోగేనకశ్చిత్। తదిదమపిసమస్తంమాయికం
జ్ఞానయోగాచ్ఛివఇతిపరిపశ్యేత్స్వాత్మమోహాత్తతోన్యః॥ ౩౮॥ మాయా
యోగజ్ఞానాత్సర్వమిదందృశ్యతేశివః కేన। శివఏవశివానాస్యప్రదృశ్యతేభ
క్తియోగజజ్ఞానాత్॥ ౩౯॥ అన్యచింతాభవేత్కాష్ఠం। శివచింతాహవి
ర్భవేత్। నకాష్ఠమంతరావహ్నిర్జ్ఞానాగ్నిస్తద్వదీరితః॥౪౦॥ మానసవాచి
కకాయికకర్మాణిధర్మానిపుణ్యా పాపాని। శైవానిహ వీంషి మయాజ్ఞా
నాగ్నౌహూయతేచనిత్యంహి॥౪౧॥ నాగ్నిః కాష్ఠం వినాస్తేక్వచిదపినసము
న్మంధ్యతేనైవకేన। స్వాహాకారైర్హవిర్భిర్నచపరిణమతేయాతితృప్తింత
థైవ। జ్ఞానాగ్నౌకుషడమేతత్త్రికరణకృతమేనశ్శమాదర్భపూర్వం పుణ్యం
నిక్షిప్యచైవంపురహరనిజభక్త్యా హావిహూయతేవై॥ ౪౨॥ యచ్చౌర్య
హింసాపరతాదికర్మ। తత్పాపమేతద్విపరీతమన్యత్। భక్తిక్రియాకారవి
శిష్టమార్గంనిశ్శృంఖలంచోత్తరశైవవర్త్మ॥ ౪౩॥ నిత్యంసమర్పణకలాని
పుణ్యప్రసన్నం। యద్భక్తిరూపమచలంనిజభావసిద్ధం। నిర్లేపభోగరసికంని
రహంమమత్వం। తత్కర్మశైవముభయాతిగమాహురార్యాః॥ ౪౪॥ అథ
స్థాచ్ఛోర్ధ్వతః కృత్వా। పుణ్యపాపేంధనద్వయం। నిర్మంథ్యోద్ధాప్యచిద్వ
హ్నిం। పునస్తేనైవనిర్దహేత్॥ ౪౫॥ యథాకాష్ఠోద్భవోవహ్నిః। కాష్ఠ
మేవదహత్యసౌ। తథాకర్మోద్భవంజ్ఞానం। కర్మైవప్ర వినాశయేత్।
నైవాహంపురుషోగృహీన చవనీనబ్రహ్మచారీయ। తిర్వాత్యాశ్రమ్యపికిం
పునఃకృతకమేతత్సర్వమామన్యతే। శ్రీమచ్ఛాంభవసత్యధర్మసులభః ప్రత్య
క్చిదానందదృగ్భస్వాత్మాత్మపరానుభూతిరతి లీలాలోలశీలోస్మ్యహం॥
ః జనిజేషుపదేషుపతంత్వమాః కరణవృత్తయఉల్లసితామమ। క్షణమపీశమ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

నాగపినహ్యాభూత్వదవిభేదరసత్తతిసాహసః॥ ౪౮॥ వచనేరచనేవిలోకనే
భవదర్చాదిషుసర్వకర్మసు। అలసత్వమలంవిధూషణం। భవతోభక్తిషు
తానుజీవినః॥ ౪౯॥ ఆత్మాత్వంగిరిజామతిఃపరిచరాః ప్రాణాశ్శరీరం గృ
హం। పూజాతేవిషయోపభోగరచనా నిద్రాసమాధిస్థితిః। సంచారఃప
దయోః ప్రదక్షిణవిధిస్తోత్రాణి సర్వాగిరో। యద్యత్కర్మకరోమితత్తదఖి
లంశంభోతవారాధనం ॥౫౦॥ ఆత్మైశైక్యవిభాగశీలినిపదే। భక్త్యంగకే
త్వామహం। యాచేకంచిదిమంవరంతవనచా శక్యంకిమప్యస్తిహి। యద్దే
హేంద్రియగోచరైస్సహచరైస్సార్ధంమయాక్రీడితం। తాతత్వంనిజపుత్ర
శైశవరస స్నేహేనసంప్రీయతాం ॥౫౧॥ ప్రభుస్వతంత్రో ప్రభురస్వతం
త్రః। ప్రభుర్యదేవేచ్ఛతితత్కరోతి। పుణ్యంచపాపంచనిజేచ్ఛయాహి। ద్వ
యోర్నకర్తాప్రభుతస్వతంత్రః ॥౫౨॥ ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియాశక్తి। త్రయంయ
స్యాస్తిసప్రభుః స్వతంత్రస్త్వదధీనోహం నస్వతంత్రోయమప్రభుః ॥౫౩
ఇచ్ఛతిజానాతీదం। కరోతిసకలంశుభాశుభంకర్మ। ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియశ
క్తిశ్శివ ఏవసోహమితిసత్యం॥ ౫౪॥ శక్తిమానేవశక్తస్స్యాదశక్తిస్స్యా
దశక్తిమాన్॥ శక్తఃకరోతిసకలమశక్తఃకింకరిష్యతి॥౫౫॥ ఇచ్ఛాశక్త్యాత్వమీ
శోభవసిసకలమేవేచ్ఛసిజ్ఞానశక్త్యాజ్ఞాతాజానాసిశంభో। నిఖిలమపికరో
షిక్రియాశక్తియుక్తః। కర్తాసర్వంచకర్మాశుభశుభవిహితంతత్ఫలంచాపిభో
క్తాస్వాతంత్ర్యాచ్చప్రభుత్వాద్భవసిపునరలేపస్సలేపశ్చసోహం॥౫౬॥ త్వ
త్ప్రేరితస్సకలకర్మకరోమికర్తా। నాహంనతస్యఫలభుక్పరతంత్రభావాత్
భృత్యాపరాధఇహయద్వదుమేశదండస్స్యాత్స్వామినస్తవమయాకృతపా
పతద్వత్॥౫౭॥ స్వతంత్రశ్చేదహంశంభో। మమభీతిర్నకాపి। హాకరోషి
పుణ్యాపాపానిసంహరామ్యాత్మలీలయా ॥౫౮॥ అతోజ్ఞాత్వాపారతంత్ర్యం
త్స్వతంత్ర్యేపిమేప్రభో పుణ్యపాపాదికంకించిదపినాస్తీతిసూనృతం
౫౯॥ తస్మాత్పుణ్యంచపాపంచ। స్వర్గశ్చాపిచదుర్గతిఃబంధశ్చాపిచమోక్ష
శ్చతత్రైవనమమప్రభో॥౬౦॥ ఇదంపుణ్యమిదంపాపమితియఃకృతవాన్పురా
అభావేతద్ద్వయోఃకర్తానచైవాహంకదాచ్యతాం॥౬౧॥ అహోరాత్రివిభే
స్తు। జాత్యంధస్యయథానహి। పుణ్యపాపవివేకోపి। జాత్యజ్ఞస్యనమేతథా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

॥౬౭॥ పారతంత్ర్యమిదంభక్త్యా। మయాగురుపదేర్పితం । త్వత్ప్రసాదప్రభావేన। నకోప్యహమితిస్థితిః॥౬౩॥ జానాతిసోమేశ్వరఏవనాహం, మదీయమాముష్మికమైహికంచ। సర్వంచజానామికిమప్యనేన। జ్ఞాతృత్వమీశస్యనమేస్తినైజం॥౬౪॥ యఏతదాచరత్యేవం । సఆచార్యవరోవిభుః పరానుభవసూత్రోక్తం। పరమార్థంపరంపదం॥

ఇతి శ్రీశైవసిద్ధాంతతంత్రే విశేషార్థప్రకాశికాయాంగురు
శిష్యసంవాదే శ్రీ.శివలింగార్పణ క్రమోనామ
ద్వితీయాధికరణం॥

అథానుభవసూత్రేస్మిన్। పురాశివముఖోదితం। శ్రీమత్ప్రసాదసద్భావ। నిరూపణమహంబ్రువే॥౧॥జగజ్జీవేశ్వరాణాంతు। త్రయాణాంతత్వనిర్ణయః । ఉచ్ఛిష్టాన్నప్రసాదేషు । త్రిషునిర్ణయతేక్రమాత్॥ ౨॥ శరీరాతిజగద్రూప । ముచ్ఛిష్టంభాంతిలక్షణం । అన్నంతదభిమానస్యా । జ్జీవస్సంసారలక్షణః॥ ౩॥ ప్రసాదఈశ్వరస్స్యాత్సో। త్సచ్చిదానందలక్షణః । స్వరూపమేవముక్త్వాథ । విశేషఃపునరుచ్యతే॥ ౪॥ సపశ్యతిశరీరంతచ్ఛరీరంతన్నపశ్యతి । తౌపశ్యతఃపరఃకశ్చిత్తావుభౌతన్నపశ్యతః॥ ౫॥ ఇత్యేవమధికృత్యార్థం । సచాహ్యాభ్యంతరంపరం । జ్ఞానక్రియోభయోరైక్యం । వర్తతేభక్తిరైశ్వరీ ॥౬॥ గురుంమహాకారుణికంప్రసన్నం । స్వపట్టస్థలబిప్స్మపద్మైకసంస్థితం । ప్రణమ్యభక్త్యాపరయాథశిష్యః । కృతాంజలిస్సంయతవాగపృచ్ఛత్ ॥౭॥ గురోశివజ్ఞానవిదేశివాత్మక। త్వమేరితేషట్స్థలనిష్ఠమేతే । కృపాబలాత్సర్వమజానికించిద్వితర్క్యతేతత్రమయాప్రసాదః ॥౮॥ భాండస్థమన్నంప్రవదంతియత్పునః । కేచిత్ప్రసాదంవినివేదితంశివే । ఉచ్ఛిష్టమేవేతితదాత్మసేవితం । తతిఃంయథార్థంకథయస్వమేప్రభో ॥౯॥ ఆదావోదనమేతత్కథంభవేన్మధ్యతఃప్రసాదస్తు । ఉచ్ఛిష్టంకథమంతేవదస్వమమసద్గురోస్యపరమార్థం ॥౧౦॥ శ్రీ॥ ఏకమేవకథంవస్తు। భిద్యతేతత్రిధావిభో । తేషుత్రిషుకిమాదేయం । కింతత్రివదకారణం ॥౧౧॥ ఇతిపరిపృష్టస్తుష్టిం । నిరతిశయానందవైభవేస్థిత్వా। చిరమప్రిలోక్యాత్మానంస్వయం ... ॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized by Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పృష్టంత్వ యావత్సకిమేతదద్భుతం। పృష్టంనకేనాపిపురాపరాత్పరం । వ
త్స్యేప్రసాదస్య। పదార్థతాంక్షణం। నోచ్ఛిష్టతామస్యసమాహితశ్శృ
ణు॥౧౩॥ ప్రసాదమాద్యంతవివర్జితస్స్వయం। హ్యఖండరూపఃపరిశేషల
క్షణఃవికల్పహీనస్సువిశుద్ధవస్త్వితి । ప్రభావఏషోస్యనిజస్వభావజః ॥౧౪
ప్రభోకిముక్తంభవతాపురామే । నిరూపితంలింగమనాద్యనంతం । విక
లహీనంపరిశేషితంచే। త్యఖండరూపంసువిశుద్ధమేతత్ ॥౧౫॥ శృణుష్వ
హేవత్సకృతార్థబుద్ధే । విభాతిసాక్షేపవచస్సదర్థం। వదామితేసంగ్ర
హాణేనలింగ । ప్రసాదయోశ్చైవవిభిన్నభావః ॥౧౬॥ లీయతేద్రవ్య
మన్నాది । యత్రియద్గమ్యతేయతః । ప్రసాదత్వేనతల్లింగం । ప్రసాద
స్తతఏవసః ॥౧౭॥ అర్చనద్వారతోలింగ। మర్పణద్వారతస్స్వయం ।ప్ర
సాదఇతిభక్తాయ । హ్యేకఏవోపచర్యతే ॥౧౮॥ జ్ఞాతః ప్రసాదస
ద్భావఉక్తలక్షణతోమయా । పదార్థ రూపఇతికిం । కృపయావదసద్గు
రో॥౧౯॥ భావఃప్రసాదంకురుతే। పదార్థం। భూయఃప్రసాదంవినియో
గకాలే। ఆద్యంతయోరప్రమితంప్రసాదం । మధ్యేపదార్థంక్షణమాత
నోతి ॥౨౦॥ పదార్థరూపంకిమితీహపృష్టే। త్వయాకిమేతత్కథితంప్రభో
మే। ప్రసాదఏవక్రియతేపదార్థ। మితిప్రసాదస్య। విపత్తిరుక్తా ॥౨౧॥
శృణుయతాంసుమతేవత్స పరమార్థంబ్రవీమితే । అవిపత్తింప్రసాదస్య ।
విశేషాతత్కల్పితస్యచ ॥౨౨॥ యథాసువర్ణంరుచకాయకల్పితం । విలుప్య
తేనైవసువర్ణభావః । తథాపదార్థాయ హికల్పితోప్యసౌ । ప్రసాద
ఇత్యాత్మధియావధారయ ॥౨౩॥ రోచతేరుచకత్వేన। రుచమేరుక్మరూ
పకం। యథాతథాప్రసాదోయం। పదార్థత్వేనరూపితః ॥౨౪॥ ప్రసాద
సత్తాప్రతిబోధనార్థం। క్రియాకలాపైర్వివిధోపచారైః । సమర్పకోభావ
చహప్రసాదం। పదార్థముప్యాతనుతేసుశీలం ॥౨౫॥ జ్ఞాతంప్రసాదస్య ।
ఇకల్పితత్వం । విపత్తిరస్యాపినకల్పితస్య। ఉక్తస్యభావోవినియోగఏవ ।
కఇత్యతోమేకృపయావదస్వ ॥౨౬॥ గురుః॥ సమ్యక్స్పృష్టప్రసాదస్యాక
ద్భావోయంమహాత్మనా। ప్రవక్ష్యామిసమాసేనసమాహితమనాశ్శృణు
॥౨౭॥ భావోభక్తిరిహైవోక్తా । శ్శివైకవిషయస్స్వయం । వినియోగశ్శ్రీ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యారూపశ్శివపూజాదిలక్షణః॥ ౨౮॥ఇదంకిమాచార్యవర్యత్వయోక్తం। తం
భావమేనంవినియోగమత్రి। అపృచ్ఛమానాంవదతీహభక్తిం। భవాన్క్రి
యానాథనిరూప్యతాంమే ॥౨౯॥ పరంమహాభాగ్యవతోవివేక। స్తవో
త్తరాధర్మస్య। చసూచకోపిహి। క్రియాత్మికాభక్తిరిహైవభావస్సఏవభ
క్తిర్వినియోగయుక్తః ॥౩౦॥ మయాక్రియాత్మికాభక్తిర్విజ్ఞాతాత్వత్ప్ర
సాదతః। క్రియాకిమాత్మికాస్వామిన్। వదతత్త్వవిదాంవర ॥౩౧॥ పూ
బాహ్యాభ్యంతరాయాసా। మనోవాక్కాయజాక్రియా। ఆవాహనార్పణ
సత్పూజా। జపధ్యానాత్మికామతా ॥౩౨॥ క్రియాకిమాత్మికేత్యత్ర। మ
యాపృష్టేగురూత్తమ। భవాన్కిముక్తవానాదా। నార్పణాదితదుచ్య
తాం ॥౩౩॥ గురుః॥ శివప్రసాదగ్రహణ। మాదానమితిగీయతే। నివేద
నంపదార్థస్య। శివాయైతత్సమర్పణం ॥౩౪॥ శివార్పణంభవేత్పూజా।
శివమంత్రస్మృతిర్జపః। శివస్వరూపచింతైవ। ధ్యానమిత్యభిధీయతే
॥౩౫॥ క్రియాస్వరూపంవిదితంమయాతే। నిరూపణేవ్యాజకృపాకటా
క్షాత్। విభోత్వయైతత్పరిభాషితంప్రాగ్వ। దస్వరూపంస్ఫుటమద్యభ
క్తేః ॥౩౬॥ భక్తిస్వరూపంశ్రుణువత్సకించిద్వక్తుంశివస్యాపినచప్రభూతం
శక్యంకిమాశ్చర్య మితీహశంభుర్భక్తిం విధాతుంతదశక్తఆసీత్ ॥౩౭॥

భక్తిస్స్వతంత్రాస్వవశీకృతేశ్వరా। స్వాభావికీస్వానుభవైకగో
చరా। స్వాయంభువీస్వాగమమార్గవర్తినీ। స్వచ్ఛందవృత్తిస్స్వరుచిర్వి
రాజతే॥ ౩౮॥ భక్తిర్విశిష్టావివిధాక్రియాపరా। విద్యాత్మికావిశ్వవిమో
హహారిణీ। విశ్వాసినీవిశ్రుతవీరశాంభవీ। విశ్రామభూమిర్విమలావిరా
జతే ॥౩౯॥ భక్తిర్నిరీహానియతిర్నిరుత్తరా। నిర్మాయికానిష్కళసత్క్రి
యాశయా। నిస్సంశయానిశ్చలితానిరంకుశా। నిస్సూతకానిశ్చలధీర్విరా
జతే ॥౪౦॥ భక్తిర్నిగూఢానిజభావరూపిణీ। నిశ్శ్రేయసానందనివాసదా
యినీ। నిర్దేహినీనిర్విషయానిరింద్రియానిష్కేవలానిత్యపదావిరాజతే॥౪౧॥
భక్తిర్దురాచారదురిష్టపుంజ ధ్వంసీకృతాశేషదురుక్తిదూషణా।
దుఃఖాపహాదుర్ఘటకారిణీశుభా।దుర్జ్ఞేయదుర్వారగుణావిరాజతే॥౪౨॥
భక్తిస్సదాచారవతీసదోదితా। సద్వాసనాసత్యసుఖాత్మవిగ్రహా। స

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

క్తాస్ఫురల్లక్షణలక్షితా సతీ । సచ్చిన్మయీ సచ్చరితా విరాజతే ॥౪౩॥ భ
క్తిః ప్రసన్నా ప్రతిమానవర్జితా । ప్రత్యక్షదృక్ప్రత్యయదర్శనప్రదా। ప్ర
క్షీణదోషా పరికృతపరిమర్దినీ। ప్రత్యక్ స్మృతిః ప్రాగ్ధర్మిణా విరాజతే॥౪౪॥
భక్తిష్షడాధారగతా షడధ్వగా। షడ్ధాస్థితా షట్స్థలినీ షడక్షరీ । షడ్వర్గష
ట్ప్రాంతి షడూర్మిదుర్గమా । షట్త్రింశతత్త్వాతిశయా విరాజతే ॥౪౫॥
భక్తిస్వరూపాష్టకమేతదుత్తమం । భక్త్యర్థి చేతాః పఠతి స్వయం సః। భ
క్త్యా సదా భక్తిమతాం వరః పుమాన్ । భక్తిం పరామవ్యభిచారిణీమియాత్॥
౪౬॥ భక్తిస్వరూపం కథితం మయా తే । యద్జ్ఞానతస్సిద్ధిరిహైవ తస్య
యస్సిధ్యతస్సిధ్యతి తత్ప్రసాద । స్సిద్ధప్రసాదస్స్వయమేవ ముక్తః ॥౪౭॥
ముక్తస్యైవ భవేద్భక్తి। ర్బద్ధస్య న కదాచన । భక్తస్యైవ తు ముక్తిస్స్యా
న్నాభక్తస్య కదాచన ॥౪౮॥ ప్రసాదభక్తిముక్తీనామేకదేశసమన్వయం
అపి ముక్తిర్భవేజ్జన్యా । శేషాద్వా జనకా మతా ॥౪౯॥ ప్రసాదో జనకః
ప్రోక్తో। జననీ భక్తిరీరితా । అనయోరైక్యభావేన । జనితా ముక్తికన్యకా
॥౫౦॥ ప్రకారోయం ప్రసాదస్య। త్సాకారో భక్తిరుచ్యతే। ప్రసాదపూ
ర్వికా భక్తి। ర్ముక్తిదేతి దకారతః ॥౫౧॥ ప్రసాదశ్శివ ఏవ స్యా । ద్భక్తిశ్శ
క్తిర్న సంశయః । అతస్సాధర్మ్యమేతేషాం । వైధర్మ్యం నాస్తి కించన
॥౫౨॥ అధిష్ఠానే ప్రసాదేస్మిన్। అధిష్ఠాత్రీ స్వలీలయా । చరత్యనర్ఘశ్శోభ
క్తి । ర్యథేష్టస్స్వయమీశ్వరీ॥ ౫౩॥ ఉక్తం భవతా భక్తి । స్వరూపమతి
శోభనం మహాస్వామిన్ । పదార్థకరణాత్తత్సమర్పణం ప్రగ్రహణమత్ర
కథయస్వ॥౫౪॥

గురుః॥ అన్నం పదార్థరూపం తత్కరణం హ్యర్పణం సమాఖ్యాతం।అ
ర్పణమన్నపిలోపోహ్యాదానం ప్రగ్రహణమిత్యతో విధిః॥ ౫౫॥ కారణం భక్తి
రేవాత్ర । పదార్థకరణత్సమా సమర్పణకలాడిత్సా । భక్తిరవ్యభి చారిణీ
భాండం పదార్థకరణాయ సమర్పణాయ । యద్భాజనం వితనుతే బహు
ధా విభిన్నం। లీలాపరాపరమకారణరూపిణీయా । భక్తిః కిమత్ర కథయా
మి మహత్త్వమస్యాః॥ ౫౬॥ శిష్యః॥ పదార్థస్య సదార్థత్వం । ప్రసాదస్య ప్ర
సాదతా । ఉభయోరుభయోర్భావ । స్స్వభావోనపి పర్యయః॥ ౫౭॥పదా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్థస్యప్రసాదత్వం నాస్తి కేనాపి కర్మణా । ప్రసాదస్య పదార్థత్వం । దో
షాయ భవతి ధ్రువం॥ ౬౦॥ గురుః॥ పదార్థ ఇత్యత్ర న కశ్చిదస్తి। ద్విధా కృత
శ్చేతి న సమ్మతోఽత్ర । సమర్పికా భక్తిరథోపచారప్రియస్సదా శంభు రితి ప్ర
పేదె॥ ౬౧॥ భక్తిర్భజతే భాగం విభాగమపి విభజతే విభక్తతయా । విష
యస్త్వేకో ద్రవ్యప్రసాదరూపేణ దాన ఆదానే॥ ౬౨॥ అన్నాదినా కల్పితవ
స్తునోఽస్య । నాస్తి ప్రసాదత్వమితీహ సిద్ధం । భక్త్యా ప్రసాదస్య పదార్థభా
వో! దోషాయ నాయం న గుణాయ నైజం॥ ౬౩॥ జ్ఞాతం పదార్థకరణం గురునా
థ యుష్మ। త్కారుణ్యతోఽవదసమర్పణమత్ర సత్యం। వక్ష్యామి తే శృణు సమ
ర్పణమద్య పూర్వం । సూక్ష్మం పరం సులభమద్వయభక్తిభాజాం॥ ౬౪॥ య
ద్భాజనస్థం వినివేద్యమాన । మన్నాదికం భాండగతం తదంశం । లింగార్పి
తం భాజనసంస్థితం చే । ద్భాండస్థితం చైవ సమర్పితం స్యాత్॥ ౬౫॥ కథం వి
భో చిత్రమిదం సమర్పణం । సమర్పితం భాజనసంస్థితం యది। సమర్పితం భాం
డగతం తదంశకం పదార్థరూపం పృథగాహితం భవేత్॥ ౬౬॥ గురుః॥
పృథక్త్వమేతస్య న చాస్తి వస్తున । స్స్వరూపనామార్థగుణాదిసామ్యతః । వి
భక్తమప్యేతదథోక్తలక్షణా ద్విచారితే । సత్యవిభక్తమేవ హి॥ ౬౭॥ శిష్యః॥
యద్దృశ్యమానం పురతః ప్రతీత । మన్నాదిరూపం శివభాజనస్థం । శివార్పి
తం చేద్విపరీతమస్య । తదంశరూపం కథమర్పితం స్యాత్॥ ౬౮॥ గురుః॥ అ
దృశ్యరూపం యది భాండసంస్థ । మదృశ్యమప్యేవ హి భాజనస్థం । తిరోహి
తం స్యాదుపరిస్థితేన । పదార్థరూపేణ తదంతరస్థం॥ ౬౯॥ అనర్పితం భాం
డగతాంశమేవ చే । త్సమర్పితం చాపి న చార్పితం స్యాత్ । ద్వయోరనుస్యూ
తనిరంతరస్థితిః । ప్రసాదభావానుపపత్తికారణాత్॥ ౭౦॥ శివార్పితాశేష
పదార్థజాత । విలక్షణం యత్తదనర్పితం స్యాత్ । న భాండసంస్థం న సమాగ
తం చ। న చాస విత్యావ్యభిచరతే హి భక్తిః॥ ౭౧॥ గురో శివార్పితద్రవ్యవిలక్షణమి
తీహ కిం । కథయస్వ మమ స్వామిన్ । శివార్పణవిదాం వర॥ ౭౨॥ గురుః॥ శి
వాశ్రమాచార బహిష్కృతం యచ్ఛివార్పితం ద్రవ్యవిలక్షణం తత్ । తదం
తరేణార్పితమేవ సర్వం । శివస్య భక్తిః పరమప్రభావాత్॥ ౭౩॥ శిష్యః॥ పు
రా ప్రసాదాన్మతయా స్థితస్య । పదార్థరూపస్య సమర్పణేన। అనేన కా సిద్ధి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రథోవరిష్ఠా। ద్వదప్రభోలింగముఖేయథార్థం॥ ౭౪॥ గురుః॥ ఘృతార్థ
కంయన్నవనీతమాజ్యం । ప్రతాపితేవహ్నిముఖేనజంస్యాత్ । యథా
థాలింగముఖార్పితంయద్భవే త్ప్రసాదాత్మకమన్నమాజ్యం॥ ౭౫॥ రా
ష్ట్యేయథాలోకయశుక్తికాయాం లుప్తేస్వయంశిష్యతఏవసాచ । తద్వత్ప్ర
సాదస్యపదార్థభావే । లుప్తేస్వయంశిష్యతఏవవస్తు॥ ౭౬॥

పదార్థస్యప్రసాదత్వం । భావ్యపిప్రాగభావతః। నసిధ్యతిహి
తోప్రోచ్యం । తదేవోపరిసిధ్యతి॥ ౭౭॥ ప్రసాదభావానుపపత్తిదృష్ట । స
ర్పితంద్రవ్యమితీహసిద్ధం । సమర్పితంద్రవ్యవిలోపశిష్టం । ప్రసాదరూప
భజయత్తదేవ॥ ౭౮॥ సమర్పణంచాత్రపదార్థభావ । విలోపవీవేతినిరూ
తస్మై । అజ్ఞానవాన్వ్యక్తమహంమహాత్మ । న్వదప్రసాదగ్రహణంయ
తత్॥ ౭౯॥ వత్స్యేప్రసాదగ్రహణంసుదుర్లభం । భక్త్యాశ్రుణుష్వేతదతీ
శోభనం । ఉచ్ఛిష్టభావానుపత్తిరేవ తద్ధిప్రసాదగ్రహణంనిరంతరం ॥౮౦
శిష్యః॥ ఉచ్ఛిష్టశబ్దేనకిముచ్యతేత్ర । సత్యార్థమేతస్యవదప్రభోమే । భు
క్తావశిష్టంశ్రుణుయన్నిషిద్ధ ముచ్ఛిష్టమిత్యేవహిలోకవాదః॥ ౮౧॥ తహి
త్వయాస్యానుపపత్తిరుక్తా । నిషిద్ధభూతస్యవిభోకిమేతత్ । ఆదానమ
వశివోపభుక్త । ప్రసాదరూపస్యవదస్వసత్యం॥ ౮౨॥ గురుః॥ నోచ్ఛిష్ట
వోననిషిద్ధభావ । స్యాత్తత్ప్రసాదేపరమేపవిత్రే భోగేప్రసాదస్యబుధ
శ్రుణుత్వం । భుక్తేచతస్మిన్నహిసంభవోస్య॥ ౮౩॥ ప్రసాదఉచ్ఛిష్ట
ద్ధభావో । ఘటేతచేన్నైవభవేత్ప్రసాదః । అభావతస్తస్యనచాస్తిలింగ
గుదున్నచాస్తిక్రమతోపాతః॥ ౮౪॥ మహ్యాన్నిరూపయవిభోననిషిద్ధ
హుర్భుక్తంశివేనయమిమం పరమంప్రసాదం । నోచ్ఛిష్టమష్యథనిషిద్ధధీయ
త్మభుక్తం । యద్యస్తితస్యకతిచిద్ఘటయంతిదోషం॥ ౮౫॥ ప్రాగాత్మ
షమపనీయశివప్రసాదం । పశ్చాత్సభోక్తుమయమర్హతిచేతివాదః। రో
స్వగోగమపనీయపురానపశ్చా । ద్భైషజ్యమత్తు మయమర్హతి చేతి
ద్వత్॥ ౮౬॥ రోగార్థమౌషధంసేవ్య ందోషార్థంచాత్మనస్తథా ।
వ్యశ్నివప్రసాదోయ । మితిశైవీపరాస్థితిః॥ ౮౭॥ ఆత్మోపభోగాత్ప్రథమ
ప్రసాదరూపంయదిస్యాత్తమపిప్రశస్తం। లింగార్పితంప్రాథమికం స్వభో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గాన్నోచ్చేత్సభోక్తుం చనిషిద్ధమేవ॥ ౮౮॥ శిష్యః॥ ఇత్థం ప్రభో కేచన లింగ భుక్త । మప్యాత్మజిహ్వేంద్రియ రూపితం చేత్ । ఉచ్ఛిష్టభావం వ్రజతీతి లోకే । తస్య ప్రసాదస్య నిషిద్ధమాహుః॥ ౮౯॥ పంచభిరింద్రియ కరణైర్భుక్తానాం స్వాత్మభోగవిషయాణాం । ఏకం తంత్రోచ్ఛిష్టం శేషం నోచ్ఛిష్టమిత్యసద్వాదః॥ ౯౦॥ ఉచ్ఛిష్టం చేత్సర్వం చోచ్ఛిష్టం భుక్తమింద్రియైః కరణైః నోచ్ఛిష్టం చేత్సర్వం । నోచ్ఛిష్టం భుక్తమింద్రియైః కరణైః॥ ౯౧॥ అసంస్కృతాత్మేంద్రియభూతకామై । రలింగిభిస్స్వార్థపరైస్సకామైః। దృష్టం శ్రుతం స్పృష్టమథోపభుక్తం । ఘ్రాతాద్యముచ్ఛిష్టమితి ప్రసిద్ధం। అతీంద్రియైరవిషయైరకామైష్షట్స్థలాత్మభిః । యద్భుక్తం తద్ధి నోచ్ఛిష్టం। ననిషిద్ధం నదూషితం॥ ౯౩। శిష్యః॥ అతీంద్రియత్వాదిగుణైరుపేత । స్తే కేమమబ్రూహి దయాపయోధే । కృతార్థవత్స్యే పరమం రహస్యం । కస్యాప్యనుక్తం తవ భక్తిభాజః॥ ౯౪॥ అతీంద్రియత్వాదిగుణోపపన్నా । భక్తాదయష్షట్స్థలవర్తినస్స్యుః । సమర్పితాత్మేంద్రియగోచరత్వా । ధాచారలింగాదిషు కామవర్జాః॥ ౯౫॥ శిష్యః॥ దేహమాత్మా విభుః ప్రాణ ఇంద్రియం విషయస్తథా । తృప్తిశ్చేతి షడేతైర్హి । మూర్తిం కథమతీంద్రియాః॥ గురుః॥ ఆచారోయం దేహమాత్మా గురుస్తత్ప్రాణో లింగం స్యాచ్చరం చేంద్రియం హి । ప్రసాదోసౌ గోచరోయన్మహత్వా । తృప్తిస్సా తత్షట్స్థలబ్రహ్మమూర్తిః॥ ౯౭॥

ఆచారాహ్వయ లింగమస్య వపురా । త్మా గౌరవం లింగకం। ప్రాణస్యాచ్ఛివలింగమింద్రియ సమూహం తద్వదేవ స్వయం। ప్రోక్తం యచ్చరలింగమేష విషయః ప్రసాదలింగం తథా । తృప్తిష్షట్స్థలరూపిణస్తవ కిమాచక్షే మహాలింగకం।౯౮॥ శిష్యః॥ ఉక్తమాచారలింగాది। షడ్విధం భవతా పురా। స్వాత్మానుష్ఠేయరూపద్వాద్వదకారుణికోత్తమ ॥౯౯॥ గురుః॥ భూతిస్నానం త్రిపుండ్రకం రుద్రాక్షాణాం తు ధారణం । ఆచారలింగమాచార్యైః। ప్రోక్తమాచరతస్సదా ॥౧౦౦॥ మూలపంచాక్షరీ విద్యా। ప్రణవేన షడక్షరీ । ఆజ్ఞాసిద్ధిమహామంత్రో గురులింగ మిహోచ్యతే ॥౧౦౧॥ స్వాంగస్థమిష్టమచలంకరపీఠసమాహితం । మూలమంత్రా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్థవిషయం శివలింగముదీర్యతే ॥౧౦౨॥ అర్చనార్పణసద్భావ। క్రియారూ
పత్రిసాధనం। ఉపచారైరుపేతం యచ్చరలింగముదాహృతం॥౧౦౩॥ క్రి
యాకలాపవిస్తార। పరిణామోదితం ఫలం। యద్వస్తుతత్ప్రసాదాఖ్య। లిం
గమిత్యభిధీయతే ౧౦౪॥ ఆదానసేవనావాప్తి। తృప్తిరూపం నిరంతరం।
సుఖం నిరుపమం నిత్యం। తన్మహాలింగముచ్యతే॥౧౦౫॥ శిష్యః॥ స్వాత్మా
నుష్ఠేయరూపత్వా। త్తోప్యుక్తం షట్స్థలమాదితః। నిరుక్తిరుచ్యతామస్య
షణ్ణామేషాం స్వరూపతః॥౧౦౬॥ అనాత్మాత్మేత్యభేతత్వా। వేదితవ్యా వి
కతః। అనాత్మరూపో దేహాది। రాత్మా తద్వ్యతిరిచ్యతే। ॥౧౦౭॥ అనా
త్మచారో నాచార। స్త్వైరితస్స మలో సుఖః। ఆత్మచారోయ ఆభాతి। సో
యమాచార ఆదృతః ॥౧౦౮॥ దేహాదిధర్మో హ్యజ్ఞాన। లక్షణో లౌకికో
డః। అనాత్మచారస్తత్వజ్ఞైరనాచారప్రకీర్తితః ॥౧౦౯॥ ఆత్మచారో హ్యా
హాది। ధర్మస్సుజ్ఞానలక్షణః। ఆలోకస్యాదజడ। స్సద్భిరాచార ఆదృతః
౧౧౦॥ భూతిః పరానుభూతిర్హి। స్నానం తత్రావగాహనం। త్రిపుండ్రం
త్రిగుణాభావో। హ్యలింగం లింగమేవ యత్॥౧౧౧॥ మనోక్షముఖానిచాక్ష
ణి రుద్రాక్షాణి విధాయవై। చతుర్దశక్రమాద్ధార్య। మేతద్రుద్రాక్షధా
రణం॥౧౧౨॥ పంచషడ్విధతత్వాని। నక్షరంతి సమాసతః। యస్యాం
చాక్షరీ సా చ। స్వయమేవ షడక్షరీ ॥౧౧౩॥ అంగరూపాత్మా శివో లింగ
ష్టమాదృతమాత్మనా। సమాధికరణానాంత। త్కరపీఠముదాహృతం
॥౧౧౪॥ సమాహితత్రికరణ। క్రియాయా యా వ్యవస్థితా। సా సా సమార్చనే
నిత్యం। సమర్పణమపి స్వయం ॥౧౧౫॥ అర్చనార్పణయోగస్మిన్। సుఖైక
నలక్షణా। యావృత్తిర్విమలాభాతి। సైవ శైవీ ప్రసన్నతా ॥౧౧౬॥ ప్రస
న్నతావకాశోయ। మానందః ప్రాణినః పరః। మహత్వే తత్ప్రదేశ్యేవమే
స్వయమేవమహీయతే ॥౧౧౭॥ శిష్యః ॥నిరుక్తం యుక్తియుక్తం య
క్తం వ్యక్తం త్వయా విభో। జ్ఞాతవానహమేతేషా। మనుబంధం వదస్వ
॥౧౧౮॥ గురుః॥ ధారణం భూతిరుద్రాక్షా। ణాంతదాచారలింగకం।
చారలింగసంబంధి। గురులింగమితిస్మృతం ॥౧౧౯॥ గురులింగేన యద్వ్యాప్తే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శివలింగమితీరితం। శివలింగముఖంయత్తు। తత్ప్రసాదాఖ్యలింగకం। ప్రసాదగ్రాహకంసాక్షాన్మహాలింగమిహోచ్యతే ॥౧౨౦॥ శిష్య॥ లింగంషట్స్థలమాఖ్యాతం। స్వానుబంధంత్వయావిభో। అంగంచషట్స్థలమే తేషాం భక్త్యాదికమిహోచ్యతాం ॥౧౨౧॥ గురుః॥ భక్తోనామపిభాగతఃపృథక సావాత్మామహేశాశ్రయా। మాహేశస్సుధియఃప్రసాదతఉత్యంసత్ప్రసాదీతతః। ప్రాణోలింగమితప్రతిష్ఠితమతఃస్యాత్ప్రాణలింగీస్వత। స్వప్రాణార్పణకౌశలేనశరణస్యైక్యోప్యాఖ్యేపదే ॥౧౨౨॥ శ్రీశ్రీశ్రీ

భక్తోదేహాదిహానాద్భవతితదచలశ్చేత్యమాహేశ్వరోయం। నైశ్చల్యాచ్చిత్తశుద్ధిర్యదిభవతిసఏవప్రసాదీతదా హి। జీవాత్మాభావబుద్ధిస్సభవతియదినహిప్రాణలింగీశివత్వం। సత్యంచేల్లోన్యమాత్మాశరణఉభయభావోనచస్యాచ్ఛివైక్యం ॥౧౨౩॥ భక్తిశ్చేదిహలోకధర్మరహితో। మాహేశ్వరోయద్యపిత్యక్త్వాన్యాశ్రయకామ్యకర్మవిషయః ప్రాయఃప్రసాదీతతః వ్యాధిక్లేశవివర్జితోమరణమారః ప్రాణలింగీపరో। సస్యాత్తచ్ఛరణఃపదంయదినచశ్రీమచ్ఛివైక్యోభవేత్ ॥౧౨౪॥ పృథ్వ్యంగంచేద్భయంపాథివమిహనపయోంగంతదీయం నచాగ్నిర్నాగ్నేయం వాయురంగం యదినభవతి వాయవ్యమంగంనభశ్చేన్నాకాశ్యాఖ్యేతిరాత్మాయదిభయమపరంనాత్మ్యమేవంషడంగంభక్త్యాద్యైక్యాంతమేతేష్వహరహమనుతిష్ఠత్యనుత్రైవనిష్ఠా॥ ౧౨౫॥ నమశ్శివాయ సోమాయ। షష్ఠ్స్థలబ్రహ్మమూర్తయే। సచ్చిదానందరూపాయ। స్వానుభూతికశాత్మనే ॥౧౨౬॥ శ్రీమద్విభూతిరుద్రాక్షధారణారూపిణేందా। నమోస్త్వాచారలింగాయభక్త్యాభక్తస్థలాంగినే ॥౧౨౭॥ ధృతశ్రీమత్సదాచార। మూర్తయే స్వాత్మనిష్ఠయా। మాహేశ్వరాంగినేసాక్షాద్గురులింగాయతేనమః॥ ౧౨౮॥ గురుప్రసన్నతాద్వార దృష్టమంత్రార్థరూపిణే। సావధానప్రసాద్యంగి। శివలింగాయతేనమః ॥౧౨౯॥ శివార్పణార్పణాకార। క్రియానుభవరూపిణేనమస్తేచరలింగాయ। ప్రాణలింగస్థలాంగినే ॥౧౩౦॥ చరమాకారభూతాయాక్రియాయాఃఫలరూపిణే। ప్రసాదానందరూపాయ। నమస్తేశరణాంగినే ॥౧౩౧॥ ప్రసాదభోగసంతృప్తి। సామరస్యస్య

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రూపిణే । ఐక్యస్థలాంగినేసాక్షాన్మహాలింగాయతేనమః ॥౧౩౨॥ నమఆ
చారలింగాయ। సద్యోజాతాయభూమయే। విభూత్యేకప్రకాశాయ। న
కారమనుమూర్తయే ॥౧౩౩॥ నమస్సద్గురులింగాయ। వామదేవాయచాం
భసే। భసితోక్తప్రకాశాయ । మకారమనుమూర్తయే ॥౧౩౪॥ నమ
స్తేశివలింగాయ । ఘోరరూపాయవహ్నయే । భస్మసిద్ధప్రకాశాయ।
శికారమనుమూర్తయే ॥౧౩౫॥ నమస్తేచరలింగాయ। తత్పురుషాయవా
యవే। ఊర్ధ్వ్యాక్తప్రకాశాయవాకారమనుమూర్తయే ॥౧౩౬॥ నమఃప్ర
సాదలింగాయ। ఈశానాయాకాశరూపిణే। రక్షాలిప్తప్రకాశాయ। యకా
రమనుమూర్తయే ॥౧౩౭॥ మహాలింగాయపంచబ్రహ్మాత్మనేనమఆత్మనే।
ప.రాభూతిప్రకాశాయ । ఓంకారమనుమూర్తయే ॥౧౩౮॥ నమోస్త్వా
చారలింగాయ । నమోస్త్వారలింగినే। నమస్తేగురులింగాయ। నమస్తేగు
రులింగినే ॥౧౩౯॥ నమస్తేశివలింగాయ। నమస్తేశివలింగినే । నమస్తేచర
లింగాయ। నమస్తేచరలింగినే ॥౧౪౦॥ నమఃప్రసాదలింగాయనమఃప్ర
సాదలింగినే । నమోమాహాత్మ్యలింగాయ ।నమోమాహాత్మ్యలింగినే ।
౧౪౧॥నమోభక్తాంగరూపాయ । నమోభక్తాంగరూపిణే। నమోమా
హేశ్వరాంగాయ । నమోమాహేశ్వరాంగినే ॥౧౪౨॥ ప్రసాద్యంగస్వ
రూపాయ। ప్రసాద్యంగస్వరూపిణే। ప్రాణలింగ్యంగరూపాయ। ప్రా
ణలింగ్యంగరూపిణే ॥౧౪౩॥ నమస్తేశరణాంగాయ । నమస్తేశరణాంగినే।
నమఐక్యాంగరూపాయ । నమఐక్యాంగరూపిణే ॥౧౪౪॥ నమశ్శివాయ
సోమాయ । లింగాంగపదరూపిణే । జ్యోతిఃకర్పూరసంయోగ ।పదని
ర్వాణహేతవే ॥౧౪౫॥ శ్రీగురుః॥ ఆచారలింగాదిభిరేవషడ్భి । షడం
గయుక్తైర్విగతాంగసంగైః । త్రైర్భుక్తమన్నాదిసమస్తవస్తు ।ప్రసాదరూ
పంస్వతఏవసిద్ధం॥ ౧౪౬॥ అతఃప్రసాదఉచ్ఛిష్ట । మితిభ్రాంతిమతాంమతిః
లౌకికానామభక్తానాం । జాయతేసుదృఢాభువి॥ ౧౪౭॥ ముసలోలూఖ
లచుల్లీ ।ఘటేత్తుతిలయంత్ర మాఖసమాచ్ఛాతం।నకిమపిదుష్యతిలోకేనచదు
ష్యతిగురుచరాస్యపరిపూతం॥౧౪౮॥ ప్రసాదభోగసంతృప్తే । రంతహాయో
మహానయం । భవేత్ప్రసాద భోక్తౄణాం । సూతకద్వయసంగమః

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఓదనసూతకమాదావంతే చోచ్ఛిష్టసూతకంద్వితయం । హిత్వాశివప్రసాదం యోభుంక్తేసప్రసాదవాన్భవతి ॥౧౫౧॥ సూతకంపాతకం ప్రోక్తంపాతకంకల్బిషంమహత్ ।తస్మాత్సూతకమాద్యంతం। హిత్వాభోగంసమాచరేత్॥ ౧౫౨॥ ఉచ్ఛిష్టంచేత్ప్రసాదోనప్రసాదశ్చేద్వ్యచారతః । నోచ్ఛిష్టంభవతీత్యేవం । జ్ఞాత్వాభోగంసమాచరేత్॥ ౧౫౩॥ అన్నమేవప్రసాదస్స్యా । ప్రసాదస్యోపభోగతః । ఉచ్ఛిష్టంభవతీత్యేవంనశోభితవ్యా మసద్వచః॥ ౧౫౪॥ అన్నోచ్ఛిష్టప్రసాదానాం । వివేకరహితక్రియా ।సాతుత్రయాణామేతేషాంభవత్యంధపరంపరా॥ ౧౫౫॥ ప్రసాదభోగో విదితోమయాతే।ప్రసాదతః శ్రీగురులింగమూర్తే।।ప్రసాదరూపావగమాయభూయః ప్రసాదమాహాత్మ్య ముదీరయస్వ॥ ౧౫౬॥ మహాత్మ్యంతే ప్రసాదస్య। ప్రవక్ష్యామిసమాసతః । ప్రసాదావాప్తయేవత్స। సమాహితమనాశ్శృణు॥ ౧౫౭॥ ప్రసాదోయమనాద్యంతో । వికల్పాఖండసంజ్ఞికః । విశుద్ధశ్చేషఇత్యేషా। ప్రసాదస్యమహాత్మతా॥ ౧౫౮॥ ఆద్యన్నమంతముచ్ఛిష్ట। మేతాభ్యాంరహితత్వతః । అనాద్యంతప్రసాదోయ । మిత్యస్యమహిమాఖలు॥ ౧౫౯॥ వికల్పరూపమన్నాని । కల్పితంతదభావతః । అవికల్పప్రసాదోయమిత్యస్యమహిమాఖలు॥ ౧౬౦॥ ఖండస్సూతకభావోయ । స్తస్యైవానుపపత్తితః । అఖండస్యాత్ప్రసాదోయ । మిత్య స్యమహిమాఖలు॥ ఉచ్ఛిష్టత్వమశుద్ధిర్స్యా । తయావిరహితత్వతః । విశుద్ధస్వతఏవాయ। మిత్యస్యమహిమాఖలు॥ ౧౬౨॥ ఓదనోచ్ఛిష్టయోనాశే । శేషితత్వాత్స్వభావతః ప్రసాదశ్శేషఏవస్యా । దిత్యస్యమహిమాఖలు॥౧౬౩॥ ఆత్మభుక్తం నచోచ్ఛిష్టం । భాజనస్థంనచార్పితం । సభాండసంస్థితంచాన్న మిత్యస్యమహిమాఖలు॥ ౧౬౪॥ భాండేచభాజనేచైవ । భోజనేచనిరంతరం । అనుస్యూతప్రసాదోయమిత్యస్యమహిమాఖలు॥ ౧౬౫॥ భక్త్యాపరమయాస్వేచ్ఛా । క్రియయాసోపచారయా ।పదార్థభావఇత్యేషఇత్యస్య మహిమాఖలు॥ ౧౬౬॥ ప్రసాదాష్టకమేతద్యః ప్రసాదపరయాధియా । పఠత్యనుదినంసస్యా। త్ప్రసాదజ్ఞానవాన్పుమాన్॥ ౧౬౭॥ ఇతిప్రసాద మాహాత్మ్యం। కథితంతేమయానఘ ! షట్స్థలాత్మకరూపేణ । ప్రసాదత్వం సదాభజ॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఆచారేణచగురుణా । శివేనచరమూర్తినా ప్రసాదేనమహతాపూరితం
పితందృష్టంస్పృష్టంశ్రుతం స్మృతంభజతాత్ ।౧౬౯॥ భోక్తరిభోగేచ
తదాభోజయితరిభోగసాధనేకరణే । నైతస్మిన్నపిసకలేభజప్రసాదం
సదాత్మరూపేణ॥ ౧౭౦॥ భాండేచబహుధాభిన్నా । భోజనేచతథైవచ।
అభేదప్రతిపత్త్యైవ । ప్రసాదంభజసర్వదా ॥ ౧౭౧॥ ఏకఏవాభవచ్ఛేషో।
భాండభాజనయోరపి । ఇతిశేషప్రసాదస్త్వంభజభావపురస్సరం॥౧౭౨॥
భాండందేహోభాజనంచేంద్రియాణి । జీవాత్మాఖండద్రవ్యరూపో యద
న్నం ।భక్త్యాలింగాయార్పయిత్వాపరస్మై। శేషీభూతంతంప్రసాదంభజ
స్వ॥ ౧౭౩॥ శరీరాదిపదార్థానాంశ్చ।దాతోర్దానంసమర్పణం ।సమర్ప్య
సోహమస్మీతిదాసోహంభావఉచ్యతే॥౧౭౪॥నాహమనాత్మా పశ్చాత్సో
హంయోహంపదస్థ ఆత్మాసాక్షీ।సోహంశివదాసోహందాసోహంసోహ
మితిచరేదుపరిపదే॥౧౭౫॥శబ్దబ్రహ్మజ్ఞానం।నిశ్శబ్దబ్రహ్మసత్క్రియాస్థా
శబ్దబ్రహ్మయదుక్తం । నిశ్శబ్దబ్రహ్మతచ్చరతితూష్ణీం॥ ౧౭౬॥ భక్తిర్భాతి
త్రిఖండాంక । రుద్రాక్షాణాంతుధారణం। జ్ఞానంషడక్షరోమంత్రో।యో
గోలింగాంగసంగమః॥ ౧౭౭॥ యోభక్తిజ్ఞానయోగార్థ । స్వతత్వమపిని
ర్ణయః । యోనిర్ణయస్సలింగాంగ । సంబంధార్థోనసంశయః ॥౧౭౮॥
మార్గోదర్శయితాద్రష్టా। దృక్చదర్శనమన్యతః । ద్రష్టవ్యోగతి రిత్యేభి
రాచారాద్యుపదిశ్యతే॥ ౧౭౯॥ మార్గఏవసదాచారోగురుర్దర్శయితా
యతః । దృష్టాత్మాదృగ్భవేల్లింగం దర్శనంతుచరంస్మృతం॥ ౧౮౦॥ద్ర
ష్టవ్యోయంప్రసాదస్యాద్గతిర్మహదిహోచ్యతే । ఏతత్షడంగలింగైక్యస్థల
మద్వైతముత్తమం॥ ౧౮౧॥ ఆశ్రిత్యషట్స్థలబ్రహ్మపదేనిత్యసుఖీభవ । నే
తినేతీతినేతీతిశేషితం యత్పరంపదం । నిరాకర్తుమశక్యత్వాత్తదస్మీతి సుఖీ
భవ॥ ౧౮౨॥ ఏవమసౌకారుణికప్రసన్నోగురుః । ప్రసాదస్యమహత్త్వము
క్త్వా । నాతఃపరంచేతిబభూవతూష్ణీం పరానుభూత్యేకసుఖ స్వరూపః॥
ఇత్యాదిష్టో । గురుణానిశ్శేషచ్ఛిన్నసంశయః శిష్యః। నత్వాగురుపదపద్మం
భక్త్యాపరమప్రసాదసుఖమాప॥ ౧౮౪॥ జయగురుపదసిద్ధేయోగినిప్రేమ
భూమ్నిగుణగణమణిభూషే నిర్గుణేనిర్వికారే । నిరతిశయనిజానందప్రసా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

చాంగలింగానుభవ ఘనసమాధిప్రాప్తి కేమయ్యమేత్వం॥ ౧౮౫॥ ఉమాయైసశివాయై తెసోమాయసశివాయతే।యువాభ్యామైపురీశాభ్యాన్నమోభూయోనమోనమః॥౧౮౬॥ఉమామహేశ్వరాకారాయాంగలింగస్వరూపిణేషట్స్థలబ్రహ్మణేతుభ్యం। సోమేశాయనమోనమః॥౧౮౭॥ఇతిప్రసాదసద్భావ నిరూపణమకారియత్ । గురూక్తంపూయిదేవార్య ప్రభుణాస్వానుభూతితః॥ ౧౮౮॥ యఎతద్వాచరత్యేవం సఆచార్యవరోవిభుః । పరానుభవసూత్రోక్తం పరమార్థఃంపరంపదం॥.

ఇతి శ్రీసిద్ధాంత తంత్రే విశేషార్థః ప్రకాశకే గురుశిష్య సంవాదే ప్రసాద సద్భావ నిరూపణం నామతృతీయాధికరణం॥

అథ తేషట్స్థలబ్రహ్మ। పురశ్చరణమాదరాత్ । ప్రవక్ష్యామివిశేషేణ శివసిద్ధాంతతంత్రజం ॥౧॥ యత్రికాపిశుభ స్థానె విశుద్ధనిరుపద్రవే। నిత్యకృత్యంసమాప్యాథ। పరికల్ప్యసుఖాసనం॥౨॥ భస్మాసనంచతదుపర్యుపవిశ్యయథాసుఖం। భక్త్యాపరమయాయుక్తః సుఖాసీనస్సునిశ్చయః॥ ౩॥ ధ్యాత్వాగురుపదంసమ్య। గ్భూతిమాదాయ శాంభవం। సమాహితమనాభూత్వా హిత్వాన్యాంవాచమాత్మనః॥ ౪॥ షట్ప్రాణాయామకంకృత్వా।బధ్వాచాంజలిముద్రికాం అభిమంత్ర్యసతారేణ। శ్రీమత్పంచాక్షరేణచ॥ ౫॥ భస్మజ్యోతిస్వరూపాయ। శివభావప్రదాయినే। నమస్సద్గురునాథాయ శివాయపరమాత్మనే। షట్త్రింశత్తత్వబీజాయ। నమశ్శాంతాయతేజసే॥ ౬॥ ఇతిసంచింత్యతద్భస్మ।గృహిత్వాచాభిమంత్రితం। అచారలింగాయనమ।ఇత్యాద్యైష్షడ్భిరాత్మనః॥౭॥ పాదయోర్నాభిదేశేచ। హృదనే చాననేతథా ।మస్తకేచశిఖాయాంచ। సముద్ధ్యంత్యతతఃపునః॥ ౮॥

శిఖాదిపాదపర్యంతే ।ష్వేషుస్థానేష్వనుక్రమాత్। మహాలింగాయనమ। ఇత్యాద్యైరఘ్యంత్యపూర్వవత్॥౯॥ తతఉద్ధూళనంకుర్యా। ద్విధివన్మంత్రపూర్వకంహృదయాదిచతుస్థానేష్వథనాభౌచ పాదయోః ॥౧౦। నమస్తేశివలింగాయ। ఘోరరూపాయవహ్నయే। ఇత్యాదిభిశ్చతుర్భిశ్చ॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఆచారేణచగురుణా । శివేనచరమూర్తినా ప్రసాదేనమహతాఘ్రాతం
పీతందృష్టంస్పృష్టంశ్రుతం స్మృతంభజతాత్ ॥౧౬౯॥ భోక్తృరిభోగేచ
తదాభోజయితరిభోగసాధనేకరణే । నైతస్మిన్నపిసకలేభజ ప్రసాదం
సదాత్మరూపేణ॥ ౧౭౦॥ భాండేచబహుధాభిన్నం । భోజనేచతథైవచ।
అభేదప్రతిపత్త్యైవ । ప్రసాదంభజసర్వదా ॥ ౧౭౧॥ ఏకఏవాభవచ్ఛేషో।
భాండభాజనయోరపి । ఇతిశేషప్రసాదస్త్వంభజభావపురస్సరం॥౧౭౨॥
భాండందేహోభాజనంచేంద్రియాణి । జీవాత్మాయంద్రవ్యరూపో యద
న్నం ।భక్త్యాలింగాయార్పయిత్వాపరస్మై। శేషీభూతంతంప్రసాదంభజ
స్వ॥ ౧౭౩॥ శరీరాదిపదార్థానాంశ్చ।దాతోర్దానంసమర్పణం ।సమర్ప్య
సోహమస్మీతిదాసోహంభావఉచ్యతే॥౧౭౪॥నాహమనాత్మా పశ్చాత్సో
హంయోహంపదస్థ ఆత్మాసాక్షీ।సోహంశివదాసోహంచాసోహంసోహ
మితిచరేదుపరిపదే॥౧౭౫॥శబ్దబ్రహ్మజ్ఞానం।నిశ్శబ్దబ్రహ్మసత్క్రియాస్థా
శబ్దబ్రహ్మయదుక్తం । నిశ్శబ్దబ్రహ్మతచ్చరతితూష్ణీం॥ ౧౭౬॥ భక్తిర్భూతి
త్రిపుండ్రాంక । రుద్రాక్షాణాంతుధారణం। జ్ఞానంషడక్షరోమంత్రో।యో
గోలింగాంగసంగమః॥ ౧౭౭॥ యోభక్తిజ్ఞానయోగార్థ । స్సతత్త్వమపిని
ర్ణయః । యోనిర్ణయస్సలింగాంగ । సంబంధార్థోనసంశయః ॥౧౭౮॥
మార్గోదర్శయితాద్రష్టా। దృక్చదర్శనమన్యతః । ద్రష్టవ్యోగతి రిత్యేభి
రాచారాద్యుపదిశ్యతే॥ ౧౭౯॥ మార్గఏవసదాచారోగురుర్దర్శయితా
యతః । దృష్టాత్మాదృక్చవేల్లింగం దర్శనంతుచరంస్మృతం॥ ౧౮౦॥ద్ర
ష్టవ్యోయంప్రసాదస్యా ద్గతిర్మహదిహోచ్యతే । ఏతత్షట్స్థలంగైక్యస్థల
మద్వైతముత్తమం॥ ౧౮౧॥ అశ్రిత్యషట్స్థలబ్రహ్మపదేనిత్యసుఖీభవ । నే
తినేతీతినేతీతిశేషితం యత్పరంపదం । నిరాకర్తుమశక్యత్వాత్తదస్మీతి సుఖీ
భవ॥ ౧౮౨॥ ఏవంమహాకారుణికప్రసన్నోగురుః । ప్రసాదస్యమహత్త్వము
క్త్వా । నాతఃపరంచేతిబభూవతూష్ణీం పరానుభూత్యేకసుఖ స్వరూపః॥
ఇత్యాదిష్టో । గురుణానిశ్శేషచ్ఛిన్నసంశయః శిష్యః। నత్వాగురుపదపద్మం
భక్త్యాపరమప్రసాదసుఖమాహ॥ ౧౮౪॥ జయగురుపదసిద్ధేయోగినిష్ప్రేమ
భూమ్నిగుణగణమణిభూషే నిర్గుణేనిర్వికారే । నిరతిశయనిజానందప్రసా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

చాంగలింగానుభవ ఘనసమాధిపాప్తికేమయ్యమేత్వం॥ ౧౮౫॥ ఉమా
మైసశివామై తెసోమాయసశివాయతే।యువాభ్యామైపురీశాభ్యాన్న మో
భూయోనమోనమః॥౧౮౬॥ఉమామహేశ్వరాకారాయాంగలింగస్వరూపి
ణేషట్స్థలబ్రహ్మణేతుభ్యం। సోమేశాయనమోనమః॥౧౮౭॥ఇతిప్రసాద
సద్భావ నిరూపణమకారియత్ । గురూక్తంమాయిదేవార్య ప్రభుణా
స్వానుభూతితః॥ ౧౮౮॥ యఏతదాచరత్యేవం సఆచార్యవరోవిభుః । ప
రానుభవసూత్రోక్తం పరమార్థంపరంపదం॥

ఇతి శ్రీసిద్ధాంత తంత్రే విశేషార్థ ప్రకాశకే గురుశిష్య
సంవాదే ప్రసాద సద్భావ నిరూపణం
నామతృతీయాధికరణం॥

అథ తేషట్స్థలబ్రహ్మ। పురశ్చరణమాదరాత్ । ప్రవక్ష్యామివిశే
షేణ శివసిద్ధాంతతంత్రిజం ॥౧॥ యతిక్వాపిశుభ స్థానె విశుద్ధేనిరుపద్రి
వే। నిత్యకృత్యంసమాప్యాథ। పరికల్ప్యసుఖాసనం॥౨॥ భస్మాసనంచత
దుపర్యుపవిశ్యయథాసుఖం। భక్త్యాపరమయాయుక్తః సుఖాసీనస్సునిశ్చ
యః॥ ౩॥ ధ్యాత్వాగురుపదంసమ్య। గ్భూతిమాదాయ శాంభవం। స
మాహితమనాభూత్వా హిత్వాన్యాంవాచమాత్మనః॥ ౪॥ షట్ప్రణా
యామకంకృత్వా। బధ్వాచాంజలిముద్రికాం అభిమంత్ర్యసతారేణ। శ్రీ
మత్పంచాక్షరేణచ॥ ౫॥ భస్మజ్యోతిస్వరూపాయ। శివభావప్రదాయినే।
నమస్సద్గురునాథాయ శివాయపరమాత్మనే। షట్త్రింశత్తత్వబీజాయ। న
మశ్శాంతాయతేజసే॥ ౬॥ ఇతిసంచింత్యతద్భస్మ।గృహీత్వాచాభిమంత్రి
తం। అచారలింగాయనమ। ఇత్యాద్యైష్షడ్భిరాత్మనః॥౭॥ పాదయోర్నా
భిదేశేచ। హృదయే చాననేతథా। మస్తకేచశిఖాయాంచ। సమభ్యం
త్యతతఃపునః॥ ౮॥

శిఖాదిపాదపర్యంతే।ష్వేషుస్థానేష్వనుక్రమాత్। మహాలింగాయ
నమ। ఇత్యాద్యైరభ్యంత్యపూర్వవత్॥౯॥ తతఉద్ధూళనంకుర్యా। ద్విధి
వన్మంత్రిపూర్వకంహృదయాదిచతుస్థానేష్వథనాభౌచపాదయోః ॥౧౦।
నమస్తేశివలింగాయ। ఘోరరూపాయవహ్నమే। ఇత్యాదిభిశ్చతుర్భిశ్చ॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

హృదయాదిష్వనంతరం॥౧౧॥ నమస్సద్గురులింగాఖ్యేత్యాదిభ్యో నాభిపాద
యోః। సమభ్యంత్య్యతతస్నానం। పరికుర్వీతసమంత్రికం ॥౧౨॥ భూతిః
పరానుభూతిశ్చే । త్యాద్యైస్తాత్వాచభస్మనా। త్రిపుండ్రధారణంకు
ర్యాద్భస్మనాసజలేనచ ॥౧౩॥ జలేనమిశ్రితాభూతి । రగ్నిష్టోమాత్మికా
శుభా । శివశక్తిమయీంధార్యాత్రిపుండ్రేణత్రిధాత్మనా॥౧౪॥ కృత్వైవం
జలమిశ్రింతు । సముద్ధృత్యషడక్షరీం । ధారయేత్తత్రిపుండ్రింతుమంత్రే
ణానేనమంత్రితం ॥౧౫॥ త్రిపుండ్రస్త్రిగుణస్త్రైర్యాత్మా ।త్రితత్వం త్రితను
స్త్రిదృక్। త్రికాలశ్చత్రిమూర్తిశ్చ। త్రిమాత్రాచత్రిధాత్రిధా ॥౧౬॥ ఇతి
ధృత్వాత్రిపుండ్రంతురుద్రాక్షాన్ధారయేత్తతః । మనోర్ముఖాని చాక్ష
ణీ। త్యాదిపూర్వోదితైఃక్రమాత్ ॥౧౭॥రుద్రాక్షంధారయిత్వాధ।లింగాం
గాత్మవపుస్మరేత్ । భూతిస్నానంత్రిపుండ్రాకం । రుద్రాక్షాణాంతు
ధారణం ।౧౮॥ శ్రీమద్విభూతిరుద్రాక్షే। ధారణారూపిణేసదా। ఇ
త్యాదిభిస్తుప్పూర్వోక్తై ర్లింగాంస్థలబోధిభిః ॥౧౯॥ ఆదౌస్థలద్వయంస్మృ
త్వా । ద్వితీయేధజపేన్మనుం ।షట్స్థలసహస్రసంఖ్యా జపరూపోయంష
డక్షరోమనుః। శ్రీమత్షట్స్థలపరమాత్మాస్యాచ్ఛివఏవనోహమితినిష్ఠా॥ ౨౦
షట్స్థలరూపిణిపరమబ్రహ్మణి। రుద్రాన్నలేజుహోమిసదాఆహుతిమేనాం
భక్త్యా। షడక్షరీషట్సహస్రజపసంఖ్యాం ॥౨౧॥ప్రభావవృద్ధ్యర్థమిమాం
మహాహుతిం । షడక్షరాఖ్యాంతవరుద్రవహ్నౌ । షడక్షరబ్రహ్మపర
స్వరూపిణి । స్త్వంహిప్రసన్నోభవజుహ్వతోమే ॥౨౨॥ ఏవంవిజ్ఞాప
నంకృత్వా । నత్వాగురువరంపరాం । శివాద్యాత్మాంతసంసిద్ధాం । శివ
విద్యార్ణవపారగాం ॥౨౩॥ గురుంషడక్షరీవిద్యా । రూపిణంషట్స్థలాత్మ
కం । శివంగురుపదంసిద్ధం । నత్వాధ్యానంసమాచరేత్ ॥౨౪॥ అస్య
శ్రీషట్స్థలబ్రహ్మషడక్షరమహామనోః। పరబ్రహ్మఋషిశ్చైవ గాయత్రీచ్ఛం
దఉచ్యతే ॥౨౫॥ దేవతాస్య శివస్సాక్షా । చ్ఛక్తిర్మాహేశ్వరీమతా । బీ
జంమాయాబిందుయుక్తం । శివాగ్నిద్వయసంయుతం ॥౨౬॥ కీలకంశివవ
హ్నిభ్యాం । చతుర్దశకళాన్వితం । సబిందుకసమాయుక్తం ।విని
యోగోథకథ్యతే ॥౨౭॥ మమేహసతిదేహేతుషడూర్మ్యాదినివృత్తయే ।

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

షట్స్థలబ్రహ్మనిర్వాణ । సుఖసంపదవాప్తయే ॥౨౮॥ షడక్షరమనోర్జా
ప్యం । కరిష్యే శివయాజ్ఞికం । అంగుష్ఠాదికనిష్ఠాంతం । కరయోఃపంచశా
ఖినోః ॥౨౯॥ అంత్యతః ప్రణవం చాధ । విన్యసేదక్షరాన్ క్రమాత్ । శిఖా
మూర్ధాలలాటేషు । హృదినాభౌపదద్వయే ॥౩౦॥ పునష్షడక్షరైశ్చైవ ష
డంగం విన్యసేత్ క్రమాత్ । నమస్స్వాహావషడ్ఢూవౌషట్ఫడంతం హృదాది
కం । చతుర్థీసంయుతం భూయ । ఓంకారాద్యేతి పూర్వకం ॥౩౧॥ వి
న్యస్యాత్మార్పణంచైవ । వినియుజ్య పునస్తతః ॥౩౨॥ నమశ్శివాగ్నిబీజా
య। హరాయ పరమాత్మనే । ఓమంతమంత్రరూపాయ । మూలపంచా
క్షరాత్మనే ॥౩౩॥ ఓంకారవదనాదేవీ । వాయకారం భుజద్వయీ । శికా
రదేహమధ్యాచ । నమకారపదద్వయీ ॥౩౪॥ పంచాక్షరీపరావిద్యా ।స
తారాలింగరూపిణీ । శివమంత్రాభిధాశైవీ । ఏవమాంగేషు ప్రతిష్ఠితా
॥౩౫॥ షట్స్థలబ్రహ్మరూపిణి షడక్షరీ మంత్రి దేవతే జనని షట్స్థలభక్తిప్రి
సాదపరమసుఖైక ప్రదే నమస్తుభ్యం ॥౩౬॥ ఇత్యనుజ్ఞాం తయాలబ్ధ్వా । జ
పేత్పంచాక్షరీం శివాం । సతారాం షట్స్థలబ్రహ్మరూపిణీం శ్రీషడక్షరీం॥
౩౭॥ విద్యాచతుర్విధాశైవీ । పరాపశ్యంతిమధ్యమా । వైఖరీచేత్యర్థ
వర్ణపదవాక్యప్రభేదతః ॥౩౮॥ ఓమర్ధోర్ణనాదియాంతస్య । ద్వర్ణస్త
త్రిద్వయంత్రియం । పదంభవేత్తత్సమష్టిర్వాక్యమిత్యభిధీయతే ॥౩౯॥
అర్ధరూపాపరావిద్యా । పశ్యంతీవర్ణరూపిణీ। మధ్యమాపదరూపాస్యా
ద్వైఖరీవాక్యరూపిణీ ॥౪౦॥ అధోర్ణమనోభవోవర్ణో । దృగ్భవోవా
గ్భవంపదం। వాక్యంవపుర్భవత్యేషు । మనోదృగ్వాగ్వపూంష్యథ॥౪౧॥
లక్షణంక్రమశోజ్ఞేయం। మనోమననలక్షణం । దృగ్వ్యాలోకనచిహ్నాస్యా ।
ద్వాగ్వచోమాత్రలక్షణా ॥౪౨॥ తాల్వోష్ఠరసనాయోగ। లక్షణంవపురు
చ్యతే। మానసీచాక్షుషీజాప్యా। వాచకీవాపుషీపరా ॥౪౩॥ పశ్యంతీమధ్య
మాచేతి । వైఖరీత్యుచ్యతేక్రమాత్ ॥ ప్రాణాయామసుగంధిగంధవహ ఏ
షోంతస్సమాధిస్థితః । ప్రాణోఘ్రాణహృషీకతో బహిరనాత్మానర్థ చా
రంవినా । జాప్యైకకర్మణిశాంభవే పరమయాభక్త్యా స్వభక్తస్థలే ।నిత్యంవ
ర్తతతత్త్వచారసహితా చారాఖ్యలింగంభజన్॥ ౪౪॥ సరసషడక్షరమంత్ర

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్వరూపగురులింగభజననిష్ఠాత్మా నిరతంనిజజిహ్వయాం చరతిహిమాహే
శ్వరస్థలేజాప్యం॥ అనిమిషచక్షుర్భూత్వా । శివలింగంస్వేష్టరూపమవధా
నాత్ । విలోకయన్ జపతిసదా । స్వయంప్రసాదిస్థలే భజనశీలః॥ ౪౬॥
త్వంగింద్రియద్వారివిరాజమానం । లింగంచరంస్పర్శనజాప్యయోగాత్,
భజన్సదాస్వానుభవైకవేద్యం । సప్రాణిలింగిస్థల ఏషఆస్తే ॥౪౭॥ మం
త్రోచ్చారణ శబ్దామృతమయజాప్యాత్ప్రసాదఘనలింగం। శ్రోత్రేంద్రియ
ముఖశరణస్థల వర్తీభజతిపరిణతానందం॥ ౪౮॥ మంత్రార్థరూపమహ
దాహ్వాయలింగసేవాం । కుర్వన్మనస్యహరహంమననప్రమోదాత్ । అ
న్యన్నకించిదపివేత్తిహిసామరస్యాద్యైక్యస్థలే। జపసమాధిరితీరితోయం॥౪౯
యత్రయాతిమనోనాత్ర మనస్తత్రహిమారుదుపయోగః। అత్రషడక్షర
ఏవ నకుత్రాపిత్యేవషట్స్థలీజపతి॥ ౫౦॥ సీతాకరోధరసేవనంజపవిధా
వాలింగనంగాఢదోర్బంధః పాణిరుహాంగణేగణనయాశైవాత్ప విశేషణం।
సంరంభస్సురతక్రియాసముచితా శయ్యాహిపద్మాసనం సల్లాపశ్శనకై
రుదీరితమనః పంచాక్షరీసంగమే॥ ౫౧॥ రమతేమామహోరాత్రం। పరా
విద్యావరాంగనా । నావకాశోఽస్యయారంతుం। తవమామేవ రాంగనే॥
ఏవంజపరతిక్రీడా । సమాధాపరయాసహ॥ విద్యయారమతేనిత్యం । మా
యాంహేయాంశ్వవద్రహేత్॥ ఇత్యనేననిరుక్తేన । వీరమాహేశ్వర స్సు
తః॥ ౫౩॥ జప్త్వాషట్ఛతసాహస్రం। తతష్షష్టిసహస్రకం। తర్పయిత్వా
షట్సహస్రం। హుత్వాచాగ్నౌశివాత్మని॥౫౪॥షట్ఛతంభోజయిత్వాతు। శై
వానాంషట్స్థలాత్మనాం । షష్టిర్వాశక్తితష్షడ్వా । మహతామేకమేవవా।
షడంగలింగసంయుక్తం । షట్స్థలబ్రహ్మరూపిణం । పూజయేత్స్వర్ణ వ
ధ
స్త్రాలంకారమాల్యానులేపనైః॥ ౫౫॥ బహునోక్తేనకిం భక్త్యాపరయాస్థిర
యాసహ । జపేచతర్పణేహోమే। భోజనేపూజనేపిచ॥ ౫౬॥ యథా
కాలంయథాశక్తి। యథారుచియథావిధి । యథోచితంకృతంయత్తే।
త్సంపూర్ణంసఫలంశివే ॥౫౭॥ అథోజపవిధేరూర్ధ్వం । సిద్ధింసంచింతయే
న్మనోః । సిద్ధసుదివ్యషడక్షరమంత్రోహం గురుకృపాబలాదాసం । తత్స

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్వమనుష్ఠానం కృతాకృతగురుపదేశ్రితంచాస్తు॥ ౫౯॥ షట్షట్సంఖ్యా
కాయేషడూర్మిష డ్భావషడరివర్గాద్యాః । షట్స్థలరూప షడక్షరరుద్రా
గ్ని భస్మసాత్కృతాస్సంతు॥ ౬౦॥ అయంషట్కోశకేదేహే । షట్స్థ
లబ్రహ్మతేజసి । షడక్షరీప్రభావేనవిలీనోస్తు ప్రభోమమ॥ ౬౧॥ పంచాక్ష
రామృతరసాయనకల్పసేవాం । పంచాననత్వదుపదేశవిధానలబ్ధాం పం
చత్వజన్మమరణాదినివారణాయ । పంచార్థసిద్ధిఘటనాయకరోమి బా
హం॥ ౬౨॥ నమశ్శివాయేతిశివంప్రపద్యే । శివప్రసీదేతిశివంప్రపద్యే । శి
వాత్పరన్నేతి శివంప్రపద్యే । శివోహమస్మీతిశివంప్రపద్యే॥ ౬౩॥ ఏవంస
మాప్యవిధివజ్జపయజ్ఞమతఃపరం । స్థలద్వయాచ్చపూర్వోక్తా చ్ఛేషంస
ర్వంసమాచరేత్॥ ౬౪॥ ఇత్యేతత్షట్స్థలబ్రహ్మ । పురశ్చరణముత్తమం స
మాసాదేవకధితం । శివసిద్ధాంతతంత్రజం॥ ౬౫॥ శిష్యః॥ గుణాతీత రుచి
వ్యాప్తపరమానందదప్రభో । గురోగురుపదార్థైక । స్వసంవేద్యనమో
స్తుతే॥ ౬౬॥ యఏతదాచరత్యేవం । సఆచార్యవరోవిభుః । పరానుభవ
సూత్రోక్తం । పరమార్థంపరంపదం॥ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

ఇతి శ్రీ శివసిద్ధాంత తంత్రే । విశేషార్థ ప్రకాశకె గురు
శిష్యసంవాదే । షట్స్థల పురశ్చరణ విధి
ర్నామ చతుర్థాధికరణం

అథాతష్షట్స్థలబ్రహ్మ । వక్ష్యే సాంశివయోగినాం । దేహావసానం
తత్కృత్యం । ప్రవక్ష్యామివిశేషతః॥ ౧॥ షడంగలింగసంయుక్త । షట్స్థ
లబ్రహ్మరూపిణాం । నైవావసానో దేహస్య । ప్రాకృతా నామివాత్మ
నాం॥ ౨॥ పంచాక్షరాణిభూతాని । భూతాత్మాప్రణవఃపుమాన్ । భూ
తభూతాత్మభావేన । స్థూలదేహః ప్రతీయతే॥ ౩॥సూక్ష్మదేహస్త్వయంలిం
గం । యోగినాంషట్స్థలాత్మనాం।ఆచారాద్యాత్మకోదేహో। నపృథాద్వ్య
ద్యాత్మకోమతః॥ ౪॥ కథమస్యావసానస్యా । ద్భౌతికస్యేవదేహినః॥ ఆ
చారస్యాత్పృథివీ । గురురాపశ్శివఉదీర్యతేతేజః । చరఏవస్యాద్వాయుః
ప్రసాదఆకాశఇతివినిర్దిష్టః॥ ౫॥ మహానసౌజీవస్యా । ద్భూతాత్మా ష
ట్స్థలాత్మనామేషాం । భక్తాదీనాంస్పృథగ్వ్యష్ట్యంగానాముచ్యతేహితత్త్వా

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్థః॥ ౬॥ ఆచారశ్చరతాంసతాంక్షితిరి హాచారఃపయస్యాద్గురు । భో
ధాదివ్యసుధారసః పరతరం జ్యోతిశ్శివఃపావకః । బాహ్యాభ్యాం తరగ
శ్చరోమరుదధాకాశః ప్రసాదస్తతశుద్ధఃకాయవివర్జితః ఖలుమహా
జీవ షడంగాంగినాం ॥౭॥ శివాద్వైత రహస్యజ్ఞాం । ననాశోనైవజన్మ
చ । నైవచాన్యాగతిర్నస్యా ద్బంధనంనవిమోచనం॥ ౮॥ అత్రైవలీయతే
సమ్యా । క్సర్వమాత్మతయాతనుఃధృతకారిన్యవత్స్వప్న । ప్రపంచప్రతిభా
సవత్॥ ౯॥ ప్రత్యంగరూపసత్పృధ్వ్యా । ద్యుపలక్షణమాత్రితః । ల
క్షితోహిబహిర్దేహః సోయమేవావశిష్యతే॥ ౧౦। తస్యావసానకాలేతు
శివక్షేత్రసమాశ్రియం । ప్రశస్తంప్రాహురాచార్యా । శ్చతురాశ్రమి
ణామపి॥ ౧౧॥ బ్రహ్మచారీగృహస్థోవా । వానప్రస్థోయతిస్తువా । యశ్చ
లింగాంగసంబంధీ । సశివక్షేత్రమాశ్రితః॥ ౧౨॥ లింగంశివోభవేత్ క్షేత్ర
మంగంసంయోగఆశ్రియః । తస్మాల్లింగాంగసంయుక్తోయోపి సోత్యాశ్ర
మీభవేత్॥ ౧౩ అత్యాశ్రమస్థఃకాలజ్ఞ । స్స్వతోధీరమనాస్వకం । దేహం
వినైవరోగాద్యై । స్స్వయమంతేపరిత్యజేత్॥ ౧౪॥ క్షేత్రేతీర్థేతధాహ్యా
మే । జపధ్యానసమాధిషు । యత్రయత్రస్థితోభావ । ప్రదేషట్స్థలవర్త్మ
నాం॥ ౧౫॥ తత్రతత్రత్యజేద్దేహమాచారాదిపదంప్రతి । ఆచారార్థంచగు
ర్వర్థంశివార్థంచచరార్థకం॥ ౧౬। ప్రసాదార్థంతనుత్యాగ స్త । త్యా
గస్తత్సమర్పణం । క్షేత్రమాచారలింగస్యా । ద్భక్త్యాంగంక్షితిలక్షణం॥౧౭
తీర్థంహిగురులింగస్యా । న్మాహేశాంగాంబులక్షణం । హ్యామస్తుశివలిం
గస్యా । త్ప్రసాద్యంగాగ్నిలక్షణం ॥౧౮॥ జపశ్చరాఖ్యంలింగస్యా । త్ప్రా
ణలింగ్యంగమారుతం । ధ్యానంప్రసాదలింగస్యా । చ్ఛరణాంగం ఖలక్ష
ణం ॥౧౯॥ సమాధిస్యాన్మహాలింగ । మైక్యాంగాత్మసులక్షణం । ॥౨౦॥ ఖన
నవగాహనహవనాసనశనాదిభి రాత్మఘాతుకోనైవ । శివశాస్త్రోక్తోపా
మైస్స్వయమేవతనుంత్యజం చ్ఛివోభవతి ॥౨౧॥ ఏషూపాయేషు శ్రే
ష్ఠతమోపాయంహిసుఖముభోపాయఃఉన్మత్యుత్తరయోగే । నివృత్తిమా
ర్గేస్స్వయంతనుత్యాగః॥ ౨౨॥ అథరోగాదిభిర్వాపి । ప్రాణలింగాంగ
సంగభాక్ । దేహంపరిత్యజన్నంతేస । శివోభవతిధ్రువం॥౨౩॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

బాహ్యస్యోపాధిమాత్రస్య దేహస్యైవహిరుగ్మతా। నాంతర్దేహస్య చిన్మాత్రస్యేతితత్త్వవిదాంస్థితిః ॥౨౪॥ కాలజ్ఞోప్యయమాత్మీయ। దేహపాతంనిలోకయన్ । ప్రారబ్ధపరిపాకాంతం। స్థిత్వాహిత్వాశివోభవేత్ ॥౨౫॥ స్వయమేవపరిత్యాగా। ద్వారంప్రారబ్ధపాకతః స్వదేహపతనంపక్వ। ఫలవద్వృంతమోచనాత్ ॥౨౬॥ రోగారోగాద్యుపాయేన। యేనకేనాపిహేతునా। షడధ్వశుద్ధియుక్తస్య। ప్రాణలింగాంగసంగినః ॥౨౭॥ దేహావసానోయద్యస్తి। తస్యనైవాన్యథాక్రియా। ప్రథమంఖననోపాయోద్వితీయోదహనాత్మకః ॥౨౮॥ తృతీయో దర్శనోపాయః। స్వదేహంత్యక్తుమిచ్ఛతాం। పృథ్వ్యంభోనలవాయ్వంబరాత్మనాంభావతః క్రమాత్ ॥౨౯॥ ఖననందహనంప్రోక్తం। మదర్శనమతఃపరంస్యాద్వాయ్వాకాశయోర్భావోదర్శనందహనంతతః ॥౩౦॥ వాయుపావకయోర్భేదః। ఖననంభూమివారిణోః। అదర్శనమతిశ్రేష్ఠ। మవియోగాంగలింగయోః ॥౩౧॥ తథైవదహనంశ్రేష్ఠం। శిఖికర్పూరయోగవత్। తయోరభావేఖననం। శ్రేష్ఠమిత్యాహురాగమాః ॥౩౨॥ ఏతేష్వపివిధానేషుఖననంతూత్తమంమతం। అదర్శనవిధానేన। సదృశంహ్యవధానతః ॥౩౩॥ క్షితౌబ్రహ్మాజలేవిష్ణు। స్తథారుద్రోహుతాశనే। ఈశ్వరఃపవనేతద్వ। దాకాశేతుసదాశివః ॥౩౪॥ జీవేపరశివస్సాక్షా। దితితత్త్వార్థనిర్ణయః। ఆత్మాకాశమయస్తద్వ। త్ప్రాణోవాయుమయోభవేత్ ॥౩౫॥ తేజోమయస్త్వహంకార। స్తథాజలమయంమనః। పృథ్వీమయంశరీరంస్యా। దిత్యాహుస్తత్త్వచింతకాః ॥౩౬॥ ధేనుఃపృథ్వీజలంక్షీరం। తేజోదధిసమీరణః నవనీతంఘృతంవ్యోమ। చాత్మాపరిమళస్స్మృతః ॥౩౭॥ పృథ్వీశీర్ణాజలేమగ్నా। జలంగ్రస్తంమహాగ్నినా। వాయావస్తమితంతేజో। వ్యోమ్నివాతోవిలీయతే ॥౩౮॥ వ్యోమచాత్మనిచాత్మాసౌ। స్వీయేపరశివేపదే। పార్థివంపార్థివేన్యస్య। మాప్యమాప్యేతుతైజసం ॥౩౯॥ తైజసేతత్ప్రదీయంచ। తత్తదీయేస్వభావతః। శరీరంపార్థివంలైంగ్యంలింగంబాహ్యాంచపార్థివం ॥౪౦॥ ఉభయంపార్థివంతస్మా। ద్గోప్యంరంధ్రేతుపార్థివే। దేహప్రాణంవినిక్షిప్య। లింగేలింగం। తదేతయోః ॥౪౧॥ ఆదౌదీక్షాప్ర

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తా శైవీ। యథాచాం తేతథ్మైనహి । కాలింగో భయో ర్యోగః ప్రాణ మంతో్రి భయోస్తథా ॥౪౨॥ ప్రాణమంతో్రి భయేతీతే। కాయలింగోభ యాంఖసేత్ । అంగంశరీరం శైవంహిలింగంస్యాత్పార్థివంమహాత్ ॥౪౩॥ యయోఃపూర్వోక్తయోరేత । దుభయస్యోపలక్షణం । ద్వయోర్వియు క్తిభావేన । యచ్చకించిన్నశిష్యతే ॥౪౪॥ శిష్యతేచేద్వరంభూమౌ । ఖ ననంచాంగలింగయోః । అంగశేషంభవేత్కించి । ల్లింగశేషంహికించన ॥౪౫॥ శేషంనదృశ్యతేయత్ర । తద్విధానమనుత్తమం॥వృ॥దగ్ధేపిదేహేపు నరంగశేషం । నిక్షిప్యతేతద్భువివాజలేవా । తస్మాద్విని క్షేపవిధిర్బలీ యా । న్నిశ్శేషభావాదపునర్విధానాత్ ॥౪౬॥ అథకశ్చిద్విశేషోస్తి । ని క్షేపాదిషుకర్మసు । ప్రాణలింగాంగసంయోగ । పరాణాంమతభేద తః ॥౪౭॥ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

నప్రాణలింగినఃకాలో । నలింగప్రాణినస్తథా । కర్మాపివ్యవహారే ణ। కాలేకర్మప్రసజ్యతే ॥౪౮॥ కాలోచితంవిధాత్రస్నం । యత్తత్కర్మే తికీర్తితం । కాలకర్మవిపాకేన । వినానాస్త్యపికించన ॥౪౯॥ తస్యావసా నకాలేతు । లింగభోగోపభోగినః । అర్పితస్యావధానేన । స్వలింగేప్రాణ ఆహితః ॥౫౦॥ సంయోగేచవియోగేచ । యోణుమాత్రసమర్పణం । కరో తిస్వేష్టలింగేతు। ససాయుజ్యపదెస్థితః॥౫౧॥అభావేభావమాసాద్య। హ్య స్థానేస్థానమాచరన్ । యస్తుద్వయం విజానాతి । ససాయుజ్యపదేస్థి తః॥ ౫౨॥ శిష్యః॥ యదాప్రాణోవియుక్తస్యా । దంత్యకాలేశరీరతఃతదా తయోర్వియోగోపి । సత్యంచాప్యంగలింగయోః॥ ౫౩॥ వియోగేకోవిశే షోత్ర । యయోర్జ్ఞానేనివివర్జితేవిజ్ఞానేసతిసంయోగో। వియోగస్తద్విప ర్యే। ౫౪॥ వియోగయోగవిజ్ఞాతా। ప్రాణాత్మాగతవాన్యతఃలింగాంగ యోర్నిషేధార్థే । విధ్యర్థేపివిచారతః॥ ౫౫॥ నలింగమాదౌదేహస్య నావసానోపితత్వతః । మధ్యేసమాగతంభూయో। గతంకించిత్ప్రముచ్య తాం ॥౫౬॥ ఆదౌశస్త్రంవిధానేన। యచ్ఛిఖాసూత్రధారణం । తచ్ఛిఖా సూత్రేజహన। మంతేశస్త్రంయథాతథా ॥౫౭॥ తథాలింగాంగయోరంతే వియోగస్సవిరుధ్యతే। నచదోషాయకర్తవ్యే। షూత్తరేష్వపికర్మసు॥౫౮

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

దేహంత్యక్త్వావసానేసౌ। ప్రాణాత్మాప్రవివేశహి। స్వేష్టలింగేస్వయం
తస్మాల్లింగందేహాద్వియుజ్యతే॥ ౫౯॥ స్వయంసమర్పితఃప్రాణః। స్వేష్ట
లింగేసమాహితః। సుగుప్తసంస్థితస్తస్మా। ల్లింగందేహాద్వియుజ్యతే ॥౬౦
ఖనేద్వాభువితద్దేహం। క్షిపేద్వాప్సుశివాప్సపి। దహేద్వారుద్రవహ్నౌ
తు। త్యజేద్వాయాతులోష్టవత్ ॥౬౧॥ దహనంచాపిరుద్రాగ్నౌ । వరం
లింగాంగయోగినాం। దేహఏవహిసంసార యోగ్యోహ్యంతేయథావి
ధి॥ ౬౨॥ నయోగ్యంలింగమేతస్మా। ల్లింగమాదాయపూజయేత్॥౬౩॥సు
తోపివాయుఃపితురంత్యకాలేనివేశ్య ప్రాణేంద్రియమేవలింగే।దగ్ధ్వాశరీరం
శివవహ్నినాతంప్రపూజయేల్లింగమనంతరస్సన్ ॥౬౪॥ లింగస్థితంసదా
త్మానం। లింగేనసహశుద్ధధీః ।సమాదాయస్వయంపితే। సంస్థాప్యాహర
హర్యజేత్ ॥౬౫॥ ధారయేద్వాసదాలింగం।గురుణాసహసంస్థితం।నిక్షిప్య
స్యననిక్షేప। శ్శివలింగేశివాత్మనః ॥౬౬॥నచాపిహ్యపిస్వయంజ్యోతి।లింగ
లీనస్యకింపునః। యథాదేహస్థమాత్మానం। దగ్ధుంగోప్తుంనశక్యతే ॥౬౭॥
తథాలింగస్థమాత్మానమితితత్వవిదాంస్థితిః । అగోప్యోయమదాహ్యో
య। మక్లేద్యోశోష్యఏవచ ॥౬౮॥ నిత్యస్సర్వగతస్థాణు।రచలోయంసనాత
నః। విస్పష్టమేవదేహస్య। దహనంగోపనంనచ।౬౯॥ తస్మాల్లింగముపా
దేయం। హేయోదేహస్వభావతః। దేహంత్యక్త్వైవసాయుజ్యం।శైవమేత
చ్ఛివాశ్రుతః ॥౭౦॥ వర్తిశ్చదీపమూలంచ। దీపాగ్రంచేతితత్వతః।దృష్టాం
తాద్దృశ్యతేలోకే।జీవశ్శైక్యపదంప్రతి ॥౭౧॥ వర్తిఃకాయోదీపమూలో।
జీవోదీపాగ్రఈశ్వరః । తామసోరాజసఃప్రోక్త । స్సాత్వికఃక్రమశస్త్ర
యః ॥౭౨॥

కాయోజడోహిజీవస్య। జ్జడాజడసమాహ్వయః। అజడఃపరమేశాన
స్తయోరైక్యంజడంవినా॥౭౩॥నభేదోవర్తిసంత్యాగే।దీపమూలాగ్రయో
ర్యథా। నజీవేశ్వరయోర్భేదో। దేహత్యాగతథైవహి॥ ౭౪। లింగంన
నిక్షిపేద్భూమౌ। దేహేనసహభక్తిమాన్। నిక్షిపేద్యదిదేహేన దోషా
యభవతిధ్రువం॥౭౫॥ గురుః॥ తథానయుక్తంయుక్తేషు । వీరశైవస్యక
ర్మసు। [illegible] ॥౭౬॥దేహే

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ప్రతిష్ఠితంలింగ మంతే నోత్పాట్యతే తథా। లింగేప్రాణవినిక్షిప్తే। లింగినంతంవినిక్షిపేత్॥౪౭॥ విముక్తే ప్రత్యవాయస్స్యా। జ్జీవ మానే యథా తథా। యః ప్రాణలింగసంలగ్నా। ల్లింగప్రాణీసఉచ్యతే॥౪౮॥ తద్దేహదహనాదేవ। ప్రత్యవాయో మహాన్భవేత్। దగ్ధస్య దహనంనాస్తి। పాకస్య పచనంయథా॥౪౯॥శివజ్ఞానాగ్నిదగ్ధస్య। పునర్దాహోనవిద్యతే।అతో లింగాంగసంయుక్తః। షట్థ్సలబ్రహ్మవర్చసాం॥౫౦॥ పఞ్చానా మివతస్యేహ। నకుర్యాదౌర్ధ్వ దేహికం। నాస్తిశావంయతస్తస్య। సజ్యంతేసూతకాదయః॥౫౧॥ నైవాశౌచంప్రసజ్యేత। తత్పుత్రాదేర్విశేషతః॥ నచశ్రాద్ధాదికంకర్మ।నపిండనోదకక్రియా॥౫౨॥ నకుర్యాత్పార్వణాదీని॥ శైవీభూతాయయోగినే। అద్వైతమపిచోద్దిశ్య। కర్మచేతకర్తుమీప్సితం। ౫౩॥ కల్యాణమివకుర్వీత। శివభక్తాంశ్చతర్పయేత్। ప్రత్యబ్దంతమనుద్దిశ్య శివభక్తాంశ్చతర్పయేత్॥౫౪॥ ప్రత్యబ్దంతమనుద్దిస్య। శివభక్తాంశ్చ భోజయేత్। భక్తేభ్యోదత్తమన్నంయత్తదేవతుశివాయహి॥౫౫॥ గురవేద్రవిణం దద్యా। చ్ఛైవీభూతస్యభక్తితః। గురువద్గురుభార్యాయాం। తత్పుత్రాదిషువర్తయేత్॥౫౬॥ శిష్యః॥గురుపదషట్థ్సలానుభవసూత్రకళా పరిపూర్ణ భక్తిభా। గ్గురుపదసత్యచిద్ఘనపగాత్మ శుభాతిశ యప్రసన్నస। ద్గురు పదశాంభవీ।పహితభావశిష్టగుణో పపన్నమద్గు। రుపదచింతనస్మృతితిరోహితమస్తువపుస్సమారుతః॥౫౭॥ లింగస్సాక్షాత్కరస్థః। హిమకర శిఖవద్వీక్షితంవీక్షితంయ న్మందం మందంసమంతాద్ఘనతరనిజతేజః ప్రభావం। ప్రకుర్వన్జ్యోతిస్తంభాకృతిస్సన్వపురి దమవగృహ్ణాతుశంభో। మదీయప్రారబ్ధస్యావసానేసుకృపక్ష్యపయయాచేవరోయంమమైవ॥౫౮॥ శంభోశరీరేణసహాహమస్మిన్। లింగేత్వదీయే పరమప్రకాశే। లీనోయథాస్యాంకృపయాతథైవ। ప్రాయోంత్య కాలేకురుమేవరోయం॥౫౯॥ స్వయంప్రకాశే పరమాత్మలింగే। కరస్థలస్థేమమదేహఏషః। తిరోహి తస్యా దిహచిత్రహేతోఃక్ష పీటయోరావివహైమఖండః॥౬౦॥ కాయఃకరస్థలం ప్రోక్తం।జీవస్యాస్యనయస్థలం। కాయజీవద్వయోస్సంధిలింగమిత్యభిధీయతే॥౬౧॥ కర్పూరనిర్మలసుగంధిశివాంగమస్మి। స్వస్య ప్రశ స్తసహజ ప్రభదీప రూపం।

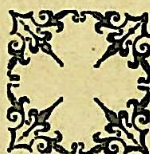
CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

లింగంమహైతదుభయంనిజభక్తియోగాదంతేమహాగురుపదేప్రవిలీనమస్తు
౯౨॥ భక్తప్రసాదిశరణస్థలవర్తమానే। ష్వేతేషుచత్రిషువృషాంక పురస్సరే
షు। పృథ్వ్యంగపావకకళాంగనభోంగచిహ్నా। ప్యాశాస్మహే ఘనత
రం కరుణాప్రసాదం॥ ౯౩॥ ఆచారలింగశివలింగమహాప్రసాద। లింగత్ర
యేత్రివిధమంగమిదంనివేద్య। లింగాంగినఃపరతరాం పదవీ మవాపురే తా
న్స్వప్నోమిపరమంకరుణాప్రసాదం॥౯౪॥ ఆచారలింగపరిణామ పదంగు
రుస్యా। చ్చైచ్ఛావాఖ్యలింగపరిణామపదంచరస్యాత్। ప్రసాదలింగపరిణామ
పదం మహాత్స్యదేవంస్థలానిషడిమానిజగాదవేదః॥౯౫॥ పార్థివకాయో
వృషభస్తైజసకాయశ్చిదాత్మవృషరాజః। వైహాయసకాయఃప్రభురిత్యేషాం
కాయభేదఉపదిష్టః ॥౯౬॥ భూమ్యంభోగ్ని। మరుద్వియత్సుగుణ భేదస్తా
రతమ్యక్రమం। స్రోక్తోమూర్తివిశేషతోబహిరథాంతర్లీన మూర్తిఃప
రఃసూత్రాత్మాగుణభేదవర్జితతయాస్తే। నిర్వికల్పస్వయం। తేతేష్వతతు
తారతమ్యరహితోమూర్తావకాశద్వయః॥౯౭॥ మృత్పిండ మేఘోపలవి
స్ఫులింగ। వర్తింద్రచాపాస్తనవఃక్రమేణ। స్యుఃపార్థివాప్యామలతైజసా
ఖ్యవాయవ్యవైహాయసభేదచిహ్నం ॥౯౮॥ఏవంలింగంశరీరంస్యాత్పదనిర్వా
ణలక్షణం। తద్భావభావితంసాక్షాత్తచ్ఛరీరంపవిత్రితం॥౧౦౦॥గురుచరశివ
మూర్తీనాంత్రయాణామమీషాం। నిరతిశయ కృపావాప్త ప్రసాదాను
భూత్యాపరమపదరహస్యంశ్రీమదాచార్యశిష్యోత్తరఘనతర సంవాదార్థ
యుక్తంమయోక్తం॥౧౦౧॥ గురుచరణంభవహరణం। శరణ హృదాభర
ణమాత్మసుఖకరణం। మరణభయాదుత్తరణంతరుణారుణకిరణ వరణమ
హమీడే ॥౧౦౨॥ భక్తిమేవపరాందేహి। త్వత్పదేనిశ్చలాంమమ। సోమేశ్వ
రకృపామూర్తే నాన్యదిచ్ఛామ్యతఃపరం॥ ౧౦౩॥ యద్వాదజ్ఞాత మజ్ఞాతం।
సర్వంచజ్ఞాతమంతరాతద్వత్పదస్యాత్సకల। మజ్ఞాతంతద్క్షమేశమే॥౧౦౪॥
ఏషఏవపరోస్మాక।మేతదేవవృణీమహే। ఏతదేవాదిశస్వామిన్। సోమేశ్వర
నిరంతరం ॥౧౦౫॥ హితాహితంనజానామి । యత్కించిదపిమేప్రభో।
త్వమేవవేత్తితత్సర్వం యద్ధితంతత్కురుష్వమే॥౧౦౬॥ కృపాలయకృపా
CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha
రామ। కృపాకరకృపానిధే। కృపాసంధకృపాబంధో। కృపాపారావార।

హిమాం ॥౧౦౭॥సంసారబంధవిచ్ఛేద। కరజ్ఞానాస్త్రదప్రభో। ఐపురాధీశసోమేశ, నమస్తేషట్థ, లాత్మనే ॥౧౦౮॥ ఇతిపూర్వోత్తరభాగద్వయసముచితమేతదభిహితంనిహితం, శివసిద్ధాంతతంతం తంశివానుభవసూత్రమత్రసంపూర్ణం ॥౧౦౯॥స్వానుభూతివిభవావగాహినామాయిదేవవిభునామహాత్మనా శ్రీశివానుభవసూత్రముత్తరంతంత్రముక్త మతిశోభనంపరం ॥౧౧౦॥ యఏతదాచరత్యేవం। సఆచార్యవరోవిభుః।పరానుభవసూత్రేస్మిన్పరమార్థంపరంపదం ॥౧౧౧॥

ఇతిశ్రీశివసిద్ధాంతతంత్రేవిశేషార్థప్రకాశి
కెగురుశిష్యసంవాదేవసానవిధి
నామపంచమాధికరణం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీరస్తు.

శ్రీశివాయ గురవేనమః

శైవసిద్ధాంతశిఖామణి

ప్రథమ పరిచ్ఛేదః.

యస్యాసీ మేవ్వరలింగభూస్త్రిజగతాంయం దేశికేంద్రంవిదుః। మే నాబుధ్యత కుంభసంభవమునిర్యస్మై నమః కుర్వతే। యస్మాద్దీప్యత వీరశైవసమమోయస్యామృతంపూజమాయస్మిల్లింగనిజైక్యతత్వమవసన్నాం రేణుకః పాతుసః॥ త్రయీతంత్రసత్పార దృశ్వానమేనం। శివాద్వైతసాకారసిద్ధాంతసిద్ధం।స్ఫురద్వీరశైవాభిధానందందష ట్థ్సలస్థం యమీంద్రం భజేరేణుగేంద్రం॥ రేణుకేశమఖిలార్థసిద్ధిదం లింగజంగమగురుస్వరూపిణం। చిత్తవాణిసుతనోభజస్వమే। చింతనేననుతినాసుపూజయా॥ వందే సౌఖ్యంపరబ్రహ్మ శివలింగాఖ్యమీశ్వరం। శాంతమల్లేశ్వరంవేదాగమష ట్థ్సలరూపిణం। నమామ్యహమమాయాంచ చిచ్ఛక్త్యాఖ్యాంచిదీశ్వరీం। శాంత్యతీతోత్తరాం వేదతంత్ర షట్థ్సలశీర్షగాం। వీరభద్రాయ భద్రాయ వృషాయ వృషభాయచ। భృంగిణే తుంగమతయే ప్రవప్రభృతయేనమః॥

పిపీలికామర్కట పక్షిగత్యాస్స్వేహనగోమత్స్య కకచ్ఛపాస్యాః యేవీరశైవాధ్వవిషట్థ్సలాఢ్యా లింగాంగసంబంధయుజోనుమస్తాన్। శ్రీ రేణుకకులేఖ్యాతాన్ పంచలింగాత్మకాన్క్రమాత్। శ్రీ విశ్వనాథవారాణస్యేశసర్వేశ దేశికాన్। నుమశ్శ్రీవీరనారాధ్యరేవణా సిద్ధయోగినః। రేవణార్యాకరోల్లేశం। శ్రీశివసిద్ధాంత శిఖామణిం। సకల సమ...

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మూర్ధాణామ్నాయతంత్రోర్ధ్వ భాగంపరమప గతమేకం వీరశైవాదిశా స్త్రం। యదిహతదకరోచ్ఛ్రీ సిరభారాధ్య పౌత్రశ్శివయమిషుసటీకంశైవ ణౌసిద్ధసూనుః । భోగమల్లేశహస్తాబ్జ న్మాసిద్ధవృషేశ్వరః । మయాటీకా కారయతే శ్రీ సిద్ధాంతశిఖామణేః॥ త్రైలోక్య సంపదాలేఖ్య సముల్లేఖ నభిత్తయే। సచ్చిదానందరూపాయ। శివాయబ్రహ్మణేనమః। బ్రహ్మేతి వ్యపదేశస్యవిషయంయంప్రవక్ష్యతే। వేదాంతినోజగన్మూలంతన్నమామి పరంశివం। యస్యోర్మిబుద్బుదాభాసష్షట్త్రింశ త్తత్త్వ సంచయః । నిర్మ లంశివమద్వైతంతంవందేచిన్మహోదధిం। యద్భాసాభాసతే విశ్వంయ త్సుఖేనానుమోదతే। నమస్తస్మై గుణాతీతవిభవాయపరాత్మనే। సదా శివముఖాశేషతత్త్వోన్మేషవిధాయినే । నిష్కళంకస్వభావాయనమశ్శాం తాయ శంభవే। స్వేచ్ఛావిగ్రహయుక్తాయస్వేచ్ఛావర్తనవర్తినే । స్వే చ్ఛాకృతత్రిలోకాయనమస్సాంబాయ శంభవే । యత్రవిశ్రామ్యతీశత్వం స్వాభావికమనుత్తమం। నమస్తస్మై మహేశాయమహాదేవాయశూలినే తత్పరంబ్రహ్మసఏకస్సఏకోరుద్ర స్సఈశానస్సభగవాన్ సమహేశ్వరస్స మహాదేవః॥

యయామహేశ్వరశ్శంభుర్నానారూపాదిసంయుతః। తస్యైమా యాస్వరూపాయైనమః పరమశక్తయే। శివాద్యాదిసముత్పన్నాంశాంత్య తీతపదోత్తరాం। మాతరంతాంసమస్తానాంవందేశివకరీంశివాం । ఇచ్ఛా జ్ఞానాదిరూపేణయాశంభోర్విశ్వభావినీ। వందేతాంపరమానందప్రబో ధలహరీంశివాం। అస్యతార్థప్రసన్నానాంయానువిద్యాప్రదాయినీ। అ హర్నిశమహంవందేతామీశస్యమనోరమాం। ఆసీద్ధాచారసిద్ధానా మగ్ర ణీశ్శివయోగినాం। శివయోగీతివిఖ్యాతశ్శివజ్ఞానమహోదధిః। శివభక్తిసు ధాసింధు జృంభణామలచంద్రికా। భారతీయస్యవిదధే పాణియః కువల యోత్సవం। తస్యవంశేసముత్పన్నో ముక్తామణిరివామలః। ముద్దినా ల్ప ర్వ్యజంతూనాకప్రణతానాంప్రబోధతః। ముద్దిదేవఇతిఖ్యాతాసమాఖ్యా యస్యవిశ్రుతా। తస్యాసీన్నందనశ్శాంత స్సిద్ధనాథాభిధశ్శుచిః। శివసి ద్ధాంత [illegible] శివాచార

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సంపదం। శివజ్ఞానమహాసింధుంయంప్రశంసంతిదేశికాః। యస్యాచార్యకు లేజాతా స్సతామాచారమాతృకాః। శివభక్తిస్థిరాయస్మిన్ జజ్ఞేగత వి ష్టపా। యస్యవీరశివాచార్యశిఖారత్నస్యనందనః। అభవత్స వయోగీతి సింధోరివసుధాకరః। బోధానందపరాకాశశివానుభవయోగతః। శివ యోగీతినామోక్తిర్యస్యయాథార్థ్యయోగినః। శివాగమపరిజ్ఞానపరి పాకసుగంధినా। యదీయకీర్తిపుష్పేణవాసితాంహరితాంముఖం। యేనర త్నావనీజాతాశ్శివభక్తిస్సనాతనీ। బుద్ధాదిప్రతిసిద్ధాంతమహాధ్వాంతాంశు మాలినా। సమస్తవీరశైవానాంధర్మమార్గప్రవర్తకః। శివతత్త్వపరి జ్ఞాన చంద్రికావృతచంద్రమాః। ఆలోక్యశైవతంత్రాణి కామికాద్యాని సాదరం। వాతూలాంతానిశైవానిపురాణాన్యఖిలానితు। వేదమార్గావి రోధేనవిశిష్టాచారసిద్ధయే। అసన్మార్గనిరాసాయప్రమోదాయ వివేకి నాం। సర్వస్వంవీరశైవానాంసకలార్థప్రకాశకం। అస్పృష్టమఖిలై ర్దోషైరాదృతంశుద్ధమానసైః। తేష్వాగమేషుసర్వేషుపురాణేష్వఖిలేషు చ। పురాదేవేనకథితందైవ్యైతన్నందనాయచ। తత్సంప్రదాయసిద్ధేన రేణుకేనమహాత్మనా। గణేశ్వరేణకథితమగస్త్యాయపునఃక్షితౌ। వీరశై వమహాతంత్రమేకోత్తరశతస్థలం। అనుగ్రహాయలోకానామకరోత్సుధి యాంవరః। సర్వేషాంశైవతంత్రాణామత్తరత్వాన్నిరుత్తరః। నా మ్నాప్రతీయతేలోకేయస్సిద్ధాంతశిఖామణిః। అనుగతసకలార్థైశ్శైవ తంత్రైస్సమస్తైః ప్రకటితశివబోధాద్వైతభావప్రసాదే। విదధతు మతి మస్మిన్ వీరశైవావిశిష్టాసకలనిగమతంత్రాంతార్థవిజ్ఞాననిష్ఠాః॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే రేణుకాగస్త్యసంవాదేసిద్ధాంత శిఖామణౌ అనుక్రమప్రసంగోనామప్రథమపరిచ్ఛేదః॥

ద్వితీయ పరిచ్ఛేదః

సచ్చిదానందరూపాయ సదసద్వ్యక్తిహేతవే। నమశ్శివాయ సాంబాయసగణాయస్వయంభువే। సదాశివముఖాశేషతత్త్వమాత్రైకశక్తి కాం। వందేమహేశ్వరీంశక్తిమ్మహామాయాదిరూపిణీం। అస్తిసచ్చిత్సుఖా కారం ... లక్షణపదాస్పదం। నిర్వ్యాపి... నిరాకారం నిరస్తాశేషవిప్లవం। పరిచ్ఛే

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

దకధాశూన్యం ప్రపంచాతీతవైభవం। ప్రత్యక్షాదిప్రమాణానామగోచర
దేస్థితం । స్వప్రకాశంవిరాజంతమనామయమనూపమం । సర్వజ్ఞంసర్వ
గంశాంతంసర్వశక్తినిరంకుశం । శివరుద్రమహాదేవభవాదిపదసంజ్ఞికం।
ద్వితీయమనిర్దేశ్యంపరంబ్రహ్మసనాతనం । తత్రలీనమభూత్పూర్వంచేతనా
చేతనంజగత్। స్వాత్మలీనజగత్కార్యస్వప్రకాశంతదద్భుతం। నిరస్తదో
సంబంధంనిరుపాధికమవ్యయం । దివ్యమంత్రకృతంనిత్యంనీలకంఠంత్రిలోచ
నం। చంద్రార్ధశేఖరంశుద్ధంశుద్ధస్ఫటికసన్నిభం । శుద్ధముక్తాఫలాభా
ముపాస్యంగుణమూర్తిభిః। విశుద్ధజ్ఞానకరణవిషయాసర్వయోగినాం।
యాపరమాశక్తిస్సచ్చిదానందలక్షణా । సమస్తలోకనిర్మాణసమవా
స్వరూపిణీ। తదిచ్ఛయాభవత్సాక్షాత్తత్స్వరూపానుకారిణీ। సశంభుర్భ
గవాన్దేవస్సర్వజ్ఞస్సర్వశక్తిమాన్ । జగత్సిసృక్షుఃప్రథమంబ్రహ్మాణేస
దేహినాం। కర్తారంసర్వలోకానాంవిదధేవిశ్వనాయకః। తస్మైప్రథ
పుత్రాయశంకరశ్శక్తిమాన్విభుః । సర్వజ్ఞస్సకలావిద్యాస్సానుగ్రహము
పాదిశత్। ప్రాప్తవిద్యోమహాదేవాద్బ్రహ్మావిశ్వనియామకాత్ । సమ
లోకాన్నిర్మాతుముద్యోగేతత్పరోభవత్। కృతోద్యోగోపినిర్మాణేజగత
శంకరాజ్ఞయా। అజ్ఞాతోపాయసంపత్తిరభవన్మాయయావృతః। విధా
మఖిలాన్లోకానుపాయంప్రాప్తుమిచ్ఛయా। పునస్తంప్రార్థయామాస
దేవదేవంత్రియంబకం। అస్మదాదిజగత్సర్వంనిర్మాణనవిధిక్షమం ।ఉపా
యంవదమేశంభోజగత్సృష్టౌగత్పతే।సర్వజ్ఞస్సర్వశక్తిస్త్వంసర్వకర్తా
సనాతనః। ఇతిసంప్రార్థితశ్శంభుర్బ్రహ్మణావిశ్వనాయకః । ఉపా
మవదత్తస్మైలోకసృష్టిప్రవర్తనం। ఉపాయమీశ్వరేణోక్తంలబ్ధ్వాపిచ
రాననః। నసమర్థోభవత్కర్తుంనానారూపమిదంజగత్। పునస్తంప్రా
ర్థయామాసబ్రహ్మావిహ్వలమానసః। దేవదేవమహాదేవజగత్ప్రథమకా
రణ। భవదుక్తోప్యుపాయోమేనకించిజ్జ్ఞాయతేమనః । సృష్టింవిధేహిభగవ
ప్రథమంపరమేశ్వర। జ్ఞాతోపాయస్తతఃకుర్యాంజగత్సృష్టిముమాపతే
ప్రజాంస్సృజేతినిర్దిష్టశ్చంద్రమౌళిర్విరించినా। ససర్జమనసారుద్రాన్
స్మహాబాహు[illegible]త్రి[illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized by Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఇత్యేవంప్రార్థితశ్శంభుర్బ్రహ్మణావిశ్వయోనినా। ససర్జాత్మసమప్రఖ్యాన్సర్వజ్ఞాన్సర్వశక్తికాన్ । ప్రబోధపరమానందపరివాహితమానసాన్। ప్రమథాన్విశ్వనిర్మాణప్రశమాపాదనక్షమాన్ । తేషుప్రమథవర్గేషుసృష్టేషుపరమాత్మనా। రేణుకోదారుకశ్చేతిద్వావభూతాంశివప్రియౌ। సర్వవిద్యావిశేషజ్ఞౌసర్వకార్యవిచక్షణౌ। మాయామలవినిర్ముక్తౌమహిమాతిశయోజ్జ్వలౌ। ఆత్మానందపరిస్ఫూర్తిరసాస్వాదనలంపటౌ। శివతత్త్వపరిజ్ఞానతిరస్కృతఫలామయౌ । నానాపథమహాశైవతంత్రనిర్వాహతత్పరౌ। వేదాంతసారసర్వస్వవివేచనవిచక్షణౌ। నిత్యశుద్ధనిరాతంకనిరంకుశపరాక్రమౌ। తాదృశౌతౌమహాభాగౌసంవీక్ష్యపరమేశ్వరః। సమర్థౌసర్వకార్యేషువిశ్వస్యపరమాశ్రితౌ। అంతఃపురద్వారపాలౌనిర్మమేనియతావుభౌ। గణేశ్వరౌరేణుకదారుకాఖ్యౌవిశ్వాసభూతౌనవచంద్రమౌళేః। అంతఃపురద్వారగతౌసదాతౌ।ప్రపేదతుర్విశ్వపతేస్తుసేవాం॥ ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయేసిద్ధాంతశిఖామణౌరేణుకదారుకకథనంనామద్వితీయపరిచ్ఛేదః॥

తృతీయపరిచ్ఛేదః.

కదాచిదథకైలాసే కలధౌతశిలామయే । గంధర్వవామనయనాక్రీడామార్తికదర్పణే । మందారవకుళాశోక మాకందప్రాయ భూరుహే । మల్లీమరందనిష్యందపానపీనమధువ్రతే । కుంకుమస్తబకామోదకూలంకషసరిన్ముఖే । కలకంఠకులాలాపకందళద్రాగబంధురే । కిన్నరీగీతమాధుర్యపరివాహితగహ్వరే । సానందవరయోగీంద్ర బృందాలంకృతకందరే । హేమారవిందకళికాసుగంధరసమానసే । శాతకుంభమయస్తంభశతోత్తంభవిరాజితే । మాణిక్యదీపకళికాప్రరుచిద్యోతితాంతరే । ద్వారతోరణసంరూఢశంఖపద్మనిధిద్వయే । ముక్తాతారాంకితోదారవితానాంబరమండితే । స్ఫుర్యలక్షితవైడూర్యమయభిత్తిపరంపరే । సంచరత్ప్రమదాశ్రేణిపదవాగ్జాలనూపురే । ప్రవాళవలభిశ్శృంగశృంగారమణిమంటపే । వందారుదేవమకుట మందారసుమవాసితే । రత్నసింహాసనేదివ్యే మధ్యస్థంపరమేశ్వరం । తమాస్థానగతందేవంసర్వలోకమహేశ్వరం । త్రయ్యంతక

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రాః! దానవా రాక్షసా దైత్యాస్సిద్ధవిద్యాధరోరగాః । అభజంతమహాదేవ
మపరిచ్ఛిన్నసైనికాః । దధీచిగౌతమశ్చైవ సానందశుకనారదాః। ఉపమ
న్యుభృగువ్యాసపరాశరమరీచయః । ఇత్యాద్యా మునయస్సర్వే నీలకంఠంని
షేవిరే । పార్శ్వస్థపరివారాణాం విమలాంగేషు బింబితః। సర్వాంతర్గత
మాత్మానం సకేజె దర్శయన్నివ । క్షణం స శంభుర్దేవానాం కార్యభాగం ని
రూపయన్ ।క్షణం గంధర్వరాజానాం గానవిద్యాం విభావయన్ । బ్రహ్మవి
ష్ణ్వాదిభిర్దేవైః క్షణమాలాపమాచరన్ । క్షణం దేవమృగాక్షీణాం లాల
యన్నృత్తవిభ్రమం । వ్యాసాదీనాం క్షణం కుర్వన్వేదోచ్చారేషు గౌరవం ని
దధానః క్షణం దేవ్యా ముఖే బింబాధరే దృశః। హాస్యం నృత్యం క్షణం పశ్యన్ భృం
గిణా పరికల్పితం। నందినా వేత్రహస్తేన సర్వతంత్రాధికారిణా । అనుమంచ
తా సదా పార్శ్వమాత్మాభిప్రాయవేదినా। చోదితానానయన్ కాంశ్చిద్వి
సృజన్ భ్రూవిలాసతః। సంభావయన్ తథా చాన్యానన్యానపి నియామయన్
సమస్తభువనాధీశమౌళిలాలితశాసనః। అఖండశక్తిరవ్యాజలావణ్యలలితా
కృతిః। స్థిరయౌవనసౌరభ్యశృంగారితకళేబరః । ఆత్మశక్త్యమృతాస్వాద
సోల్లాసితమానసః। స్వాభావికమహైశ్వర్యవిశ్రామపరమావధిః । నిష్క
ళంకమహాసత్వనిర్మలానేకవిగ్రహః । అఖండితారిదోర్దండకండూఖండన
పండితః। చింతామణిః ప్రపన్నానాం శ్రీకంఠః పరమేశ్వరః సభాంతరగతం ప
త్రేణుకం గణనాయకం । ప్రసాదసులభం దాతుం తాంబూలం సతమాహ్వ
యత్। శంభోరాహ్వానసంతోషసంభ్రమేణైవ దారుకం। ఉల్లంఘ్య పార్శ్వ
మగమల్లోకనాథస్య రేణుకః । తమాలోక్య విభుస్తత్ర సముల్లంఘితదారు
కం । మాహాత్మ్యం నిజభక్తానాం ద్యోతయన్నిదమబ్రవీత్ । అయే రేణుక దు
ర్బుద్ధే కథమేషత్వయాధునా। ఉల్లంఘితస్సభామధ్యే మమ భక్తో హి దారుకః
లంఘనం మమ భక్తానాం పరమానర్థకారణం । ఆయుశ్శ్రియం కులం కీర్తిం
నిహంతి హి శరీరిణాం। మామభక్తమవిజ్ఞాయ మార్కండేయం పురా యమః
మత్పాదతాడనాదాసీన్మరణీయకళేబరః । భృగోశ్చ శంఖకర్ణస్య మయి భక్తి
మతోస్తయోః। కృత్వానిష్టమభూద్విష్ణుః క్లేశదశయోనిభాక్ । మద్భక్తేన
దధీచేన కృత్వా యుద్ధం జనార్దనః। భగ్నచక్రాయుధః పూర్వం పరాభవమ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ప్రాగమత్। కృత్వాశ్వమేధంప్రాగ్దక్షోమద్భక్తాంశ్చగణేశ్వరాన్। తిరస్కృత్యసభామధ్యేమేషవక్త్రోఽభవత్పురా। శ్వేతస్యమమభక్తస్యదురతిక్రమతేజసః। ఔదాసీన్యేనకాలోపిమయాదగ్ధఃపురాభవత్। ఏవమన్యేపిబహవోమద్భక్తానామతిక్రమాత్। పరిభూతాహతాశ్చాసన్భక్తామేదురతిక్రమాః। అతిచారేణమద్భక్తోల్లంఘితోదారుకస్త్వయా। అధునరేణుకానేనజన్మవాన్భవభూతలే। ఇత్యుక్తఃపరమేశేనభక్తమాహాత్మ్యశంసినా। ప్రార్థయామాసదేవేశంప్రణిపత్యసరేణుకః। భవదాహ్వానసంభ్రాంత్యామయాజ్ఞానాద్విలంఘితః। దారుకోఽయంతతశ్శంభోపాహిమాంభక్తవత్సల। మానుషీంయోనిమాసాద్యమహ్యందుఃఖవివర్ధినీం। జాత్యాయుర్భోగవైషమ్యహేతుకర్మోపపాదినీం। సమస్తదేవకైంకర్యకార్పణ్యప్రసవస్థలీం। మహాతాపత్రయోపేతాంవర్ణాశ్రమనియంత్రితాం। విహాయత్వత్పదాంభోజసేవాంకింవావదామ్యహం। యథామేమానుషోభావోనభవేత్క్షితిమండలే। తథాప్రసాదందేవేశవిధేహికరుణానిధే। ఇతిసంప్రార్థితోదేవోరేణుకేనమహేశ్వరః। మాభైషీర్మమభక్తానాంకుతోభీతిరిహేష్యతే। శ్రీశైలస్యోత్తరేభాగేత్రిలింగవిషయేశుభే। కోల్లిపాకాభిధానోస్తికోపిగ్రామోమహత్తరః। సోమేశ్వరాభిధానస్యతత్ప్రవాసతతోమమ। అస్పృశన్మానుషంభావంలింగాత్ప్రాదుర్భవిష్యసి। మదీయలింగసంభూతంమద్భక్తపరిపాలకం। విస్మితామానుషాస్సర్వేత్వాంభజంతుమదాజ్ఞయా। మదద్వైతపరంశాస్త్రంవేదవేదాంతసమ్మతం। స్థాపయిష్యసిభూలోకేసర్వేషాంహితకారకం। మమప్రతాపమతులంమద్భక్తానాంవిశేషతః। ఇత్యుక్త్వాపరమేశ్వరస్సభగవాన్భద్రాసనాదుద్ధితోబ్రహ్మోపేంద్రముఖాన్విసృజ్యవిబుధాన్భూరిసంజ్ఞయాకేవలం। పార్వత్యాసహితోగణైరభిహితైఃప్రావిశ్యదంతఃపురంశ్రోణీభాగమవాతరత్పశుపతేరాజ్ఞావశాద్రేణుకః॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ కైలాసవర్ణనం నామతృతీయపరిచ్ఛేదః॥

చతుర్థపరిచ్ఛేదః.

అథత్రిలింగవిషయేకొల్లిపాకాభిధేపురే। సోమేశ్వరమహాలింగా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రాః! దానవా రాక్షసా దైత్యాస్సిద్ధవిద్యాధరోరగాః । అభజంతమహాదేవ
మపరిచ్ఛిన్నసైనికాః । దధీచిగౌతమశ్చైవ సానందశుకనారదాః। ఉపమ
న్యుభృగువ్యాసపరాశరమరీచయః । ఇత్యాద్యా మునయస్సర్వే నీలకంఠంని
షేవిరే । పార్శ్వస్థపరివారాణాం విమలాంగేషు బింబితః। సర్వాంతర్గత
మాత్మానం సర్వేషాం దర్శయన్నివ । క్షణం శంభుర్దేవానాం కార్యభాగంని
రూపయన్ । క్షణం గంధర్వరాజానాం గానవిద్యాం విభావయన్ । బ్రహ్మవి
ష్ణ్వాదిభిర్దేవైః క్షణమాలాపమాచరన్ । క్షణం దేవమృగాక్షీణాం లాల
యన్నృత్తవిభ్రమం । వ్యాసాదీనాం క్షణం కుర్వన్ స్వేదోచ్చారేషు గౌరవం ని
దధానః క్షణం దేవ్యా ముఖే బింబాధరే దృశః। హాస్యం నృత్యం క్షణం పశ్యన్ భృం
గిణా పరికల్పితం। నందినా వేత్రహస్తేన సర్వతంత్రాధికారిణా । అనుంచ
తా సదా పార్శ్వే మాత్మాభిప్రాయవేదినా। చోదితానానయన్ కాంశ్చిద్వి
సృజన్ భ్రూవిలాసతః। సంభావయంస్తథా చాన్యానన్యానపి నియామయన్
పనుస్త్రిభువనాధీశమౌళిలాలితశాసనః। అఖండశక్తిరవ్యాజలావణ్యలలితా
కృతిః। స్థిరయౌవనసౌరభ్యశృంగారితకళేబరః । ఆత్మశక్త్యమృతాస్వాద
సోల్లాసితమానసః। స్వాభావికమహైశ్వర్యవిశ్రామపరమావధిః । నిష్క
ళంకమహాసత్వనిర్మలానేకవిగ్రహః । అఖండితారిదోర్దండకండూఖండన
పండితః। చింతామణిః ప్రపన్నానాం శ్రీకంఠః పరమేశ్వరః సభాంతరగతంత
త్రరేణుకం గణనాయకం ప్రసాదసులభం దాతుం తాంబూలం సతమాహ్వ
యత్। శంభోరాహ్వానసంతోషసంభ్రమేణైవ దారుకం। ఉల్లంఘ్య పార్శ్వ
మగమల్లోకనాథస్య రేణుకః । తమాలోక్య విభుస్తత్ర సముల్లంఘితదారు
కం । మాహాత్మ్యం నిజభక్తానాం ద్యోతయన్నిదమబ్రవీత్ । అమే రేణుకదు
ర్బుద్ధే కథమేష త్వయాధునా। ఉల్లంఘితస్సభామధ్యే మమ భక్తో హి దారుకః।
లంఘనం మమ భక్తానాం పరమానర్థకారణం । ఆయుశ్శ్రియం కులం కీర్తిం
నిహంతి హి శరీరిణాం। మమ భక్తమవిజ్ఞాయ మారకండేయం పురా యమః
మత్పాదతాడనాదాసీన్మరణీయకళేబరః । భృగోశ్చ శంఖకర్ణస్య మయి భక్తి
మతోస్త మోహః। కృత్వానిష్టమభూద్విష్ణుర్విక్లేశదశయోనిభాక్ । మద్భక్తేన
దధీచేన కృత్వా యుద్ధం జనార్దనః। భగ్నచక్రాయుధః పూర్వం పరాభవమ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పాగమత్। కృత్వాశ్వమేధం ప్రాగ్దక్షో మద్భక్తాంశ్చ గణేశ్వరాన్। తిరస్కృ
త్యసభామధ్యే మేషవక్త్రోఽభవత్పురా। శ్వేతస్య మమ భక్తస్య దురతిక్రమతే
జసః। ఔదాసీన్యేన కాలోఽపి మయా దగ్ధః పురాఽభవత్। ఏవమన్యేఽపి బహవో
మద్భక్తానామతిక్రమాత్। పరిభూతాసహతాశ్చసన్ భక్తా మేదురతిక్ర
మాః। అతిచారేణ మద్భక్తోల్లంఘితో దారుక స్త్వయా। అథ పునరేణుకానేనజ
న్మవాన్ భవభూతలే। ఇత్యుక్తః పరమేశేన భక్తమాహాత్మ్య శంసినా। ప్రా
ర్థయామాస దేవేశం ప్రణిపత్య స రేణుకః భవదాహ్వానసంభ్రాంత్యా మయా
జ్ఞానాద్విలంఘితః। దారుకోఽయం తతశ్శంభో పాహి మాం భక్తవత్సల। మా
నుషీం యోనిమాసాద్య నుహ్యం దుఃఖవివర్ధనీం। జాత్యాయుర్భోగవైషమ్య
హేతుకర్మోపపాదినీం। సమస్తదేవకైంకర్య కార్పణ్యప్రసవస్థలీం। మహా
తాపత్రయోపేతాం వర్ణాశ్రమనియంత్రితాం విహాయ త్వత్పదాంభోజసే
వాం కింవా వదామ్యహం। యథా మే మానుషో భావో న భవేత్ క్షితిమండలే।
తథా ప్రసాదం దేవేశ విధేహి కరుణానిధే। ఇతి సంప్రార్థితో దేవో రేణుకే
న మహేశ్వరః। మా భైషీర్మమ భక్తానాం కుతో భీతిరిహేష్యతే। శ్రీశైలస్యో
త్తరే భాగే త్రిలింగవిషయే శుభే। కొల్లిపాకాభిధానోఽస్తి కోఽపి గ్రామో మహ
త్తరః। సోమేశ్వరాభిధానస్య తత్ప్రివాస తతో మమ। అస్పృశన్ మానుషం
భావం లింగాత్ప్రాదుర్భవిష్యసి। మదీయలింగసంభూతం మద్భక్తపరిపా
లకం। విస్మితా మానుషాస్సర్వే త్వాం భజంతు మదాజ్ఞయా- మదద్వైతప
రం శాస్త్రం వేదవేదాంతసమ్మతం। స్థాపయిష్యసి భూలోకే సర్వేషాం హి
తకారకం। మమ ప్రతాపమతులం మద్భక్తానాం విశేషతః। ఇత్యుక్త్వా పరమే
శ్వరస్స భగవాన్ భద్రాసనాదుద్ధితో బ్రహ్మోపేంద్రముఖాన్విసృజ్య విబు
ధాన్ భూరిసంజ్ఞయా కేవలం। పార్వత్యా సహితో గణైరభిహితైః ప్రావి
శ్యదంతఃపురం త్రోణీభాగమవాతరత్పశుపతేరాజ్ఞావశాద్రేణుకః॥

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ కైలాసవర్ణనం
నామ తృతీయపరిచ్ఛేదః॥

చతుర్థపరిచ్ఛేదః.

అథ త్రిలింగవిషయే కొల్లిపాకాభిధే పురే। సోమేశ్వర మహాలింగా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

త్వా ప్రాదురాసీత్స రేణుకః। ప్రాదుర్భూతం తమాలోక్య శివలింగాత్త్రిలిం గజాః। విస్మితాః ప్రాణినస్సర్వే బభూవురతితేజసం। భస్మోద్ధూళితసర్వాంగం కృతరుద్రాక్షభూషణం। జటామకుటసంయుక్తం త్రిపుండాంకితమస్తకం। కటీతటీపటీభూతకంథాపటలబంధురం। దధానం యోగదండం చ భస్మాధారం కమండలుం। శివాద్వైతపరిజ్ఞానపరమానందమోదితం। నిర్ధూతసర్వసంసారవాసనాదోషపంజరం। శివాగమసుధాసింధుసమున్మేషసుధాకరం। చిత్తారవిందసంరూఢశివపాదాంబుజద్వయం। యమాదియోగతంత్రజ్ఞం స్వతంత్రం సర్వకర్మసు। సమస్తసిద్ధసంతానసముదాయశిఖామణిం। వీరసిద్ధాంతనిర్వాహకృతపట్టనిబంధనం। ఆలోకమాత్రనిర్భిన్నసమస్తప్రాణిపాతకం। తమపృచ్ఛన్ జనాస్సర్వే నమంతః కో భవానితి। సంపృష్టస్స మహాయోగీ జనైర్విస్మితమానసైః। ప్రత్యువాచ శివాద్వైతపరానందపరాయణః। రేణుకాఖ్యో గణేంద్రోఽహం పార్శ్వవర్తీ పినాకినః। కేనచిత్కారణేనాహం శివలింగాదిహోద్భవం। నామ్నా రేణుకసిద్ధోఽహం సిద్ధసంతాననాయకః। స్వచ్ఛందచారీ లోకేస్మిన్ శివసిద్ధాంతపాలకః। ఖండయన్ జైనచార్వాకబౌద్ధాదీనాం దురాగమాన్। ఇత్యుక్త్వా పశ్యతాం తేషాం విస్మయస్థిరచక్షుషాం। ఉద్గాయ వ్యోమమార్గేణ మలయాద్రిముపాగమత్। నవచందనకాంతారకందళన్మందమారుతం। అభంగురభుజంగస్త్రీసంగీతరససంకులం। కరిపోతకరాకృష్టస్ఫురదేలాధివాసితం। వరాహదంష్ట్రికాధ్వస్తముస్తాసురభికందరం। పటీరదళపర్యంకప్రసుప్తవ్యాధదంపతిం। మాధవీమల్లికాజాతిమంజరీరేణురంజితం। తత్ర కుత్రచిదాభోగసర్వర్తుకుసుమద్రుమం। అపశ్యదాశ్రమం దివ్యమగస్త్యస్య మహామునేః। మందారచందనప్రాయైర్మణ్డితం తరుమండలైః। శాఖాశిఖరసంలీనతారకాగణకోరకైః। మునికన్యాకరాసిక్తకలశాంబువివర్ధితైః। మూలాలవాలజలాస్వాదమోదమానమృగీగణైః। హేమారవిందనిష్యందమకరందసుగంధిభిః। మరాళాలాపవాచాలవీచిమాలామనోహరైః। ఇందీవరవరజ్యోతిరంధీకృతహరిన్ముఖైః। లోపాముద్రపదన్యాససచరితార్థతటాంతికైః। హారనీహారకర్పూరహీరహాసామలోదకైః। నిత్యనైమిత్తికస్నాననియమార్ద్రస్త్రప

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్వినాం।ప్రకృష్టమణిసోపానైర్ద్విపగీతసరోవరైః।విముక్తసత్త్వవైరస్యంబ్ర
హ్మలోకమివాపరం।హూయమానాగ్నిసంతానధూమగంధిమహాస్థలం।శు
కసంపత్సమారబ్ధశ్రుతిశాస్త్రోపబృంహణం। తస్యమధ్యేసమాసీనంమూలే
చందనభూరుహః। సుకుమారదళచ్ఛాయాదూరితాదిత్యతేజసః। తటిత్పిం
గజటాభారైస్త్రిపుండ్రాంకితమస్తకైః భస్మోద్ధూళితసర్వాంగైస్తూలరు
ద్రాక్షభూషణైః। నవవల్కలవాసోభిర్నానానియమధారిభిః। పరీవృతం
మునిగణైఃప్రమథైరివశంకరం। సముజ్జ్వలజటాజాలైస్తపఃపాదపపల్లవైః।
స్ఫురత్సౌదామనీకల్పైర్జ్వాలాజాలైరివానలం । విశుద్ధభస్మకృతయాత్రి
పుండ్రాంకితరేఖయా। త్రిస్రోతసేవసంబంధశిరోభాగంహిమాచలం। భ
స్మాలంకృతసర్వాంగంశశాంకమివభూగతం వసానవల్కలం నవ్యంచాలా
తపసమప్రభం । సర్వాసామపివిద్యానాంసముదాయనికేతనం। వికృత
షాత్కృతాహంతానిరూఢశివభావనం। తృణీకృతజగజ్జాలంసిద్ధానాముద
యస్థలం। మోహాంధకారతపనంమూలబోధమహీరుహం । దదర్శసమ
హాయోగీమునింకలశసంభవం । తమాగతంమహాసిద్ధంసమీక్ష్యకలశోద్భ
వః। గణేంద్రం రేణుకాభిఖ్యంవివేదజ్ఞానచక్షుషా । తస్యానుభావంవిజ్ఞా
యసహసైవసముద్ధితః । సంప్రణమ్యసమానీయస్వాసనేతంన్యవేశయత్
లోపాముద్రాకరానీతైరుదకైరతిపావనైః। పాదౌప్రక్షాళయామాసస
తస్యశివయోగినః। సంపూజ్యతంయథాశాస్త్రంతన్నియోగపురస్సరం।ము
నిర్వినయసంపన్నోనిషసాదాసనాంతరే। తమాసీనంమునివరంసర్వతేజ
స్వినాంవిభుం ఉవాచశాంతయావాచా రేణుకస్సిద్ధశేఖరః। నిర్విఘ్నంవర్తతే
కిన్నునిత్యం తేనియమక్రియా । అథవాగస్త్య తేజస్విన్కుతస్స్యుస్తేంతరా
యకాః। వింధ్యోనిరుద్ధోభవతావిశ్వోల్లంఘనవిభ్రమః। నహుషోపితె
శాత్తేసద్యస్సర్పత్వమాగతః॥ ఆచాంతాభవతాపూర్వంపంకశేషాఃపయో
ధయః। జీర్ణఃస్తేజాఠరేవహ్నౌదుష్టోవాతాపిదానవః। ఏవంవిధానాంచి
త్రాణాంసర్వలోకాతిశాయినాం । కృత్యానాంచభవాన్ కర్తాకస్తేగ
స్త్యసమప్రభః। శివాద్వైతపరానందప్రకాశనపరాయణం। భవంతమే
కంశంసంతిప్రకృత్యాసంగవర్జితం।పురాహైమవతీసూనురవదత్తేషడాన

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

నః। శివధర్మోత్తరంనామశాస్త్రమీశ్వరభాషితం. భక్తిశ్శైవీమహాఘోరసంసారభయహారిణీ। త్వయా రాజన్వతీలోకేజాతాగస్త్యమహామునే। ఇతితస్యవచశ్శ్రుత్వాసిద్ధస్యమునిపుంగవః। గంభీరగుణయావాచాబభాషేభక్తిపూర్వకం । అహమేవమునీంద్రాణాంలాలనీయోస్మిసర్వధా। భవదాగమసంపత్తిర్మాంవినాకస్యసంభవేత్। స్థిరముద్యశివజ్ఞానంస్థిరామేతపసఃక్రియా। భవద్దర్శనపుణ్యేనస్థిరామేమునిరాజతా । సంసారసర్పదష్టానాంమూర్ఛితానాంశరీరిణాం । కటాక్షస్తవకల్యాణసముజ్జీవనభేషజం। సమస్తలోకసందాహతాపత్రయమహానలః। త్వత్పదాంబుకణాస్వాదాదుపశామ్యతిదేహినాం। రేణుకంత్వాంవిజానామిగణనాథంశివప్రియం అవతీర్ణమిమాంభూమింమదనుగ్రహకాంక్షయా । భవాదృశానాంసిద్ధానాంప్రబోధధ్వస్తజన్మనాం।ప్రవృత్తిరీదృశీలోకేపరానుగ్రహకారిణీ।త్వన్ముఖాచ్ఛ్రోతుమిచ్ఛామిసిద్ధాంతంశ్రుతిసమ్మతం। సర్వజ్ఞవదమేసాక్షాచ్ఛైవంసర్వార్థసాధనం। సద్యస్సిద్ధికరంపుంసాంసర్వయోగీంద్రసేవితం।దురాచారైరనాఘ్రాతంస్వీకృతంవేదవాదిభిః। శివాత్మైక్యమహాబోధసంప్రదాయప్రవర్తకం॥ ఉక్త్వాభవాన్ సకలలోకమహోపకారం। సిద్ధాంతసంగ్రహమనాదృతబాహ్యతంత్రం । సద్యఃకృతార్థయితుమర్హతుదివ్యయోగిన్। నానాగమశ్రవణవర్ధితసంశయంమాం

ఇతిశ్రీ వీరశైవధర్మనిర్ణయసిద్ధాంత శిఖామణౌ రేణుకోత్పత్తికలశోద్భవదర్శనతత్ప్రశ్నప్రసంగోనామచతుర్థపరిచ్ఛేదః॥

పంచమపరిచ్ఛేదః భక్తస్థల౧

అథాగస్త్యవచశ్శ్రుత్వా రేణుకోగణనాయకః । ధ్యాత్వాక్షణం మహాదేవంసాంబమాహసమాహితః ॥రేణుకః॥ అద్యతేమునిశార్దూల సమస్తాగమపారగ । శివజ్ఞానకరంవక్ష్యేసిద్ధాంతంశృణుసాదరం । అగస్త్యఖిలసిద్ధాంతా విఖ్యాతారుచిభేదతః । భిన్నాచారసమాయుక్తాభిన్నార్థప్రతిపాదకాః । సాంఖ్యంయోగఃపాంచరాత్రంవేదాఃపాశుపతంతథా। ఎతానిమానభూతానినోపహన్యానియుక్తిభిః । వేదఃప్రధానంసర్వేషాంప్రామాణ్యమితినిశ్చితం । పాంచరాత్రస్యసాంఖ్యస్యయోగస్యచప

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

హామునే। వేదైకదేశవర్తిత్వం శైవం వేదమయం మతం । వేదైకదేశవర్తి భ్యస్సాంఖ్యాదిభ్యో మహామునే। సర్వవేదానుసారిత్వాచ్ఛైవతంత్రం విశిష్యతే। శైవతంత్రమితిప్రోక్తం సిద్ధాంతాఖ్యం శివోదితం॥

సర్వవేదార్థరూపత్వాత్ప్రమాణం వేదవత్సదా। ఆగమా బహుధా ప్రోక్తాశ్శివేన పరమాత్మనా। శైవం పాశుపతం సోమం లాకులం చేతి భేదతః। తేషు శైవం చతుర్భేదం తత్ర సర్వం వినిశ్చితం। వామం చ దక్షిణం చైవ మిశ్రం సిద్ధాంతసంజ్ఞికం । శక్తిప్రధానం వామాఖ్యం దక్షిణం భైరవాత్మకం। సప్తమాతృపరం మిశ్రం సిద్ధాంతం వేదసమ్మతం । వేదధర్మాభిధాయిత్వాత్సిద్ధాంతాఖ్యశ్శివాగమః। వేదబాహ్యవిరోధిత్వాద్వేదసమ్మతముచ్యతే। వేదసిద్ధాంతయోరైక్యమేకార్థప్రతిపాదనాత్। ప్రామాణ్యమితి విజ్ఞేయం పండితైరేతయోస్సదా । సిద్ధాంతాఖ్యే మహాతంత్రే కామికాద్యే శివోదితే। నిర్దిష్టముత్తరే భాగే వీరశైవమతం పరం । విశబ్దేనోచ్యతే విద్యా శివజీవైక్యబోధికా। తస్యాం రమంతే యే శైవా వీరశైవాస్తు తే మతాః। వేదాంతజన్యం యద్జ్ఞానం విద్యేతి పరిగీయతే । విద్యాయాం రమతే యస్స వీర ఇత్యభిధీయతే విద్యాయాం శివరూపాయాం విశేషాద్రమణం యతః। తస్మాదేతే మహాభాగ వీరశైవా ఇతి స్మృతాః। విద్యాయాం రమతే యస్మాన్మాయాం హేయాంశ్వవద్రిహాత్। అనేనైవ నిరుక్తేన వీరమాహేశ్వరస్స్మృతః । శైవైర్మాహేశ్వరైశ్చైవ కార్యమంతర్బహిః క్రమాత్। శివో మహేశ్వరశ్చేతి నాత్యంతమిహ భిద్యతే । యథా తథా న భిద్యంతే శైవా మాహేశ్వరా అపి । శివాశ్రితేషు యే శైవా జ్ఞానయజ్ఞరతా నరాః। మాహేశ్వరాస్సమాఖ్యాతాః కర్మయజ్ఞరతా భువి। తస్మాదభ్యంతరే కుర్యుశ్శైవా మాహేశ్వరా బహిః। శాస్త్రం తు వీరశైవానాం షడ్విధం స్థలభేదతః। ఆదౌ భక్తస్థలం ప్రోక్తం తతో మాహేశ్వరస్థలం । ప్రసాదస్థలమన్యత్తు ప్రాణలింగస్థలం తతః । శరణస్థలమాఖ్యాతం షష్ఠమైక్యస్థలం మతం। వీరశైవాస్తు షట్ఛేదాస్స్థలసర్వవిభేదతః। భక్తాదివ్యవహారేణ ప్రోచ్యంతే శాస్త్రపారగైః। భక్తస్థలం ప్రవక్ష్యామి ప్రథమం కలశోద్భవ। తదవాంతరభేదాంశ్చ సమాహితమనాశ్శృణు। శైవభక్తిస్సముత్పన్నా యస్యాసౌ భక్త ఉచ్యతే। తస్యానుష్ఠేయధర్మాణాం యుక్తిర్భక్త

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్థలంమతం। అవాంతరస్థలాన్యత్ర ప్రాహుః పంచదశోత్తమ। పిండతా పిండ
విజ్ఞానంసంసారగుణహేయతా । దీక్షాలింగధృతిశ్చైవవిభూతేరపిధార
ణం। రుద్రాక్షధారణం చైవపంచాక్షరజపస్తథా । భక్తిమార్గక్రియాచై
వగురోర్లింగస్యచార్చనం । చరస్య చతథా హ్యేషాంప్రసాదస్వీకృతిస్త
థా।అత్ర దానత్రయంప్రోక్తం సోపాధినిరుపాధిచ । సహజంచేతినిర్దిష్టం
సమస్తాగమపారగైః। ఏతానిశివభక్తస్యకర్తవ్యానిప్రయత్నతః । బహు
జన్మకృతైఃపుణ్యైఃప్రక్షీణేపాపపంజరే । శుద్ధాంతఃకరణోదేహీపిండశ
బ్దేనగీయతే॥

పిండస్థలం. ౧

శివభక్తిసముత్పన్నేప్రపంచేస్మిన్వికల్పితే। పుణ్యాధికక్షీణపాప
శ్శుద్ధాత్మాపిండనామకః । ఏకఏవశివస్సాక్షాచ్చిదానందమయోవిభుః। ని
ర్వికల్పోనిరాకారోనిర్గుణోనిష్ప్రపంచకః। అనాద్యవిద్యాసంబంధాత్తదం
శాజీవసంజ్ఞికాః। దేవతిర్యఙ్మనుష్యాదిజాతిభేదైర్వ్యవస్థితాః । మాయీ
మహేశ్వరస్తేషాంప్రేరకోహృదయేస్థితః । చంద్రకాంతేయథాతోయం
సూర్యకాంతేయథానలః బీజేయథాంకురస్సిద్ధస్తథాత్మనిశివస్థితః। ఆ
త్మత్వమీశ్వరత్వంచబ్రహ్మణ్యేకత్రకల్పితం। బింబత్వంప్రతిబింబత్వంయథా
పూషణికల్పితం। గుణత్రయవిభేదేనపరతత్త్వేచిదాత్మని। భోక్తృత్వంచై
వభోజ్యత్వంప్రేరకత్వంచకల్పితం । గుణత్రయాత్మికాశక్తిర్బ్రహ్మనిష్ఠా
సనాతనీ। తద్వైషమ్యాత్సముత్పన్నాతస్మిన్వస్తుత్రయేభిదా। పరసత్వమ
యోపాధిర్బ్రహ్మచైతన్యమీశ్వరః । కించిత్సత్వరజోరూపంభోక్తృసంజ్ఞి
కముచ్యతే। అత్యంతతామసోపాధిభోజ్యమిత్యుచ్యతేబుధైః।భోక్తాభో
జ్యం।ప్రేరయితావస్తుత్రయమిదంస్మృతం। అఖండేబ్రహ్మచైతన్యేకల్పితం
గుణభేదతః। అత్రప్రేరయితాశంభుశ్శుద్ధోపాధిర్మహేశ్వరః। సమ్మిశ్రో
పాధయస్సర్వేభోక్తారఃపశవస్స్మృతాః। భోజ్యమవ్యక్తమిత్యుక్తంశుద్ధతా
మసరూపకం। సర్వజ్ఞఃప్రేరకశ్శంభుఃకించిజ్జ్ఞోజీవఉచ్యతే। అత్యంతగూ
ఢచైతన్యజడమవ్యక్తముచ్యతే। ఉపాధిఃపునరాఖ్యాతఃశుద్ధాశుద్ధవిభేదతః।
శుద్ధోపాధిఃపరామాయాస్వాశ్రయామోహకారిణీ । అశుద్ధోపాధిరప్యే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వమవిద్యాశ్రయమోహినీ। అవిద్యాశక్తిభేదేనజీవాబహువిధాస్స్మృతాః। మాయాశక్తివశాదీశోనానామూర్తిధరః ప్రభుః। సర్వజ్ఞస్సర్వకర్తాచనిత్యముక్తోమహేశ్వరః । కించిత్కర్తాచకించిద్జ్ఞో బద్ధో పాధిశ్శరీరవాన్। అవిద్యామోహితాజీవాబ్రహ్మైక్యజ్ఞానవర్జితాః। పరిభ్రమంతిసంసారేనిజకర్మానురూపతః। దేవతిర్యఙ్మనుష్యాదినానాయోనివిశేషతః । చక్రనేమిక్రమేణైవభ్రమంతిహిశరీరిణః। జాత్యాయుర్భోగవైషమ్యకారణంకర్మకేవలం। ఏతేషాందేహినాంసాక్షాత్ప్రేరకఃపరమేశ్వరః। ఏతేషాంభ్రామతాంనిత్యంకర్మయంత్రనియంత్రిణాం । దేహినాంప్రేరకశ్శంభుర్హితమార్గోపదేశకః । స్వకర్మపరిపాకేనప్రక్షీణమలవాసనః శివప్రసాదాజ్జీవోయంజాయతేశుద్ధమానసః। శుద్ధాంతఃకరణేజీవేశుద్ధకర్మవిపాకతః । జాయతేశివకారుణ్యాత్ప్రస్ఫుటాభక్తిరైశ్వరీ । జంతురంత్యశరీరోసౌపిండశబ్దాభిధేయకః॥

౨ పిండవిజ్ఞానస్థలం.

శరీరాత్మవివేకేనపిండజ్ఞానీతికథ్యతే। శరీరమేవచార్వాకైరాత్మేతిపరికీర్త్యతే। ఇంద్రియాణాంతదాత్మత్వమపరైః పరిభావ్యతే। బుద్ధితత్త్వగతైర్బౌద్ధైర్బుద్ధిరాత్మేతిగీయతే। నేంద్రియాణాంనదేహస్యనబుద్ధేరాత్మతాభవేత్ అహంప్రత్యయవేద్యత్వాదనుభూతస్మృతేరపి। శరీరేంద్రియబుద్ధిభ్యోవ్యతిరిక్తస్సనాతనః ఆత్మాస్తీతివివేకీయఃపిండజ్ఞానీసఉచ్యతే । నశ్వరాణిశరీరాణి నానారూపాణికర్మణా । ఆత్మానిత్యఏవాసావితిజంతోర్వివేకితా। శరీరాత్పృథగాత్మానమాత్మనఃపృథగీశ్వరం। ప్రేరకంయోవిజానాతిపిండజ్ఞానీసకథ్యతే। నిరస్తహృత్కళంకస్యనిత్యానిత్యవివేకినః। సంసారహేయతాబుద్ధిర్జాయతేవాసనాబలాత్॥

3 సంసారహేయతాస్థలం,

ఐహికేక్షణికేసౌఖ్యేపుత్రదారాదిసంభవే। క్షయిత్వాదియుతేస్వర్గికస్యవాంఛావివేకినః । జాతస్యనియతోమృత్యుస్తథాజన్మమృతస్యచ। జంతుర్మరణజన్మభ్యాంపరిభ్రమతిచక్రవత్ । మత్స్యకూర్మవరాహాంగనృసింహమనుజాదిభిః । జాతేననిధనంప్రాప్తంవిష్ణునాపిమహాత్మనా । భూ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

త్వా కర్మవశాజ్జంతుర్బ్రాహ్మణాదిషు జాతిషు। తాపత్రయసమావిష్టస్తాపాద్దహ్యతే భృశం । కర్మమూలేన దుఃఖేన పీడ్యమానస్య దేహినః। ఆధ్యాత్మికాదినా నిత్యం కుత్ర విశ్రాంతిరిష్యతే। ఆధ్యాత్మికం తు ప్రథమం ద్వితీయం చాధిభౌతికం। ఆధిదైవికమన్యచ్చ దుఃఖత్రయమిదం స్మృతం। ఆధ్యాత్మికం ద్విధా ప్రోక్తం బాహ్యాభ్యంతరభేదతః । వాతపిత్తాదిజం దుఃఖం బాహ్యమాధ్యాత్మికం మతం। రాగద్వేషాదిసంపన్నమాంతరం పరికీర్త్యతే। ఆధిభౌతికమేతద్ధి దుఃఖం రాజాదిభూతజం। ఆధిదైవికమాఖ్యాతం గ్రహాయుత్పాదిసంభవం। దుఃఖైకస్త్రైరుపేతస్య కర్మబద్ధస్య దేహినః। స్వర్గాదావపి భూమౌ వా సుఖలేశో న విద్యతే । మలకోశశరీరేఽస్మిన్ మహాదుఃఖవివర్ధనే। తటిదంకురసంకాశో వారుచ్యేత పండితః। తటిత్సువీచిమాలాసు ప్రదీపస్యాపి భానుచ। సంపత్సు కర్మమూలాసు కస్యావాస్థిరతామతిః । నిత్యానందచిదాకారమాత్మతత్త్వం విహాయ కః। వివేకీ రమతే హేనశ్వరే దుఃఖభాజనే। వివేకీ శుద్ధహృదయో నిశ్చితాత్మసుఖోదయః। దుఃఖహేతౌ శరీరేఽస్మిన్ కళత్రేషు సుతేషు చ। సుహృత్సు బంధువర్గేషు ధనేషు కులపద్ధతౌ। అనిత్యబుద్ధ్యా సర్వత్ర వైరాగ్యపదమశ్నుతే। వివేకినో విరక్తస్య విషయేష్వప్యరాగిణః। సంసారదుఃఖవిచ్ఛేదహేతౌ బుద్ధిః ప్రవర్తతే । నిత్యానిత్యవివేకేన సుకృతిశ్శుద్ధాశయ । స్వాత్మనో బ్రహ్మోపేంద్రమహేంద్రముఖ్యా విభవాః పృష్ఠాయితాం పశ్యతః। నిత్యానందపదే నిరాకృతజగత్సంసారదుఃఖోదయే సాంబే చంద్రశిఖామణౌ సముదయేద్భక్తిర్భవధ్వంసినీ॥

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ భక్తస్థలేపిం
డవిజ్ఞానసంసారహేయప్రసంగో నామ పంచ
మపరిచ్ఛేదః రేణుకః॥

౬ షష్ఠమపరిచ్ఛేదః గురుకారుణ్యస్థలం

రేణుకః॥ తతో వివేకసంపన్నో విరాగీ శుద్ధమానసః। జిజ్ఞాసుర్ఘోర సంసారదోషధ్వంసకరం శివం। ఉపైతి లోకవిఖ్యాతం లోభమోహవివర్జితం। ఆత్మతత్త్వవిచారజ్ఞం విముక్తవిషయభ్రమం। శివసిద్ధాంతతత్త్వజ్ఞం భిన్నసందేహవిభ్రమం। సర్వతంత్రప్రయోగజ్ఞం ధార్మికం సత్యవాదినం। కుల

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మాగతాచారంకుమార్గాచారవర్జితం । శివధ్యానపరంశాంతంశివతత్త్వవివేకినం। భస్మోద్ధూళితసర్వాంగంభస్మతత్త్వవివేకినం। త్రిపుండ్రధారణోత్కంఠంధృతరుద్రాక్షమాలికం। లింగధారణసంయుక్తంలింగపూజాపరాయణం। లింగాంగయోగతత్త్వజ్ఞంనిరూఢాద్వైతవాసనం। లింగాంగస్థలభేదజ్ఞంశ్రీగురుంశివవాదినం । సేవేతపరమాచార్యంశిష్యోభక్తివిభావితః। షాణ్మాసంవత్సరంవాపియావదీశఃప్రసీదతి । ప్రసన్నంపరమాచార్యంభక్త్యాముక్తిప్రదర్శకం। ప్రార్థయేదగ్రతశ్శిష్యఃప్రాంజలిర్వినయాన్వితః। కళ్యాణదమహాభాగశివజ్ఞానమహోదధే । ఆచార్యవర్యసంప్రాప్తంరక్షమాంభవరోగిణం । ఇతిశుద్ధేనశిష్యేణప్రార్థితఃపరమోగురుః శక్తిపాతంసమాలోక్యదీక్షయాయోజయేదముం । దీయతేశివవిజ్ఞానంక్షీయతేపాశబంధనం । యస్మాదతస్సమాఖ్యాతాదీక్షేతీయంవిచక్షణైః। దీక్షాచత్రివిధాప్రోక్తాశివాగమవిశారదైః। వేధారూపాక్రియారూపామంత్రరూపాచతాపస। గురోరాలోకమాత్రేణహస్తమస్తకయోగతః। యశ్శివత్వసమావేశోవేధాదీక్షేతిసామతా । మంత్రదీక్షేతిసాప్రోక్తామంత్రమాత్రోపదేశతః । కుండమంటపికోపేతాక్రియాదీక్షాక్రియోచితా। శుద్ధమాసేశుభతిథౌశుభకాలేశుభేహని। విధాతింశివభక్తేభ్యోదత్వాతాంబూలపూర్వకం । యథావిధియథాయోగంశిష్యమానీయదేశికః । స్నాతంశుక్లాంబరధరందంతధావనపూర్వకం । మండలేస్థాపయేచ్ఛిష్యంప్రాఙ్ముఖంతముదఙ్ముఖః। శిరస్యవామకీర్తించచింతామపిచకారయేత్। విభూతిపట్టంకృత్వాగ్రేయథాస్థానంయథావిధి॥ పంచభిస్నానమైస్తోత్రైస్థాపితైఃకలశోదకైః । ఆచార్యస్సుసమృత్విగ్భిఃత్రిభిస్తమభిషించయేత్। అభిషేచ్యగురుశ్శిష్యమాసీనంపరితశ్శుచిం। తతఃపంచాక్షరీంశైవీంసంసారభయహారిణీం। తస్యదక్షిణకర్ణేతుసగూఢమపికీర్తయేత్॥

లింగధారణస్థలం ౫.

ఛందోరూపమృషించాస్యదేవతాధ్యానపద్ధతిం। స్ఫాటికంశైలజంవాపిచంద్రకాంతమయంతువా । బాణంవాసూర్యకాంతంవాలింగమేకంసమాహరేత్ । సర్వలక్షణసంపన్నేతస్మిన్లింగేవిశోధితే । పీఠస్థితేథవాత్రైవ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గంధపుష్పాక్షతార్చితే । మంత్రపూతేకళాంశైవీం యోజయేద్విధినాగు
రుః । శిష్యస్యపాణిమాదాయలింగేతత్రనిధాపయేత్ । తల్లింగంతత్సవ
పాణౌస్థాపయేదేకభావతః । ఏవంకృత్వాగురుర్లింగంశిష్యహస్తేనిధాప
యేత్ । ప్రాణవద్ధారణీయంతుప్రాణలింగమిదంతవ । కదాచిత్కుత్రచి
ద్వాపినవియోజయదేహతః । యదిప్రమాదాత్పతితేలింగేదేహాన్మహీతలే
ప్రాణాన్స్వయంచసహసాప్రాప్తస్యేమోక్షసంపదః। ఇతిసంబోధితశ్శిష్యో
గురుణాశాస్త్రవేదినా।ధారయేచ్ఛాంకరంలింగంశరీరేప్రాణయోగతః।లిం
గస్యధారణంపుణ్యంసర్వపాపప్రణాశనం । ఆదృతంమునిభిస్సర్వైర్వాగ
మార్థవిశారదైః॥

లింగధారణమాఖ్యాతంద్విధాసర్వార్థసాధకైః । బాహ్యమా
భ్యంతరంచేతిమునిభిర్మోక్షకాంక్షిభిః । చిద్రూపంపరమంలింగంశాంక
రంసర్వకారణం । యత్తస్యధారణంచిత్తేతదాంతరముదాహృతం । చి
ద్రూపంపరమంతత్త్వంవిశ్వాఖ్యంవిశ్వకారణం। నిరస్తసర్వకాలుష్యంనిష్క
ళంనిర్వికల్పకం । సత్తానందపరిస్ఫూర్తిసముల్లాసకళామయం । అప్రమే
యమనిర్దేశ్యంముముక్షుభిరుపాసితం। పరబ్రహ్మమహాలింగంప్రపంచాతీ
తమవ్యయం। తదేవసర్వభూతానామంతస్త్రిస్థానగోచరం । మూలాధా
రేచహృదయేభ్రూమధ్యేసర్వదేహినాం। జ్యోతిర్లింగంసదాభాతియద్బ్ర
హ్మత్యాహురాగమాః । అపరిచ్ఛిన్నమవ్యక్తంలింగంబ్రహ్మసనాతనం।
ఉపాసనార్థమంతస్థంపరిచ్ఛిన్నంస్వమాయయా । లయంగచ్ఛతియత్రై
వజగదేతచ్చరాచరం । పునఃపునస్సముత్పన్నంతల్లింగంబ్రహ్మశాశ్వతం।
తస్మాల్లింగమితిఖ్యాతంసదానందచిదాత్మకం। బృహత్త్వాద్బృంహణత్వా
చ్చబ్రహ్మశబ్దాభిధేయకం। ఆధారేహృదయేవాపిభ్రూమధ్యేవానిరంతరం।
జ్యోతిర్లింగానుసంధానమాంతరంలింగధారణం । ఆధారేకనకప్రఖ్యం
హృదయేవిద్రుమప్రభం । భ్రూమధ్యేస్ఫాటికచ్ఛాయంలింగంయోగీవిభావ
యేత్। నిరుపాధికమాఖ్యాతంలింగస్యాంతరధారణం। విశిష్టకోటిగుణితం
బాహ్యలింగస్యధారణాత్ । యేధారయంతిహృదయేలింగంచిద్రూపమై
శ్వరంనతేషాంపునరావృత్తిర్ఘోరేసంసారమండలే । అంతర్లింగానుసం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ధ్యానమాత్మవిద్యాపరిశ్రమః । గురూపాసనశక్తిశ్చ కారణం మోక్షసంప
దాం। వైరాగ్యజ్ఞానయుక్తానాం యోగినాం స్థిరచేతసాం । అంతర్లింగా
నుసంధానే రుచిర్బాహ్యే న జాయతే। బ్రహ్మవిష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ వాసవాద్యా
శ్చ లోకపాః। మునయస్సిద్ధగంధర్వా దానవా మానవాస్తథా। సర్వే తజ్జ్ఞా
నయోగేన సర్వకారణకారణం । పశ్యంతి హృదయే లింగం పరమానందలక్ష
ణం। తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన శాంకరం లింగముత్తమం। అంతర్విభావయేద్వి
ద్వానశేషక్లేశముక్తయే। అంతర్ధారయితుం లింగమశక్తశ్శక్త ఏవ వా। బా
హ్యే చ ధారయేల్లింగం తద్రూపమితి నిశ్చయాత్ । లింగం తు త్రివిధం ప్రోక్తం
స్థూలం సూక్ష్మం పరాత్పరం । ఇష్టలింగమిదం స్థూలం యద్బాహ్యే ధార్యతే
తనౌ। ప్రాణలింగం తు తత్సూక్ష్మం యదంతర్భావనామయం। పరాత్పరం
తు యత్ప్రోక్తం తృప్తిలింగం తదుచ్యతే । భావనాతీతమవ్యక్తం పరబ్రహ్మశి
వాభిధం। ఇష్టలింగమిదం సాక్షాదనిష్టపరిహారకం। ధారయేదవధానేన శరీ
రే సర్వదా బుధః । మూర్ధ్ని వా కంఠదేశే వా కక్షే వక్షస్స్థలేఽపి వా । కుక్షౌ హ
స్తతలే వాపి ధారయేల్లింగమైశ్వరం । నాభేరధస్తాల్లింగస్య ధారణం పాప
కారణం। జటాగ్రే తిలకభాగే చ మలస్థానే న ధారయేత్ । లింగధారీ సదా శు
ద్ధో నిజలింగం మనోహరం। అర్చయేద్గంధపుష్పాద్యైః కరపీఠే సమాహితః
బాహ్యపీఠార్చనాదేతత్ కరపీఠార్చనం వరం । సర్వేషాం వీరశైవానాం ము
ముక్షూణాం నిరంతరం బ్రహ్మవిష్ణ్వాదయో దేవా మునయో గౌతమాదయః।
ధారయంతి సదా లింగముత్తమాంగే విశేషతః। లక్ష్మ్యాదిశక్తయస్సర్వాశ్శి
వభక్తివిభావితాః। ధారయంత్యలికాగ్రేషు శివలింగమహర్నిశం। వేదశా
స్త్రపురాణేషు కామికాద్యాగమేషు చ । లింగధారణమాఖ్యాతం వీరశైవ
స్య నిశ్చయాత్। బ్రహ్మేతి లింగమాఖ్యాతం బ్రహ్మణః పతిరీశ్వరః। పవిత్రం త
ద్ధి విఖ్యాతం తత్సంపర్కాత్తనుశ్శుచిః। ఋగిత్యాహ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మ
ణస్పతే । తస్మాత్పవిత్రం తల్లింగం ధార్యం శైవమనామయం। అతప్తతనుర
జ్ఞో వై హ్యమస్సంసారవర్జితః। దీక్షయా రహితస్సాక్షాన్నాప్నుయాల్లిం
గముత్తమం। అఘోరాపాపకాశీతి యా తే రుద్ర శివా తనూః। యజుషా గీయతే
యస్మాత్తస్మాచ్ఛైవోఽఘవర్జితః। యో లింగధారీ నియతాంతరాత్మా నిత్యం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శివారాధనబద్ధచిత్తః। సధారయేత్సర్వమలాపహృత్త్యై భస్మామలం చారు యథాప్రయోగం । ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ రేణుకాగస్త్యసంవాదే భక్తస్థలే గురుకారుణ్యలింగధారణప్రసంగో నామషష్ఠమపరిచ్ఛేదః॥

సప్తమపరిచ్ఛేదః. భూతిధారణస్థలం ౭

రేణుకః॥ లింగధారణసంయుక్తః పవిత్రో నియతాశయః । రేణుకః ప్రాహ ధర్మజ్ఞః శుశ్రూషుం మునిపుంగవం । శివాభిధానం యత్ప్రోక్తం భాసనాద్భసితం తథా। మహాభస్మేతి సంచింత్య మహాదేవప్రభామయం। వతకం తేయే మహాభాగ ముఖ్యాస్తే భస్మధారిణః । శివాగ్నౌ తు సముత్పన్నం మంత్రన్యాసాదియోగతః। తదుపాధికమిత్యాహుర్భస్మ తంత్రవిశారదాః॥ విభూతిర్భసితం భస్మ క్షారం రక్షేతి భస్మనః । ఏతాని పంచ నామాని హేతుభిః పంచభిర్భృశం। విభూతిర్భూతిహేతుత్వాద్భసితం తత్త్వభాసనాత్। పాపానాం భర్త్సనాద్భస్మ క్షారణాత్క్షారమాపదాం। రక్షణాత్సర్వభూతేభ్యో రక్షేతి పరిగీయతే। నందా భద్రా చ సురభిస్సుశీలా సుమనాస్తథా। పంచ గావశ్శివాజ్ఞాతాస్సద్యోజాతాదివక్త్రతః । కపిలా కృష్ణధవళధూమ్రరక్తాస్తథైవ చ। నందాదీనాం గవాం వర్ణాః క్రమేణ పరికీర్తితాః॥ సద్యోజాతాద్విభూతిస్స్యాద్వామాద్భసితమేవ చ। అఘోరాద్భస్మ సంజాతం। పురుషాత్క్షారమేవ చ। రక్షా చేశానవక్త్రాచ్చ నందాదిద్వారతో భవేత్। ధారయేన్నిత్యకార్యేషు విభూతిం చ ప్రయత్నతః । నైమిత్తికేషు భసితం రక్షాం కామ్యేషు సర్వదా॥ ప్రాయశ్చిత్తేషు సర్వేషు భస్మనామ యథావిధి । క్షారం చ మోక్షకార్యేషు ప్రయోక్తవ్యం సదా బుధైః । నందాదీనాం తు యే వర్ణాః కపిలాద్యాః ప్రకీర్తితాః । త ఏవ వర్ణా విఖ్యాతా భూత్యాదీనాం యథాక్రమం। భస్మోత్పాదనముద్దిష్టం చతుర్ధా తంత్రవేదిభిః । కల్పం చైవానుకల్పం చాప్యుపకల్పమకల్పకం । తేషామాదిసముత్కృష్టమన్యత్సర్వమభావతః । యథాశాస్త్రోక్తవిధినా గృహీత్వా గోమయం నవం । సద్యేన వామదేవేన కుర్యాత్పిండమనుత్తమం । శోషయేత్పురుషేణైవ దహేద్ఘోరాచ్ఛివాగ్నినా। కల్పం తద్భస్మ విజ్ఞేయమనుకల్పమథోచ్యతే। వనేషు గోమయం యచ్ఛుష్కం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

చూర్ణీకృతం తథా । దగ్ధం చైవానుకల్పాఖ్యమనుపాధికతం తు యత్ । వ
స్త్రేణోత్థాలితం భస్మ గోమూత్రాబద్ధపిండకం। దగ్ధం ప్రాగుక్తవిధినా భ
వేద్భస్మోపకల్పకం। అన్యైరాపాదితం భస్మ హ్యకల్పమితి కల్పితం। తేష్వే
కతమమాదాయ పాత్రేషు కలశాదిషు । త్రిసంధ్యమాచరేత్స్నానం యథా
సంభవమేవ చ । స్నానకాలే కరౌ పాదౌ ప్రక్షాళ్య విమలాంభసా । అష్టకృ
త్వాఘమూలేనమానీభస్మాభిమంత్ర్య చ । శిర ఈశానమంత్రేణ ముఖం తత్పు
రుషేణ చ। హృత్ప్రదేశమఘోరేణ వామదేవేన గుహ్యకం। పాదౌ సద్యేన సర్వా
ఙ్గం ప్రణవేనైవ సేచయేత్ । భస్మనా విహితం స్నానమిదమాగ్నేయ
ముత్తమం। స్నానేషు వారుణాద్యేషు ముఖ్యమేతన్మలాపహం। భస్మస్నాన
వతాం పుంసాం యథాయోగం దినే దినే । వారుణాద్యైరలం స్నానైర్బా
హ్యదోషాపహారిభిః। ఆగ్నేయం భస్మనా స్నానం యతిభిస్తు విధీయతే। ఆర్ద్ర
స్నానాత్పరం భస్మత్వాచార్యజ్ఞాతమధోధ్రువం। ఆర్ద్రం తు ప్రకృతిం వి
ద్యాత్ప్రకృతిం బంధనం విదుః । ప్రకృతేస్తు ప్రహాణార్థం భస్మనా స్నానమి
ష్యతే। బ్రహ్మాద్యా విబుధాస్సర్వే మునయో నారదాదయః । యోగినస్సన
కాద్యాశ్చ బాణాద్యా దానవా అపి। భస్మస్నానవ్రతాస్సర్వే శివభక్తిపరా
యణాః। నిర్ముక్తదోషకలితా నిత్యశుద్ధా భవంతి హి । మూలమంత్రేణ య
ద్భస్మ కృత్వా చాష్టాభిమంత్రితం । నమశ్శివాయేతి భస్మ కృత్వా సప్తాభిమం
త్రితం । ఉద్ధూళయేత్తేన దేహం త్రిపుండ్రం చాపి ధారయేత్ । సర్వాంగో
ద్ధూళనం చాపి న సమానం త్రిపుండ్రకైః। తస్మాత్రిపుండ్రమేవైకం లిఖేదుద్ధూ
ళనం వినా। త్రిపుండ్రం ధారయేన్నిత్యం భస్మనా సజలేన చ। స్థానేషు పంచ
దశసు శరీరే సాధకోత్తమః। ఉత్తమాంగే లలాటే చ శ్రవణద్వితయే తథా। గ
ళే భుజద్వయే చైవ హృది నాభౌ చ పృష్ఠకే। బాహ్వోర్యుగ్మకకుద్దేశే మణిబంధ
ద్వయే తథా। త్రిపుండ్రం భస్మనా ధార్యం మూలమంత్రేణ చాథవా । వామ
హస్తతలే భస్మ క్షిప్త్వాచ్ఛాద్యాన్యపాణినా । అగ్నిరిత్యాదిమంత్రేణ సం
స్పృశన్నభిమంత్ర్య చ । త్రిపుండ్రముక్తస్థానేషు దద్యాత్సజలభస్మనా శి
వం శివకరం శాంతం సంప్రాప్నోతి న సంశయః। మధ్యాంగుళిత్రయేణైవ ।
దక్షిణకరస్య తు । షడంగుళాయతం మానమపి వాధికమానకం। నేత్రయు

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గ్మప్రమాణే నఘాలేదద్యాత్రిపుండ్రకం। మధ్యమానామికాంగుష్ఠైరనులోమవిలోమతః। ధారయేద్యస్త్రిపుండ్రాంకం సరుద్రో నాత్ర సంశయః। ఋజు శ్వేతమనువ్యాప్తం స్నిగ్ధం శ్రోత్రప్రమాణకం। ఏవం సల్లక్షణోపేతం త్రిపుండ్రం సర్వసిద్ధిదం। ప్రాతఃకాలే చ మధ్యాహ్నే సాయాహ్నే చ త్రిపుండ్రకం। కదాచిద్భస్మనా కుర్యాత్స రుద్రో నాత్ర సంశయః। ఏవంవిధం విభూత్యా చ కురుతే యస్త్రిపుండ్రకం। స రౌద్రధర్మసంయుక్తస్త్రయీమయఋషిభిః। వసిష్ఠాద్యా మహాభాగా మునయః శ్రుతికోవిదాః। ధారయంతి సదా కాలం త్రిపుండ్రం భస్మనా కృతం। బ్రహ్మా విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ దేవాశ్చ శక్రపూర్వగాః। త్రిపుండ్రం ధారయంత్యేవ భస్మనా పరికల్పితం। శైవాగమేషు వేదేషు పురాణేష్వఖిలేషు చ। స్మృతీతిహాసకల్పేషు విహితం భస్మపుండ్రకం। ధారణీయం సమస్తానాం శైవానాం చ విశేషతః। నాస్తికో భిన్నమర్యాదో దురాచారపరాయణః। భస్మత్రిపుండ్రధారీ చేన్ముచ్యతే సోపి కిల్బిషైః। భస్మనా విహితస్నానస్త్రిపుండ్రాంకితమస్తకః। శివార్చనపరో నిత్యం రుద్రాక్షమపి ధారయేత్। రుద్రాక్షధారణాదేవ ముచ్యతే సర్వపాతకైః। దుష్టచిత్తా దురాచారా దుష్ప్రజ్ఞా అపి మానవాః॥

౭ రుద్రాక్షధారస్థలం

పురా త్రిపురసంహారే త్రిణేత్రో జగతాం పతిః। ఉదపశ్యత్పరాయోగమున్మీలితవిలోచనః। నిశ్చేతుస్తస్య నేత్రేభ్యో బహవో జలబిందవః। తేభ్యో జాతా హి రుద్రాక్షా రుద్రాక్షా ఇతి కీర్తితాః। రుద్రనేత్రసముత్పన్నా రుద్రాక్షా లోకపావనాః। అష్టత్రింశత్ప్రభేదేన భవంత్యస్య త్రిభేదతః। నేత్రాత్సూర్యాత్మనః శంభోః కపిలా ద్వాదశోదితాః। శ్వేతాః షోడశసంజాతాః సోమరూపాద్విలోచనాత్। వహ్నినేత్రసముత్పన్నా దశ కాంచనసన్నిభాః। కృష్ణా దశవిధా జాతా వహ్నిరూపాద్విలోచనాత్। ఏవముత్పత్తితో భేదాద్రుద్రాక్షా బహుధా స్మృతాః। అచ్ఛిద్రం కనకప్రఖ్యమన్యద్ధృతముత్తమం। రుద్రాక్షం ధారయేత్ప్రాజ్ఞః శివపూజాపరాయణః। యథాస్థానం యథావక్త్రం యథాయోగ్యం యథావిధి। రుద్రాక్షధారణం వక్ష్యే రుద్రసారూప్యసిద్ధయే। శిఖాయామేకమేకాస్యం రుద్రాక్షం ధార

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మేద్బుధః। ద్విత్రిద్వాదశవక్త్రాణి శిరసి త్రీణి ధారయేత్ । షట్త్రింశద్ధారయేన్మూర్ధ్ని నిత్యమేకాదశాననాన్ । పంచసప్తదశాస్యాని షట్ షట్ కర్ణద్వయే వహేత్। షడష్టవదనాన్ కంఠే ద్వాత్రింశద్ధారయేత్సదా। పంచాశద్ధారయేద్ధీమాంశ్చతుర్వక్త్రాణి వక్షసి । త్రయోదశముఖాన్ బాహ్వోర్ధారేత్షోడశ షోడశ। ప్రత్యేకం ద్వాదశ వహేన్నవాస్యాన్మణిబంధయోః । చతుర్దశముఖాన్ యజ్ఞసూత్రమష్టోత్తరంశతం । ధారయేత్సార్వకాలం తు రుద్రాక్షాన్ శివపూజకః । ఏవం రుద్రాక్షధారీ యస్సార్వకాలం తు వర్తతే। తస్య పాపకథా నాస్తి మూఢస్యాపి న సంశయః। బ్రహ్మహా మద్యపాయీ చ స్వర్ణహృద్గురుతల్పగః। మాతృహా పితృహా చైవ భ్రూణహా కృతఘాతుకః। రుద్రాక్షధారణాదేవ ముచ్యతే సర్వపాతకైః॥ దర్శనాత్స్పర్శనాచ్చైవ స్మరణాదపి పూజనాత్ । రుద్రాక్షధారణాల్లోకే ముచ్యంతే పాతకైర్జనాః। గవాం కోటిప్రదానస్య యత్ఫలం భువి లభ్యతే । తత్ఫలం లభతే మర్త్యో నిత్యరుద్రాక్షధారణాత్ । బ్రాహ్మణో వాంత్యజో వాపి మూర్ఖో వా పండితోపి వా। రుద్రాక్షధారణాదేవ ముచ్యతే సర్వపాతకైః॥ మృతికాలే తు రుద్రాక్షం నిష్పీడ్య సహవారిణా। యః పిబేచ్చింతయేద్రుద్రం రుద్రలోకం స గచ్ఛతి । భస్మోద్ధూళితసర్వాంగాః కృతరుద్రాక్షమాలికాః । యే భవంతి మహాత్మానస్తై రుద్రా న తత్ర సంశయః ॥ నిత్యాని కామ్యాని నిమిత్తజాని కర్మాణి సర్వాణి సదాపి కుర్వన్ । న భస్మరుద్రాక్షధరో యది స్యాద్ద్విజో న తస్యాస్తి ఫలోపపత్తిః । సర్వేషు వర్ణాశ్రమసంగతేషు నిత్యం సదాచారపరాయణేషు । శ్రుతిస్మృతిభ్యామిహ బోధ్యమానా న భూతిరుద్రాక్షధృతేస్సమానాః॥

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ భక్తస్థలే
భూతిరుద్రాక్షధారణప్రసంగో నామ సప్తమ
పరిచ్ఛేదః॥

అష్టమపరిచ్ఛేదః—పంచాక్షరజపస్థలం ౮-

ధృతశ్రీభూతిరుద్రాక్షః ప్రయతో లింగధారకః । జపేత్పంచాక్షరీ విద్యాం శివతత్త్వప్రబోధినీం । శివతత్త్వాత్పరం నాస్తి యథా తత్త్వాంతరం ము

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

హాత్। తథాపంచాక్షరీమంత్రా న్నాస్తిమంత్రాంతరంమహత్। జ్ఞాతేప
చాక్షరీమంత్రే కింవామంత్రాంతరైఃఫలం। జ్ఞాతేశివేజగన్మూలే కింఫలం
వతాంతరైః। సప్తకోటిషుమంత్రేషు మంత్రఃపంచాక్షరోమహాన్। బ్రహ్మ
ష్ణ్వాదిదేవేషు యథాశంభుర్మహత్తరః। అశేషజగతాంహేతుః పరమా
త్మామహేశ్వరః। తస్యవాచకమంత్రోయం సర్వమంత్రైకకారణం।
స్యాభిధానమంత్రోయం మహామంత్రఇతిస్మృతః। అభిధానాభిధేయత్వా
న్మంత్రాత్సిద్ధఃపరశ్శివః। నమశ్శబ్దంవదేత్పూర్వం శివాయేతితతఃపరం। మం
త్రఃపంచాక్షరోహ్యేష సర్వశ్రుతిశిరోగతః। ఆదితఃపరిశుద్ధత్వా న్మల
యవియోగతః। శివఇత్యుచ్యతేశంభు శ్చిదానందఘనఃప్రభుః। ఆస్పదత్వా
శేషాణాం మంగళానాంవిశేషతః। శివశబ్దాభిధేయోహిదేవ దేవస్త్రియం
బకః। శివఇత్యక్షరద్వంద్వం పరబ్రహ్మప్రకాశకం। ముఖ్యవృత్త్యాతద
షాంశబ్దానాంగౌణవృత్తయః। తస్మాన్ముఖ్యతరంనామశివఇత్యక్షరద్వయ
సచ్చిదానందరూపస్యశంభోరమితతేజసః। ఏతన్నామావలంబేన మంత్రః
పంచాక్షరస్స్మృతః। తస్మాదతస్సదాజప్యో మోక్షకాంక్షిభిరాదరాత్। య
ధానాదిర్మహాదేవశ్శుద్ధస్సంసారమోచకః। తథాపంచాక్షరోమంత్రస్స
సారక్షయకారకః। ఓంకారపూర్వమంత్రోయంపంచాక్షరమయఃపరః।
శైవాగమేషువేదేషుషడక్షరఇతిస్మృతః। పంచభూతానిసర్వాణిపంచత
న్మాత్రకాణిచ। జ్ఞానేంద్రియాణిపంచాపిపంచకర్మేంద్రియాణిచ। పంచ
హ్మాణిపంచాపికృత్యానిసహకారణైఃబోధ్యానిపంచభిర్వర్ణైఃపంచాక్షరస్య
హామనోః। పంచధాపంచధాయానిప్రసిద్ధానివిశేషతః। తానిసర్వాణి
స్తానిపంచాక్షరమయానిహి। మంత్రస్యాస్యాదిభూతేనప్రణవేనమహాను
నోః। ప్రబోధ్యతేమహాదేవఃకేవలశ్చిత్సుఖాత్మకః। ప్రణవేనైవవర్ణేనప
రబ్రహ్మప్రకాశ్యతే। అద్వితీయంపరానందంశివాఖ్యంనిష్ప్రపంచకం।
మాత్మామనోర్జ్ఞేయస్సోహంరూపస్సనాతనః। జాయతేసహయోర్లో
పాదోమిత్యేకాక్షరోమనుః। ప్రణవేనైవమంత్రేణబోధ్యతేనిష్కళశ్శి
పంచాక్షరేణమంత్రేణపంచబ్రహ్మతనుస్తథా। నిష్కలస్సంవిదాకారస్స
లోవిశ్వమూర్తికః। ఉభయాత్మాశివోమంత్రేషడక్షరమయేస్థితః।

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

లవిద్యాశివశ్శైవంసూత్రంపంచాక్షర స్తథా । ఏతానినామధేయానికీర్తి
తానిమహామనోః । పంచాక్షరీమిమాంవిద్యాంప్రణవేనషడక్షరీం । జ
పేత్సమాహితోభూత్వాశివపూజాపరాయణః । ప్రాణాయామత్రయం
కృత్వా ప్రాఙ్ముఖోదఙ్ముఖోపివా । చింతయన్హృదయాంభోజేదేవ
దేవంత్రియంబకం । సర్వాలంకారసంయుక్తం సాంబంచంద్రార్ధశేఖ
రం । జపేదేతాంమహావిద్యాంశివరూపామనన్యధీః । జపస్త్రివిధఃప్రో
క్తోవాచికోపాంశుమానసః । శ్రూయతేయస్తుపార్శ్వస్థైర్యథావర్ణస
మన్వయః।వాచికస్సతువిజ్ఞేయస్సర్వపాపప్రభంజనః। ఈషత్స్పృష్టాధర
పుటంయోమందమభిధీయతే । పార్శ్వస్థైరశ్రుతస్సోయముపాంశుపరికీ
ర్తితః।అస్పృష్టాధరమస్పందిజిహ్వాగ్రేయోంతరేధియా। భావ్యతేవర్ణ
రూపేణసమానసఇతిస్మృతః। యావతఃకర్మయజ్ఞాద్యావిధాసితపాంసి
చ। సర్వేతేజపయజ్ఞస్యకలాంనార్హంతిషోడశీం। మాహాత్మ్యంవాచిక
స్యైతజ్జపయజ్ఞస్యకీర్తితః । తస్మాచ్ఛతగుణోపాంశుసహస్రంమానస
స్స్మృతః। వాచికత్వాదుపాంశోశ్చజపాదస్యమహామనోః। మానసోవాజ
పఃశ్రేష్ఠోఘోరసంసారనాశకః। ఏతేష్వేకేనవిధినాయథాభావంయథా
క్రమం। జపేత్పంచాక్షరీమేతాంవిద్యాంపాశవిముక్తయే । అనేనమూల
మంత్రేణశివలింగంచపూజయేత్ । నిత్యంనియమసంపన్నఃప్రయతాత్మా
శివాత్మకః। అభక్ష్యావాయభక్ష్యాశ్చ యేచాన్యేవ్రతకర్శితాః । తేషామేత్త్రై
వర్ణైర్నాస్తిశివలోకసమాగమః । భక్త్యాపంచాక్షరేణైవయశ్శివంస
కృదర్చయేత్। సోపిగచ్ఛేచ్ఛివస్థానంమంత్రస్యాస్యైవగౌరవాత్ । తస్మా
త్తపాంసియజ్ఞాశ్చవ్రతానినియమాస్తథా । పంచాక్షరార్చకస్యైతే కో
ట్యంశేనాపినోసమాః। అశుద్ధోవాపిశుద్ధోవాసకృత్పంచాక్షరేణయః। పూ
జయేత్పతితోవాపిముచ్యతేనాత్రసంశయః। సకృదుచ్చారణేనైవపంచాక్ష
రమహామనోఃసర్వేషామపిజంతూనాంసర్వపాపక్షయోభవేత్, అన్యేపిబ
హవోమంత్రావిద్యంతేసకలాగమే। భూయోభూయస్సమాభ్యాసాత్పురు
షార్థప్రదాయినః । ఏషమంత్రోమహాశక్తిరీశ్వరప్రతిపాదకః। సకృదు
చ్చారణాదేవసర్వసిద్ధిప్రదాయకః। పంచాక్షరీంసముచ్చార్యపుష్పంలింగే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వినిక్షిపేత్। యస్తస్య వాజపేయానాం సహస్రఫలమిష్యతే । అగ్నిహోత్రాస్త్రయో వేదా యజ్ఞాశ్చ బహుదక్షిణాః। పంచాక్షరజపస్యైతే కోట్యంశేనాపి నో సమాః॥ పురా సానందయోగీంద్రశ్శివజ్ఞానపరాయణః । పంచాక్షరం సముచ్చార్య నారకానుదతారయత్। సిద్ధ్యా పంచాక్షరస్యాస్య శ్వేతనందః పురా మునిః। నరకం స్వర్గమకరోత్ త్రైశంకవస్యాపి పాపినః। ఉపమన్యుః పురా యోగీ మంత్రేణానేన సిద్ధిమాన్ । లబ్ధవాన్ పరమేశానాచ్ఛైవశాస్త్రప్రవక్తృతాం। బ్రహ్మాదీనాం చ దేవానాం జగత్సృష్ట్యాదికర్మసు । మంత్రస్యాస్యైవ మాహాత్మ్యాత్ సామర్థ్యముపజాయతే। వసిష్ఠవామదేవాద్యా మునయో ముక్తకిల్బిషాః । మంత్రేణానేన సంసిద్ధా మహాతేజస్వినోఽభవన్। కిమిహ బహుభిరుక్తైర్మంత్రమేనం మహాత్మా । ప్రణవసహితమాదౌ పంచాక్షరాఖ్యం । జపతి పరమభక్త్యా పూజయన్ దేవదేవం విగతదురితధో మోక్షలక్ష్మీం ప్రయాతి॥

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ భక్తస్థలే
పంచాక్షరీప్రసంగో నామాష్టమపరిచ్ఛేదః॥

నవమపరిచ్ఛేదః భక్తిక్రియాస్థలం ౯.

రేణుకః॥ భూతిరుద్రాక్షసంయుక్తో లింగధారీ సదా శుచిః పంచాక్షరజపోద్యోగీ శివభక్త ఇతి స్మృతః। శ్రవణం కీర్తనం శంభోః । స్మరణం పాదసేవనం। అర్చనం వందనం దాస్యం। సఖ్యమాత్మనివేదనం । ఏవం నవవిధా భక్తిః ప్రోక్తా దేవేన శంభునా। దుర్లభా పాపినాం లోకే సులభా పుణ్యకర్మిణాం।అథ మే చోక్తమేవాపి యత్ర కుత్రచిదూర్జితా । వర్తతే శాంకరీ భక్తిస్స భక్త ఇతి గీయతే। భక్తిస్థిరీకృతా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి ద్విజసత్తమే। శంభోః ప్రియస్స విప్రశ్చ న ప్రియో భక్తివర్జితః । సా భక్తిర్ద్వివిధా జ్ఞేయా బాహ్యాభ్యంతరభేదతః బాహ్యా స్థూలాంతరా సూక్ష్మా వీరమాహేశ్వరాదృతా। సింహాసనే శుద్ధదేశే సురమ్యే రత్నచిత్రితే। శివలింగస్య యా పూజా సా బాహ్యా భక్తిరుచ్యతే। లింగే ప్రాణం సమాధాయ ప్రాణే లింగం తు శాంభవం। స్థిరం మనః కృత్వా న కించిచ్చింతయేద్హృది । సాభ్యంతరా భక్తిరితి ప్రోచ్యతే యోగిభిః। సా యస్మిన్ వర్తతే తస్య జీవనం భ్రష్టబీజవత్ । బహునా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ముక్తేనగుహ్యాద్గుహ్యతరాపరా। శివభక్తిర్నసందేహ స్తయాయుక్తోవిము
చ్యతే। ప్రసాదాదేవసాభక్తిఃప్రసాదోభక్తిసంభవః। యథైవాంకురతో
బీజంబీజతోవాయథాంకురః। ప్రసాదపూర్వికేయంచభక్తిర్ముక్తిప్రదాయి
నీ। శక్యతేనైవసాప్రాప్తుంనరైరేకేనజన్మనా। అనేకజన్మశుద్ధానాంశ్రౌత
స్మార్తానువర్తినాం। విరక్తానాంప్రబుద్ధానాంప్రసీదతిమహేశ్వరః। ప్ర
సన్నేసతిముక్తోభూన్ముక్తశ్శివసమోభవేత్। అల్పభావోపియోమర్త్యస్త
స్యజన్మత్రయాత్పరం। నయోనియంత్రపీడావైభవేన్నైవాత్రసంశయః। సాం
గోపాంగాచయాసేవాసాభక్తిరితికథ్యతే। సాపునర్భిద్యతేత్రేధామనో
వాక్కాయసాధనైః। శివరూపాదిచింతాయాసాసేవామానసీస్మృతా।
జపాదివాచకీసేవాకర్మపూజాదికాయికీ। బాహ్యమాభ్యంతరంచైవభజ
నంభావపూర్వకం। మనోవాక్కాయభేదైశ్చత్రిధాతద్భజనంవిదుః। అస్యా
త్మవిదితంబాహ్యంశంభోరభ్యర్చనాదికం। తదేవతుస్వసంవేద్యమభ్యంత
రముదాహృతం। మనోమహేశశ్రవణంబాహ్యాభ్యంతరముచ్యతే। శివనా
మరతావాణీవాఙ్మాత్రాచైవనేతరా। లింగైశ్శివస్యచోద్దిష్టైః త్రిపుండ్రాది
భిరంకితః। శివోపచారనిరతఃకాయఃకాయోనచేతరః। తపఃకర్మజపో
ధ్యానంజ్ఞానంచైతన్యపూర్వకం। పంచధాకథ్యతేసద్భిస్తదేవభజనంపు
నః। శివార్థేదేహసంశోషస్తపఃకృచ్ఛ్రాదినోమతం। శివార్చాకర్మవిజ్ఞే
యానమనోమాత్రముచ్యతే। జపఃపంచాక్షరాభ్యాసః ప్రణవాభ్యాసఏవహి
రు।ద్రాధ్యాయాదికాభ్యాసోనవేదాధ్యయనాదికం। ధ్యానంశివస్యరూపా
దిచింతానాత్మాదిచింతనం। శివాగమార్థవిజ్ఞానంజ్ఞానంనాన్యార్థవేద
నం। ఇతిపంచప్రకారోయంశివయజ్ఞఃప్రకీర్తితః। అనేనపంచయజ్ఞేనయః
పూజయతిశంకరం। భక్త్యాపరమయాయుక్తస్సవైభక్తఇతీరితః। పూజ
నాచ్ఛివభక్తస్యపుణ్యాగతిరవాప్యతే। అవమానాన్మహాఘోరోనరకోనా
త్రసంశయః। శివభక్తోమహాతేజాశివభక్తిపరాఙ్ముఖాన్। నస్పృశ్యేన్నైవ
వీక్షేతనతైస్సహవసేత్క్వచిత్। యథాదీక్షాప్రవేశస్స్యాల్లింగధారణ
పూర్వకః। తథాప్రభృతిభక్తోసౌపూజయేత్స్వాగమస్థితాన్। స్వమార్గ
నిరతాచారైస్సహవాసంసమాచరేత్। తేషాంగృహేషుభుంజీతనేతరే

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

షాంకదాచన। యద్గృహేష్వన్యదేవో స్తి తద్గృహాన్ పరివర్జయేత్। యే
చ దేవార్చకామర్త్యాస్సదాశివబహిష్కృతాః। తేషాం గృహే న భుంజీత హ్యే
తద్వాక్యప్రమాణతః। స్వమార్గాచారవిముఖైర్భర్విభిః ప్రాకృతాత్మభిః।
ప్రేషితం సకలం ద్రవ్యమాత్మలీనమపి త్యజేత్। నార్చయేదన్యదేవాంస్తు న
స్మరేన్న చ కీర్తయేత్। న తన్నైవేద్యమశ్నీయాచ్ఛివభక్తో దృఢవ్రతః। య
ద్గృహేష్వన్యదేవో స్తి తద్గృహాన్ పరివర్జయేత్। నాన్యదేవార్చకాన్మ
ర్త్యాన్ పూజాకాలే నిరీక్షయేత్। సదాశివైకనిష్ఠానాం వీరశైవాధ్వవర్తి
నాం। న హి స్థావరలింగానాం నిర్మాల్యాద్యుపయుజ్యతే। యత్ర స్థావర
లింగానామపాయః పరివర్తతే। అథవా శివభక్తానాం శివలాంఛనధారి
ణాం। తత్ర ప్రాణాన్ విహాయాపి పరిహారం సమాచరేత్। శివార్థం ముక్త
జీవశ్చేచ్ఛివసాయుజ్యమాప్నుయాత్। యత్ర చాచారనిందా స్యాత్కదాచిత్త
త్ర న వ్రజేత్। యద్గృహే శివనిందా స్తి తద్గృహం తు పరిత్యజేత్। యస్సర్వ
భూతాధిపతిం విశ్వనాథం వినిందతి। న తత్ర నిష్కృతిశ్శక్యా కర్తుం వర్షశ
తైరపి। శివనిందాకరం దృష్ట్వా ఘాతయేదథవా శపేత్। స్థానం వా తత్పరి
త్యజ్య గచ్ఛేద్యద్యక్షమో భవేత్। శివపూజాపరో భూత్వా పూర్వకర్మ వివ
ర్జయేత్। అథవా పూర్వకర్మీ స్యాత్సపూజా నిష్ఫలా భవేత్। ఉత్తమాం
వృత్తిమాశ్రిత్య నీచాం వృత్తిం సమాశ్రితః। ఆరూఢపతితో జ్ఞేయస్సర్వకర్మబ
హిష్కృతః। పంచాక్షరోపదేశీ చ వరస్తుతికరో యది। సో లింగీ సదురాచారీ
ఈకనిస్సతువిశ్రుతః। చర్మపాత్రజలం తైలం న గ్రాహ్యం భక్తితత్పరైః। గృ
హ్యతే యది భక్తేన రౌరవం నరకం వ్రజేత్। న తస్య సూతకం కించిత్ప్రాణలిం
గాంగసంగినః। జననోద్ధం మృతోద్ధం చ విద్యతే పరమార్థతః। లింగార్చ
నరతాయాశ్చ ఋతౌ నార్యా న సూతకం। తథా ప్రసూతికాయాశ్చ సూత
కం నైవ విద్యతే। గృహే యస్మిన్ ప్రసూతా స్త్రీ సూతకం నాత్ర విద్యతే। శివ
పాదాంబుసంస్పర్శాత్సర్వపాపం ప్రణశ్యతి। శివస్థానాని తీర్థాని విశిష్టా
ని శివార్చకః। శివయాత్రోత్సవం నిత్యం సేవేత పరయా ముదా। శివక్షేత్రో
త్సవమహాయాత్రాదర్శనకాంక్షిణాం। మార్గే న్నపానదానం చ కుర్యా
న్మాహేశ్వరో జనః। నాన్నతోయసమం దానం న చాహింసాపరం తపః। త

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్నాన్మాహేశ్వరోనిత్యమస్నాతోయఃపదోభవేత్ । స్వమార్గాచారవర్తిభ్యస్స్వజాతిభ్యస్సదావ్రతీ । దద్యాత్తేభ్యస్సమాదద్యాత్కన్యాంకులసముద్భవాం। ఏవమాచారసంయుక్తోవీరశైవోమహావ్రతీ । పూజయేత్సతతంభక్త్యాగురుంలింగంచజంగమం॥

ఉభయపూజాస్థలం. ౧౦

ఏకఏవశివస్సాక్షాత్సర్వానుగ్రహకఃప్రభుః। గురుజంగమలింగాత్మావర్తతేభుక్తిముక్తిదః। గురోరభ్యర్చనేనాపిసాక్షాదభ్యర్చితశ్శివః । తయోర్నాస్తిభిదాకించిదీశత్వాత్తత్స్వరూపతః । శివజ్ఞానంమహాఘోరసంసారార్ణవతారకం। దీయతేయేనసగురుఃకస్యవంద్యోనజాయతే। యత్కటాక్షకళామాత్రాత్పరమానందలక్షణం। లభ్యతేశివరూపత్వంసగురుఃకేననార్చ్యతే। యథాదేవేజగన్నాథేసర్వానుగ్రహకారకే । తథాగురువరేకుర్యాదుపచారాన్దినేదినే । అప్రత్యక్షోమహాదేవస్సర్వేషామాత్మమాయయా। ప్రత్యక్షోగురురూపేణవర్తతేభక్తిసిద్ధయే । గురోరాజ్ఞాంనలంఘేతసిద్ధికామీమహామతిః । తదాజ్ఞాలంఘనేనాపిశివాజ్ఞోచ్ఛేదకోభవేత్। హితమేవచరేన్నిత్యంశరీరేణధనేనచ। ఆచార్యస్యోపశాంతస్యశివజ్ఞానమహానిధేః। యథాగురౌయథాలింగేభక్తిమాన్పరివర్తతే । జంగమేచతథానిత్యంభక్తింకుర్యాద్విచక్షణః॥

జంగమపూజాస్థలం. ౧౧

లింగంచద్వివిధంప్రోక్తంజంగమాజంగమాత్మనా। అజంగమేయథాభక్తిర్జంగమేచతథాస్మృతా। అజంగమంతుయల్లింగంమృచ్ఛిలాదివినిర్మితం। తత్పరంజంగమంలింగంశివయోగీతివిశ్రుతం। అచరేమంత్రసంస్కారాల్లింగేవసతిశంకరః। సదాకాలంవసత్యేవచరలింగేమహేశ్వరః । శివయోగినియద్దత్తంతదక్షయఫలంభవేత్ । తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనతస్మైదేయంమహాత్మనే। యత్ఫలంలభతేజంతుఃపూజయాశివయోగినః। తదక్షయమితిప్రోక్తంసకలాగమపారగైః । నావమన్యేతకుత్రాపిశివయోగినమాగతం అవమానాద్భవేత్తస్యదుర్గతిశ్చనసంశయః । శివయోగీశివస్సాక్షాదితి కైంకర్యభక్తితః। పూజయేత్ [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

దోదకంయథాభక్త్యాస్వీకరోతిమహేశితుః । తథాశివాత్మనోనిత్యంగురుజంగమయోరపి। అర్పయిత్వానిజేలింగేపత్రంపుష్పంఫలంజలం । అన్నాద్యంసర్వభోజ్యంచస్వీకుర్యాద్భక్తిమాన్నరః॥

ప్రసాదస్వీకృతిస్థలం. ౧౨

సర్వమంగళమాంగళ్యం సర్వపావనపావనం । సర్వసిద్ధికరంపుంసాంశంభోఃపాదాంబుధారణం । శిరసాధారయేద్యస్తుపత్రంపుష్పంశివార్పితం । ప్రతిక్షణంభవేత్తస్యపౌండరీకక్రియాఫలం । శివభక్తివిహీనానాంజంతూనాంపాపకర్మణాం । విశుద్ధేశివనిర్మాల్యేనాధికారోస్తికుత్రచిత్ । భుంజీయాద్రుద్రభుక్తాన్నంరుద్రపీతజలంపిబేత్ । రుద్రాఘ్రాతంసదాజిఘ్రేదితిజాబాలకీశ్రుతిః యేలింగధారిణోలోకే యేశివైకపరాయణాః । తేషాంతుశివనిర్మాల్యముచితంనాన్యజంతుషు। నిర్మాల్యంనిర్మలంశుద్ధంశివేనస్వీకృతంయతః । నిర్మలైస్తత్పరైర్ధార్యంనాన్యైఃప్రాకృతజంతుభిః। గురుత్వాత్సర్వలోకానాంశంభోరమితతేజసః । తస్మిన్నివేదితంసర్వంస్వీకార్యంతత్పరాయణైః। అన్నజాతేనభక్తేనభుజ్యమానేశివార్పితే। సిద్ధేనివేద్యమేధస్యయత్ఫలంతదవాప్యతే । శివలింగప్రసాదస్యస్వీకారాద్యత్ఫలంభవేత్। తథాప్రసాదస్వీకారాద్గురుజంగమలయోరపితస్మాద్గురుంమహాదేవంశివయోగినమేవచ । పూజయేత్తత్ప్రసాదాన్నంభుంజీయాత్ప్రతివాసరం।శివలింగేశివాచార్యేశివయోగినిభక్తిమాన్। దానంకుర్యాద్యథాశక్తితత్ప్రహాదియుతస్సదా।దానంతుత్రివిధంప్రోక్తంసోపాధినిరుపాధికం।సహజంచేతిసర్వేషాంసర్వతంత్రవిశారదైః॥

సోపాధికదానస్థలం. ౧౩

ఫలాభిసంధిసంయుక్తందానంయద్విహితంభవేత్ । తత్సోపాధికమాఖ్యాతంముముక్షుభిరనాదృతం॥

నిరుపాధికదానస్థలం. ౧౪

ఫలాభిసంధినిర్ముక్తమీశ్వరార్పితకాంక్షితం । నిరుపాధికమాఖ్యాతంవానందానవిశారదైః॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సహజదానస్థలం. ౧౫

ఆదాతృదాతృదేయానాంశివభావంవిచింతయన్। ఆత్మనోకర్తృ భావంచయద్దత్తంసహజంహితత్ । సహజందానముత్కృష్టంసర్వదానో త్తమోత్తమంశివజ్ఞానప్రదంపుంసాంజన్మరోగనివర్తకం । శివాయశివభ క్తాయదీయతేయదికించన । భక్త్యాతదపివిఖ్యాతం సహజందానముత్త మం । దానాత్సువర్ణసహస్రస్యసత్పాత్రేయత్ఫలంభవేత్ ఏకపుష్పప్రదా నేనశివేతత్ఫలమశ్నుతే । శివఏవపరంపాత్రంసర్వవిద్యానిధిర్గురుః । త స్మైదత్తంచయత్కించిత్తదనంతఫలంభవేత్ ।శివయోగీశివస్సాక్షాచ్ఛివజ్ఞా నమహోదధిః। యత్కించిద్దీయతేతస్మైతద్దానంపరమార్థకం । భిక్షా మాత్రప్రదానేనశాంతాయశివయోగినే । యత్ఫలంలభ్యతేనైతద్యజ్ఞకోటి శతైరపి। శివయోగీమహాపాత్రంసర్వేషాందానకర్మణి నాస్మాన్నాస్తిపరం కించిత్పాత్రంశాస్త్రవిచారతః । శివయోగినిసంతుష్టేతృప్తోభవతిశంకరః। తత్తృప్త్యాతన్మయంవిశ్వంతృప్తిమేతిచరాచరం । తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నే నయేనకేనాపికర్మణా । తృప్తింకుర్యాత్సదాకాలమన్నాద్యైశ్శివయోగి నః। నిరుపాధికచిద్రూపపరానందాత్మవస్తుని । సమాప్తంసకలంయస్యస దానీశంకరస్స్వయం । ఉక్తస్థలాచారపరాయణోసౌసదోచితజ్ఞాంస్సహ జంతుదానం । బ్రహ్మాదిసంపత్తి విరక్తచిత్తోభక్తో హిమాహేశ్వర తాముపైతి॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయేసిద్ధాంతశిఖామణౌ భక్త్యాదిసప్తస్థల ప్రసంగోనామనవమపరిచ్ఛేదః॥

దశమపరిచ్ఛేదః మాహేశ్వరస్థలం. ౧

అగస్త్యః॥ భక్తస్థలంసమాఖ్యాతంభవతాగణనాయక। కేనవా ధర్మభేదేనభక్తోమాహేశ్వరోభవేత్। రేణుకః। కేవలంసహజేదానేఃప్యాత శ్శివతత్పరః । బ్రహ్మాదిస్థానవిముఖోభక్తోమాహేశ్వరస్మృతః । భక్తే ర్యథాసముత్కర్షోభవేద్వైరాగ్య గౌరవాత్ ।తథామాహేశ్వరఃప్రో క్తోభక్తిస్థిరవివేకవాన్। మాహేశ్వరస్థలంవక్ష్యేయథోక్తంశంభునాపురా మాహేశ్వరప్రశంసాదౌలింగనిష్ఠాతతఃపరం । పూర్వాశ్రమనిరాసస్యాస

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్వాద్వైతనిరాకృతిః। ఆహ్వానవర్జనం పశ్చాదష్టమూర్తినిరాకృతిః। సర్వగత్వనిరాసస్య శివత్వం విశ్వభక్తయోః। ఏవం నవవిధం ప్రోక్తం మాహేశ్వరమహాస్థలం॥

మాహేశ్వరప్రశంసాస్థలం- ౧

ఆదితః క్రమశో వక్ష్యే స్థలభేదస్య లక్షణం। సమాహితేన మనసా శ్రూయతాం భవతా మునే। విశ్వస్మాదధికో రుద్రో విశ్వానుగ్రహకారకః। ఇతి యస్య స్థిరాబుద్ధిస్స వై మాహేశ్వరస్స్మృతః। బ్రహ్మాదిదేవతాజాలం మోహితం మాయయా సదా। అశక్యం ముక్తిదానే తు క్షయాతిశయసంయుతం అనాదిముక్తో భగవానేక ఏవ మహేశ్వరః। ముక్తిదశ్చేతి యో వేద స వై మాహేశ్వరస్స్మృతః। బ్రహ్మాద్యమరలిప్సాభిర్వై నిర్మలే పరమేశ్వరే। సామ్యోక్తిం యో న సహతే స వై మాహేశ్వరస్స్మృతః। ఈశ్వరస్స్వభూతానాం బ్రహ్మాదీనాం మహేశితి। బుద్ధియోగాత్తదాసక్తో భక్తో మాహేశ్వరస్స్మృతః। క్షయాతిశయసంయుక్తా బ్రహ్మవిష్ణ్వాదిసంపదః। తృణవన్మన్యతే యుక్త్యా వీరమాహేశ్వరస్సదా। శబ్దస్పర్శాదిసంపన్నే సుఖలేశే తు నిస్పృహః। శివానందసముత్కంఠేసత్యై మాహేశ్వరో భవేత్। పరస్త్రీసంగనిర్ముక్తిః పరద్రవ్యపరాఙ్ముఖః। శివార్థకార్యసంపన్నశ్శివాగమపరాయణః। శివస్తుతిరసాస్వాదమోదమానమనాశ్చ యః। శివోత్కర్షప్రమాణానాం సంపాదనసముద్యతః। నిర్మమో నిరహంకారో నిరస్తక్లేశపంజరః। అస్పృష్టమదసంబంధో మాత్సర్యావేశవర్జితః। నిరస్తమదనోన్మేషో నిఘూర్ణితక్రోధవిప్లవః। సదా సంతుష్టహృదయస్సర్వప్రాణిహితే రతః। నివారణసముద్యోగీ శివకార్యవిరోధినాం। సహచారీ సదా కాలం శివోత్కర్షాభిధాయిభిః। శివాపకర్షసంప్రాప్తౌ ప్రాణత్యాగేప్యశంకితః। శివైకనిష్ఠస్సర్వాత్మా భవేన్మాహేశ్వరో జనః॥

లింగనిష్ఠాస్థలం. ౨

అస్య మాహేశ్వరస్యోక్తం లింగనిష్ఠానుసాస్థలం। ప్రాణాత్యయేపి సంపన్నే యదత్యాజ్యం విధీయతే। అపి గచ్ఛతు సర్వస్వం శిరశ్ఛేదనమస్తు వా। మాహేశ్వరో న ముంచేత లింగపూజామహావ్రతం। ఛిన్నమౌళాంకశేలింగ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్థిరమేషాంమనస్సదా। విముక్తేతరసర్వార్థాస్తేశివానాత్రసంశయః। లిం
గపూజామకృత్వాతుయేనభుంజంతిమానవాః। తేషాంమహాత్మనాంహస్తే
మోక్షలక్ష్మీరుపస్థితా। కిమన్యైర్ధర్మకలితైర్లౌకికార్థప్రదాయిభిః। సా
క్షాన్మోక్షప్రదశ్శంభుస్స్వేష్టలింగార్చకాయవై। లింగనిష్ఠస్యకింతేనకర్మ
ణాస్వర్గహేతునా। నిత్యానందశివప్రీతిర్యస్యశాస్త్రేషునిశ్చితా। లిం
గేయస్యమనోలీనం। లింగస్తుతిపరాచవాక్। లింగార్చనపరౌహస్తౌసరు
ద్రోనాత్రసంశయః। లింగనిష్ఠాపరంశాంతంభూతిరుద్రాక్షసంయుతం।
ప్రశంసంతిసదాకాలంబ్రహ్మాద్యా దేవతాముదా। అపితేనాస్మతో యేన
లింగేనియమపూజితే। యదేహవృత్తింకుర్వంతిమహామాహేశ్వరాహితే।
లింగైకనిష్ఠాహృదయస్సదామాహేశ్వరోజనః। పూర్వాశ్రమగతాన్ధ
ర్మాంస్త్యజేత్స్వాచారరోధకాన్। స్వజాతికులజాన్ధర్మాన్లింగనిష్ఠావి
రోధినః। త్యజేన్మాహేశ్వరోజ్ఞేయఃపూర్వాశ్రమనిరాసకః॥

పూర్వాశ్రమనిరసనస్థలం. ౩

శివసంస్కారయోగేనవిశుద్ధానాంమహాత్మనాం। కింపూర్వకాలి
కైర్ధర్మైఃప్రాకృతానాంహితేమతాః। విశుద్ధాఃప్రాకృతాశ్చేతిద్వివిధా
మానుషాస్తతః। శివసంస్కారిణశ్శుద్ధాఃప్రాకృతాఇతరేమతాః। శివ
సంస్కారయోగేనశివధర్మానుషంగిణాం। ప్రాకృతానాంనధర్మేషుప్రవృ
త్తిరుపపద్యతే। వర్ణాశ్రమాదిధర్మాణాంవ్యవస్థాహిద్విధామతా। ఏకా
శివేననిర్దిష్టాబ్రహ్మణాకథితాపరా। శివోక్తధర్మనిష్ఠాతుశివాశ్రమనిషే
విణాం। శివసంస్కారహీనానాంధర్మాఃపైతామహాస్స్మృతాః। శివసం
స్కారయుక్తేషుజాతిభేదోనవిద్యతే। కాష్ఠేషువహ్నిదగ్ధేషుయథారూ
పంనవిద్యతే। తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనశివసంస్కారసంయుతః। జాతిభేదం
నకుర్వీతశివభక్తేకదాచన। పూజ్యపూజకయోరాత్మలింగయోర్భేదవర్జ
నే। పూజాకర్మాద్యసంపత్తేర్లింగనిష్ఠావిరోధితః। సర్వాద్వైతవిచార
స్యజ్ఞానభావోవ్యవస్థితః। భవేన్మాహేశ్వరఃకర్మీసర్వాద్వైతనిరాసకః॥

సర్వాద్వైత నిరసనస్థలం. ౪

సాక్షాత్కృతంపరంతత్త్వంయథాభవతిబోధతః। తదాద్వైతస్య

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సంప్రత్తిజ్ఞానహీనస్య నక్వచిత్। భేదస్యకర్మ హేతుత్వాద్వ్యవహారే ప్ర-
వర్తితే।లింగపూజాదికర్మస్థోప్యచాద్వైతంసమాచరేత్। ప్రేరకంశంకరం
బుద్ధ్వా ప్రేర్యమాత్మానమేవచ। భేదాత్తంపూజయేన్నిత్యంనచాద్వైతప-
రోభవేత్। పతిస్సాక్షాన్మహాదేవఃపశురేష,తదాశ్రయః। అనయోస్స్వా-
మిభృత్యత్వమభేదఃకథమిష్యతే। పూజాదివ్యవహారస్యభేదాశ్రయతయా
సదా। లింగపూజాపరస్తస్మాదద్వైతనిరతోభవేత్॥

ఆహ్వానవర్జనస్థలం- ౫

లింగార్చనపరశ్శుద్ధస్సర్వాద్వైతనిరాసకః। స్వేష్టలింగేశివాకారే
నతమావాహయేచ్ఛివం।యదాశివకలాయుక్తంలింగందద్యాన్మహాగురుః।
తదారభ్యశివస్తత్రతిష్ఠత్యాహ్వానమత్రకిం। సంస్కారేషుచలింగేషుసదా
సంనిహితశ్శివః। తత్రాహ్వానంనకర్తవ్యంప్రతిపత్తివిరోధతః। నాహ్వా-
నంనవిసర్జంచస్వేష్టలింగేతుకారయేత్। లింగనిష్ఠాపరోనిత్యమితిశాస్త్ర-
నిశ్చయః। యథాత్మశివయోరైక్యంనమతంకర్మసంగినః। తదాశివాత్పృథ-
గ్వ్యానిరద్వైతమపినేష్యతే॥

అష్టమూర్తినిరసస్థలం. ౬

పృథివ్యాద్యష్టమూర్తిత్వమీశ్వరస్యప్రకీర్తితం। తదధిష్ఠాతృభావే-
ననసాక్షాదేకభావతః। పృథ్వ్యాదికమిదంసర్వంకార్యంకర్తామహేశ్వ-
రః। నైవతత్సాక్షాన్మహేశోఘటంకులాలోమృత్తికాయథా। పృథ్వ్యాదికా-
త్మపర్యంతంప్రపంచోహ్యష్టధాస్థితః। తనురీశస్యచాత్మాయంసర్వతత్త్వ-
నియామకః। శరీరభూతాదేతస్మాత్ప్రపంచాత్పరమేష్ఠినః। ఆత్మభూతస్య
దేవస్యనభేదోనపృథక్స్థితిః।అచేతనత్వాత్పృథ్వ్యాదేరజ్ఞత్వాదాత్మనస్త-
థా। సర్వజ్ఞస్యమహేశస్యనైకరూపత్వమిష్యతే। ఇతియశ్చింతయేన్నిత్యం
పృథ్వ్యాదేరష్టమూర్తితః। విలక్షణంమహాదేవంసోష్టమూర్తినిరాసకః॥

సర్వగత్వనిరసనస్థలం. ౭

సర్వగత్వేమహేశస్యసర్వత్రారాధనంభవేత్। స్వలింగమాత్రేతన్ని-
ష్ఠఃశివంసర్వగంస్మరేత్। సర్వగోపిస్థితశ్శంభుస్స్వాధారేపివిశేషతః।త-
స్మాదన్యత్రవిముఖస్స్వేష్టలింగేయజేచ్ఛివం। శివస్సర్వగతశ్చాపిస్వాధారే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వ్యజ్యతేధికం। శమీగర్భేయథావహ్నిర్విశేషేణవిబోధ్యతే।సర్వగత్వంమ
హేశస్యసర్వశాస్త్రవినిశ్చితం । తథాప్యాశ్రయలింగాదౌపూజార్థమధి
కాస్థితిః। తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనసర్వస్థానపరాఙ్ముఖః। స్వేష్టలింగేమహా
దేవంపూజయేత్పూజకోత్తమః।శివస్యసర్వగత్వేనసర్వత్రారవర్జితః।స్వే
ష్టలింగేయజన్దేవంసర్వగత్వనిరాసకః। పూజాపిఘటనీయవ్యాత్వాల్లింగ
మాత్రేస్థితంశివం। పూజయన్నపిదేవస్యసర్వగత్వంవిభావయేత్॥

విశ్వశివస్థలం. ౮

యస్మాదేతత్సముత్పన్నంమహాదేవాచ్చరాచరం। తస్మాదేతన్నభి
ద్యేతయథాకుంభాదికంమృదః।శివతత్త్వాత్సముత్పన్నంజగదస్మాన్నభిద్యతే
ఫేనోర్మిబుద్బుదాకారంయథాసింధోర్నభిద్యతే। పత్రశాఖాదిరూపేణయ
థాతిష్ఠతిపాదపః। తథాభూమ్యాదిరూపేణశివఏకోవిరాజతే। యథాతం
తుభిరుత్పన్నఃపటస్తంతుమయస్స్మృతః । తథాశివాత్సముత్పన్నంశివఏవచ
రాచరం। ఆత్మశక్తివికాసేనశివోవిశ్వాత్మనాస్థితః। కుటీభావాద్యథాభాతి
పటస్వస్యప్రసారణాత్। తస్మాచ్ఛివమయంసర్వంజగదేతచ్చరాచరం।తద
భిన్నతయాభాతిసర్వత్వమివరజ్జుతః। రజ్జౌసర్పత్వవద్భాతిశుక్తౌరజతత్వ
వత్। చోరత్వవదపిస్థాణౌమరీచ్యాదౌజలత్వవత్। గంధర్వపురవద్వ్యోమ్ని
సచ్చిదానందలక్షణేశ్వరస్తభేదసద్భావేశివేవిశ్వంవిరాజతే॥

భక్తశివత్వస్థలం. ౯

సమస్తజగదాత్మాపిశంకరఃపరమేశ్వరః । భక్తానాంహృదయాం
భోజేవిశేషేణవిరాజతే॥ కైలాసేమందరేచైవహిమాద్రౌకనకాచలే।హృ
దయేషుచభక్తానాంవిశేషేణవ్యవస్థితః । సర్వాత్మాపిపరిచ్ఛిన్నోయథా
బింబేషువర్తతే। తథాస్వకీయభక్తేషుశంకరోభాసతేసదా।నిత్యంభాతిత్వ
దీయేషుయాతేరుద్రశివాతనూః । అఘోరాపాపకాశీతిశ్రుతిరాహసనాత
నీ।విశుద్ధేషువిరక్తేషువివేకిషుమహాత్మసు । శివస్తిష్ఠతిసర్వాత్మాశివలాంఛ
నధారిషు । నిత్యంసంతోషయుక్తానాంజ్ఞాననిర్ధూతకర్మణాం మహేశ్వ
రాణామంతస్థోవిభాతిపరమేశ్వరః। అస్యాత్రశంభోరతిమాత్రశూన్యేస్వేష్ట
లింగేస్థితాంతరాత్మాశివాత్మకంవిశ్వమిదంహిబుధ్వా।మాహేశ్వరోసౌ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

భవతి ప్రసాదీ॥ ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ మాహేశ్వ
రస్థలే వీరమాహేశ్వరాదినవవిధస్థలప్రసంగో నామ దశమః పరిచ్ఛేదః॥

ఏకాదశపరిచ్ఛేదః॥ ప్రసాదస్థలం॥ ౩

అగస్త్యః॥ ఉక్తో మాహేశ్వరస్యాత్ర లింగనిష్ఠాదిధర్మవాన్। కథ
మేష ప్రసాదీతి కథ్యతే గణనాయక॥ రేణుకః॥ లింగనిష్ఠాదిభావేన ధ్వస్తపా
పనిబంధనః। మనఃప్రసాదయోగేన ప్రసాదీత్యేష కథ్యతే॥ ప్రసాదిస్థలమి
త్యేతత్తస్య మాహాత్మ్యబోధకం। అంతరస్థలభేదేన సప్తధా పరికీర్తితం॥
ప్రసాదిస్థలమాదౌ తు గురుమాహాత్మ్యకం తతః। తతో లింగప్రశంసా చ
తతో జంగమగౌరవం। తతో భక్తస్య మాహాత్మ్యం తతశ్శరణకీర్తనం। శివ
ప్రసాదమాహాత్మ్యమితి సప్తప్రకారతః। క్రమాల్లక్షణమేతేషాం కథయా
మి మహామునే॥

ప్రసాదస్థలం॥ ౧

నైర్మల్యం మనసో లింగప్రసాద ఇతి కథ్యతే। శివస్య లింగరూపస్య ప్ర
సాదాదేవ సిధ్యతే శివప్రసాదో యద్ద్రవ్యం శివాయ వినివేదితం। నిర్మాల్యం త
త్తు శైవానాం మనోనైర్మల్యకారణం। మనఃప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నిర్మలజ్ఞానకార
ణం। శివప్రసాదం స్వీకుర్వన్ ప్రసాదీత్యేష కథ్యతే। అన్నశుద్ధ్యా హి సర్వే
షాం సత్త్వశుద్ధిరుదాహృతా। విశుద్ధమన్నజాతం హి యచ్ఛివాయ సమర్పితం
తదేవ సర్వకాలం తు భుంజానో లింగతత్పరః। మనఃప్రసాదమతులం లభే
జ్ఞానకారణం। ఆత్మభోగాయ నిరతం యద్ద్రవ్యం సమాహితం। తత్తత్స
మర్ప్య దేవాయ భుంజీతాత్మవిశుద్ధయే। నిత్యశుద్ధేన దేవేన భిషజా జన్మరోగి
ణాం। యద్ద్రవ్యం ప్రసాదితం భుంజేత్ తత్తద్ద్రవ్యం తు రసాయనం। ఆరోగ్యకార
ణం పుంసామంతఃకరణశుద్ధిదం। తాపత్రయమహారోగసముద్ధరణభేష
జం। విద్యావైశద్యకరణం వినిపాతవిఘాతుకం। ద్వారం జ్ఞానావతారస్య మో
హచ్ఛేదస్య కారణం। వైరాగ్యసంపదో మూలం మహానందప్రవర్ధనం।
దుర్లభం పాపచిత్తానాం సులభం శుద్ధకర్మిణాం। అదృతం బ్రహ్మవిష్ణ్వా
ద్యైర్వసిష్ఠాద్యైశ్చ తాపసైః। శివస్వీకృతమన్నాద్యం స్వీకార్యం సిద్ధికాంక్షి
భిః। పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం యచ్ఛివాయ నివేదితం। తత్తత్స్వీకారయోగే
న సర్వపాపక్షయో భవేత్॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గురుమహాత్మ్య స్థలం. ౨

యథాశివప్రసాదాన్నం స్వీకార్యంలింగతత్పరైః । తథాగురోః ప్రసాదాన్నంతథైవశివయోగినాం । గురురేవాత్రసర్వేషాంకారణం సిద్ధికర్మిణాం । గురురూపోమహాదేవో యతస్సాక్షాదుపస్థితః । నిష్కళోపిమహాదేవోనిత్యజ్ఞానమహోదధిః । సకలోగురురూపేణసర్వానుగ్రాహకోభవేత్ । యశ్శివస్సగురుర్జ్ఞేయోయోగురుస్సశివస్స్మృతః । నతయోరంతరంకుర్యాజ్జ్ఞానాదేవమహామతిః । హస్తపాదాదిసామ్యేననేతరైస్సదృశంవదేత్ । ఆచార్యంజ్ఞానదంశుద్ధం శివరూపతయాస్థితం । ఆచార్యస్యావమానేనశ్రేయః ప్రాప్తిర్విహన్యతే । తస్మాన్నిశ్శ్రేయసప్రాప్త్యైపూజయేత్తంసమాహితః । గురుభక్తివిహీనస్యశివభక్తిర్నజాయతే । తతశ్శివేయథాభక్తిస్తథాభక్తిర్గురావపి । గురుమాహాత్మ్యయోగేననిజజ్ఞానాతిరేకతః । లింగస్యాపిచమాహాత్మ్యంసర్వోత్కృష్టంవిభావ్యతే॥

లింగమాహాత్మ్యస్థలం. ౩

శివస్యబోధేలింగంయద్గురుబోధితచేతసా । తదేవలింగంవిజ్ఞేయం శాంకరంసర్వకారణం । పరంపవిత్రమమలంలింగం బ్రహ్మసనాతనం । శివాభిధానంచిన్మాత్రంసత్తానందచిదాత్మకం । కారణంసర్వలోకానాంవేదానామపికారణం । పూరణంసర్వతత్త్వస్యతారణంజన్మవారిధేః । జ్యోతిర్మయమనిర్దేశ్యంయోగినామాత్మనిస్థితం । కథంవిజ్ఞాయతేలోకేమహాగురుదయాంవినా । బ్రహ్మణావిష్ణునాపూర్వంయల్లింగంజ్యోతిరాత్మకం । అపరిచ్ఛేద్యమభవత్తేనవాపరిబోధ్యతే । బహునాత్రకిముక్తేనలింగం బ్రహ్మసనాతనం । యోగినోయత్రలీయంతే ముక్తపాశనిబంధనాత్ । పీఠికాపరమాశక్తిర్లింగంసాక్షాత్పరశ్శివః । శివశక్తిసమాయోగోవిశ్వలింగంతదుచ్యతే । బ్రహ్మాదయస్సురాస్సర్వేమునయశ్శౌనకాదయః । శివలింగార్చనాదేవస్వంస్వంపదమవాప్నుయుః । విశ్వాధికత్వమీశస్యలింగమూర్తేస్స్వభావజం । అనన్యదేవసాదృశ్యంశ్రుతిరాహసనాతనీ॥

జంగమగౌరవస్థలము. ౪

గురుశిష్యసమారూఢలింగమాహాత్మ్యసంపదః । సర్వంచిద్రూప

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

విజ్ఞానాజ్జంగమాధిక్యముచ్యతే । జానంత్యతిశయాద్యేతుశివంవిశ్వప్రకాశకం । స్వస్వరూపతయాతేతుజంగమాఇతికీర్తితాః । ఘోరసంసారతిమిరపరిధ్వంసనకారణం । యేషామస్తిశివజ్ఞానంతేమతాశ్శివయోగినః। యేపశ్యంతిజగజ్జాలం చిద్రూపంశివరూపతః । నిర్ధూతమలసంస్పర్శాత్సశ్రుతాస్తేశివయోగినః । జితకామాజితక్రోధా మోహగ్రంధివిభేదినః । సమలోష్టాశ్మకనకాస్సాధవశ్శివయోగినః । సమాశ్శత్రౌచమిత్రేచసాక్షాత్కృతశివాత్మకాః । నిస్పృహానిరహంకారావర్తంతేశివయోగినః । పాదాగ్రరేణవోయత్ర పతంతిశివయోగినాం । తదేవసదనంపుణ్యంపావనం గృహమేధినాం । సర్వసిద్ధికరంపుంసాందర్శనం శివయోగినాం । స్పర్శనంపాపశమనంపూజనంముక్తిసాధనం । మహతాం శివతాత్పర్యంవేదినామనుమోదినాం । కింవాఫలంనసిధ్యేత సంపర్కాచ్ఛివయోగినాం। దుర్లభంవాశివజ్ఞానందుర్లభంశివచింతనం । యేషామేతద్ద్వయంచాస్తి తేహిసాక్షాచ్ఛివాత్మకాః । గురోర్లింగస్య మాహాత్మ్యకథనాచ్ఛివయోగినాం । సిద్ధంభక్తస్య మాహాత్మ్యం తథాప్యేషప్రశస్యతే॥

భక్తమాహాత్మ్యస్థలం. ౫

భజంతియేమహాదేవంపరమాత్మానమవ్యయం । కర్మణామనసావాచా తేభక్తాఇతికీర్తితాః । దుర్లభాహిశివేభక్తిస్సంసారభయహారిణీ । సాయత్రవర్తతేసాక్షాత్సభక్తఃపరిగీయతే । కిం వేదైఃకింతతశ్శాస్త్రైః కింయజ్ఞైఃకింతపోవ్రతైః । నాస్తిచేచ్ఛాంకరీభక్తిర్దేహినాం జన్మరోగిణాం । శివభక్తివిహీనస్య । సుకృతంచాపినిష్ఫలం । విపరీతఫలంచస్యాద్దక్షస్యేవమహాధ్వరే । అత్యంతపాపకర్మాపి శివభక్త్యావిశుధ్యతే చండోయథాపురాభక్త్యాపితృహాపిశివోభవత్ । సుకృతందుష్కృతంవాపిశివభక్తస్యనాస్తిహి । శివభక్తివిహీనానాం కర్మపాశనిబంధనం । శివాశ్రితానాంజంతూనాంకర్మణానాస్తిసంగమః । వాజినాందిననాథస్యకథంతిమిరజంభయం । నిరోద్ధుంనక్షమంకర్మశివభక్తాన్విశృంఖలాన్
ద్ధంమత్తగజాక్రాంతం దేచ్ఛృంఖలం నిపతంతుజం ... తియోవాపిస్త్రే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్యోవాశూద్ర ఏవవాఅంత్యజోవాశివేభక్తశ్శివఏవనసంశయః । శివభక్తి
సమావేశాత్కాజాతిపరికల్పనా । ఇంధనేష్వగ్నియుక్తేషుకోవాభేదఃప్ర
కీర్త్యతే । శ్రద్ధానియమసంయుక్తా శివార్పితఫలాగమాః । యేచర
యంతిశివంలోకేవిజ్ఞేయాస్తేగణేశ్వరాః । గురులింగాది మాహాత్మ్యబో
ధాదన్యేష్వసంగినః । సర్వాత్మనాశివాపత్తిశ్శరణంస్థానముచ్యతే॥

శరణప్రశంసాస్థలం. ౬

బ్రహ్మాదివిబుధాన్ సర్వాన్ ముక్త్వాప్రాకృతవైభవాన్ । ప్రప
ద్యతేశివంయత్తుశరణంతముదాహృతం । శరణంసర్వభూతానాం శంక
రశ్శశిశేఖరః । సర్వాత్మనాప్రపన్నస్తం శరణాగతఉచ్యతే । విముక్త
భోగలోకస్సన్ వైభవాంతరనిస్పృహః । శివమభ్యర్థయన్ మోక్షంశర
ణార్థీతిగీయతే । యేప్రపన్నామహాదేవంమనోవాక్కాయకర్మభిః। న
తేషాంకర్మజాతేనకింవాదేవాదితర్పణైః। సర్వేషామపియజ్ఞానాం మో
క్షస్స్వర్గఫలాయతే । అక్షయ్యంఫలమాప్నోతి ప్రపన్నఃపరమేశ్వరం।
ప్రపన్నపారిజాతస్యశివస్యపరమాత్మనః । ప్రపత్త్యాకింనజాయేతపాపి
నామపిదేహినాం । తత్కులంహిసదాశుద్ధంస ఫలంతస్యజీవితం । య
స్యచిత్తంశివేసాక్షాద్విలీనమబహిర్ముఖం । ప్రపన్నానాంమహాదేవం పరి
పక్వాంతరాత్మనాం । జన్మైవజన్మనాన్యేషాంవృథాజననసంగినాం। దు
ర్లభంమానుషం ప్రాప్యజననంజ్ఞానసాధనం । యేనజానంతిదేవేశంతే
షాంజన్మనిరర్థకం । గురులింగాదిమాహాత్మ్యవిశేషానుభవస్థితేః । య
స్మాచ్ఛివప్రసాదస్స్యాత్తదస్యమహిమోచ్యతే॥

శివప్రసాదమహిమస్థలం. ౭

సదాలింగైకనిష్ఠానాంగురుపూజానుషంగిణాం । ప్రపన్నానాం
విశుద్ధానాంప్రసీదతిమహేశ్వరః । ప్రసాదోవామహేశస్యదుర్లభఃపరి
కీర్త్యతే । ఘోరసంసారసంతాపనివృత్తిర్యేనజాయతే । యజ్ఞాస్త
పాంసిమంత్రాణాంజపశ్చింతాప్రబోధనం । ప్రసాదార్థంమహేశస్యకీ
ర్తితాహినసంశయః । గర్భస్థోజాయమానోవాజాతోవాబ్రాహ్మణో
పివా । అంత్యజోవావిముచ్యేతప్రసాదేసతిశాంకరే । ప్రసాదమూలా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సర్వేషాంభక్తిరవ్యభిచారిణీ । శివప్రసాదహీనస్యభక్తిశ్చాపినసిధ్యతి॥ బ్ర
హ్మాద్యావిబుధాస్సర్వేస్వస్వస్థాననివాసినః । నిత్యసిద్ధాభవంత్యేతే ప్ర
సాదాత్పారమేశ్వరాత్ । ప్రసాదేశాంభవేసిద్ధేపరమానందకారణే॥ స
ర్వంశివమయంవిశ్వం దృశ్యతేనాత్రసంశయః । సంసారచక్రనిర్వాహ
మిత్తంకర్మకేవలం । ప్రసాదేనవినాశంభోరనేకస్యాపినివర్తతే । బహు
నాత్రకిముక్తేననాస్తినాస్తిజగత్త్రయే । సమానమధికంచాపిప్రసాదస్యమ
హేశితుః । శివప్రసాదేసతియోగభాజస్సర్వంశివాత్మైకతయావిభాతి॥
స్వకర్మముక్తశ్శివభావితాత్మా సప్రాణలింగీతినిగద్యతేసౌ॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ ప్రసాదినస్త్రి
విధస్థలనిర్ణయప్రసంగోనామఏకాదశపరిచ్ఛేదః॥

ద్వాదశపరిచ్ఛేదః ప్రాణలింగస్థలం. ౮

అగస్త్యః॥ భక్తోమాహేశ్వరశ్చేతి ప్రసాదీతిచబోధితః। ఏకఏ
కథంచైషప్రాణలింగీతికథ్యతే । రేణుకః । భక్తోమాహేశ్వరశ్చేతి ప్ర
సాదీతిచకీర్తితః కర్మప్రాధాన్యయోగేనజ్ఞానయోగోస్యకథ్యతే। లింగంచి
దాత్మకంబ్రహ్మ। తచ్ఛక్తిఃప్రాణరూపిణీ । తద్రూపలింగవిజ్ఞానీప్రాణలిం
గీతికథ్యతే। ప్రాణలింగస్థలంచైతత్పంచస్థలసమన్వితం । ప్రాణలింగస్థలం
ప్రోక్తంప్రాణలింగార్చనంతతః। శివయోగసమాధిశ్చతతోలింగనిజస్థలం।
అంగలింగస్థలంచాథ క్రమాదేషాంభిదోచ్యతే॥

ప్రాణలింగస్థలం. ౮

సత్తాప్రాణమయీశక్తిశ్చిద్రూపం ప్రాణలింగకం । తత్సామ
స్యవిజ్ఞానాత్ప్రాణలింగీతికథ్యతే । అంతఃస్థితంపరంలింగం జ్యోతిరూపం
శివాత్మకంవిహాయబాహ్యలింగస్థాస్తేమూఢాఇతికీర్తితాః। జ్ఞానినాంయో
గయుక్తానామంతఃస్ఫురతిదీపవత్ । చిదాకారంపరంబ్రహ్మలింగమంగన
భావ్యతే। ప్రాణాపానసమాఘాతాత్కందమధ్యాద్యదుద్ధితం । ప్రాణ
లింగంతదాఖ్యాతం। ప్రాణాపాననిరోధిభిః। ప్రాణోయత్రలయంయాతి
భాస్కరేందువిఘట్టనాత్। తత్ప్రాణలింగముద్దిష్టంతద్ధారీస్యాత్తదాకృతిః॥
సంవిల్లింగపరామర్శీబాహ్యవస్తుపరాఙ్ముఖః। యస్సదావర్తతేయోగీప్రా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ణలింగీసఉచ్యతే। మాయావికల్పజంవిశ్వంకాయంసంచింత్యనిత్యశః। చిదానందమయేలింగేవిలీనఃప్రాణలింగవాన్।అంతర్గతంచిదాకారంలింగంశివమయంపరం।పూజ్యతేభావపుష్పైర్యత్ప్రాణలింగార్చనంహితత్॥౧॥

ప్రాణలింగార్చనస్థలం.

అంతఃపవనసంమృష్టేసుసూక్ష్మాంబరశోభితే। మూర్ధన్యచంద్రనిగళత్సుధాసేకాతిశీతలే। బద్ధేంద్రియనవద్వారేబోధదీపేహృదాలయే।పద్మపీఠేసమాసీనంచిల్లింగంశివవిగ్రహం। భావయిత్వాసదాకాలంపూజయేత్స్వాత్మవస్తుభిః। క్షమాభిషేకసలిలంవివేకోవస్త్రముచ్యతే। గంధస్సమత్వసంపత్తిరక్షతానిరహంక్రియా। సత్యమాభరణంప్రోక్తంవైరాగ్యంపుష్పమాలికా। శ్రద్ధాధూపోమహాజ్ఞానంజగద్భాసిప్రదీపికా। భ్రాంతిమూలప్రపంచస్యనైవేద్యంతన్నివేదితం। మౌనంఘంటాపరిస్పందస్తాంబూలంవిషయార్పణం। విషయభ్రాంతిరాహిత్యంతత్ప్రదక్షిణకల్పనా। బుద్ధిస్తదాత్మికాశక్తిర్నమస్కారక్రియామతా।ఏవంవిధైర్భావసిద్ధైరుపచారైరదూషితైః। ప్రత్యఙ్ముఖమనాభూత్వాపూజయేల్లింగమాంతరం।అంతఃక్రియారతస్యాస్యప్రాణలింగార్చనక్రమైః। శివాత్మధ్యానసంపత్తిస్సమాధిరితికథ్యతే॥౨॥

శివయోగసమాధిః.

పరబ్రహ్మమహాలింగంప్రాణోజీవఃప్రకీర్తితః। తదేకభావోమనసాసమాధిశ్చప్రకీర్తితః। బహిర్వాసనయావిశ్వంవికల్పార్థంప్రకాశతే। అంతర్వాసితచిత్తానామాత్మానందఃప్రకాశ్యతే। ఆత్మారణిసముద్ధేనప్రమోదమథనాత్సుధీః।జ్ఞానాగ్నినాదహేత్సర్వంపాశమూలంజగన్మయం సంసారవిషవృక్షస్యపంచక్లేశఫలాశినః। ఛేదనేకర్మమూలస్యపరశుశ్శివభావనా। అజ్ఞానరాక్షసోన్మేషకారిణస్సంవృతాత్మనః। శివధ్యానంతుసంసారతమస్సచ్ఛండభాస్కరః। అంతష్షట్చక్రరూపాణిపంకజానివిభావయేత్ బ్రహ్మాదిస్థానభూతానిభ్రూమధ్యాంతానిమూలతః।భ్రూమధ్యాదూర్ధ్వభాగేతుసహస్రదళమంబుజం। భావయేత్తత్రవిమలంచంద్రబింబంతదంతరే। సూక్ష్మరంధ్రంవిజానీయాత్తత్కైలాసపదంవిదుః। తత్రస్థంభావయేచ్ఛం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఖంసర్వకారణకారణం । సర్వతత్త్వోపరిగతంసచ్చిదానందభాసురం। స్వప్రకాశ్యమనిర్దేశ్యమవాఙ్మానసగోచరం । ఉమాఖ్యయామహాశక్త్యాదీపితంచిత్స్వరూపయా।హంసరూపంపరాత్మానంసోహంభావేనభావయేత్। తదేకతానతాసిద్ధిస్సమాధిఃపరమోమతః॥ ౩॥

లింగనిజస్థలం.

స్వాంతఃస్థనిజలింగస్యప్రత్యక్షానుభవస్థితిః । యాసైవపరలింగస్య నిజమిత్యుచ్యతేబుధైః। అవ్యక్తంలింగమిత్యాహుర్జగతాంమూలకారణం। లింగంమాహేశ్వరశ్చేతిమతమేతదసంగతం। శివానందమయస్సాక్షాచ్ఛివవనిరంజనఃలింగమిత్యుచ్యతేనాన్యద్యదిస్యాద్విశ్వసంభవః।బ్రహ్మవిష్ణ్వాదయస్సర్వేదేవావేదాదయస్తథా।లీయంతేయత్రగమ్యంతేతల్లింగంబ్రహ్మకేవలం। వేదాంతవాక్యజాంవిద్యాంలింగమాహుస్తథాపరే।సదసద్జ్ఞేయరూపత్వాల్లింగస్యబ్రహ్మరూపిణః। బహునాత్రకిముక్తేనలింగమిత్యుచ్యతేబుధైః।శివాభిధంపరంబ్రహ్మచిద్రూపంజగదాస్పదం । జ్యోతిర్మయంపరంలింగంశ్రుతిరాహసనాతనీ। తస భాసాసర్వమిదంప్రతిభాతినసంశయః। నసూర్యోభాతితత్రేందుర్నవిద్యున్నచపావకః । నతారకామహాలింగద్యోతమానేపరాత్మని। లింగాన్నాస్తిపరంతత్త్వంయదస్మాజ్జాయతేజగత్ । తత స్తద్రూపతాంధత్తేయదత్రలయమశ్నుతే। తస్మాల్లింగంపరబ్రహ్మసచ్చిదానందలక్షణం। నిజరూపమితిధ్యానాత్తదవస్థాప్రజాయతే॥ ౪॥

అంగలింగస్థలం॥

జ్ఞానమంగమితిప్రాహుర్జ్ఞేయంలింగంసనాతనం । విద్యతేతద్ద్వయంయస్యసోంగలింగీతికీర్తితః। జ్ఞాయతేలింగమేవైకంసర్వశాస్త్రైస్సనాతనైః।బ్రహ్మేతివిశ్వధామేతివిముక్తేఃపదమిత్యపి।ముక్తిరూపమిదంలింగమితియస్యమనఃస్థితిః।సముక్తోదేహయోగేపిసజ్ఞానీసమహాగురుః । అనాదిసిద్ధనంలింగంకారణంజగతామితి। యేనజానంతిమూఢాస్తేమోక్షమార్గబహిష్కృతాః । జ్ఞాత్వాయస్సతతంలింగంస్వాంతస్థంజ్యోతిరాత్మకం । పూజయేద్భావయేన్నిత్యంతంవిద్యాదంగలింగినం। అంగేలింగంసమారూఢంలింగేస్వాంగముపస్థితం ॥ ఏతదస్తిద్వయంయస్యసభవేదంగలింగవాన్। యో

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ప్రాణలింగార్చనభావపూర్వైర్ధర్మైరుపేతశ్శివభావితాత్మా। స ఏవ తు రైః పరికీర్త్యతే సౌ సంవిద్వ్యాపకాచ్ఛరణాభిధానః॥ ౫౧

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ। ప్రాణలింగినఃపంచస్థలప్రసంగో నామ ద్వాదశపరిచ్ఛేదః॥

త్రయోదశపరిచ్ఛేదః॥ శరణస్థలం.

అగస్త్యః॥ మాహేశ్వరో హి కథితః ప్రాణలింగీ చ బోధితః। కథమేష సమాదిష్టః పురశ్చరణసంజ్ఞికః॥ అంగలింగజ్ఞానరూపా సతీ జ్ఞేయా పతిశ్శివః। యత్సౌఖ్యం తత్సమావేశే తద్వాన్ శరణనామవాన్। స్థలమేతత్సమాఖ్యాతం చతుర్ధా ధర్మభేదతః। ఆదౌ శరణమాఖ్యాతం తతస్తామసవర్జనం। తతో నిర్దేశముద్దిష్టం శీలసంపాదనం తతః। క్రమాల్లక్షణమేతేషాం కథయామి నిశమ్యతాం॥

శరణస్థలం.

సతీవ రమణే యస్తు శివే భక్తిం విభావయన్। తదన్యవిముఖస్సోయం జ్ఞేయశ్శరణవానితి। పరిజ్ఞాతే శివే స్వాంతే కోఽన్యమభికాంక్షతి। నిధానే మహతి ప్రాప్తే కః కాచం యాచతే నరః। శివ ఏవ సమస్తానాం శరణ్యశ్శరణార్థినాం। సంసారరోగదష్టానాం సర్వజ్ఞస్సర్వదోషహా। శివజ్ఞానే సముత్పన్నే పరానందప్రకాశకే। పరాసక్తమనా యోగీ నాన్యత్ర రమతే సుధీః। శివానందం సమాసాద్య కో వాన్యముపతిష్ఠతే। గంగామృతం పరిత్యజ్య కః కాంక్షేన్మృగతృష్ణికాం। సంసారతిమిరచ్ఛేదవినాశకరభాస్కరం। ప్రభవంతి కథం దేవాః ఖద్యోతా ఇవ దేహినాం। సంసారార్తశ్శివం యాయాద్ద్రుహిణాద్యైః కిం ఫలం సురైః। చకోరస్తృషితః పశ్యేచ్చంద్రికాం న తారకాం। తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన శంకరం శరణం గతః। తదనంతసుఖం ప్రాప్య మోదతే నాన్యచింతయా। శివభక్తిపరానందమోదినా గురుణాయతః। నిరస్యంతే తమోభావాస్స తామసనిరాసకః॥ ౧॥

తామసవర్జితస్థలం ౨.

యస్యజ్ఞానం తమోమిశ్రం న తస్య గతిరిష్యతే। సత్యం హి జ్ఞానయోగస్య వైరాగ్యం విదురుత్తమాః। శివజ్ఞానే సముత్పన్నే సహస్రాదిత్యసన్నిభే(సు

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తస్తమోవికారస్తుమహాంతాంశివయోగినాం । తమోమూలాహిసంజాతా
రాగద్వేషాదిపాదపాః। శివజ్ఞానకుఠారేణఛింద్యాంతేహినిరంతరం। శమో
దమోవివేకశ్చవైరాగ్యంపూర్ణభావనా । క్షాంతిఃకారుణ్యసంపత్తిశ్శ్ర
ద్ధాసత్వసముద్భవాః। శివభక్తిపరాధర్మాశివజ్ఞానస్యబాంధవాః । ఏతై
ర్యుక్తోమహాయోగీసాత్వికఃపరికీర్తితః। కామక్రోధమహామోహమదమా
త్సర్యవారణాః। శివజ్ఞానమృగేంద్రస్యకథంతిష్ఠంతిసన్నిధౌ। యోద్వేష్టిసక
లాన్‌లోకాన్‌యోహ్యహంకురుతేసదా। యోసత్యభావనాయుక్తస్సతా
మసఇతిస్మృతః। యత్రకుత్రాపివాద్వేష్టిప్రపంచేశివరూపిణి। శివద్వేషీ
సవిజ్ఞేయోరజసావిష్టమానసః। నిరాకృత్యతమోభాగంసంసారస్యప్రవర్త
కం। నిర్దిశ్యతేతుయద్జ్ఞానంసనిర్దేశఇతిస్మృతః॥ ౨॥

నిర్దేశస్థలం. 3

గురురేవపరంతత్వంప్రకాశయతిదేహినాం। కోవాసూర్యంవినా
లోకేతమసోవినివర్తకః। అంతరేణగురుంసిద్ధంకథంసంసారనిష్కృతిః। ని
దానజ్ఞంవినావైద్యంకోవారోగోనివర్తతే । అపరోక్షితతత్వస్యజీవన్ము
క్తిస్వభావినః। గురోఃకటాక్షేసంసిద్ధేకోవాలోకేషుదుర్లభః। అజ్ఞానమ
లినంచిత్తదర్పణంయోవిశోధతే । ప్రజ్ఞావిభూతియోగేనతమాహుర్గురుస
త్తమం । కైవల్యకల్పతరవోగురవఃకరుణాలయాః । దుర్లభాహిజగత్య
స్మిన్‌శివాద్వైతపరాయణాః । క్షీరాబ్ధిరివసింధూనాంసుమేరురివభూభృ
తాం। గ్రహాణామివతిగ్మాంశుర్మణీనామివకౌస్తుభః । గురుశ్శివఃపరశ్లా
ఘ్యోగురూణాంప్రాకృతాత్మనాం। జిజ్ఞాసాశివతత్వస్యశీలమిత్యుచ్యతేబు
ధైః । నిర్దేశయోగధార్యాణాంతద్వాన్‌శీలీతికథ్యతే ॥3॥

శీలంనపాదనం- ౪

శీలంశివైకవిజ్ఞానంశివధ్యానైకతానతా । శివప్రాప్తిసముత్కం
ఠాతద్యోగీశీలవాన్‌స్మృతః। శివాదన్యత్రవిజ్ఞానవైముఖ్యంయస్యసుస్థిరం।
తదాసక్తమనోవృత్తింతమాహుశ్శీలభాజనం। పతివ్రతాయాయచ్ఛీలంప
తిరాగాత్ప్రశస్యతే। తథాశివానురాగేణసుశీలోభక్తఉచ్యతే। ప్రపంచే
ర్తిహాశేదేవేపరమాత్మనిశంకరే।భావస్యస్థిరతాయోగశ్శీలమిత్యుచ్యతేబు

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ష్ఠైః। పతింవినాయథాస్త్రీణాంసేవాన్యస్మిన్స్వగర్హణా। శివంవినాతథాన్యేషాంశివనిందాకృతాత్మనాం। బహునాత్రకిముక్తేనశివజ్ఞానైకనిష్ఠతా। శీలమిత్యుచ్యతేసద్భిశ్శీలవాంస్తత్పరోమతః॥ శివాత్మబోధైకరతస్థిరాశయశ్శివంప్రసన్నంజగతామధీశ్వరం। శివైకనిష్ఠాహితశీలభూషణశ్శివైక్యవానేషమహీకథ్యతేబుధైః॥*॥ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయేసిద్ధాంతశిఖామణౌశరణస్యచతుర్విధస్థలప్రసంగోనామత్రయోదశపరిచ్ఛేదః॥

చతుర్దశపరిచ్ఛేదః ఐక్యస్థలం.

అగస్త్యః॥ తామసత్యాగసంబంధాన్నిర్దేశాచ్ఛీలతస్తథా।శరణాఖ్యస్యభావోస్యకథమైక్యనిరూపణం (రేణుకః। ప్రాణలింగాదియోగేనసుఖాతిశయమేయివాన్ । శరణాఖ్యశ్శివేనైక్యభావనాదైక్యవాన్భవేత్ ఐక్యస్థలమిదంప్రోక్తంచతుర్ధామ్మునిపుంగవ । ఐక్యమాచారసంపత్తిరేకభాజనమేవచ । సహభోజనమిత్యేషాంక్రమాల్లక్షణముచ్యతే॥

ఐక్యస్థలం. ౧

నిర్ధూతమలసబంధనిష్కళంకమనోగతేః । శివోహమితిభావేనరూఢాహిశివైక్యతా । శివేనైక్యంసమాపన్నశ్చిదానందస్వరూపిణా । నపశ్యతిజగజ్జాలంమాయాకల్పితవైభవం । మాయాశక్తితిరోధానాచ్ఛివేభేదవికల్పనా । ఆత్మనస్తద్వినాశేతునాద్వైతాత్కించిదిష్యతే । చిత్తవృత్తిసమాలీనజగతశ్శివయోగినః । శివానందపరిస్ఫూర్తిర్ముక్తిరిత్యభిధీయతే। విషయానందకణికానిస్పృహోనిర్మలాశయః । శివానందమహాసింధుమజ్జనాదైక్యముచ్యతే। భేదబుద్ధిసముత్పన్నంమహాసంసారసాగరం । అద్వైతబుద్ధిపోతేనసముత్తరతిదేశికః । ఘోరసంసారసర్పస్యభేదవల్మీకవాసినః । బాధకంపరమాద్వైతభావనాపరమౌషధం । అద్వైతభావనాజాతంక్షణమాత్రేపియత్సుకం। తత్సుఖంకోటివర్షేభ్యః।ప్రాప్యతేనైవయోగిభిః। తస్మాదద్వైతభావస్యసదృశోనాస్తియోగినాం। ఉపాయోఘోరసంసారమహాతాపనివృత్తయే । పశుత్వంచపతిత్వంచమాయామోహవికల్పితం।. తస్మిన్ప్రళయమాపన్నేకఃపశుఃకోనువాపతిః। బ్రహ్మాండబుద్బుదోద్భేదవిజృంభితత్వవీచిమాన్ । మాయాసింధుర్లయంయాతిశివైక్య

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

బడబానలే । అజ్ఞానతిమిరోద్రిక్తాకామరక్షఃప్రియాకరీ । సంసారకాళరా
త్రిస్తునశ్యేదద్వైతభానునా । శివైక్యభావమాపన్నజీవత్వాద్దేనవాహ
దేశికోహినలిప్యేతస్వాచారైస్సూతకాదిభిః॥౧॥

ఆచారస్థలం ౨.

శంభోరేకత్వభావేనసర్వత్రసమదర్శినః । కుర్వన్నపిమహాకర్మనత
త్ఫలమవాప్నుయాత్ । శివాద్వైతపరిజ్ఞానేస్థితేసతిమనస్వినాం। కర్మణా
కింనుభావ్యంస్యాదకృతేనకృతేనవా । శివజ్ఞానసమాపన్నస్థిరవైరాగ్యలక్ష
ణః। స్వకర్మణానలిప్యేతపద్మపత్రమివాంభసా । గచ్ఛంస్తిష్ఠన్స్వప
న్నపిజాగ్రన్నపిమహామతిః । శివజ్ఞానసమాయోగాచ్ఛివపూజాపరస్స
దా। యద్యచ్చింతయతేయోగీమనసాశుద్ధభావనః । తత్తచ్ఛివమయత్వేన
శివధ్యానముదాహృతం । యత్కించిద్భాషితంలోకేస్వేచ్ఛయాశివయోగి
నాం।శివస్తుతిరిదంసర్వంయస్మాత్సర్వాత్మకశ్శివః । యద్యత్పశ్యతిసామో
దంవస్తులోకేషుదేశికః । శివదర్శనసంపత్తిస్తత్తత్రమహాత్మనః । యా
యాచేష్టాసముత్పన్నాజాయతేశివయోగినాం । సాసాపూజామహేశస్య
సర్వదాతద్గతాత్మనాం । సుకృతీదుష్కృతీవాపిబ్రాహ్మణోవాంత్యజోపి
వా । శివైక్యభావయుక్తానాంసదృశోభవతిధ్రువం । వర్ణాశ్రమసదా
చారైర్జ్ఞానినాంకింప్రయోజనం । లౌకికస్తుసమాచారఃఫలాభావేవిభావ్య
తే। నిర్దగ్ధకర్మబీజస్యనిర్మలజ్ఞానవహ్నినా । దేహవద్భాసమానస్యదే
హయాత్రాతులౌకికీ । స్వస్యసర్వస్యలోకస్యశివస్యాద్వైతదర్శనాత్।
ఏకభాజనయోగేనప్రసాదైక్యమతోభవేత్॥౨॥

ఏకభాజనస్థలం ౩।

విశ్వంశివమయంచేతిసదాభావయతోధియా । శివైక్యభాజనాత్మ
త్వాదేకభాజనముచ్యతే । శివేవిశ్వమిదంసర్వంశివస్సర్వత్రభాసతే। ఆ
ధారాధేయభావేనశివస్యజగతస్స్థితిః । చిదేకభాజనంయస్యచిత్తవృత్తేశ్శి
వాత్మకం । నాస్యతస్యకిమేతేనమాయామయాలేనవస్తునా । చిత్ప్రకాశే
యతేవిశ్వంతద్వినానాస్తివస్తుతః । శివైక్యనిష్ఠాచిత్తానాంకింమాయాప
రికల్పితైః । వృత్తిర్నాస్యేసహృదయేశివలీననిరాకులే । యస్సదావర్తతే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యోగీసముక్తోనాత్రసంశయః । గురోశ్శివస్య శిష్యస్యస్వస్వరూపతయా స్థితిః। సహభాజనమాఖ్యాతంసర్వగాత్రసాత్మ్యభావతః॥ ౩॥

సహభాజనస్థలం ౪-

శివంవిశ్వగురుంసాక్షాద్భోజయేన్నిత్యమాత్మని । ఏకత్వేనచిదాకాశేతదిదంసహభోజనం। అయంశివోగురుశ్శైవజగదేతచ్చరాచరం అహంచేతిమతిర్యస్యనాస్త్యసౌవిశ్వభోజకః । ఆధారవహ్నౌచిద్రూపే భేదజాతంజగద్ధనః । జుహోతిజ్ఞానజిహ్వాయాంసజ్ఞేయోవిశ్వహవ్యభుక్. చిదాకారేపరాకాశేపరమానందభాస్వతి । విలీనచిత్తవృత్తీనాంకోవావిశ్వక్రమస్థితిః । పరహంతామయోస్వాత్మపావకేవిశ్వభాసకే । ఇదంతాహవ్యహోమేనవిశ్వహోమీతికథ్యతే । అహంశివోగురుశ్చైహమహంవిశ్వంచరాచరం । యాయావిజ్ఞాయతేసస్యక్పూర్ణాహంతేతిసాస్మృతా। అహంభృత్యశ్శివస్స్వామీశిష్యోహంగురురేవవై । ఇతియస్యమతిర్నాస్తిసచాద్వైతపదేస్థితః । నిరస్తవిశ్వసంరోధేనిష్కళంకేచిదంబరే। భావయేల్లీనమాత్మానంసామరస్యస్వభావతః । సైషావిద్యాపరాజ్ఞేయాసత్తానందప్రకాశినీ । ముక్తిరిత్యుచ్యతేసద్భిర్జగన్మోహనవర్తనీ । భక్తాదినామాపరధర్మయోగాత్ప్రాప్తైకభావాత్పరమాద్భుతేన । శివేనచిద్వ్యోమమయేనసాక్షాన్మోక్షక్రియాభోజనతాముపైతి ॥౭॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయేసిద్ధాంతశిఖామణౌ । ఐక్యస్యచతుర్విధస్థలప్రసంగోనామచతుర్దశపరిచ్ఛేదః ॥ భక్తస్థలం ॥ మహేశ్వరస్థలం॥ ప్రసాదస్థలం॥ ప్రాణలింగస్థలం॥ శరణస్థలం॥ ఐక్యస్థలం ॥ సంభూయ॥ చతుశ్చత్వారింశదంగస్థలానిసమాప్తాని॥౭॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీ ర స్తు.

శైవ సిద్ధాంత శిఖామణి.

పంచదశ పరిచ్ఛేదః—భక్తస్థలం ౧.

రేణుకః॥ షట్స్థలోక్తసదాచారసంపన్నస్య యథాక్రమం ॥ లింగ
స్థలానికథ్యంతే।జీవన్ముక్తిపరాణిచ। అగస్త్యః। భక్తాద్యైక్యావసానానిత్వ
యోక్తానిస్థలానిచ । లింగస్థలానికానీహకథ్యంతేకతివాపునః । రేణుకః । గు
ర్వాదిజ్ఞానశూన్యాంతాభక్తాదిస్థలసంశ్రితాః । స్థలభేదాఃప్రకీర్త్యంతే
పంచాశత్సప్తచాధునా । ఆదౌనవస్థలానీహభక్తస్థలసమాశ్రయాత్ । క
థ్యంతేగుణసారేణనామాన్యేషాంపృథక్ఛృణు । దీక్షాగురుస్థలంపూర్వం
తతశ్శిక్షాగురుస్థలం । జ్ఞానస్థలంగురుంచాథక్రియాలింగస్థలంతతః । భా
వలింగస్థలం చాథజ్ఞానలింగస్థలంతతః । స్వయంచరం పరం చేతి తే
షాంలక్షణముచ్యతే॥

దీక్షాగురుస్థలం—౧

దీయతేపరమజ్ఞానంక్షీయతేపాశబంధనం । యయాదీక్షేతిసాశి
ష్యాంగురుర్దీక్షాగురుస్స్మృతః । గుణాతీతంగువర్ణంచరూపాతీతంరువర్ణ
కం । గుణాతీతమరూపంచయోదద్యాత్సగురుస్స్మృతః । ఆచినోతిహిశా
స్త్రార్థమాచారేస్థాపయత్యపి । స్వయమాచంతేయస్మాదాచార్యస్తేనక
థ్యతే । షడధ్వాతీతయోగేనయతతేయస్తుదేశికః । మాయాభిత్తరణో
పాయహేతుర్విశ్వగురుశ్శివః । అఖండంయేనచైతన్యంవ్యజ్యతేసర్వ
స్తుషు । ఆత్మయోగప్రభావేనసగురుర్విశ్వభాసకః । దీక్షాగురురసౌ
ఆహేతుశ్శిష్యస్యబోధకఃప్రశ్నోత్తరప్రవక్తాచశిక్షాగురురితీర్యతే॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శిక్షాగురుస్థలం—౨

బోధకోహంసమాఖ్యాతో బోధమేతదితిస్ఫుటం । శిష్యోనియుజ్యతేయేనసశిక్షాగురురుచ్యతే । దదాతియఃపరంజ్ఞానంజగన్మాయానివర్తకం । అద్వైతవాసనోపాయంతమాచార్యంపరంవిదుః । పూర్వపక్షసమాదాయజగద్భేదవికల్పనం । అద్వైతకృతసిద్ధాంతోగురుర్దేశగుణాధికః । సంసారతిమిరోన్మేషశరచ్చంద్రమరీచయః ! వాచోయస్యప్రవర్తంతేతమాచార్యంప్రచక్షతే । సందేహవనసందోహసముచ్ఛేదకుఠారికాం యత్సూక్తిధారావిమలాసగురూణాంశిఖామణిః । పరమాద్వైతవిజ్ఞానపరమౌషధదానతః । సంసారరోగనిర్మాథీదేశికఃకేనలభ్యతే । యత్సూక్తిదర్పణాభోగేనిర్మలేదృశ్యతేసదా । మోక్షశ్రీబింబరూపేణసగురుర్భవతారకః । శిష్యాణాంహృదయాలేఖ్యంప్రద్యోతయతియస్స్వయం । జ్ఞానతూలికయాతేనగురుణాకస్సమోభవేత్ । ఉపదిష్టోపదిశ్యానాంసంశయచ్ఛేదకారకః । శిష్యజ్ఞానప్రదస్సాక్షాదేషజ్ఞానగురుస్స్మృతః॥

జ్ఞానగురుస్థలం—౩

నిరస్తవిశ్వసంభేదంనిర్వికారంచిదంబరం । సాక్షాత్కరోతియోయుక్త్యాసజ్ఞానగురురుచ్యతే। కటాక్షలేశమాత్రేణవినాధ్యానాదికల్పనం। శివత్వంభావయేద్యత్రసవేధశ్శాంభవామతః। శివవేధకరజ్ఞానేదత్తేమేనసునిర్మలే। జీవన్ముక్తోభవేచ్ఛిష్యస్సగురుర్జ్ఞానపారగః। కటాక్షచంద్రమాయస్యజ్ఞానసాగరవర్ధనః।సంసారతిమిరచ్ఛేదీసగురుర్జ్ఞానసాగరః।బహిస్తిమిరవిచ్ఛేదీభానురేషప్రకీర్తితః । బహిరంతస్తమశ్ఛేదీవిభుర్దేశికభాస్కరః। కళంకవానసౌచంద్రఃక్షయవృద్ధిపరిష్కృతః । నిష్కళంకస్థితోజ్ఞానచంద్రమానిర్వికారవాన్ । పార్శ్వస్థంతిమిరంహంతిప్రదీపోమణినిర్మితః। సర్వాశానుతమోహంతిబోధదీపోనిరంకుశః । సర్వార్థసాధకజ్ఞానవిశేషాదేవతత్పరః। జ్ఞానాచార్యస్సమస్తానామనుగ్రహకరశ్శివః । గురోర్విజ్ఞానయోగేనక్రియాయత్రవిలీయతే । తత్క్రియాలింగమాఖ్యాతంసర్వాగమపారగైః॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

క్రియాలింగస్థలం ౪.

పరానందచిదాకారంపరబ్రహ్మైవకేవలం । లింగతద్రూపమాప న్నంలక్ష్యతేవిశ్వసిద్ధయె । యజ్ఞాదయఃక్రియాస్సర్వాలింగపూజార్థసమ్మ తాః । ఇత్యుచ్యతేసిద్ధే స్తతఃక్రియాలింగముచ్యతే।బ్రహ్మావిష్ణ్వాద యస్సర్వేవిబుధాలింగమాశ్రితాః । సిద్ధాస్స్వంస్వంపదంయాంతిజగత్తం త్రాధికారిణః। లింగమేవపరంజ్యోతిర్భవతిబ్రహ్మకేవలం। తస్మాత్తత్పూ జనాదేవసర్వకర్మఫలోదయః । పరిత్యజ్యక్రియాస్సర్వాలింగపూజైకతత్ప రాః। వర్తంతేయోగినస్సర్వేతస్మాల్లింగంవిశిష్యతే। కింయజ్ఞైరగ్నిహో త్రాద్యైఃకింతపోభిశ్చదుస్తరైః।లింగార్చనరతిర్యస్యససిద్ధస్సర్వకర్మసుక్రి యాయదాలయంప్రాప్తాస్తదాభావోపిలీయతే । యత్రతద్దేశికైరుక్తం భావలింగమితిస్ఫుటం॥

భావలింగస్థలం ౫.

విహాయబాహ్యలింగానిచిల్లింగంమనసిస్మరన్ । పూజయన్భావపు ష్పైర్యోభావలింగీతికథ్యతే । నిరస్తసర్వదోషత్వాద్జ్ఞానమార్గప్రదర్శ నాత్ భావేనగృహ్యతేదేవోభగవాన్పరమశ్శివః । కింతేనక్రియతేతస్యని త్యపూర్ణోమహిమస్స్మృతః। అఖండపరమానందబోధరూపపరశ్చసః।భక్తా నామపచారేణభావయోగాత్ప్రసీదతి । క్రియారూపాతయాపూజాసాజ్ఞే యాస్వల్పసంవిదాం । అంతరాభావపూజాతుశివస్యజ్ఞానినాంస్మృతా। మూలాధారేథవాచిత్తేభ్రూమధ్యేవాసునిర్మలం।దీపాకారంయజన్లింగం భావద్రవ్యైస్సయోగవాన్ । తద్భావజ్ఞంపరంజ్ఞానంలయంయత్రసమశ్ను తే।తజ్జ్ఞానలింగమాఖ్యాతంశివతత్వార్థకోవిదైః॥

జ్ఞానలింగస్థలం.

త్రిమూర్తిభేదనిర్ముక్తంత్రిగుణాతీతవైభవం। బ్రహ్మయద్బోధ్యతే తత్తుజ్ఞానలింగముదాహృతం । కల్పితానిహిరూపాణిస్థూలానిపరమాత్మ నః। సూక్ష్మాణ్యపిచతైఃకింవాపరబోధంసమాచరేత్ । స్థూలేక్రియాసమా ప్తిస్స్యాత్సూక్ష్మేభావస్యసంభవః। స్థూలసూక్ష్మవిదాతీతేజ్ఞానమేవపరాత్మ ని।పరాత్పరంతుయద్బ్రహ్మపరమానందలక్షణం। శివాఖ్యంజ్ఞానయుక్తేమేన

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

జ్ఞానలింగీసకథ్యతే। బాహ్యక్రియాంపరిత్యజ్యచింతామపిచమానసీం। అంఖండజ్ఞానమాపన్నోయోభవేన్మ క్తఏవసః॥ శిలాసృద్దారుసంభూతంసలింగంపూజయత్యసౌ। తద్భావజ్ఞాపకంజ్ఞానంయత్రజ్ఞానేలయంవ్రజేత్। తద్వానేషసమాఖ్యాతస్వాభిధానోమనీషిభిః॥ స్వచ్ఛందాచారసంతుష్టోజ్యోతిర్లింగపరాయణః॥ ఆత్మస్థసకలాకారస్వాభిధోమునిసత్తమః॥

స్వస్థలం ౭.

నిర్మమోనిరహంకారోనిరస్తక్లేశపంచకః॥ భిక్షాశీసమబుద్ధిశ్చముక్తపాత్రోయోమునిర్భవేత్। పశ్యన్సర్వాణిభూతానిసంసారస్థానిసర్వశః॥ స్మయమానఃపరానందలీనాత్మావర్తతేసుధీః। యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టోధర్మనిష్ఠోజితేంద్రియః। సమవృత్తిర్భవేద్యోగీభిక్షుకేవాన్యపేధవా। ధ్యానంశైవంతథాజ్ఞానంభిక్షాచైకాంతశీలతా। ఏతచ్చత్వారికర్మాణినపంచకమిహోచ్యతే। స్వరూపజ్ఞానసంపన్నోధ్వస్తాహంతుమతాకృతిః। స్వయమేవస్వయంభావాచ్చరతీతిచరాభిధః॥

చరస్థలం ౮.

కామక్రోధాదినిర్ముక్తశ్శాంతిదాంతిసమన్వితః। సమబుద్ధ్యాచరేద్యోగీసర్వత్రశివబుద్ధిమాన్।నసన్మానేషుసంప్రీతింనావమానేషుచవ్యథాంకుర్వాణస్సంచరేద్యోగీకూటస్థేస్వాత్మసంస్థితః। ఇదంముఖ్యమిదంహీనమితిచింతామకల్పయన్। సర్వత్రసంచరేద్యోగీసర్వంబ్రహ్మేతిభావయన్। ప్రాకృతైర్గుణైస్స్వైర్మైస్సర్వంవిస్మాపయన్జనంఅద్వైతపరమానందముదితోదేహవచ్చరేత్। నప్రపంచేనదేహేచనధర్మేనచదుష్కృతే। గతవైషమ్యధీర్ధీరోయతిశ్చరతిదేహివత్। ప్రాకృతైశ్వర్యసంపత్తిపరాఙ్ముఖమనస్థితిః। చిదానందనిజాత్మస్థోమోదతేమునిపుంగవః। స్వయమేవస్వయంభూతేశ్చరతస్స్వరూపతః॥ పరంనాస్తీతిబోధస్యపరత్వమభిధీయతే॥

పరస్థలం ౯.

వర్ణాశ్రమసమాచారమార్గనిష్ఠాపరాఙ్ముఖః॥ సర్వోత్తరప్రష్టంస్వమాత్మానంపశ్యన్యోగీతుమోదతే। స్వతంత్రస్సర్వకృత్యేషుస్వపరత్వేనభావితః। తృణీకుర్వన్జగజ్జాలంవర్తతేశివయోగిరాట్। బ్రహ్మే

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ద్యాః కిం న కుర్వంతి దేవతాః కర్మమార్గగాః । కర్మాతీతపదస్థస్య స్వయం బ్రహ్మస్వరూపిణః॥ విశ్వాతీతం పరం బ్రహ్మ శివాఖ్యం చిత్స్వరూపకం। తదేవాహమితి జ్ఞానీ సర్వోత్కృష్టః స ఉచ్యతే॥ స్వేచ్ఛయా సంచరన్ యోగీ విముంచన్ దేహమానితాం। దర్శనే స్పర్శనే సర్వాన్ అజ్ఞానం హి విమోచయేత్ అచలం ధ్రువమాత్మానమనుపశ్యన్నిరంతరం। నిరస్తవిశ్వవిభ్రాంతిర్జీవన్ముక్తో భవేన్మునిః । నిత్యే నిర్మలభావేన నిరుపమే నిర్ధూతవిశ్వభ్రమే సత్తానందచిదాత్మకే పరశివే సామ్యం గతః సంయమీ । ధ్వస్తాశ్రమవర్ణధర్మనిగళః స్వచ్ఛందసంచారవాన్ దేహీ చాద్భుతవైభవో విజయతే జీవన్విముక్తస్సుధీః॥

ఇతి శ్రీ వీరశైవధర్మనిర్ణయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ భక్తస్థలవిషయనవలింగస్థలప్రసంగో నామ పంచదశ పరిచ్ఛేదః॥

మహేశ్వరస్థలం.

అగస్త్యః॥ స్థలానాం నవకం ప్రోక్తం భక్తస్థలసమాశ్రయం । మాహేశ్వరీస్థలే సిద్ధం స్థలభేదం వదస్వ మే॥ రేణుకః ॥ మాహేశ్వరస్థలే సంతి స్థలాని నవ తాపస । క్రియాగమస్థలం ౧ పూర్వం తతో భావాగమస్థలం । ౨ జ్ఞానాగమస్థలం ౩ చాథ సకాయస్థలం ౪ మీరితం । తతోఽకాయస్థలం ౫ ప్రోక్తం పరకాయస్థలం ౬ తతః । ధర్మాచారస్థలం ౭ చాథ భావాచారస్థలం ౮ తతః॥ జ్ఞానాచారస్థలం ౯ చేతి క్రమాదేషాం భిదోచ్యతే॥

క్రియాగమస్థలం—౧.

శివోఽహి పరమస్సాక్షాత్పూజా సా హి క్రియోచ్యతే। తత్పరా ఆగమా యస్మాత్తధోక్తోఽయం క్రియాగమః॥ స హి శివార్చనోపాయసామగ్రీవ్యగ్రమానసః॥ శివయోగరతో యోగీ ముచ్యతే నాత్ర సంశయః । విధిశ్శివ నియోగోఽయం తస్మాద్విహితకర్మణి । శివారాధనబుద్ధ్యైవ నిరతస్స్యాద్విచక్షణః॥ జ్ఞానే సిద్ధేపి విదుషాం కర్మాపి వినియుజ్యతే । ఫలాభిసంధిరహితం తస్మాత్కర్మ న సంత్యజేత్। ఆచార ఏవ సర్వేషామలంకారాయ కల్పతే। ఆచారహీనః పురుషో లోకే భవతి నిందితః । జ్ఞానేనాచారయుక్తేన ప్రసీదతి మహేశ్వరః॥ తస్మాదాచారవాన్ జ్ఞానీ భవేదా దేహపాతనం। అంధః పంగువదన్యోన్యం సాపేక్షే జ్ఞానకర్మణీ॥ ఫలోత్పత్తౌ వి[illegible]

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ప్రకాశతేయథా నాగ్నిరరణ్యాంమథనంవినా క్రియాంవినాతథాంతస్థాన ప్రకాశోభవేచ్ఛివః । నయథావిధిలోపస్స్యాద్యథాదేవఃప్రసీదతి। యథాగమఃప్రమాణంస్యాత్తథాకర్మసమాచరేత్ । గురోరాదేశమాసాద్యపూజయేత్పరమేశ్వరం। పూజితేపరమేశానేపూజ్యంతేసర్వదేవతాః । భావచిహ్నానివిదుషోయానిసంతివిరాగిణః । తానిభావాగమత్వేనవర్తంతేసర్వదేహినాం॥

భావాగమస్థలం—౨

నిష్కళంకంనిరాకారంపరబ్రహ్మశివాభిధం। నిధ్యాతుమసమర్థోఽపితద్వ్యభూతింవిభావయేత్। చక్షుర్హీనోయథారూపంనకించిద్వీక్షితుంక్షమః।భావహీనస్తథాయోగీశివంద్రష్టుమీశ్వరం। భావశుద్ధేనమనసాపూజయేత్పరమేశ్వరం । భావహీనాంనగృహ్ణాతిపూజాం సుమహతీమపి । అర్థహీనాయథావాణీపతిహీనాయథాసతీ శ్రుతిహీనాయథాబుద్ధిర్భావహీనాతథాక్రియా। అంతర్బహిశ్చసర్వత్రపరిపూర్ణంమహేశ్వరం । భావయేత్పరమానందలబ్ధయేపండితోత్తమః । శివోహమితిభావోహి శివతాపత్తికారణం । నజ్ఞానమాత్రంనాచారోభావయుక్తశ్శివోభవేత్ । జ్ఞానం వస్తుపరిచ్ఛేదోధ్యానం తద్భావకారణం । తస్మాజ్జ్ఞానీమహాదేవేధ్యానయుక్తోభవేత్సుధీః।నైరంతర్యేణసంపన్నోభవేద్ధ్యాతుంశివంప్రతి । తద్భావోజాయతేయద్వద్భ్రమరీకీటస్య చింతనాత్। పరస్య జ్ఞానచిహ్నానియానిసంతిశరీరిణాం । తానిజ్ఞానాగమత్వేనప్రవర్తంతేవిముక్తయే॥

జ్ఞానాగమస్థలం—౩

భావేనకిం ఫలంపుంసాంకర్మణావాకిమిష్యతే । భావకర్మసమాయుక్తంజ్ఞానమేవవిముక్తిదం । శాస్త్రాభ్యాసాదియత్నేనసద్గురోరుపదేశతః జ్ఞానమేవసమభ్యస్యేన్నిష్కామస్యైనప్రయోజనం। ఫలంక్రియావతాంపుంసాంస్వర్గాద్యంనశ్వరంయతః । తస్మాత్తాదృక్ఫలప్రాప్త్యై జ్ఞానమేవసమభ్యసేత్ । జ్ఞానహీనంసదాకర్మపుంసాంసంసారకారణం । తదేవజ్ఞానయోగేనసంసారవినివర్తకం । కేవలంకర్మమాత్రేణజన్మకోటిశతైరపి నాత్మజ్ఞోజాయతేముక్తిర్జ్ఞానంముక్తేస్తుకారణం । దీపంవినాయథాగే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మోహాంధకారో నివర్తతే । జ్ఞానం వినా తథా చిత్తే మోహోపి న నివర్తతే । జ్ఞానం పరశివాద్వైతపరిపాకవినిశ్చయః । యేన సంసారసంబంధవినివృత్తిర్భవేత్సతాం । శివాత్మకమిదం సర్వం శివాదన్యం న విద్యతే । శివోహమితి యా బుద్ధిస్తదేవ జ్ఞానముత్తమం । అంధో యథా పురస్థాని వస్తూని న చ పశ్యతి । జ్ఞానహీనస్తథా దేహీ నాత్మస్థం నేక్షతే శివం । శివస్య దర్శనాత్పుంసాం జన్మరోగనివర్తకం । శివదర్శనమప్యేషాం సులభం జ్ఞానచక్షుషాం । పరస్య యా తనుర్జ్ఞేయా దేహకర్మాభిమానినః । తయా సకాయో లోకోయం తదాత్మత్వప్రరూపణాత్ ॥

సకాయస్థలం — ౪.

కాయం వినా సమస్తానాం న క్రియా న చ భావనా । న జ్ఞానం యత్తతో యోగీ కాయవానేవ సంచరేత్ । తపో హి మూలం సర్వాసాం సిద్ధీనాం యజ్జగత్త్రయే । తపో హి కాయమూలం వై తస్మాత్కాయం న సంత్యజేత్ । బ్రహ్మాద్యా దేవతాస్సర్వే మునయోపి ముముక్షవః । కాయవంతోపి కుర్వంతి తపస్సర్వార్థసాధకం । శివైకజ్ఞానయుక్తస్య యోగినోపి మహాత్మనః । కాయయోగేన సిధ్యంతి భోగమోక్షాదయస్సదా । నిష్కలోపి మహాదేవః పరిపూర్ణస్సదాశివః । జగత్సృష్ట్యాదిసంసిద్ధ్యై మూర్తిమానేవ భాసతే । కాష్ఠం వినా యథా వహ్నిర్జాయతే న ప్రకాశతే । మూర్తిం వినా తథా యోగీ నాత్మతత్త్వప్రకాశవాన్ । మూర్త్యాత్మనైవ దేవస్య యథా పూజ్యత్వకల్పనా । తథా దేహాత్మనైవాస్య పూజ్యత్వం పరయోగినః । ఔపచారికదేహత్వాజ్జగదాత్మస్వభావనాత్ । మాయాసంబంధరాహిత్యాదకాయో హి పరః స్మృతః

అకాయస్థలం — ౫

పరస్య దేహయోగేపి న దేహాశ్రయవిక్రియా । శివస్యైవ యతస్తస్మాదకాయోయం ప్రకీర్త్యతే । పరే లింగే విలీనస్య పరమానందచిన్మయే । కుతో దేహేన సంబంధో దేహవద్భాససంభ్రమః । న మనుష్యో న దేవోహం న యక్షో నైవ రాక్షసః । శివోహమితి యో బుద్ధ్యా తస్య కిం దేహకర్మణా । శివజ్ఞానైకనిష్ఠస్య నాహంకారభవో భ్రమః । న చేంద్రియభవం దుఃఖం త్యక్తదేహాభిమానతః । [illegible]స్య శివభావస్థితాత్మనః । జగదేతచ్ఛరీరం స్యా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ద్దేహేనైకేనకావ్యధా । వశీకృతత్వాత్ప్రకృతేర్మాయామార్గాతిరూప
తః।పరకాయోయమాఖ్యాతస్సత్యజ్ఞానశివాత్మకః॥

పరకాయస్థలం—౬

సమ్యగ్జ్ఞానాగ్నిసందగ్ధజన్మబీజకళేబరః।శివతత్త్వావలంబీయఃపరకాయస్స ఉచ్యతే। పరబ్రహ్మవపుర్యస్యప్రబోధానందభాసురం । ప్రాకృతేనకిమేతేనశరీరేణాస్యజాయతే । ఇంద్రియాణిమనోవృత్తివాసనాఃకర్మసంభవాః। యత్రయాంతిలయంతేనసకాయోయంపరాత్మనా । దేహేస్తిష్ఠతువాయాతుయోగినస్స్వాత్మబోధతః । జీవన్ముక్తిర్భవేత్సద్యశ్చిదానందప్రకాశినీ। ఆత్మజ్ఞానావసానంహిసంసారపరిపీడనం । సూర్యోదయేపికింలోకస్తిమిరేణావరుధ్యతే। స్వస్వరూపంశివాకారంజ్యోతిస్సాక్షాద్విచింతయన్।దేహవానపినిర్దేహీజీవన్ముక్తోహిసాధకః । పరాహంతామనుప్రాప్య పశ్యన్విశ్వంచిదాత్మకం। నదేహీతి భ్రమస్తస్యనిశ్చితాహిశివాత్మతా।కులాభిమాననిర్ముక్తఃకాలాతీతపదాశ్రయః । కథంయాతిపరిచ్ఛేదంశరీరేషుమహాబుధః। తస్యాపిపరకాయస్యసమాచారోయఇష్యతే। సధర్మస్సర్వలోకానాముపకారాయకల్పతే॥

ధర్మాచారస్థలం—౭

ధర్మఏవసమస్తానాంయతస్సంసిద్ధికారణంనిస్పృహోపిమహాయోగీధర్మమార్గంనసంత్యజేత్ । అహింసాసత్యమస్తేయంబ్రహ్మచర్యందయాక్షమా। దానమిజ్యాతపోధ్యానమితిధర్మస్యసంగ్రహః । ఆత్మవత్సర్వభూతానిసంపశ్యేద్యోగవిత్తమః। జగదేకాత్మతాభావాన్నిగ్రహాదివిరోధతః।ఏకఏవశివస్సాక్షాజ్జగదేకఇతిస్ఫుటం । పశ్యతఃకింనజాయేతమమకారోహివిభ్రమః । జ్ఞానామృతేనతృప్తోపియోగధర్మన్నసంత్యజేత్ । ఆచారంమహతాందృష్ట్వాప్రవర్తంతేహిలౌకికాః। సదాచారప్రియశ్శంభుస్సదాచారేణపూజ్యతే। సదాచారంవినాసత్యంప్రసాదోనైవజాయతే । శివేనవిహితోయస్మాచాగమైర్ధర్మసంగ్రహః । తస్మాత్తమాచరన్విద్వాంస్తత్ప్రసాదాయకల్పతే। అధర్మంనస్పృశేత్కించిద్విహితంధర్మమాచరేత్।తంచకామవినిర్ముక్తంతమస్పృజ్జ్ఞానపూర్వకం। భావఏవహిసర్వేషాంభావాచారఃప్రకీ

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్తితః। భావోమానసచేష్టాత్మా పరిపూర్ణశ్శివాశ్రయః॥

భావాచారస్థలం. ౮

శివేనివేశ్యసకలంకార్యాకార్యంవివేకతః। వర్తతేయోమహాభాగస్ససంగరహితోభవేత్। శివభావనయాసర్వంనిత్యనైమిత్తికాదికం। కుర్వన్నపిమహాయోగీగుణదోషైర్నబాధ్యతే। భావనావిహితంకర్మపావనాదపిపావనం। తస్మాద్భావసమాయుక్తంపరధర్మంసమాచరేత్। భావేనహిమనశ్శుద్ధిర్భావాచ్ఛుద్ధిశ్చకర్మణాం। ఇతిసంచింత్యమనసాయోగీభావంనసంత్యజేత్।అతఃప్రకాశమానస్యసంవిత్సూర్యస్యసంతతం। మనసాయదుపస్థానంతత్సంధ్యావందనంవిదుః। ఆత్మజ్యోతిషిసర్వేషాంవిషయాణాంసమర్పణం।అంతర్ముఖేనమనసాహోమకర్మేతిగీయతే। భావయేత్సర్వకర్మాణినిత్యనైమిత్తికానిచ।శివప్రీతికరాణ్యేవసంగరాహిత్యసిద్ధయే।ఆత్మానమఖిలంవస్తుశివమానందచిన్మయం।ఏకీభావేనసతతంసంపశ్యన్నేవపశ్యతి। సత్యజ్ఞానసమాచారోయోగినస్సర్వదేహినాం। జ్ఞానాచారోయదుక్తోయంజ్ఞానాచారస్సకథ్యతే॥

జ్ఞానాచారస్థలం. ౯

పరిపూర్ణమహాజ్ఞానంపరతత్వప్రకాశకం। అవలంబ్యప్రవృత్తోయస్సజ్ఞానాచారఉచ్యతే।నిర్వికల్పేపరేవ్యోమ్నినిష్కలేశివనామని। జ్ఞానేనయోజయన్సర్వంజ్ఞానాచారీప్రకీర్తితః।కర్మజ్ఞానాగ్నినాదగ్ధంనప్రరోహతికదాచన। యదాహుస్సంసృతేర్మూలంప్రవాహానుగతంబుధాః। జ్ఞానేనహీనఃపురుషఃకర్మణాబధ్యతేసదా। జ్ఞానినఃకర్మసంకల్పాభవంతికిలనిష్ఫలాః।జ్ఞానంముక్తిపదంప్రాప్యగురుదృష్టిప్రసాదతః। కఃకుర్యాత్కర్మకార్పణ్యేనాంధస్సంసారవర్ధనం।శివాద్వైతపరంజ్ఞానంజ్ఞానమిత్యుచ్యతేబుధైః। సిద్ధేనవాప్యసిద్ధేనఫలంజ్ఞానాంతరేణకిం।నిర్మలంవాశివజ్ఞానంనిశ్శ్రేయసకరంపరం।రాగద్వేషాదిసహితంభూయస్సంసృతికారణం॥ శుద్ధాచారశ్శుద్ధభావోవివేకీజ్యోతిః। పశ్యన్సర్వతశ్చైవమేకం। జ్ఞానధ్వస్తప్రాకృతాత్మప్రపంచో జీవన్ముక్తశ్చేష్టతేదివ్యయోగీ॥

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మ[illegible]సిద్ధాంతశిఖామణౌ [illegible]స్వస్థల

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రితనవలింగస్థల ప్రసంగో నామషోడశపరిచ్ఛేదః॥

సప్తదశపరిచ్ఛేదః. ప్రసాదస్థలం. ౩

అగస్త్యః స్థలాని తానిచోక్తానియానిమాహేశ్వరస్థలే। వదస్వస్థలభేదం మే। ప్రసాదస్థలసంశ్రితం ॥ రేణుకః ॥ స్థలభేదానవప్రోక్తాః ప్రసాదస్థల సంశ్రితాః। కాయానుగ్రహణం పూర్వమింద్రియానుగ్రహం తతః। ప్రాణానుగ్రహణం పశ్చాత్తతః కాయార్పితం తతః కరణార్పితమాఖ్యాతం తతో భావార్పితం మతం శిష్యస్థలమతః ప్రోక్తం శుశ్రూషాస్థలమేవచ। సేవ్యస్థలం తథా చైషాం క్రమశః శృణు లక్షణం॥

కాయానుగ్రహస్థలం. ౧

అనుగృహ్ణాతి యో లోకాన్ స్వకాయం దర్శయన్నసౌ। తస్మాదేష స్సమాఖ్యాతః కాయానుగ్రహనామతః। శివభావనయాయుక్తస్థిరయా సర్వికల్పయా। శివో భవతి నిర్ధూతమాయావేశ పరిప్లవః। చిత్తవృత్తిషు లీనాసు శివే చిత్సుఖసాగరే। అవిద్యాకల్పితం వస్తు నాన్యత్పశ్యతి సంయమీ। యథా శివో నుగృహ్ణాతి మూర్తిమాన్ స్సర్వదేహినః। తథా యోగీ శరీరస్థ। స్సర్వానుగ్రహకో భవేత్। యథా స్వప్నకృతం వస్తు ప్రబోధే నైవ శామ్యతి। తథా శివస్య విజ్ఞానే సంసారం నైవ పశ్యతి। శివశ్శరీరయోగేపి యథా సంగవివర్జితః। తథా యోగీ శరీరస్థో నిస్సంగో వర్తతే సదా। అజ్ఞానమేవ సర్వేషాం సంసారభ్రమకారణం। తన్నివృత్తౌ కథం భూయస్సంసారీభ్రమదర్శనం। నేదం రజతమిత్యుక్తే యథా శుక్తిః ప్రకాశతే। నేదం జగదితి జ్ఞానే శివతత్వం ప్రకాశతే గళితాహంకృతిగ్రంధిః క్రీడాకల్పితవిగ్రహః జీవన్ముక్తశ్చరేద్యోగీ దేహీ చ నిరుపాధికః। దర్శనాత్పరకాయస్య కరణానాం వివేకతః। ఇంద్రియానుగ్రహః ప్రోక్తస్సర్వేషాం తత్వవాదిభిః॥

ఇంద్రియానుగ్రహస్థలం. ౨

మనోయత్ర ప్రవర్తేత తత్ర సర్వేంద్రియస్థితిః। శివే మనసి సంలీనే క్వ చేంద్రియవిచారణా। యద్యత్పశ్యన్ దృశా యోగీ మనసా చింతయన్నపి। తత్తత్సర్వం శివాకారం సంవిద్రూపం ప్రకాశతే। ఇంద్రియాణాం సమస్తానాం స్వార్థేషు సతి సంగమే। రాగో వా జాయతే ద్వేషస్తావేగీ పరివర్జయేత్।

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఇంద్రియాణాం బహిర్వృత్తిః ప్రపంచస్య ప్రకాశనం। అంతశ్శివే సమావేశో నిష్ప్రపంచస్య కారణం। కరణైస్సహితం ప్రాణం మనస్యాధాయ సంయమీ। యోజయేత్తచ్ఛివే సాక్షాద్యత్ర నాస్తి జగద్భ్రమః। సర్వేంద్రియప్రవృత్త్యా చ బహిరంతశ్శివం యజన్। స్వచ్ఛందచారీ సర్వత్ర సుఖీ భవతి సంయమీ। న జరా కార్శ్యం నైవాస్తి న పిపాసా న చ క్షుధా। శివాహితే క్రియస్యాస్య నిర్మలస్య మహాత్మనః। క్షణమంతశ్శివం పశ్యన్ కేవలేనైకచేతసా। బాహ్యార్థానామనుభవం క్షణం కుర్వన్ దృగాదిభిః। సర్వేంద్రియనిరోధోఽపి సర్వేంద్రియవిహీనవత్। వవేహితమనా యోగీ శివం పశ్యతి నాపరం। శివస్య పరకాయస్య యత్తాత్పర్యావలోకనం। తత్ప్రాణానుగ్రహం ప్రోక్తం సర్వేషాం తత్త్వదర్శిభిః॥

ప్రాణానుగ్రహస్థలం. ౩

ప్రాణో యస్య లయం యాతి శివే పరమకారణే। కుతస్తస్యేంద్రియస్ఫూర్తిః కుతస్సంసారదర్శనం। శాంతత్వే ప్రాణవృత్తీనాం మనశ్శామ్యతి వృత్తిభిః తచ్ఛాంతౌ యోగినో కించిచ్ఛివాదన్యం న దృశ్యతే। కరణేషు నివృత్తేషు స్వార్థసంగప్రయత్నతః। తైస్సమం ప్రాణమాలోక్య స్వాంతే శాంతిమతి స్వయం। తస్యాభ్యాసవశాద్భూయస్సర్వతత్త్వాతివర్తిని। నిష్కళంకే నిరాకారే నిరస్తాశేషవిక్లబే। చిద్విలాసపరిస్ఫూర్తిపరిపూర్ణసుఖాద్వయే। శివే విలీనసర్వాత్మా యోగీ చలతి న క్వచిత్। ప్రధ్వస్తవాసనాసంగః ప్రాణవృత్తిపరిక్షయాత్। శివైకీభూతసర్వాత్మా స్థాణువద్భాతి సంయమీ। ప్రాణమేవ మనుష్యాణాం దేహధారణకారణం। తదాధారశ్శివః ప్రోక్తస్సర్వకారణకారణం। నిరాధారశ్శివస్సాక్షాత్ప్రాణత్వేన ప్రతిష్ఠితః। తదాధారాతనుర్జైమోజీవో మెనైవ చేష్టతే। శివే ప్రాణవిలీనోఽపి యోగినో యోగమార్గతః। స్వశక్తివాసనా యోగాద్ధారయత్యేవ విగ్రహం। శివస్య పరరూపస్య సర్వానుగ్రహణోర్చనే। త్యాగో దేహాభిమానస్య కాయార్పితముదాహృతం।

కాయార్పణస్థలం. ౪

యదా యోగీ నిజం దేహం శివాయ వినివేదయేత్। తదా భవతి తద్రూపం శివరూపం న సంశయః। ఇంద్రియాణి [illegible]

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఖానుసిసుఖచిద్రూపే శివయోగీనివేదయేత్ । దర్శనాత్స్పర్శనాద్భుక్తే శ్శ్రవణాద్ఘ్రాణనాదపి।విషయేభ్యోయదుత్పన్నంశివేతత్సుఖమర్పయేత్। దేహద్వారేణ యత్సౌఖ్యం సౌఖ్యం ప్రాసంగ్యమాత్మనః । తత్తన్నివేదయన్ శంభౌయోగీచరతినిర్మలః । ఆసంజనంసమస్తానాంకరణానాం పరాత్పరే। శివేయత్తదిదంప్రోక్తంకరణార్పితమాగమే॥

కరణార్పితస్థలం. ౫

యద్యత్కరణమాలంబ్యభుంక్తేవిషయజంసుఖం । తత్తచ్ఛివేసమర్పయన్కరణార్పక ఉచ్యతే । ఇంద్రియాణిసమస్తానిశరీరంభోగసాధనం। శివపూజాంగభావేనభావయన్ముక్తిమాప్నుయాత్ । ఇంద్రియాణాంసమస్తానాంమనఃప్రథమముచ్యతే । వశీకృతేశివేతస్మిన్ కిమన్యైస్తద్వశానుగైః । ఇంద్రియాణాంవశీకారోనివృత్తిరితిగీయతే । లక్షీకృతేశివేతేషాం కుతస్సంసారగాహనం । సంసారవిషకాంతారసముచ్ఛేదకుఠారికా ।ఉపశాంతిర్భవేత్పుంసామింద్రియాణాంవశీకృతా । అహంకారమదోద్రిక్తమంతఃకరణవారణం । బధ్నీయాచ్ఛివాలానేసుధీరస్సర్వసిద్ధిమాన్ ।ఇంద్రియైరేవజాయంతే । పాపానిసుకృతానిచ । తేషాంసమర్పణాదీశేకుతః కర్మనిబంధనం । ప్రకాశమానేచిద్వహ్నౌబహిరంతర్జగన్మయే । సమర్పయన్విషయాన్సర్వాన్ జాయతేముక్తిమజ్జనః । చిత్తదర్వ్యాసమాదాయజగజ్జాలంమహాహవిః । చిద్వహ్నౌజుహ్వతామంతఃకుతస్సంసారవిప్లవః । శివేనిశ్చలభావేనభావనాయత్సమర్పణం । భావార్పితమిదం ప్రోక్తంశివసద్భావవేదిభిః॥

భావార్పితస్థలం. ౬

భావఏవహిజంతూనాంకారణంబంధమోక్షయోః । భావశుద్ధ్యా భవేన్ముక్తిర్విపరీతేభవసంసృతిః । భావస్యశుద్ధిరాఖ్యాతాశివోఽహమితియోజనా । విపరీతసమాయోగకృతోదుఃఖనివర్తనం । సర్వేంద్రియగతం సౌఖ్యందుఃఖంవాకర్మసంభవం । శివార్పణంభావయన్ యోగీజీవన్ముక్తో భవిష్యతి । భోక్తాభోజ్యంప్రేరయితాసర్వమేతచ్చరాచరం । భావయన్ వరూపేణశివోభవతివస్తుతః । సర్వకర్మార్పణంశంభోర్వచనంతసక్యే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్తనం । ఇతిభావయతో నిత్యం కథం స్యాత్కర్మబంధనం । మిథ్యేతిభావయన్ విశ్వం విశ్వాతీతం శివం స్మరన్ । భూతార్థం సంవిదాకారం కుతో బంధమిహాఽర్హతి । చిత్తస్థసకలార్థానాం మననం యత్తు మానసే । తదర్పణం శివే సాక్షాన్మానసో భావ ఉచ్యతే । ఆత్మజ్యోతిషి చిద్రూపే ప్రాణవాయుని బోధితే । జుహ్వన్ సమస్తవిషయాన్ తన్మయో భవతి ధ్రువం । శాసనీయో భవేద్యస్తు పరకాయేన సర్వదా । తత్ప్రసాదీతు మోక్షార్థీ స శిష్య ఇతికీర్తితః ॥

శిష్యస్థలం. ౭

భావో యస్య స్థితో నిత్యం మనోవాక్కాయకర్మభిః । గురౌ నిజగుణాధారే స శిష్య ఇతి గీయతే । శాంతో దాంతస్తపశ్శీలస్సత్యవాక్సదమర్షణః । గురౌ శివే సమానస్థస్స శిష్యాణాముహోత్తమః । గురుమేతచ్ఛివం పశ్యన్ శివమేవ గురుం తథా నైతయోరంతరం కించిద్విజానీయాద్విచక్షణః । శివాచారే శివధ్యానే శివజ్ఞానే చ నిర్మలే । గురోరాదేశమాత్రేణ పరాం నిష్ఠామవాప్నుయాత్ । న లంఘయేద్గురోరాజ్ఞాం జ్ఞానమేవ ప్రకాశయన్ । శివాసక్తేన మనసా సర్వసిద్ధమవాప్నుయాత్ । శివాదన్యం జగన్మిథ్యా శివస్సంవిత్స్వరూపకః । శివస్త్వమితి నిర్దిష్టో గురుణా ముక్త ఏవ సః । గురోర్లబ్ధ్వా మహాజ్ఞానం సంసారామయభేషజం । మోదతే యస్సుఖీ శాంతస్స జీవన్ముక్త ఏవ హి । బోధ్యమానస్తు గురుణా పరకాయేన సర్వదా తచ్ఛుశ్రూషారతశ్శిష్యశ్శుశ్రూషురితి కీర్త్యతే ॥

శుశ్రూషుస్థలం. ౮

కిం సత్యం కిం నువాసత్యం క ఆత్మా కః పరశ్శివః । ఇతి ప్రవణసంయుక్తో గురోశ్శిష్యో విశిష్యతే । శ్రుత్వా శ్రుత్వా గురోర్వాక్యం శివసాక్షాత్క్రియావహం । ఉపశామ్యతి యస్స్వాంతే స ముక్తిపదమాప్నుయాత్ । న బుధ్యతి గురోర్వాక్యం వినా శిష్యస్య మానసం । తేజో వినా సహస్రాంశోః కథం స్ఫురతి పంకజం । సూర్యస్యోదయమాత్రేణ సూర్యకాంతః ప్రకాశతే । గురోరాలోకమాత్రేణ శిష్యో బోధేన భాసతే । అద్వైతపరమానందప్రబోధైకప్రకాశనం । ఉపాస్యం శ్రుణుయాచ్ఛిష్యస్సుశిరం ప్రాప్య సాంజలిం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తత్త్వం పరమం జ్ఞేయం కేన సర్వే ప్రతిష్ఠితాః । కస్య సాక్షాత్క్రియా ముక్తిః కథమేతి సమాసతః । ఇతి ప్రశ్నే కృతే పూర్వం శిష్యేణ వినయాత్మనా బ్రూయాత్తత్త్వం గురుస్తస్మై యేన స్యాత్సంసృతేః క్షయః । శివ ఏవ పరం తత్త్వం చిదానంద సదాకృతిః । న యథార్థస్తదన్యస్య జగతో నాస్తి నిత్యతా । అయథార్థః ప్రపంచోఽయం పరితిష్ఠతి శంకరే । తథాత్మని యథా శుక్తౌ రజతత్వావ్యవస్థితం శివోఽహమితి భావేన శివే సాక్షాత్కృతే సతి । ముక్తో భవతి సంసారాన్మోహగ్రంథేర్విభేదతః । శివం భావయ చాత్మానం శివాదన్యం న చింతయ । ఏవం స్థితే శివాద్వైతే జీవన్ముక్తో భవిష్యసి । ఏవం ప్రబోధిత శిష్యో గురుణా గుణశాలినా । శివభావే జగత్పశ్యన్ జీవన్ముక్తోఽభిజాయతే । గురువాక్యామృతాస్వాదీ ప్రాప్తబోధమహాబలః । శుశ్రూషు దేవ సర్వేషాం సేవ్యత్వాత్సేవ్య ఉచ్యతే ॥

సేవ్యస్థలమ్ -

గురూపదిష్టే విజ్ఞానే చేతసి స్థిరతాం గతే । సాక్షాత్కృత శివశ్శిష్యో గురువత్పూజ్యతే సదా । జ్ఞానాదాధిక్యసంపత్తిర్గురోర్యస్మాదుపస్థితా । తస్మాజ్జ్ఞానాగమాచ్ఛిష్యో గురువత్పూజ్యతాం వ్రజేత్ । శివోఽహమితి భావస్య నైరంతర్యాద్విశేషతః । శివభావే సముత్పన్నే శివవత్పూజ్య ఏవ సః । గురోః కటాక్షవేధేన శివో భవతి మానవః । రసవేధాద్యథా లోహో హేమతాం ప్రతిపద్యతే, బ్రహ్మాండబుద్బుదోద్భూతం మాయాసింధుం మహత్తరం గురోః కబళయత్యాశు కటాక్షబడబానలః । విషయాసక్తచిత్తోఽపి విషయాసంగవర్జితః । శివభావయుతో యోగీ సేవ్యశ్శివ ఇవాపరః ॥ ముక్తస్సంశయపాశత స్థిరమనా బోధే చ ముక్తిప్రదే । మోహం దేహభృతాం దృశా విఘటయన్మూలం మహాసంసృతేః । సత్తానంద చిదాత్మకే నిరుపమే శైవే పరస్మిన్పదే లీనాత్మా విదిత ప్రపంచ విభవో యోగీ జనైస్సేవ్యతే ॥

ఇతి శ్రీవీరశైవధర్మయే సిద్ధాంతశిఖామణౌ ప్రసాదిస్థలాశ్రయే నవలింగస్థలప్రసంగో నామ సప్తదశ పరిచ్ఛేదః ॥

అష్టాదశ పరిచ్ఛేదః ప్రాణలింగస్థలం ౮.

అగస్త్యః ॥ ప్రసాదిస్థలసంబంధాస్స్థలభేదాః ప్రకీర్తితాః ॥ ప్రాణలిం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గస్థలారూఢాన్ స్థలభేదాన్ వదస్వ మే॥ రేణుకః॥ స్థలానాంనవకంప్రోక్తం
ప్రాణలింగస్థలాశ్రితం । ఆదావాత్మస్థలం ప్రోక్తమంతరాత్మస్థలంతతః ।
పరమాత్మస్థలంపశ్చాన్నిర్దేహాగమసంజ్ఞికం । నిర్భావాగమసంజ్ఞంచ
తతోనష్టాగమస్థలం । ఆదిప్రసాదినామాథతతోఽన్త్యప్రసాదికం । సే
వ్యప్రసాదికంచాథశృణుతేషాంచలక్షణం॥

ఆత్మస్థలం. ౧॥

జీవభావంపరిత్యజ్యయథా తత్త్వంవిభావ్యతే । గురుత్వబోధయో
గేనతథాత్మాయంప్రకీర్తితః । ఆత్మస్వరూపవిజ్ఞానందేహేంద్రియవిభా
గతః । అఖండబ్రహ్మరూపేణతదాత్మప్రాప్తిరుచ్యతే । ఆత్మాహిసర్వ
భూతానామంతఃకరణమాశ్రితః। అణుభూతమలాసంగోనాదికర్మనియం
త్రితః । అశరీరోఽపిసర్వత్రవ్యాపకోఽపినిరంజనః । ఆత్మామాయాశరీరస్థః
పరిభ్రమతిసంసృతౌ । జపాయోగాద్యథారాగస్స్ఫటికస్యమణేర్భవేత్
తథాహంకారసంబంధాదాత్మనోదేహమానితా । వాలాగ్రశతభాగేన
సదృశోహృదయేస్థితః । అశ్నన్కర్మఫలంసర్వమాత్మాస్ఫురతిగూఢవత్
నచాస్తిదేహసంబంధోనిర్దేహస్యస్వభావతః। అజ్ఞానకర్మయోగేనదేహీ
భవతిభుక్తమే । నాసౌదేవోనగంధర్వోనయక్షోనచరాక్షసః । నమను
ష్యోనతిర్యక్చనచస్థావరవిగ్రహః । తత్తచ్ఛరీరయోగేనతత్తన్నామ్నావి
రాజతే । నానాకర్మవిపాకాశ్చనానాయోనిసమాశ్రితాః। నానాయో
గసమాపన్నానానాబుద్ధివిచేష్టితాః । నానామార్గసమారూఢానానా
సంకల్పకారిణః । అస్వతంత్రాశ్చకించిజ్జ్ఞాఃకించిత్కర్తృత్వహేతవః। లీ
లాభాజనతాంప్రాప్తాశ్శివస్యపరమాత్మనః । చోదితాఃపరమేశేనస్వస్వ
కర్మానురూపతః । స్వర్గంవానరకంవాపిదేహినోయాంతికర్మిణః । పు
నఃకర్మావశేషేణజాయంతేగర్భకోటరాత్ । జాతామృతాఃపునర్జా
తాఃపునర్మరణభాజనాః । భ్రమంతిఘోరసంసారేవిశ్రాంతికథయావినా
జీవత్వందుఃఖసర్వస్వంతదిదంమలకల్పితం । నిరస్యతేగురోర్బోధాజ్జ్ఞాన
శక్తిఃప్రకాశతే। యథానిరస్తంజీవత్వంభవేద్గుర్వనుబోధతః । తథాం
తరాత్మభావోఽపినిరస్యోస్యభవేద్ధ్రువం॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఆంతరాత్మస్థలం. ౨

దేహస్థితోఽప్యయంజీవో దేహసంగవివర్జితః । బోధాత్పరాత్మభావితత్వాదంతరాత్మేతికీర్త్యతే । అహంకారస్యసంబంధాన్మనుష్యత్వాది విభ్రమః । నస్వభావఇతిజ్ఞానాదంతరాత్మేతికథ్యతే । యథాపద్మపలాశస్యన సంగోవారిణాభవేత్ । తథా దేహజుషోఽప్యస్యనశరీరేణసంగతిః। ఆచ్ఛాదితోయథాచంద్రో మేఘైరాసంగవర్జితః । తథాత్మా దేహసంఘాతైరసంగఃపరివేష్టితః । నీడస్థితోయథాపక్షీనీడాద్భిన్నఃప్రదృశ్యతే । దేహస్థితస్తథాత్మాయం దేహాదన్యఃప్రకాశతే । సర్వేషాంప్రేరకత్వేనశంభురంతస్థితస్సదా । తత్పరిజ్ఞానయోగేనయోగీనందతిముక్తవత్ । భోక్తృభోజ్యపరిత్యాగాత్ప్రేరకస్యప్రసాదతః । భోక్తృతాభోగ గళితస్స్ఫురత్యాత్మాప్రభావతః నిర్మమోనిరహంకారోనిరస్తోపాధివిక్లబః । దేహస్థోఽపిసదాప్యాత్మాశివంపశ్యతియోగతః । ఆత్మాంతరాళవర్తిత్వాజ్జీవాత్మ పరమాత్మనోః । యోగాదుభయధర్మాణామంతరాత్మేతికీర్తితః । నిర్ధూతతత్త్వబోధేనమలె సంసారకారణె । సామరస్యాత్పరాత్మస్థాత్పరమాత్మాయముచ్యతే॥

పరమాత్మస్థలం. ౩

నిరస్తమలసంబంధంనిశ్శేషజగదాత్మకం । సర్వతత్త్వోపరిప్రోక్తం స్వరూపంపరమాత్మనః । యథావ్యాప్యజగత్సర్వంస్వభాసాభాతిభాస్కరః । తథాస్వతేజసావ్యాప్యపరమాత్మాప్రకాశతే

విశ్వతోభాసమానోఽపివిశ్వమాయావిలక్షణః । పరమాత్మాస్వయంజ్యోతీరూపంజీవాత్మనోభవేత్ । యస్మిన్ సమస్తతత్త్వానికల్లోలా ఇవవారిధౌ । సంభూయలయమాయాంతితద్రూపంపరమాత్మనః । యస్మిన్ జ్యోతిర్గణాస్సర్వేస్ఫులింగాఇవపావకాత్ । ఉత్పద్యవిలయంయాంతి తద్రూపంపరమాత్మనః । బ్రహ్మాండబుద్బుదస్తోమాయస్యమాయామహోదధౌ । ఉన్మజ్జంతినిమజ్జంతిపరమాత్మాసఉచ్యతే । సర్వేషామాత్మభేదానాముత్కృష్టత్వాత్స్వతేజసః । పరమాత్మాశివఃప్రోక్తస్సర్వగోఽపిప్రకాశవాన్ । దేహినోఽపరమాత్మత్వభావినోనిరహంకృతేః ।నిరస్తదేహధర్మస్య

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

నిర్దేహాంగముచ్యతే॥

నిర్దేహాంగమస్థలం. ౪

శివోఽహమితియస్యాస్తిభావనాసర్వగామినీ। తస్యదేహేనసంబంధఃకథంస్యాదద్వయాత్మనః। ఉపాధివిహితాభేదాదృశ్యంతే చైకవస్తుని॥ ఇతియస్యమతిస్సోఽయంకథందేహాస్పితోభవేత్। భేదబుద్ధిస్సమస్తానాం పరిచ్ఛేదస్యకారణం। అభేదబుద్ధ్యారూఢాయాంపరిచ్ఛేదస్యకాకథా। అఖండసంవిదాకారమద్వితీయంసుఖాత్మకం। పరమాకాశమాత్మానంమన్వానఃకుత్రముహ్యతి। కేవలేనిష్ప్రపంచాఖ్యే గంభీరేచిన్మహోదధౌ నిమగ్నమానసోయోగీ కథందేహంవిచింతయేత్। గళితేకృత్రిమాయంత్రేసంసారభ్రమకారణే। పరాహంతాప్రవిష్టస్యకుతోదేహః కుతోరతిః। అపరిచ్ఛేద్యమాత్మానంచిదంబరమితిస్మరన్। దేహయోగోఽపిదేహస్థైర్వికారైర్నైవలిప్యతే। వ్యతిరేకాత్స్వరూపస్యభావాంతరనిరాకృతిః। భావోవికారనిర్ముక్తోనిర్భావాంగముచ్యతే॥

నిర్భావాంగమస్థలం. ౫

శూన్యేచిదంబరస్థానే దూరేవాఙ్మనసాత్మని। విలీనాత్మామహాయోగీకేనకింవావిభావయేత్। కుతోభావఃకుతశ్చిత్తంకుతస్సంకల్పవాసనా నిస్తరంగచిదంభోధౌవిలీనస్యమహాత్మనః। అహంబ్రహ్మేతిభావస్తువస్తుద్వయసమాశ్రయః। ఏకీభావస్యచిద్వ్యోమ్నితదభావోవినిశ్చితః। ఏకీభావేనరూఢస్యనిష్కళంకేచిదంబరే। క్వజాతివాసనాయోగఃక్వదేహః క్వపరిభ్రమః। అవిశుద్ధేవిశుద్ధేవాస్థలేదీప్తిర్యథారవేః। పతత్యేవసదాద్వైతేసర్వత్రసమవృత్తిమాన్। నబిభేతిజరామృత్యోర్నక్షుధాయావశంవ్రజేత్। పరిపూర్ణచిదానందసమాస్వాదాన్మహాసుఖీ। భేదశూన్యే మహాబోధే జ్ఞాత్రాదిత్రయహీనతః। జ్ఞానస్యచనభావేననష్టాంగమిహోచ్యతే॥

నష్టాంగమస్థలం. ౬

ఏకీభూతేనిరాకారే సంవిదానిష్ప్రపంచయా। కేనకింవేదనీయం స్యాద్ద్వైతాకఃపరిభావ్యతే। మహాసత్తామహాసంవిద్విశ్వరూపాప్రకాశతే। తద్వినానా శివస్యైకంభేదబుద్ధింవిముంచతః। అద్వైత...

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

క్షేతసాంపరయోగినాంపశ్యతామంత రాత్మానంకథంజ్ఞాతృత్వ మన్యథా।
అకర్తాహ మదేహోహమవేత్తాహంనిరంజనః । ఇతిచింతయతస్సాక్షా
త్సంవి దేవప్రకాశతే । నిర స్తభేదజల్పస్యనిరీహస్యప్రశామ్యతః । స్వేమహి
మ్నివిలీనస్యకిమన్య ద్జ్ఞేయముచ్యతే। సర్వాధిష్ఠాతృతశ్శంభురాది స్తస్య
ప్రసాదతః । ఆదిప్రసాదీత్యుక్తోయంనిర్వికారపదేస్థితః॥

ఆదిప్రసాదిస్థలం. ౭

శంభోర్దేవప్రసాదేన సంసారచ్ఛేదకారిణా । మోహగ్రంథింవిని
ర్భిద్యముక్తింయాంతివివేకినః । వినాప్రసాదమీశస్యసంసారోననివర్తతే
వినాసూర్యోదయంలోకే కుతస్స్యాత్తమసోలయః । అనేకజన్మశుద్ధస్యని
రహంకారభావినః । ప్రసన్నస్యమహాదేవఃప్రసీదతివిముక్తయే । సర్వా
నుగ్రహకశ్శంభుః కేవలంకృపయావిభుః । మోచయేత్సకలాన్జంతూన్ న
కించిద్దేహకారణం । శివప్రసాదసంపత్త్యాశివభావముపేయుషః । శివాద
న్యజ్జగజ్జాలందృశ్యతేనచదృశ్యతేయోయం సర్వపదార్థానామంత ఇత్యు
చ్యతేబుధైః। ప్రసాదానుభవ స్తస్యతద్వావంతప్రసాదవాన్॥

అంతప్రసాదిస్థలం. ౮

సాక్షాత్కృతేపరేతత్త్వేసచ్చిదానందలక్షణే । క్వపదార్థపరిజ్ఞా
నంకుతోజ్ఞాతృత్వసంభవః । దేవతిర్యఙ్మనుష్యాదివ్యవహారాది కల్పనా।
మాయాకృతేపరేతత్త్వేతల్లయేతత్క్షయోభవేత్ । సుషుప్తస్యయథావస్తున
కించిదపిభాసతే । తథాముక్తస్యజీవస్యనకించిద్వస్తుదృశ్యతే । పదార్థాః
స్స్వప్నసందృష్టా యథాబోధేలయంగతాః । తథాసంసారజాభావాలీ
యంతేబ్రహ్మబోధతః । నకించిదస్తిముక్తస్యదృశ్యంకర్తవ్య మేవహి । సు
ఖస్ఫూర్తిస్వరూపేణనిశ్చలాస్థితిరుచ్యతే । యథాకాశమవిచ్ఛిన్నంనిర్వికా
రస్వరూపతః। తథాముక్తస్యజీవస్యస్వరూపమవతిష్ఠతే। శివాద్వైతపరి
జ్ఞానశిథిలాశేషవస్తునః । కేవలంసంవిదుల్లాసదర్శినః కేనకింభవేత్ । సై
వ్యోగుహుస్మృతోహ్యస్య ప్రసాదానుభవోమతః । తదేకావేశరూపేణత
ద్వాన్ సైవప్రసాదవాన్॥౮॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సేవ్యప్రసాదిస్థలం. ౯

సేవ్యోగురుస్సమస్తానాంశివఏవనసంశయః । ప్రసాదోస్యపరానందప్రకాశఃపరికీర్త్యతే । జ్ఞానాత్మ్యతేనతృప్తస్యకమన్యైర్భోజ్యవస్తుభిః। జ్ఞానమేవపరానందంప్రకాశయతియచ్ఛివం । అపరిచ్ఛేద్యమాత్మస్థమవాఙ్మానసగోచరం । ఆనందంపశ్యతాంనిత్యంరతిరన్యత్రకాభవేత్ । ముక్తిరేవపరాతృప్తిఃపరమానందలక్షణా ।నిత్యతృప్తస్యముక్తస్యకిమన్యైర్భోగసాధనైః । గురురేవపరంతత్వంపరతత్వంగురుస్మృతః । తదేకత్వానుభావేననకించిదవశిష్యతే । నబాహ్యకర్మతస్యాస్తినచాంతర్నైర్ణవకుత్రచిత్ శివైక్యజ్ఞానరూఢస్యదేహభ్రాంతింవిముంచతః ॥ నకర్మజాతేనతపోవిశేషైనమంత్రయోగాభ్యసనేతథైవ । ధ్యానేచబోధేచ తదాత్మతత్వేమనఃప్రవృత్తిఃపరయోగభాజాం॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయేసిద్ధాంతశిఖామణౌప్రాణలింగిస్థలవిషయనవవిధస్థలప్రసంగోనామాష్టాదశపరిచ్ఛేదః॥

ఏకోనవింశతిపరిచ్ఛేదః. శరణస్థలం. ౫

అగస్త్యః॥ స్థలభేదాస్సమాఖ్యాతాః ప్రాణలింగిస్థలాశ్రయాః। కథయస్థలభేదంమెశరణస్థలసంశ్రితం॥

రేణుకః॥ శరణస్థలమాశ్రిత్యస్థలద్వాదశకంమయా । ఉచ్యతేనామసర్వేషాంస్థలానాంశృణుతాపస । దీక్షాపాదోదకంపూర్వంశిక్షాపాదోదకంతతః । జ్ఞానపాదోదకంచాథక్రియానిష్పత్తికంతతః । భావనిష్పత్తికంచాథజ్ఞాననిష్పత్తికంతతః । పిండాకాశస్థలంచాథబింబాకాశస్థలం తతః। మహాకాశస్థలంచాథక్రియాయాశ్చప్రకాశకం । భావప్రకాశకంపశ్చాత్తతోజ్ఞానప్రకాశకం । స్వరూపంపృథగతేషాంకథయామియథాక్రమం॥

దీక్షాపాదోదకస్థలం. ౧

దీక్షయోపగతాద్వైతంయజ్జ్ఞానంగురుశిష్యయోః । ఆనందస్యైక్యమేతేనదీక్షాపాదోదకంస్మృతం । పరమానందవాక్తఃపాదశబ్దేననిర్మలః । జ్ఞానంచోదకశబ్దేన । పాదోదకమితిస్మృతం । అథవాపాదశబ్దేనగురురేవనిగద్యతే । శిష్యపాదోదకశబ్దేన ... ఐక్యంతు దీక్షయా । పరమా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తృప్తికాశాత్మాపరమానందభావనాం । అభిగమ్యమహాయోగీనభేదంక్వా
పిపశ్యతి । జ్ఞానామృతమతిస్వచ్ఛంగురుకారుణ్యసంభవం । ఆస్వాద్యరమ
తేయోగీసంసారామయవర్జితః । దేశకాలాద్యవచ్ఛేదవిహీనం నిత్యనిర్మ
లం । ఆనందంప్రాప్యబోధేననాన్యత్కాంక్షతి సంయమీ । గురుశిష్యమ
యంజ్ఞానం శిక్షామననమీర్యతే । తయోస్సమరసత్వంవా శిక్షాపాదోద
కంస్మృతం॥

శిక్షాపాదోదకస్థలం. ౨

మథితాచ్ఛాస్త్రజలధేర్యుక్తి మంథానవైభవాత్ । గురుణాల
భ్యతేబోధసుధాసుమనసాంగణైః । గురుప్రసాదచంద్రేణనిష్కళంకేనచా
రుణా । యన్మనఃకుముదంనిత్యంబోధితంతస్యకోభ్రమః । యస్మిన్నపాస్త
కల్లోలేసుఖసింధౌనిమజ్జతి । సామరస్యాన్మహాయోగీతస్యసీమాకుతోభవేత్
జ్ఞానచంద్రసముద్భూతాంపరమానందచంద్రికాం । పశ్యంతిపరమాకాశే
ముక్తిరాత్రౌమహాధియః । దృష్టేతస్మిన్పరానందేదేశకాలాది వర్జితే।
నష్టవ్యంవిద్యతేనాన్యచ్ఛ్రోతవ్యంజ్ఞేయమేవచ । ఆత్మానందేన తృప్తస్య
కాస్పృహావైషయేసుఖే । గంగాజలేనతృప్తస్యకూపతోయేకుతోరతిః। స
ద్వైక్యసంపదానందజ్ఞానంజ్ఞానగురుస్స్మృతః । తత్సామరస్యంశిష్యస్య జ్ఞాన
పాదోదకంవిదుః॥

జ్ఞానపాదోదకస్థలం. ౩

యన్మాత్రాసహితంలోకేవాంఛతే విషయాన్నరః॥ తమప్రమేయ
మానందంపరమంకోనవాంఛతి । జ్ఞానచంద్రోదయే జాతేధ్వస్తమోహాత
మోభరాః । పశ్యంతిపరమాంకాష్ఠాంయోగినస్సుఖరూపిణః । నిత్యానం
దేనిరాకాశేవిమలేపరతేజసి । విలీనచేతసాంపుంసాంకుతో విశ్వవికల్పనా।
అనాద్యవిద్యావిచ్ఛిత్తివేళాయాంపరయోగినః । ప్రకాశతేపరానందఃప్ర
పంచేనవినాకృతః । అవిద్యారాహునిర్ముక్తోజీవచంద్రస్సునిర్మలః । ప్రకా
శతేపరాకాశేపరానందమహాద్యుతిః । అపరోక్షపరానందవిలాసస్య మ
హాత్మనః । బ్రహ్మవిష్ణ్వాదయోదేవావిశేషాత్సుఖబిందవః । మాయారజ
న్యా[illegible]ప్రకాశితే । విరత[illegible]చిత్తం స్వపితిసం

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

యమీ । అజ్ఞానమేఘనిర్ముక్తః పూర్ణో జీవసుధాకరః । ఆనందజలధేర్వృద్ధిమనుపశ్యన్విభాసతే । కుతో బ్రహ్మా కుతో విష్ణుః కుతో రుద్రః కుతో రవిః । సాక్షాత్కృతపరానందజ్యోతిషస్స్వాన్యకల్పనే । వరకామేక్రియాపత్తిః కల్పితైవ ప్రకాశతే । రజ్జౌ భుజంగవత్తస్మాత్క్రియానిష్పత్తిమానయం॥

క్రియానిష్పత్తిస్థలం. ४

నిరస్తోపాధిసంబంధే జీవేయా యా క్రియా స్థితిః । సా సా ప్రతీతిమాత్రేణ నిష్ఫలా తత్ర లీయతే । చంద్రస్య మేఘసంబంధాద్యథా గమనకల్పనా । తథా దేహస్య సంబంధాదారోప్యస్యాత్క్రియాత్మని । గచ్ఛంస్తిష్ఠన్ స్వపన్వాపి న నిష్క్రమార్గాస్తి కశ్చన । స్వభావో దేహినాం కర్మ జ్ఞానినాం తత్తు నిష్ఫలం । జ్ఞానీ కర్మనిరూఢోపి లిప్యతే న హి లేపతః । ఘృతాదినా యథా జిహ్వా భోక్త్రీ చాపి న లిప్యతే । కర్మణా కిం కృతేనాపి జ్ఞానినో నిరహంకృతేః । విక్రియా ప్రతిబింబస్థా కిం కరోతి హిమద్యుతేః । పరిపూర్ణమహానందభావినశ్శుద్ధచేతసః । స భవేత్కర్మ కార్పణ్యం నానాభోగఫలప్రదం । జ్ఞానినో యాని కర్మాణి తాని నో జన్మహేతవః । అగ్నిదగ్ధాని బీజాని యథా నాంకురకారణం । భావప్రతీయమానోపి పరకామే తు కల్పితః । శుక్తౌ రజతవదస్మాత్స్వాభావనిష్పత్తిరిత్యతః॥

భావనిష్పత్తిస్థలం. ౫

పరిపూర్ణప్రబోధేపి భావం శంభౌ న వర్జయేత్ । భావో హి నిహితస్తస్మాద్భవసాగరతారకః । భావేన నాస్తి సంబంధః కేవలజ్ఞానయోగినః తథాపి భావం కుర్వీత శివే సంసారమోచకే । నివర్త్య జన్మజం దుఃఖం భావశ్శైవో నివర్తతే । యథా కాష్ఠాదికం దగ్ధ్వా స్వయం శామ్యతి పావకః । ప్రకాశితే శివానందే తద్భావైః కిం ప్రయోజనం । సిద్ధ్యే సాధ్యే చిరేణాపి సాధనైః కిం ప్రయోజనం ఏకీకృతే శివే భావే జ్ఞానేన సహ సంయమీ । విస్మృతాత్మా సమావేశశ్శివభావే విభాసతే న భావేన వినా జ్ఞానం న భావో జ్ఞానమంతరా మోక్షాయ కారణం ప్రోక్తం తస్మాదుభయమాశ్రయేత్ । జ్ఞానస్య వ్యవహారేపి జ్ఞేయో భావస్స్వభావతః । స్వప్నవజ్జ్ఞాని నిష్పత్త్యై జ్ఞాన

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

జ్ఞానశూన్యత్తిస్థలం. ౭

స్వప్నజాతంయథాజ్ఞానం సహస్వార్థైర్నివర్తతే । తథాత్మనిప్రకాశేతుజ్ఞానంజ్ఞేయాన్నివర్తతే । పరిపూర్ణమహానందేపరమాకాశ లక్షణే । శివేవిలీనచిత్తస్యకుతోజ్ఞానంనాతరేకిధా । జ్ఞాతాహంచజ్ఞేయమిదమితివ్యవహృతిఃకుతః । అభేదబ్రహ్మసారస్యనిరస్తాఖిలవస్తుని । అఖండానందసంవిత్తిస్వరూపంబ్రహ్మకేవలం । మిథ్యాతదన్యదిత్యేషా స్థితిజ్ఞానమిహోచ్యతే । పరాత్మనానువృత్తంయద్ఘటాదిషుపరంహితత్ వ్యావర్తమానంమిత్యేతత్స్థితిజ్ఞానమిహోచ్యతే । అకారణమకార్యంయదశేషోపాధివర్జితం । తద్బ్రహ్మతదహంచేతినిష్ఠాజ్ఞానమిహోచ్యతే । యథా పిండస్థ ఆకాశస్తథాత్మాపూర్ణ ఉచ్యతే । ఏతదర్థవివేకోయఃపిండాకాశస్థలంవిదుః॥

పిండాకాశస్థలం. ౮

ఘటోపాధిర్యథాకాశః పరిపూర్ణస్వభావతః । తథాపిండస్థితోऽత్మాపరిపూర్ణఃప్రకాశతే । అంతస్థితంపరాకాశంశివమద్వైత లక్షణం । భావయేదేకమనసాపిండాకాశస్సఉచ్యతే । శివాగారమిదంప్రోక్తం శరీరంబోధదీపితం । షట్త్రింశత్తత్త్వఘటితంసుమనఃపద్మపీఠకం । పరాకాశస్వరూపోహిప్రకాశఃపరమేశ్వరః । హృదాకాశగుహాలీనోదృశ్యతేంతశ్శరీరిణాం । ఏతచ్ఛివపురంప్రోక్తంసప్తధాతుసమావృతం । అత్రహృత్పంకజంవేశ్మసూక్ష్మాంబరమనోహరం । తత్రసన్నిహితస్సాక్షాత్సచ్చిదానందలక్షణః । నిత్యసిద్ధఃప్రధానాత్మాజలస్థాకాశవచ్ఛివః । అంతరాకాశబింబస్థమశేషోపాధివర్జితం । ఘటాకాశమివాచ్ఛిన్నంభావయేచ్చిన్మయంశివం । యథాకాశోవిభుర్జ్ఞేయస్సర్వ ప్రాణ్యుపరిస్థితః । తథాత్మేత్యుపమానార్థంబింబాకాశస్థలంవిదుః॥

బింబాకాశస్థలం. ౯

సర్వేషాం దేహినామంతశ్చిదాకాశఃప్రకాశతే । యస్మిన్ప్రతిఫలత్యాత్మాశివోదర్పణవద్విభుః । ఏకోవశీకృతస్సంవిత్ప్రకాశాత్మాపరాత్పరః । సర్వప్రాణిగతో భూతతథాప్యేషఉచ్యతే । యద్వైకోహ్యయం

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ఖ్యాతస్సర్వప్రాణిగతో విభుః । తథాత్మా వ్యాపకస్సాక్షాత్సర్వప్రాణిగతస్స్మృతః ॥ యథావహ్నిరమెయాత్మాసర్వత్రైకోఽపిభాసతే । తథాశంభుస్సమస్తాత్మాపరిచ్ఛేదవివర్జితః॥ ఏక ఏవ యథాసూర్యస్తేజసాభాతిసర్వగః॥ తథాత్మశక్తిభేదేన శివస్సర్వగతో భవేత్ ॥ పిండాండస్థం యథావ్యోమనభిన్నం తద్వదాత్మనః॥ అభిన్నః పరమాత్మేతిమహాకాశస్థలంవిదుః॥

మహాకాశస్థలం ౯

యథానభిన్నమాకాశంఘటేషుచమఠేషుచ । తథాండేషుచపిండేషుస్థితోఽప్యాత్మానభిద్యతే । నిరస్తోపాధిసంబంధంనిర్మలంసంవిదాత్మకం ॥ పరాకాశంజగచ్చిత్రవిలాసాలంబభిత్తికం । సంవివేకపరాకాష్ఠాసదానందస్వరూపిణీ । యమాహుః పరమాకాశంమునయోముక్తసంశయాః॥ పరమాకాశమవ్యక్తంప్రబోధానందలక్షణం । లింగంజ్యోతిర్మయంప్రాహుర్లీయతే యత్రయోగినః॥ అనిర్దేశ్యమనౌపమ్యమవాఙ్మానసగోచరం । సర్వతోముఖసంపన్నంసత్తానందచిదాత్మకం । కాలాతీతంకలాతీతంక్రమయోగాదివర్జితం । స్వానుభూతిప్రమాణస్థంజ్యోతిషాముదయస్థలం । శివాఖ్యంపరమంబ్రహ్మ పరమాకాశలక్షణం । లింగమిత్యుచ్యతేసద్భిర్యద్వినానజగత్స్థితిః । యథాజ్యోతీంషిభాసంతేభూతాకాశేపృథక్పృథక్ । తథాభాంతిపరాకాశే బ్రహ్మాండానివిశేషతః॥ తరంగాదిర్యథాసింధోస్స్వరూపాన్నాతిరిచ్యతే । తథాశివాచ్చిదాకాశాద్విశ్వమేతన్నభిద్యతే । యథాపుష్పపలాశాదివృక్షరూపాన్నభిద్యతే । తథాశివాచ్చిదాకాశాజ్జగతోనాస్తిభిన్నతా । పరాత్మని క్రియాస్ఫూర్త్యాగంధర్వనగరీవఖే । ప్రకాశంతఇతిప్రోక్తం క్రియాయాస్తత్ప్రకాశనం॥

క్రియాప్రకాశస్థలం ౧౦

నిష్కళంకేనిరాకారేనిత్యేపరమతేజసి । విలీనచిత్తవృత్తిస్స్వాత్రే చాసక్తిః క్రియోచ్యతే । సర్వజ్ఞస్సర్వకర్తాచసర్వగః పరమేశ్వరః । తమేకం చింతయన్యోగీతాదృశాత్మాప్రకాశతే । నిష్కళంకచిదానందగగనోపమరూపిణః । శివస్యపరిపూర్ణస్యవృత్తిశ్చైతన్యరూపిణీ । కూటస్థమచలం ప్రాజ్ఞం [illegible]

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సర్వేంద్రియాణాం వ్యాపారేవిద్యమానేపిసంయమీ । ప్రత్యఙ్ముఖేనమన
సాశివంపశ్యన్ప్రమోదతే॥శివస్యపరిపూర్ణస్యచిదానందస్వరూపిణః॥ ఆ
త్మత్వేనానుసంధానక్రియాద్యోతనవాన్యమీ।తరంగాద్యాయథాసింధౌన
భిద్యంతేతథాత్మని॥ భావాబుద్ధ్యాదయస్సర్వేయత్తద్భావప్రకాశనం॥

భావప్రకాశస్థలం. ౧౧

అద్వితీయశివాకారభావనాధ్వస్తకర్మణా । నకించిద్భావ్యతేసా
క్షాచ్ఛివాదన్యన్మహాత్మనా। గళితాజ్ఞానబంధస్యకేవలాత్మానుభావినః।
యత్రయత్రక్రియాసక్తిస్తత్రశివాత్మతా। యథాసూర్యసమాక్రాంతా।
నశక్నోతితమస్సదా। తథాప్రకాశమాత్మానంనావిద్యాక్రమతేస్వయం।శి
వఏవజగత్సర్వంశివఏవాహమిత్యపి । భావయన్పరమోయోగీభావదోషై
ర్నబధ్యతే। రాగద్వేషాదయోభావాఃసంసారక్లేశకారణం । తేషామప
రమోయత్రతత్రభావశ్శివాత్మనః । శివభావేస్థిరేజాతేనిర్లేపస్యమహాత
నః। యేయేభావాఃసముత్పన్నాస్తేతేశివమయామతాః । ముఖ్యార్థసంభ
వేజాతే। లక్షణాయోగసంశ్రయాత్ । తద్జ్ఞానయోజనంయత్తదుక్తంజ్ఞాన
ప్రకాశనం॥

జ్ఞానప్రకాశస్థలం. ౧౨

జ్ఞానస్యవిషయేతత్త్వేశివాఖ్యేచిత్సుఖాత్మని । ఆత్మైకత్వానుసం
ధానంజ్ఞానమిత్యుచ్యతేబుధైః। జ్ఞానమిత్యుచ్యతేసద్భిఃపరిచ్ఛేదోహివస్తు
నః। పరాత్మన్యపరిచ్ఛేదఃకుతోజ్ఞానస్యసంభవః।అపరిచ్ఛిన్నమానందం సత్తా
కారంజగన్మయం।బ్రహ్మేతిలక్షణజ్ఞానంబ్రహ్మజ్ఞానమిహోచ్యతే । బ్రహ్మ
జ్ఞానసముత్పన్నేవిశ్వోపాధివివర్జితే। సర్వంసంవిన్మయంభాతితదన్యంనైవ
దృశ్యతే। నముక్తేజ్ఞానసంబంధోజ్ఞేయాభావస్యభావతః। ఉపాధిరహితం
జ్ఞానంనాభేదమతివర్తతే । తస్మాదద్వైతవిజ్ఞానమపవర్గస్యకారణం।
భావయన్సతతంయోగీసంసారేణనలిప్యతే॥౧౨

నిత్యేనిర్మలయోగసంగినిపరేనిర్వాసనేనిష్కళే । సర్వాతీతపదేచ
రాచరమయేసత్యాత్మనిజ్యోతిషి। సంవిద్వ్యోమ్నిశివేవిలీనహృదయస్తద్భా
దవైముఖ్యతస్సాక్షాత్సర్వగతోవిభాతివిగళద్విశ్వోయతస్సంయమీ॥౮॥ ఇతి
శ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయేసిద్ధాంతశిఖామణౌశరణస్థలవిషయద్వాదశస్థలప్ర

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సంగోనామైకోనవింశతిపరిచ్ఛేదః॥ అగస్త్యః॥

వింశత్పరిచ్ఛేదః— ఐక్యస్థలం ౬

స్థలభేదాస్త్వయాప్రోక్తాశ్శరణస్థలసంశ్రితాః । ఐక్యస్థలగతాన్ బ్రూహిస్థలభేదాన్ గణేశ్వర ॥ రేణుకః । స్థలానాంనవకంచైక్యస్థలేస్మిన్ పరికీర్త్యతే । తత్స్వీకృతప్రసాదాఖ్యస్థలమాదౌప్రకీర్తితం । శిష్టోద నస్థలంపశ్చాచ్చరాచరలయస్థలంభాండస్థలంతతఃప్రోక్తం భాజనస్థలముత్త మం । అంగలేపస్థలంపశ్చాత్స్వపరాజ్ఞస్థలంతతః। తదేషాంక్రమశోవక్ష్యే శృణుతాపసలక్షణం॥ స్వీకృతప్రసాదస్థలం ౧

ముఖ్యార్థోలక్షణార్థశ్చయత్రనాస్తిచిదాత్మని । విశృంఖలత యాతస్యప్రసాదస్వీకృతిర్భవేత్ । అంతర్ముఖేనమనసాస్వాత్మజ్యోతిషిచి న్మయే । సర్వానప్యర్థవిషయాన్ జుహ్వన్యోగీప్రమోదతే । సచ్చిదా నందజలధౌశివేస్వాత్మనినిర్మలే। సమర్ప్యసకలాన్ భుంక్తే విషయాంస్తత్ప్ర సాదతః । చిదాత్మనిశివేన్యస్తంజగదేతచ్చరాచరం । జ్ఞాయతేతన్మయం సర్వమగ్నౌకాష్ఠాదికంయధా । నభాతిపృథ్వీనజలంన తేజోనైవమారుతః। నాకాశోనాపరంతత్రశివేదృష్టేచిదాత్మని । అద్వైతబోధనిర్ధూతభేదా వేశస్యయోగినః । సాక్షాత్కృతమహాసంవిత్ప్రకాశస్యక్వబంధనం। జ్యో తిర్లింగేచిదాకాశేజ్వలత్యంతర్నిరంతరం।విలీనంనిఖిలంతత్త్వంపశ్యన్ యో గీనలిప్యతే । మాతృమేయప్రమాణాదివ్యవహారవిహారిణీం । సంవిత్సా క్షాత్కృతంలబ్ధ్వాయోగీస్వాత్మనితిష్ఠతి । ప్రకాశికాయాసర్వేషాంమా యాసైవాదనాకృతిః । లీయతేయత్రచిల్లింగేశిష్టంతత్పరికీర్తితం॥

శిష్టోదనస్థలం ॥౨॥

జ్యోతిర్లింగేచిదాకారే । నిమగ్నేనమహాత్మనా । భుజ్యమా నాయధాయోగంనశ్యంతివిషయాస్వతః । విశ్వసంమోహినీమాయాబ హుశక్తిర్నిరంకుశా । శివైకత్వముపేతస్యనపురఃస్థాతుమీహతే । శబ్దా దయోహివిషయాభుజ్యమానాస్తదింద్రియైః । ఆత్మన్యేవవిలీయంతేసరి తస్సాగరేయధా । అర్థజాతమశేషంతుగ్రసన్యోగీప్రకాశ్యతి । స్వా త్మన్యవస్థితంభానుస్తేజోజాలమశేషతః। జగత్యస్మిన్ పరిగ్రస్తేమాయాపా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శవిజృంభితే । స్వాత్మజ్యోతిషి బోధేన తదేకమవశిష్యతే । లింగైక్యే తు స
మాపన్నే చరణాచరణాగతే । నిర్దేహీచ భవేద్యోగీ చరాచరవినాశకః ॥

చరాచరలయస్థలం ॥౩॥

నాన్యత్పశ్యతి యోగీంద్రో నాన్యజ్జానాతి కించన । నాన్యచ్ఛృణోతి సంద్రష్టా చిదానందమయే శివే । అసదేవ జగత్సర్వం సదివ ప్రతిభాసతే । జ్ఞాతే శివే తథాజ్ఞానీ స్వరూపముపపద్యతే । అనాద్యవిద్యామూలా హి ప్రతీతిర్జగతామియం । స్వాత్మైకబోధాత్తన్నాశే కుతో విశ్వప్రకాశనం । యథా మేఘాస్సముద్భూతా విలీయంతే నభస్థలే । తథాత్మని విలీయంతే విషయస్వానుభావినః । స్వప్నే దృష్టం యథా వస్తు ప్రబోధే లయమశ్నుతే । తథా సాంసారికం సర్వమాత్మజ్ఞానే వినశ్యతి । జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిభ్యః పరావస్థాముపేయుషః । కిం వా ప్రమాణం జ్ఞేయం కిం కిం వా జ్ఞానస్య సాధనం । తుర్యాతీతం పదం యత్తద్దూరం వా జ్ఞానసాధ్వసః । అనుప్రవిశ్య తద్యోగీ న భూయో విశ్వమీక్షతే । బ్రహ్మాండశతకోటీనాం స్వర్గస్థితిలయాన్ ప్రతి । స్థానభూతో విమర్శో యస్తద్భాండస్థలముచ్యతే ॥

భాండస్థలం. ౪

పరాహంతాసమావేశపరిపూర్ణవిమర్శతః । సర్వజ్ఞస్సర్వగస్సాక్షీ సర్వకర్తా మహేశ్వరః । విశ్వాధారో మహాసంవిత్ప్రకాశపరిపూరితః । పరాహంతామయం ప్రాహుర్విమర్శం పరమాత్మనః । విమర్శభాండవిన్యస్తవిశ్వతత్త్వవిజృంభణః । అనన్యముఖసంప్రేక్షీ ముఖస్స్వాత్మని తిష్ఠతి । విమర్శాఖ్యా పరాశక్తిర్విశ్వోద్భాసనకారిణీ । సాక్షిణీ సర్వతత్త్వానాం సంబంధే సర్వతోముఖీ । విశ్వం యత్ర లయం యాతి విభాత్యాత్మా చిదాకృతిః । పరానందమయీ సాక్షాత్సా విమర్శమయీ కళా । సమస్తజగదండానాం స్వర్గస్థిత్యంతకారణం । విమర్శో భాసతే యత్ర స భాజనమిహోచ్యతే ॥

భాజనస్థలం. ౫

విమర్శాఖ్యా పరాశక్తిర్విశ్వవైచిత్ర్యకారిణీ । యస్మిన్ ప్రతిష్ఠితా బ్రహ్మ తదిదం విశ్వభాజనం ॥ యథా చంద్రస్థితా జ్యోత్స్నా విశ్వవస్తుప్రకాశికా । తథా[illegible]త్మా । ప్రకాశే బ్రహ్మణి స్థితా । అంతఃకరణరూ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పేణజగదంకురరూపతః। యస్మిన్ విభాతిచిచ్ఛక్తిర్బ్రహ్మభూతస్స ఉచ్యతే వృక్షస్థంపత్రపుష్పాదివటబీజస్థితంయథా। తథాహృదయబీజస్థంవిశ్వమేత త్పరాత్మనః। అకారశ్శివఆఖ్యాతో హంకారశ్శక్తిరుచ్యతే । శివశక్తిమయం బ్రహ్మస్థితమేకమహంపదే। అహంతాంపరమాం ప్రాప్య శివశక్తిమయీం స్థితాం। బ్రహ్మభూయంగతోయోగీవిశ్వాత్మాప్రతిభాసతే । దిక్కాలా ద్యనవచ్ఛిన్నంచిదానందమయంమహత్। యస్యరూపమిదంఖ్యాతంసోంగ లేపమిహోచ్యతే॥౫

అంగలేపస్థలం. ౭

అఖండసచ్చిదానందపరబ్రహ్మస్వరూపిణః । జీవన్ముక్తస్యధీరస్య మాయాకైంకర్యవాదినీ। నవిధిర్నని షేధశ్చనవికల్పోనవాసనా। కేవలంచి త్స్వరూపస్యగళితప్రాకృతాత్మనః। న దేవత్వంనమానుష్యంనతిర్యక్త్వంన చాన్యథా। సర్వాకారత్వమాఖ్యాతంజీవన్ముక్తస్యయోగినః । సమస్తజగ దాత్మాపిసంవిద్రూపోమహామతిః । లిప్యతేనైవసంసారైర్యథాధూమా దిభిర్నభః॥ అనశ్వరమనిర్దేశ్యంయథావ్యోమప్రకాశతే । తథాబ్రహ్మాపి చైతన్యమాత్రవైశేషికీకళా । ఘటాదిషుపృథగ్భూతంయథాకాశంనభిద్య తే।తథోపాధిగతంబ్రహ్మనానారూపన్నభిద్యతే। దిక్కాలాద్యనవచ్ఛిన్న తేజోరూపసమాశ్రయాత్।సర్వేపరజ్ఞానవిభవాత్స్వపరాజ్ఞస్థలంవిదుః॥౭

స్వపరాజ్ఞస్థలం- ౮

అప్రమేయేచిదాకారేబ్రహ్మణ్యద్వైతవైభవే । విలీనఃకింనుజానా తిస్వాత్మానంపరమేవవా।యత్రనాస్తిభిదాయోగాదహంత్వమితివిభ్రమః। నసంయోగోవియోగశ్చనజ్ఞేయజ్ఞాతృకల్పనా। నబంధోనవిముక్తిశ్చనదేవా ద్యభిమానతా । నసుఖంనైవదుఃఖంచనాజ్ఞానంజ్ఞానమేవచ । నోత్కృష్ట త్వంనహీనత్వంనోపరిష్టాన్నవాప్యధః। నపశ్చాన్నైవపురతోనదూరంచన చాంతికం సర్వాకారేచిదానందేసత్యరూపిణిశాశ్వతే । పరాకాశమయే తస్మిన్ పరబ్రహ్మణినిర్మలే । ఏకీభావముపేతానాంయోగినాంపరమాత్మ నాంపరాపరపరిజ్ఞానపరిహాసకథాకుతః। ప్రతీయమానావిద్యైతేభావాభా వౌనకుత్రచిత్। లింగైక్యేసతియత్తస్మాద్భావాభావలయస్థలం॥౮

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

భావాభావలయస్థలం- ౮

అహంభావస్య శూన్యత్వాదభావస్య తథాత్మనః । భావాభావవినిర్ముక్తో జీవన్ముక్తః ప్రకాశతే। సుఖదుఃఖాదియోగేషు న భావోఽభావ ఏవ వా। విద్యతే చిత్స్వరూపస్య నిర్లేపస్య మహాత్మనః । యస్య కార్యదశా నాస్తి కారణత్వమథాపి వా। శేషత్వం నైవ శేషిత్వం స ముక్తః ప్రాజ్ఞ ఉచ్యతే। యస్మిన్ జ్యోతిషి చిద్రూపే దృశ్యతే నైవ కించన। సద్రూపం వాప్యసద్రూపం భావాభావవివర్జితే। త్వంతాహంతావినిర్ముక్తే శూన్యకల్పే చిదంబరే। ఏకీభూతస్య సిద్ధస్య భావాభావకథా కుతః । పరస్పరసమాపేక్షభావాభావవివేకినః। జ్ఞానం బ్రహ్మణి యన్నాస్తి జ్ఞానశూన్యస్థలం విదుః॥౮　జ్ఞానశూన్యస్థలం.౯

సర్వాత్మని పరే తత్త్వే భేదశంకాదివర్జితే । జ్ఞాత్రాదివ్యవహారోద్ధం కుతో జ్ఞానం విభావ్యతే। నిర్వికారం నిరాకారం నిత్యసీమావివర్జితం। వ్యోమవత్పరమం బ్రహ్మ నిర్వికల్పతయా స్థితం । న పృథ్వ్యాదీని భూతాని న గ్రహా నైవ తారకాః । న దేవా న మనుష్యాశ్చ న తిర్యఞ్చో న చాపరః । తస్మిన్ కేవలచిన్మాత్రే సత్తానందైకలక్షణే । త్వంతాహంతాదిసంరూఢం విజ్ఞానం కేన జాయతే । శూన్యజ్ఞానాదిసంకల్పే శూన్యసర్వార్థసాధకే । జ్యోతిర్లింగచిదాకాశే స్వప్రకాశే నిరంతరే । ఏకీభావముపేతస్య కథం జ్ఞానస్య సంభవః । జ్ఞేయాభావాద్విశేషేణ శూన్యకల్పం విభావ్యతే । జ్ఞాతృజ్ఞేయాదిభిశ్శూన్యం శూన్యజ్ఞానాదిభిర్గుణైః । ఆదావంతే చ మధ్యే చ శూన్యం సర్వత్ర సర్వదా । ద్వితీయేన పదార్థేన శూన్యాచ్ఛూన్యం విభావ్యతే । కేవలం సచ్చిదానందం ప్రకాశాద్వయలక్షణం । నిర్వికల్పం పరాకాశం పరబ్రహ్మ ప్రకాశతే । జలే జలమివ న్యస్తం వహ్నౌ వహ్నిరివార్పితం । పరబ్రహ్మణి లీనాత్మా న విభాగేన దృశ్యతే ॥ అద్వైతశివయోగీ॥ ఏతావదుక్త్వా మునయే ప్రబోధమచింత్యమానందశివప్రకాశం । దత్త్వైవ పురాభాషితమీశ్వరేణ తూష్ణీమభూద్ధ్యానపరో గణేంద్రః । ఏవముక్త్వా సమాసీనం శివయోగపరాయణం । రేణుకం తం సమాలోక్య బభాషే ప్రాంజలిర్మునిః ॥ అగస్త్యః॥ శివయోగవిశేషజ్ఞ శిజ్ఞానమహోదధే । సమస్తవేదశాస్త్రాదివ్యవహారధురంధర ఆలోకమాత్రనిర్ధూతసర్వసంసారబంధన । స్వచ్ఛందచరితోల్లా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సస్వప్రకాశాత్మవచ్ఛివ । అవతీర్ణమిదంశాస్త్రమనవద్యంత్వదాననాత్ । శ్రుత్వామెమోదతేచిత్తంజ్యోతిఃపశ్యచ్ఛివాభిధం । అద్యామెసఫలంజన్మగతోమెచిత్తవిభ్రమః । సంజాతాపాశవిచ్ఛిత్తిస్తపాంసిఫలితానిమె । ఇదానీమెవమెజాతంమునిరాజత్వమద్భుతం । అతఃపరం మయానాస్తిసదృశోభువనత్రయె । శాస్త్రంతవముఖోద్గీర్ణం శివాద్వైతపదంపరం । మాంవినాకశ్చలోకేషుశ్రోతుమస్తితపశ్చరన్ । తపసాంపరిపాకేనశంకరస్యప్రసాదతః । ఆగతస్త్వంమహాభాగమాంకృతార్థయితుంగిరా ఇతిస్తువంతంవినయాదగస్త్యమునిపుంగవం । ఆలోక్యకరుణాదృష్ట్యాబభాషేసగణేశ్వరః ॥రేణుకః॥ అగస్త్యమునిశార్దూలతపస్సిద్ధమనోరథ । త్వాంవినాశివశాస్త్రస్యకశ్శ్రోతుమధికారవాన్ । భవతాపూజితఃపూర్వంభవానీశస్సదాశివః । పాత్రంశివప్రసాదస్యభవానేకోనచాపరః । ఇతినిశ్చిత్యకథితంమయాతేతంత్రమీదృశం । స్థాప్యతాంసర్వలోకేషుతంత్రమెతత్త్వయామునే । ఈదృశంశివబోధస్యసాధనంనాస్తికుత్రచిత్ ।రహస్యమేతత్సర్వజ్ఞస్సర్వానుగ్రహకశ్శివః । అవాదీత్సర్వలోకానాంసిద్ధయెపార్వతీపతిః । తదిదంసర్వసిద్ధాంతసారాణాముత్తమోత్తమం । వేదవేదాంతతత్వార్థవిద్యాచారప్రకాశకం । వీరమాహేశ్వరగ్రాహ్యంశివాద్వైతప్రకాశకం । పరీక్ష్య తేభ్యోదాతవ్యంశిష్యేభ్యోనాన్యథాక్వచిత్ । ఏతచ్ఛ్రవణమాత్రేణసర్వేషాంపాపసంక్షయః । అవతీర్ణంమయాభూమౌశాస్త్రస్యాస్యప్రవృత్తయె । ప్రవర్తయశివాదేశాత్త్వమపిజ్ఞానమీదృశం ॥శివయోగీ॥ ఇత్యుక్త్వాపశ్యతస్తస్యపురస్తాదేవరేణుకః । అంతర్దధేమహాదేవంచింతయన్నంతరాత్మనా అంతర్హితేతదాతస్మిన్ మునిరాశ్చర్యసంకులః। తచ్ఛాస్త్రప్రవణోభూత్వాసమవర్తతసంయమీ॥య ఇదంశివసిద్ధాంతంవీరశైవమతంపరం ॥ శ్రుణోతి శుద్ధమనసాసయాతిపరమాంగతిం॥

ఇతిశ్రీవీరశైవధర్మనిర్ణయెసిద్ధాంతశిఖామణౌ ఐక్యస్థలవిషయనవలింగస్థలప్రసంగోనామవింశతిపరిచ్ఛేదః ॥ఐక్యస్థలాని ౪.౪ లింగస్థలాని౧౦౮ సర్వస్థలాని౧౦౧॥ సమాప్తము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీశివాయగురవేనమః.

వాతూలాగమే

:o.

తత్త్వభేదపటలః

కైలాసశిఖరేరమ్యే నానారత్నోపశోభితే । నానాద్రుమలతాకీర్ణే నానాపుష్పోపశోభితే॥ ౧॥ తత్రసింహాసనాసీనం । శ్రీకంఠంత్రిదశేశ్వరం। ప్రణమ్యచరణౌతస్య । స్కందోవచనమబ్రవీత్॥ ౨॥ దేవదేవజగన్నాథ । సర్వజ్ఞత్రిపురాంతక। స్థిత్యుత్పత్తిలయేశాన । ప్రణతార్తిహరప్రభో॥ ౩॥సర్వలోకహితార్థాయ।యోగినాంరక్షణాయచ। మంత్రక్రియామహాదేవ।త్వయాప్రోక్తంతువిస్తరాత్॥ ౪॥పుంసామనుగ్రహార్థాయ। జ్ఞానినాంముక్తికారణం। శివఇత్యక్షరంగుహ్యం। సంక్షేపాద్వదమేప్రభో॥ ౫॥ ఈశ్వరఉవాచ ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి । యత్త్వయాపరిచోదితంతత్సర్వంహిసమాసేన।శృణ్వాయత్తామిహాఖషణ్ముఖ ॥ ౬॥

సాధకానాంహితార్థాయ। భుక్తిముక్తిప్రదాయకం । వాతూలాఖ్యమహాతంత్రే। దధ్నాఘృతమివోద్ధృతం॥ ౭॥ సారాత్సారంసముద్ధృత్య। శుద్ధాఖ్యంతంత్రముత్తమం। సహస్రగ్రంథసంయుక్తం। సర్వజ్ఞానసముచ్చయం॥ ౮॥ గుహ్యాద్గుహ్యమిదంతంత్రం । సర్వశాస్త్రసముచ్చయం। సూక్ష్మాత్సూక్ష్మతరంచైవ। సారాత్సారంమహోదయం॥ ౯॥ అప్రకాశ్యమిదంతంత్రం। రహస్యమతిదుర్లభం।శివజ్ఞానంమహాసేన। సంక్షేపాద్వక్ష్యతేధునా॥౧౦॥ప్రథమంతత్త్వభేదశ్చ।ద్వితీయంవర్ణభేదకః।తృతీయంచక్రభేదశ్చ।చతుర్థంవర్గభేదకః॥౧౧॥పంచమంమంత్రభేదస్తు।షష్ఠంప్రణవభేదకః।సప్తమంబ్రహ్మభేదశ్చ।అంగభేదస్తుచాష్టమం॥ ౧౨॥నవమంమాత్రజాతంతు। దశమంకీలకంతథా। ఏతేవై దశభేదాస్తు।కీర్తితాశ్చక్రమేణవై॥ ౧౩॥ ఏతేషామేవపూర్వస్తు। తత్త్వభేదంవదామ్యహం । తత్త్వంతుత్రివిధంజ్ఞేయం।తస్యభేదంశృణుష్వహి॥ ౧౪॥ శివంసదాశివంచైవ । మహేశంత్రివిధంస్మృతః। శివతత్త్వ [illegible]

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

వా|సదాశివమితిస్మృతం । మహేశంసకలంవింద్యా । త్రివిధంతద్భవేద్యథ॥
౧౮॥ శివమేకంపిజానీయా । త్సాదాఖ్యంపంచధాభవేత్ । మహేశంతు
మహాసేన । పంచవింశతిభేదకం॥ ౧౭॥ ఏతేషాంతత్వషంయుక్తమేకత్రిం
శదితిస్మృతం । శివస్యలక్షణంవక్ష్యేసమాసాచ్ఛృణుషణ్ముఖ॥ ౧౮॥ శివం
పరాత్పరంసూక్ష్మం। నిత్యంసర్వగతావ్యయం। అనిందితమనౌపమ్యా। మప్ర
మాణమనామయం॥ ౧౯॥ శుద్ధాత్వాచ్ఛివముద్దిష్టం। పరాదూర్ధ్వంపరా
త్పరం। వ్యోమాతీతంచ । సూక్ష్మంహినిత్యాంకారణకారణం॥ ౨౦॥ ధ్యా
తంసర్వగతంప్రోక్త । మక్షీణంచావ్యయంభవేత్ । అమలానాదితంజ్ఞేయ।
మసాదృశ్యమనౌపమం॥ ౨౧॥ ప్రమాణాద్వ్యతిరిక్తత్వా । దప్రమాణమితి
స్మృతం । నిర్గుణత్వాద్విశేషేణ । చానామయమితిస్మృతం॥ ౨౨॥ ఇత్యే
తైర్లక్షణైర్యుక్తం।శివరూపమితిస్మృతం । సృష్ట్యర్థంసర్వతత్వానాం।లో
కస్యోత్పత్తికారణం॥ ౨౩॥ యోగినాముపకారాయ। స్వేచ్ఛయాచింత్య
తేశివః।తస్యచింతాపరాశక్తి। స్సహస్రాంశేనజాయతే॥౨౪॥తచ్ఛక్తేస్తుస
హస్రాంశా।దాదిశక్తిసముద్భవః।ఆదిశక్తిసహస్రాంశా । దిచ్ఛాశక్తిసము
ద్భవః॥౨౫॥ఇచ్ఛాశక్తిసహస్రాంశా।జ్జ్ఞానశక్తిసముద్భవః। జ్ఞానశక్తిసహ
స్రాంశా। త్క్రియాశక్తిసముద్భవః॥ ౨౬॥

ఏతావైశక్తయఃపంచ । నిష్కళాశ్చేతకీర్తితాః । శివస్సృష్టిరియం
ప్రోక్తా । శక్తీనాంసృష్టిరీరితా॥ ౨౭॥ యోగినాంచ । యతీనాంచ। జ్ఞాని
నాంమంత్రిణాంతథా। ధ్యానపూజానిమిత్తాయ । సకలంనిష్కళంభవేత్॥
౨౮॥ తద్రూపంహిమహాసేన।సాదాఖ్యమితకీర్తితం। సాదాఖ్యంపంచధా
ప్రోక్తంతేషాంలక్షణముచ్యతే॥ ౨౯॥ పంచశక్త్యాదిశక్తేశ్చ । సాదాఖ్యస్య
సముద్భవః । ప్రథమంశివసాదాఖ్య । మమూర్తంతుద్వితీయకం॥ ౩౦॥ తృ
తీయంమూర్తసాదాఖ్యం చతుర్థంకర్తృనామకం। పంచమంకర్మసాదా
ఖ్యముక్తంసాదాఖ్యపంచకం॥ ౩౧॥ సదాశివస్తథేశశ్చ । బ్రహ్మేశశ్చేశ్వ
రాహ్వయః । ఈశానశ్చేతిపంచైతేతత్వభేదాఃప్రకీర్తితాః॥ ౩౨॥ ఏతేష
పంచతత్వేషు। విశేషమధునోచ్యతే । శివంసదాశివంజ్ఞేయ । మమూర్తం
చేశఈరితః॥ ౩౩॥ మూర్తంబ్రహ్మేతివిజ్ఞేయం । కర్తృచైవేశ్వరస్మృతః॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కర్మేశానమితిప్రోక్త। మిత్యేవంద్వివిధస్స్మృతం॥ ౩౪॥ పరాత్పరతరంచైవ।సూక్ష్మతస్సూక్ష్మ ఎవచ । స్థూలంచైవ క్రమేణైవ శివాదిపరిలక్ష్యతే॥ ౩౫॥ తత్త్వమూర్తిప్రభావాశ్చ త్రివిధోవిద్యతేక్రమాత్। శివశ్చతత్త్వమిత్యుక్తం।మూర్తిశ్చైవమహేశ్వరః॥ ౩౬॥తయోర్యోగేనభావేన।తద్రూపంభావసంజ్ఞకం । భావంసాదాఖ్యమిత్యుక్త । మిత్యేవంపరికల్పితం॥ ౩౭॥నిష్కళంతత్త్వమిత్యుక్తం। సకలంమూర్తిరీరితా । సకళంనిష్కళంచైవ। ప్రభావమితికీర్తితం॥ ౩౮॥ దేహీనిష్కళమిత్యుక్తం। దేహంసకలమీరితం। దేహీదేహస్యసంబంధ। మేవంరూపమితిస్మృతం॥ ౩౯॥ సర్వేషాంధ్యానపూజార్థం। సకలంనిష్కళంభవేత్ । ఎవంతత్త్వవిశేషేణ । సర్వకర్మసమాచరేత్॥ ౪౦॥ పంచసాదాఖ్యతత్త్వానా । ముద్భవంహిపృథక్పృథక్ తేషాంరూపంచవర్ణంచ। సమాసాచ్ఛృణుషణ్ముఖ॥ ౪౧॥ శాంత్యతీతాపరాశక్తి స్తస్యాఃపర్యాయవాచకాః। పరాశక్తేస్తదంశేన।శివసాదాఖ్యసంభవః॥ ౪౨॥ పరాశక్త్యుద్భవత్వాచ్చ। శుద్ధత్వాచ్ఛివమీరితం । ప్రసాదంసూక్ష్మరూపంచ। జ్యోతీరూపమితిస్మృతం॥౪౩॥విద్యుద్రూపమివాకాశే। ప్రత్యక్షంసర్వతోముఖం। శివతత్త్వమితిప్రోక్తం। తత్త్వానామఖిలాలయం ౪౪ ॥ శివసాదాఖ్యమిత్యుక్తమమూర్తంతుతతఃశృణు । శాంతిదేవాదిశక్తిశ్చ । తస్యాఃపర్యాయవాచకాః॥ ౪౫॥ ఆదిశక్తిదశాంశేన । హ్యమూర్తస్యసముద్భవః। ఆదిశక్తిరమూర్తత్వా । దమూర్తంచేతికీర్తితం॥ ౪౬॥ అమూర్తత్వాత్కలాహీనం।తద్రూపంలింగమీరితం । సూర్యకోటిప్రతీకాశం । జ్యోతిస్తంభాకృతిస్థితం॥ ౪౭॥ తస్యాభ్యంతర్గతామూర్తి। రమూర్తత్వాదగోచరం । ఎతద్వైదివ్యలింగంతు । మూలస్తంభమిహోచ్యతే॥ ౪౮॥ లింగాత్సర్వంసముత్పన్నం । లయంతస్మిన్ప్రకీర్తితం। అమూర్తమేవమాఖ్యాతం । సమూర్తంతుతతశ్శృణు॥ ౪౯॥

ఇచ్ఛాశక్తిశ్చవిద్యాచ । తస్యాఃపర్యాయవాచకాః । తచ్ఛక్తేస్తుతదంశేనమూర్తిసాదాఖ్యసంభవః॥ ౫౦॥ ఇచ్ఛాశక్తిగుణత్వాచ్చ । తస్మాన్మూర్తిరుదాహృతా। మూర్తత్వాచ్చకలాయుక్తం । రూపంచేతిప్రకీర్తితం॥ ౫౧॥ జ్వాలాగ్నిసదృశంప్రఖ్యం। దివ్యలింగాకృతిర్భవేత్॥ తస్యా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized by Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్ధాత్థైకభాగేతు । చైకవక్త్రసమన్వితం॥ ౫౨॥ త్రినేత్రంచారువదనం। సర్వావయవసంయుతం। ఏకమేకాననోపేతం । దివ్యలింగాకృతిర్భవేత్॥ ౫౩॥ మూర్తిసాదాఖ్యమిత్యుక్తం। లింగమూర్తిరుదాహృతా । జ్ఞానం చైవప్రతిష్ఠాచ । తస్యాః పర్యాయవాచకాః॥ ౫౪॥ జ్ఞానశక్తిదశాంశేన। కర్తృసాదాఖ్యసంభవః। జ్ఞానశక్తిస్వభావత్వా। కర్తృనామేతికీర్తితం॥ ౫౫॥ జ్ఞానంహిశివభావత్వా। త్స్ఫటికాభాసముచ్యతే । దివ్యలింగంమహాదీర్ఘం। మహాస్థూలతయాన్వితం॥ ౫౬॥ తస్యమధ్యస్థితామూర్తి । రీశ్వరస్సర్వకారణం। పంచమూర్ధచతుర్వక్త్ర। నేత్రద్వాదశసంయుతం॥౫౭॥ చతురాస్యంచతుర్వర్ణం। వసుశోత్రసమన్వితం। అష్టహస్తంద్విపాదంచ। సర్వలక్షణసంయుతం॥౫౮॥

శూలంపరశుఖడ్గంచ । అభయందక్షిణేకరే । పాశంనాగంచఘంటాచ । వరదంవామహస్తకే ॥౫౯॥ సర్వావయవసంయుక్తం । సర్వాభరణభూషితం । ఏవంతమీశ్వరంవింద్యా । త్కర్తృసాదాఖ్యలింగకం ॥౬౦॥ కర్తృసాదాఖ్యమిత్యుక్తం । కర్మసాదాఖ్యముచ్యతే । నివృత్తిస్యాత్క్రియాశక్తి స్తస్యాః పర్యాయవాచకాః ॥౬౧॥ క్రియాశక్తిదశాంశేన । కర్మసాదాఖ్యసంభవః । క్రియాకర్మేతివిజ్ఞేయ । స్తస్మాత్కర్మేతినామతః॥౬౨॥లింగపీఠప్రకారేణ । కర్మసాదాఖ్యలక్షణం । నాదం లింగమితిజ్ఞేయం । బిందుఃపీఠముదాహృతం ॥౬౩॥ నాదబిందుయుతంరూపం । లింగాకారమితిస్మృతం । చత్వారికర్తృరూపాణి । కేవలం నాదమీరితం ॥౬౪॥ లింగంశివఇతిజ్ఞేయః ।పీఠంశక్తిరుదాహృతం । యోనిలింగప్రకారేణ । జగత్సృష్ట్యర్థకారణం ॥౬౫॥ తథాసంయోగభావేన । కర్మతత్వముదాహృతం । బిందుమధ్యగతంనాదం । నాదమధ్యేతుమూర్తయః ॥౬౬॥ మూర్తిమధ్యగతంతత్వం । తత్వమధ్యగతశ్శివః। ఏతత్తత్వమయంలింగం । సర్వతత్వాలయంవిదుః ॥౬౭॥ లింగేతుజాయతేసర్వం। జగత్స్థావరజంగమం । తస్మాల్లింగవిశేషేణ । కర్మరూపముదాహృతం ॥౬౮॥ కర్మోదమేచసృష్టిస్స్యా । త్కర్మాంతేసంహృతిర్భవేత్ । ఏతత్కర్మస్వరూపంతు । సృష్టిస్థితిలయకారణం ॥౬౯॥ శివసాదం

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

విశేషేణ। శివరూపసమాశ్రితం। అమూర్తంతుమహాసేన। శివసాదాఖ్యమాశ్రితం ॥౨౦॥ మూర్తిరూపంవిశేషేణ। అమూర్త్యాదిసమాశ్రితం। కర్తృసాదాఖ్యమేవంహి। సమూర్త్యాదిసమాశ్రితః ॥౨౧॥ కర్మరూపంక్రియేత్యైవ। కర్తృకాదివదావిదుః। అనేనైవప్రకారేణ। చైకైకంతుసమాశ్రితం ॥౨౨॥ తస్మాత్కర్మస్వరూపంతు। పంచతత్వాశ్రితంవిదుః। సర్వతత్వాత్మకంజ్ఞేయం। తత్వాధారంసమాశ్రితం ॥౨౩॥ ఏతద్వైకర్మసాదాఖ్యం। పిండరూపమిహోచ్యతే। పిండస్థంపిండమధ్యస్థం।పిండేనతుఘటీకృతం ॥౨౪॥ పిండేనపిండితంపిండం। పిండరూపముదాహృతం। పంచాత్మికమభూత్పిండం। ధాతుబద్ధగుణాత్మకం ॥౨౫॥ తస్మాద్వైకర్మసాదాఖ్యం। పిండరూపముదాహృతం। ఏతచ్ఛివమయంపిండం। సర్వతత్వాలయంవిదుః ॥౨౬॥ పంచమూర్తిమయందేవం। పంచతత్వాత్మకంభవేత్। మూర్తీనాందేవభేదైస్తు। గుణైఃపంచాననైర్యుతం ॥౨౭॥ తస్యైవక్షేత్రసంభూతా। సిద్ధాంతా। శైవతాంత్రికాః। తత్వార్థేతుమహేశాది। సర్వతత్వసముద్భవః॥ ౨౮॥ సర్వజ్ఞానమయందేవం। సర్వకారణకారణం। ఏవంలింగంతుకర్మేశం। ధ్యాయేత్సకలనిష్కలం॥ ౨౯॥ దేహస్థంసకలంజ్ఞేయం। నిష్కలంగ్రహవర్జితం। రహస్యంతత్కలాభేదం। ధాతుపిండమితిస్మృతం ॥౩౦॥ షట్కలాశ్చైవశాస్త్రజ్ఞ। షడంగేషుప్రకల్పయేత్। సర్వాంగానిచసంపూర్ణం। సర్వావయవసంయుతం॥౩౧॥ఏవంతత్స్మృతిమాత్రేణ। మూర్తింసకలరూపధృత్। నిష్కలంతదభావేతు। తత్స్యాత్సకలనిష్కలం ॥౩౨॥ సవీర్యంచైవనిర్దేహం। మాంసాస్థి। రుధిరంనచ। ఇంద్రచాపమివాకాశే। దర్పణేప్రతిబింబవత్॥ ౩౩॥ ఇత్యేతన్మనసాకల్ప్య। సకలంనిష్కలంభవేత్। ధ్యానలక్షణమిత్యుక్త। మంగభావమథోచ్యతే ॥౩౪॥ అంగభేదోమహాసేన। చతుర్భిర్భేదఉచ్యతే। అంగంప్రత్యంగసాంగచాపాంగం। చత్వారిచక్రమాత్ ॥౩౫॥

శిరోవక్త్రంచహృదయమంగంచేతిప్రకీర్తితం। మధ్యంకరత్ర్రస్త్రధాబాహునాభిగుహ్యోదరాణిచ ॥౩౬॥ నేత్రేచనాసాచకర్ణాశ్చ।పాణి

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

పాదౌతథాంగుళిః । ఊరూచజానుజంఘేచ । ప్రత్యంగంచేతికీర్తితం
౮౭॥ మూర్తంచగుణరూపంచ । సాంగంచేతిప్రకీర్తితం । గుణభిన్నమి
తిజ్ఞేయం । తద్గుణంతుతథాభవేత్ ॥౮౮॥ త్రిగుణంకర్తృప్రతాప । దు
ర్భేద్యానుగ్రహాస్తథా।విధిమాయావివర్ణంచ। వర్ణస్సంహారఏవచత్రిగు
ణంశూలమిత్యుక్తం।కర్తాపరశురీరితః ॥౯౦॥ ఖడ్గమీశప్రతాపస్యా।ద్దుర్భే
ద్యంవజ్రమిష్యతే।ఈశస్యానుగ్రహశ్చైవ। అభయంతుప్రశస్యతే॥౯౧॥విధి
స్యాన్నాగరూపంతు। పాశంమాయాస్వరూపకం ।వివర్ణమంకుశంచైవ।
వర్ణంసాదాత్మకంవిదుః ॥౯౨॥ సంహారస్త్వగ్నిరూపంస్యా। త్తేసామా
ఖ్యాఃప్రకీర్తితాః । ఏతానిగుణరూపాణి । సాంగానిచయథాక్రమం॥౯౩॥
వస్త్రోపవీతమాల్యాని । గంధాశ్చాభరణంయథా । తథైవావరణంచైవ ।
ఉపాంగంప్రోచ్యతేపిచ ॥౯౪॥ అంగభేదమయంప్రోక్తం । తస్యరూపమి
హోచ్యతే । కుందేందుస్ఫాటికాభాసం । జటామకుటమండితం ॥౯౫॥
పంచమూర్ధసమాయుక్తం । పంచవక్త్రసమాయుతం । ప్రతివక్త్రంవిశే
షేణ । త్రిలోచనసమాయుతం ॥౯౬॥ దిగ్భుజంతుమహాసేన । ద్విపాదం
పద్మసంస్థితం । శూలంపరశుఖడ్గౌచా । భయవజ్రేచదక్షిణే ॥౯౭॥ నా
గంపాశాంకుశేచైవ । ఘంటావహ్నిశ్చవామకే । సర్వలక్షణసంయుక్తం
సర్వాభరణభూషితం ॥౯౮॥ దివ్యాంబరధరందేవం । దివ్యరూపముదా
హృతం । దివ్యగంధానులిప్తాంగం । దివ్యమాలావిభూషితం ॥౯౯॥ శాం
తరూపమిదంవత్స। కించిత్ప్రహసితాననం । ఏతద్రూపంస్మరేన్నిత్యం ।
ధర్మకామార్థమోక్షదం ॥౧౦౦॥ ధ్యానరూపమిదంప్రోక్తం । విశేషమ
థునోచ్యతే । కర్మేశంపూర్వవక్త్రంస్యా।త్కర్తృస్యాద్దక్షిణాననం॥౧౦౧॥
అపరంమూర్తవక్త్రంస్యా । దమూర్తంచోత్తరాననం । ఊర్ధ్వంతుశివ
సాదాఖ్య । మేవంపంచాననంవిదుః ॥౧౦౨॥ కర్మేశానాదిమూర్తంతు ।
తథాకర్మాఖ్యముచ్యతే । ప్రాగ్వక్త్రంపూర్వముద్దిష్టంపశ్చిమంపశ్చిమాన
నం ॥౧౦౩॥ దక్షిణాభిముఖంయామ్య । ముత్తరంచోత్తరాననం । భేదేచా
స్మిన్విశేషోస్తి । చోర్ధ్వవక్త్రస్యషణ్ముఖ ॥౧౦౪॥ మూలంసంచింత్య ।
తద్వక్త్రంప[illegible]స్మృతం । పూజాకర్మణితద్ధ్యాత్వా । అర్చయే

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ష్ట్ర్యవక్త్రిణత్ ॥౧౦౫॥ ఏవంసంకల్పవిధివ । త్పూజాంతైవిధివద్భవేత్ । త
స్మాన్సాదాత్మకత్వంచ । సర్వకారణకారణం ॥౧౦౬॥ సదాశివమితిప్రో
క్త । మితిశాస్త్రేషునిశ్చితం । ఏతద్ద్వైకర్మరూపత్వం । కర్మవక్ర్మేతికార
యేత్ ॥౧౦౭॥ కర్షణాదిక్రియాదీని । కర్మచేతినిగద్యతే । తస్మాద్ద్వైస్థాప
నాదీని । కర్మరూపంతుకారయేత్ ॥౧౦౮॥ లింగేవాస్థండిలేవాపి । మం
డలేహృదయేపివా । ధ్యాత్వాసదాశివంపూజ్యం । విధివత్స్థాపయేత్తతః
॥౧౦౯॥ ఆవాహనంస్వాత్మని । చిత్ప్రకాశంతత్రస్థితిస్థాపనమీశ్వరస్య ।
సాన్నిధ్యమాత్మేశ్వరసన్నిధానం । సంరోధనంస్వస్య । శివేనిరోధః
॥౧౧౦॥ కర్త్రాదికచతుర్ణాంతు । స్థాపనంచనకారయేత్ । యోగి
నాంమంత్రిణాంచైవ । స్తుతిమాత్రంభవేద్గుహ ॥౧౧౧॥ ఇత్యేతైర్లక్ష
ణైర్యుక్తంకర్మసాదాఖ్యలింగకం । శివాదికర్మపర్యంతం । క్రమేణైవపరి
కీర్తితం ॥౧౧౨॥ సాదాఖ్యలక్షణంప్రోక్తం । మహేశంశృణుషణ్ముఖ ।
కర్మేశస్యసహస్రాంశా । న్మహేశస్యసముద్భవః ॥౧౧౩॥ . మహేశంసక
లంవింద్యా । త్సృష్టిస్థితిలయావహంపంచవింశతిభేదైస్తు । తన్మూర్తా
పంచవింశతిః ॥౧౧౪॥ శ్రీశ్రీశ్రీ

నానారూపధరందేవం। నానారూపసమన్వితం । నానాచిహ్న।
సమోపేతంనానాలీలాధరంహరం ॥౧౧౫॥ స్థానయానసమాసీనం। భృత
కోపమసౌమ్యకం। అనేకాకారసంయుక్తం।దేవదేవంమహేశ్వరం॥౧౧౬
జటామకుటసంయుక్తమేకవక్త్రంత్రినేత్రకం। సర్వాభరణసంయుక్త।మే
కపద్మాసనస్థితం॥ ౧౧౭॥ మహేశరూపమేవోక్తం । రూపభేదమథోచ్య
తే । ప్రథమంసోమధాగీస్యా ద్వితీయముమయాసహ॥ ౧౧౮॥ తృతీయం
తువృషారూఢః। శ్చతుర్థంనృత్తకోపమం । వైవాహంపంచమంవింద్యా।
త్షష్ఠంభిక్షాటనంభవేత్॥ ౧౧౯॥ కామారింసప్తమంవింద్యా।త్కాలారిశ్చా
ష్టమంభవేత్।నవమంత్రిపురారిస్యా। జ్జలంధరవధోదశ॥ ౧౨౦। ఏకాదశఅ
జారీస్యా।ద్వాదశోవీరభద్రకః॥త్రయోదశోహరిధ్వంస ।శ్చార్ధనారీశ్చతు
ర్దశ॥కిరాతస్యాత్పంచదశ । కంకాళస్షోడశోభవేత్ । భండేశానుగ్ర
హస్సప్తదశేతిపరికీర్తితః॥ ౧౨౧॥ విషాపహరణశ్చాష్టా । దశేతిసము

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

దాహృతః । ఏకోనవింశతిహరి । నేత్రచక్రప్రదో భవేత్ ॥ ౧౨౩॥ వింశతిర్వి
ఘ్నప్రసాదో భవేచ్చతదనంతరం। ఉమాస్కంద శ్చైకవింశో। ద్వావింశశ్చై
కపాదకః॥ ౧౨౪॥ సుఖావహస్త్రయోవింశో। భవేచ్చతదనంతరం। దక్షిణా
మూర్తిరూపంతుచతుర్వింశతిరీరితం॥ ౧౨౫॥ ఉరులింగోద్భవంరూపం।
పంచవింశతిరీరితం। ఏతేమహేశరూపాశ్చ । మూర్తిభేదాః ప్రకీర్తితాః
౧౨౬॥ సోమధార్యాదిలింగాంతం । కర్మణాచసముద్భవః । ఏతేమహేశ
రూపాశ్చ। కర్మాఖ్యాదిసముద్భవః॥ ౧౨౭॥ పంచవింశత్ప్రకారేణ। రూపం
ప్రతిపృథక్పృథక్ । తన్మహేశ్వరకోట్యంశాద్బ్రహ్మవిష్ణూసముద్భవౌ
॥౧౨౮॥ త్రికోణముమయాసార్ధం। సోమసూర్యాగ్నిలోచనం। ఘ్రాణేవా
యుసముత్పన్నో। గణేశస్తుగణోద్భవః॥ ౧౨౯॥ షణ్ముఖోహృదయేజాతో। నా
భౌదేవాశ్చసంభవాః। పంచాశత్కోటిదేవాశ్చ। మహేశస్వేదసంభవాః
౧౩౦॥ ఋషయశ్చతథాకోటి। నిమేషేణసముద్భవాః। తత్త్వానాముద్భవః
ప్రోక్త। శ్శక్తీనాముద్భవశ్శృణు॥ ౧౩౧॥

బిందురూపదశాంశేన। చోమాశక్తిస్సముద్భవా। ఉమాంబికాగణే
శీచ। ఈశ్వరీచమనోన్మనీ॥ ౧౩౨॥ ఏకైకేనదశాంశేన । జాయతేక్రమశస్త
థా। ఏతావైశక్తయః పంచ । శివాదీనాంచశక్తయః॥ ౧౩౩॥ మనోన్మనీస
హస్రాంశా। ద్గౌరీజాతేతికీర్తితా। తస్యాస్సగస్వతీదుర్గా। ఉమాయాశ్చ
ప్రభావతః॥ ౧౩౪॥ శచీజ్యేష్ఠాచలక్ష్మీశ్చ। తథాచాన్యాశ్చశక్తయః । కో
టిశక్తయఏతావై। గౌరీదేహసముద్భవాః॥ ౧౩౫॥ శక్తిభేదోవిశేషేణ।
సమాసాత్పరికీర్తితః । యోవేత్తితత్త్వభేదంహి । సపూజాస్థాపనార్హ
కః। తత్త్వభేదమయంప్రోక్తా । వర్ణభేదమథశృణు॥ ౧౩౬॥ ఇతి శ్రీవాతూ
లోత్తరతంత్రే । శుద్ధాఖ్యేసహస్రగ్రంథసంహితాయాంతత్త్వభేదపటలః
ప్రథమః॥ శ్రీకుమారచన్నమల్లనారాధ్యగురువేనమః॥ శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి। వర్ణభేదవిధిం పరం। మంత్రాణాముద్భ
వంచైవ । వర్ణానాంచసముద్భవం॥ ౧॥ అకారాదిక్షకారాంత। మేకపం
చాశదక్షరం । ఏతేవర్ణాఃప్రశస్యంతి । కామితార్థప్రదాయకాః॥ ౨॥
స్త్రీరూపాశ్చ...

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

రూపవర్ణరూపాదృతాఃపృథక్॥ ౩॥ వర్ణంబీజంతథార్ణంచ ।లింగ
మక్షరమాతృకాః।ఎతానిషట్పనామాని । వర్ణపర్యాయవాచకాః॥ ౪॥
తేషాంసముద్భవంనామ। రూపభేదంతథాంశకం। తత్వమూర్త్యాదిభేద।
శ్చఅధ్వైవఫలంతథా॥ ౫॥ స్థూలసూక్ష్మాకృతించైవ। జీవోపాధివిభేదకం
ఎతచ్ఛేదంసమాసేన । సంక్షేపాచ్ఛృణుషణ్ముఖ॥ ౬॥ శివతత్వే పరేసూ
క్ష్మే। బిందురూపంతుజాయతే । బిందోర్నాదస్సముత్పన్నో । నాదాచ్ఛ
క్తిరజాయత॥ ౭॥ శక్తేస్తుజాయతేశబ్ద। శ్శబ్దాజ్జాయెతవాగ్భవం। వాగ్భ
వాచ్చ।కలాజాతా।కలాభ్యోవికలా స్తథా ॥౮॥ తస్మాద్వైవాచకోమంత్రో।
మంత్రిస్తైరేవభిద్యతే । ఎతత్సృష్టిక్రమఃప్రోక్త। స్తేషాంలక్షణముచ్యతే॥
౯॥ బిందురూపాపరాశక్తి । నాదచ్చైవాదిరీరితా।శక్తిరిచ్ఛేతివిజ్ఞేయా।
శబ్దశ్చజ్ఞానమీరితః॥ ౧౦॥ వాగ్భవంస్యాత్క్రియాశక్తిః । కళావైషోడశ
స్వరాః। తేషాంరూపంయథాప్రోక్తం। ప్రకృతిర్వికృతి స్తథా॥ ౧౧॥ ప్ర
కృతిస్సప్తవర్ణాశ్చ।వికృతిస్తునవార్ణకాః।అకారశ్చఇకారశ్చ । ఉకార
శ్చఋకారకః॥ ౧౨॥ ఌకారశ్చైవఏకార।ఓకారశ్చతథైవచ । ఎతేసప్త
స్వరాఃప్రోక్తాః। ప్రకృతిస్తుసమీరితా॥ ౧౩॥ శేషావికృతయఃప్రోక్తా। స్తే
షాముద్భవముచ్యతే। అకారెజాయతాకార। ఇకారేఈసముద్భవః॥౧౪॥
ఉకారెచైవఊకార । ఋకారెౠసముద్భవః। ఌకారెచైవౡకార।ఎ
కారాదైసముద్భవః॥ ౧౫॥ ఓకారాదౌతథాజ్ఞేయః । క్రమేణైవసముద్భ
వః।ఎతేవికృతయఃప్రోక్తా।ఆకారాదినవార్ణకాః॥ ౧౬॥ అకారాదివిసర్గాం
త। మేతేవైషోడశస్వరాః। కళామాత్రాస్వరాజీవాః । ప్రకృతిర్వికృతిస్త
థా॥ ౧౭॥ ప్రాణాత్మానాచదేహీచ। కళాపర్యాయవాచకాః। కళాభేద
మయంప్రోక్తో । వికలాభేదకాశ్శృణు॥ ౧౮॥ కకారాదిక్షకారాంతవ
ర్ణాశ్చ।వికలాస్స్మృతాః। దేహోపాధిశరీరాణి । క్షేత్రాధారేతనుస్త
తః॥ ౧౯॥ వ్యంజనంవికలాశ్శక్తి। బిందుపర్యాయవాచకాః। కళానాం
వికలానాంచ । రూపత్రయమిహోచ్యతే।౨౦॥ శివాగ్నిభూతరుద్రాశ్చ।
త్రయోదశతిథిస్తథా।ఎతేవైరసవర్ణాశ్చ । పుంలింగాశ్చేతికీర్తితాః॥౨౧॥
పక్షవేదరసాభాను । ర్మనుశ్చైవాధికారకం। ఎతానిషట్చబీజాని । స్త్రీలిం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గాశ్చైతికీర్తితాః॥ ౨౨॥ ఋౠఌౡచచత్వారో నపుంసకఇతిస్మృతాః
కకారశ్చ । గకారశ్చచకారశ్చజకారకః॥ ౨౩॥ టకారశ్చడకారశ్చ
తకారశ్చదకారకః। పకారశ్చ । బకారశ్చ । షకారశ్చక్షకారకః॥ ౨౪॥
ఏతేద్వాదశవర్ణాశ్చపుంలింగాశ్చైతికీర్తితాః । ఖకారశ్చఘకారశ్చ।ఛ
కారశ్చ । ఝకారకః॥ ౨౫॥ ఠకారశ్చఢకారశ్చ । థకారశ్చధకారకః ।
ఫకారశ్చ। భకారశ్చ। శకారశ్చసకారకః॥ ౨౬॥ ఏతేచద్వాదశార్ణాస్త్రీ
జాయాశ్చైతిప్రకీర్తితాః। శేషాన్నపుంసకాన్వింద్యా । త్రయోభేదాఇతి
స్మృతాః॥ ౨౭॥ అకారాదిత్రయోవ్యోమ। ఈకారాదిత్రయోనిలః।ఋకా
రాదిత్రివర్ణాశ్చ। వైశ్వానరఇతిస్మృతాః॥ ౨౮॥

ఌకారాదిత్రయోప్యాప । ఓకారాదిత్రయోమహీ । ప్రకృతిస్త
త్వభేదస్యా। ద్వికృతిర్మ్మాత్రిరీరితః ॥౨౯॥ ప్రభావోవికాల్గాప్రోక్తా । ఇత్యే
వంత్రివిధంభవేత్ । ప్రకృతిర్హ్రస్వమిత్యుక్తా । వికృతిదీర్ఘమీరితా॥౩౦॥
ఏకమాత్రంభవేద్ధ్రస్వం । ద్విమాత్రందీర్ఘమిష్యతే। వ్యంజనంత్వర్ధమాత్రం
స్యా । దిత్యేతల్లక్షణంభవేత్ ॥౩౧॥ అకారస్సర్వదైవత్యం । రక్తంస
ర్వవశీకరం । ఆకారస్తుపరాశక్తి । శ్వేతమాకర్షణంభవేత్ ॥౩౨॥ ఇ
కారోవిష్ణుదైవత్యం । శ్యామంరక్షాకరంభవేత్ । మాయాశక్తిరితీకారః
పీతంస్త్రీణాంవశీకరం ॥౩౩॥ ఉకారోవాస్తుదైవత్యం । కృష్ణంరాజవశీక
రం । ఊకారోభూమిదైవత్యం। శ్యామంలోకవశీకరం ॥౩౪॥ ఋకారో
బ్రహ్మణోక్షేత్రం । పీతంగ్రహవినాశకం । శిఖండిరూపమౄకారో ।
వ్యాంజనంజ్వరనాశకం ॥౩౫॥ అశ్వినీభ్యామ్ఌాంచైవ । సితేరక్తజ్వరా
పహా । ఏకారోవీరభద్రీయం । పీతంసర్వార్థసిద్ధిదం ॥౩౬॥ ఐకారం
వాగ్భవంవింద్యాత్। స్ఫాటికంజ్ఞానసిద్ధిదం । ఓకారమీశ్వరంవింద్యాద్
జ్యోతిస్సర్వఫలప్రదం ॥౩౭॥ ఔకారఆదిశక్తిస్స్యా । శుక్లంసర్వార్థ
సిద్ధిదం । అంకారస్తుమహేశస్యా। ద్రక్తవర్ణంసుఖప్రదం ॥౩౮॥ అఃకా
రఃకాలరుద్రశ్చ । రక్తంపాశనికృంతనం । ప్రాజాపత్యంకకారశ్చ। పీ
తంపుష్టికరంభవేత్ ॥౩౯॥ ఖకారం[illegible]

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

నాశనం । గకారో గణరూపంచ । రక్తాభం విఘ్ననాశనం ॥౪౦॥
ఘకారం భైరవం జ్ఞేయం । ముక్తాభం శత్రునాశనం । ఙకారః కాల
బీజంచ । కాలం సర్వజయంభవేత్ ॥౪౧॥ చకారశ్చండరుద్రస్యా । దంజ
నం త్రిపురదాపహం । ఛకారో భద్రకాళీస్యా । ద్రాజావర్తం జయప్రదం
॥౪౨॥ జకారం జంభభిద్ జ్ఞేయం । రక్తాభం చ జయావహం । ఝకారస్త్వ
ర్ధనారీస్యా । ఛ్ఛ్యామం సర్వజయావహం ॥౪౩॥ ఞకారః కోటవీ జ్ఞేయం ।
పీతం రోగవినాశనం । భృంగీశస్యాట్టకారస్తు । రక్తం సర్వశుభావహం
॥౪౪॥ ఠకారశ్చంద్రబీజంచ । సితం మృత్యువినాశనం । డకారశ్శైకనే
త్రంచ । పీతం కాలజయంభవేత్ ॥౩౫॥ ఢకారో యమబీజంచ । నీలం
మృత్యువినాశనం । ణకారో నందిబీజంచ । రక్తాభం చార్థసిద్ధిదం ॥౪౬॥
తకారో వాస్తుదైవత్యం । శ్వేతం సర్వజయంభవేత్ । థకారో ధర్మిణో జ్ఞే
యం । కుందాభం స్యాజ్జయప్రదం ॥౪౭॥ దుర్గాబీజం దకారశ్చ । శ్శ్యా
మం సర్వార్థసిద్ధిదం । ధకారో ధనదః ప్రోక్తః । పీతాభం చార్థసిద్ధిదం
॥౪౮॥ నకారశ్శైవ సావిత్రీ । స్ఫాటికం పాపనాశనం । పర్జన్యస్తుప
కారస్యా । చ్ఛుక్లాభం పుష్టిసిద్ధిదం ॥౪౯॥ ఫకారః పాశుపత్యంచ । శ్వే
తం పాశనికృంతనం । బకారస్తు త్రిమూర్తిస్యా । త్పీతం సర్వార్థసిద్ధిదం
॥౫౦॥ భకారం భార్గవం వింద్యా । ద్రక్తం సర్వార్థసిద్ధిదం । మకారం మ
దనం వింద్యా । చ్ఛ్యామం సర్వజయప్రదం ॥౫౧॥ యకారో వాయుదైవ
త్యం । కృష్ణముచ్చాటనంభవేత్ । రకారో వహ్నిదైవత్యం । రక్తాభం
సంహృతిర్భవేత్ ॥౫౨॥ లకారో పృథివీతత్వం । పీతంచ స్తంభనంభవేత్ ।
వారుణం స్యాద్వకారంతు । శుక్లాభం రోగనాశనం ॥౫౩॥ లక్ష్మీబీజం శ
కారశ్చ । హేమాభం శ్రీకరంభవేత్ । షకారో ద్వాదశాత్మానో । ర
క్తం సర్వార్థసిద్ధిదం ॥౫౪॥ సకారశ్శక్తిబీజంచ । రక్తం స్థితికరంభవేత్ ।
హకారశ్శివబీజంచ । శుద్ధస్ఫటికసన్నిభం ॥౫౫॥ అణిమాద్యష్టసిద్ధించ ।
భుక్తిముక్తిప్రదాయకం । ళకార ఆత్మబీజంచ । రక్తాభం సర్వసిద్ధిదం
॥౫౬॥ విద్యాబీజం క్షకారశ్చ । క్షీరాభం స్యాత్సుఖప్రదం । ఇత్యేతే హ్యధి
దేవాశ్చ । ఫలం వర్ణక్రమేణతు ॥౫౭॥ అకారాదిక్షకారాంతం । సమా

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సాత్పరికీర్తితం।కళాజీవమితిఖ్యాతం।వికలాదేహమిష్య తే॥౫౮॥కలాశ్చవిక
లాశ్చైవ । దేహీదేహమితిస్మృతం । దేహరూపంద్విధాప్రోక్తంస్థూలం
సూక్ష్మంతథైవచ ॥౫౯॥ దేహమేకంవినిర్దిష్టం । కేవలంసూక్ష్మమీరితం।
అకారాదివిసర్గాంతం । కేవలంతుస్వరాకృతిః ॥౬౦॥ తత్స్థూలమితివిజ్ఞే
యంసూక్ష్మంమధ్య స్థితిర్భవేత్ । కకారాదీనివర్ణాశ్చ । వికలాశ్చేతి
కీర్తితాః ॥౬౧॥ తద్రూపంచార్ధమాత్రంతు । సూక్ష్మరూపమితిస్మృ
తం। ఏవంకలాచవికలా । స్థూలసూక్ష్మాకృతిర్భవేత్॥ ౬౨ ॥కళావర్ణా
హ్రస్వవర్ణాశ్చ । జీవవర్ణాఇతిస్మృతాః । కళాహీనంతుయద్బీజం । దే
హంతస్యవినిర్దిశేత్ ॥౬౩॥ దేహీదేహేసుసంయోజ్యో। జీవేజీవంనయోజ
యేత్। సర్వేషాందేహభేదోస్తి। హ్యాత్మభేదోనవిద్యతే॥౬౪॥ ఆత్మాచజీవ
మిత్యుక్తం। జీవంజీవమితిస్మృతం । తస్మాజ్జీవాత్పరంనాస్తి । పశ్చాన్న
చవినిర్దిశేత్॥ ౬౫ ॥తస్మాద్దైవదేహినం దేహే।కళాబీజంచయోజయేత్
ప్రత్యేకంవర్ణరూపంచ । దేవతాత్మకమిష్యతే ॥౬౬॥ దేవానాంబీజనా
మాని । వర్ణాస్తత్రప్రకల్పితాః । తస్మాద్బీజానిచోక్తాని । జ్ఞాత్వామం
త్రాన్సముద్ధరేత్ ॥౬౭॥ దేవతాస్థాపనాకాలే । లింగేవాకౌతుకేపివా
దీక్షాయాంప్రోక్షణేకాలే । సంకలీకరణేతథా ॥౬౮॥ బీజానివిన్యసేద్ధీమా
న్మాధారాదిక్రమశస్తథా । ఏవమేవక్రమేణైవ । జ్ఞాత్వావర్ణాన్విశేష
తః ॥౬౯॥ తత్తద్వర్ణాకృతింధ్యాత్వా। జపేత్సర్వార్థసిద్ధిదం । వర్ణ
భేదమయంప్రోక్తం ।శ్చక్రభేదమథశ్రుణు ॥ ౭౦॥ ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతం
త్రే। శుద్ధాఖ్యేసహస్రగ్రంథసంహితాయాం వర్ణభేద పటలోద్వితీయః॥

శ్రీగురవేనమః॥ చక్రభేదపటలః—— ౩౯ శ్లోకా॥

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి । చక్రభేదవిధింపరం । సర్వదేవప్రియా
ర్థాయ సర్వలోకహితాయచ ॥౧॥ మంత్రాణాంబోధనార్థాయ
చక్రరూపంప్రకీర్తితం । సర్వదేవమయంచక్రం । సర్వవర్ణాత్మకంవిదుః॥
చక్రరూపంతుతత్సాక్షా। చ్ఛివజ్ఞానస్వరూపకం । తస్మాత్తస్యస్వరూపం
తు । లక్షణంచాధిదైవతం ॥౩॥ వర్ణన్యాసక్రమంచైవ । సంక్షేపాచ్ఛృణు
ష్వఖ ॥ మహేంద్రవిమలమెసహ్యే । ... ॥౪॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

గాతీశేతధావింధ్యే । గత్వారేవాధితీరకే । దేవాలయేగవాంగోష్ఠే । నదీతీరతటాకయోః ॥౫॥ అన్యేషుసిద్ధదేశేషు । దేశికస్యగృహేపివా । ఇత్యేషుయుక్తదేశేషు । చక్రముద్ధారయేత్క్రమాత్ ॥౬॥ భూప్రదేశేశుభేరమ్యే । నిమ్నోన్నతవివర్జితే । నాభిమాత్రంఖనిత్వాకుం పాంసునాపూరయేత్తతః ॥౭॥ తతోర్ధ్వే మంటపంకుర్యా । ద్వాదశస్తంభసంయుతం । చతుర్ద్వారసమాయుక్తం । రంధ్రాష్టాభిరలంకృతం॥ ౮ ॥ వితానధ్వజసంయుక్తం । దర్భమాలాసమాయుతం । సర్వాలంకారసంయుక్తం । తరంగేనైవవేష్టితం ॥౯॥ దర్పణోదర సంకాశం । గోమయేనానులేపయేత్ । దేశికస్తుశుచిర్భూత్వా । క్షీరభుగ్విజితేంద్రియః ॥౧౦ పూర్వరాత్రోపవాసీచ । ప్రభాతేయంత్రముద్ధరేత్ । సుస్నాయాచమ్యవిధివ । త్సకలీకృతవిగ్రహః ॥౧౧॥ పుణ్యాహంవాచయిత్వాతు । ప్రోక్షయేద్దృఢమేనతత్ । రంగేనధాతునాచైవ । తన్మధ్యేచక్రమాల్లిఖేత్ ॥౧౨॥ పూర్వాపరగతంతంతు । యుగ్మసూత్రంతుకారయేత్ । విస్తారంద్వాదశాంగుళ్యంతథావైదక్షిణోత్తరం ॥౧౩॥ మధ్యమేచతురశ్రంస్యా । ద్వృత్తంతత్కర్ణికాభవేత్ । యుగ్మాంగుళేనతద్బాహ్యే । త్రివృత్తంభ్రామయేద్బుధః ॥౧౪॥ ఏకాంగుళేనతద్బాహ్యే త్రీణివృత్తానికారయేత్ । బాహ్యేతుముకుళాకారా । న్ద్వాత్రింశత్పరితోభవేత్ ॥౧౫॥ కర్ణికాయాస్తుపరిత । శ్చాష్టపత్రాణివైలిఖేత్ । తద్బాహ్యేచాష్టపత్రాణి । కృత్వాచోపదళానివై ॥౧౬॥ అష్టదిక్షుసమంతాచ్చ । పక్షేపక్షేగుణాన్గుణాక్ష తృతీయావరణేబాహ్యే । దళాన్యుపదళానిచ ॥౧౭॥ కర్ణికామధ్యమేకుర్యాద్రధ్రంతత్త్వాత్మకర్ణికాం । తద్బాహ్యేపరితోలేఖ్యం । చతుష్పత్రంసకేసరం ॥౧౮॥ రాజసేనైవసూత్రంతు । సాత్వికేనదళానివై । కర్ణికాపీతవర్ణేన । బీజానితమసైవతు ॥౧౯॥

రక్తకృష్ణసితేనైవ। బాహ్యావృత్తత్రయంలిఖేత్। తద్బాహ్యేముకుళాన్సర్వా। న్రక్తవర్ణేనలేఖయేత్॥ ౨౦॥ చక్రన్యాసమయంప్రోక్తం। దేవతాన్యాసఉచ్యతే। కర్ణికామధ్యమేపూజ్యా। శక్తిరాధారరూపిణీ॥ ౨౧ అంబికాదిచతుశ్శక్తిః। శ్చతుష్పత్రేషుసంయజేత్ । వామాదిశక్తయశ్చాష

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ప్రథమావరణేయజేత్॥ ౨౨॥ అష్టమూర్తిగణాంశ్చైవ। ద్వితీయావర
ణేయజేత్ విద్యేశాన్లోకపాలాంశ్చ । వసూంశ్చైవతృతీయకే॥ ౨౩॥బా
హ్యారేఖాత్రయంపూజ్యం। మండలత్రితయంతథా। తత్రిత్యముకుళాకారె
వాస్తుదేవాఃప్రపూజయేత్॥ ౨౪॥ గంధపుష్పాదిభిశ్చైవ । పూర్వా
దీనిస్వనామతః। దేవతాన్యాసమేవోక్తం। వర్ణన్యాసమథోచ్యతే॥ ౨౫॥
కర్ణికాయాంతుతన్మధ్యే। శివబీజంతువిన్యసేత్ । పూర్వపత్రేన్యసేద్బిం
దు।మాత్మబీజంతుదక్షిణే॥ ౨౬॥ వారుణేసూక్ష్మనాదంతు। విద్యాబీజంత
థోత్తరే। ఏవంతత్తద్దళేన్యస్యే। త్పంచరూపంషడానన॥ ౨౭॥ తత్తద్బా
హ్యదళేష్వేవం। క్రమాద్వర్ణాన్ప్రవిన్యసేత్। ఏకద్విత్రితయేచైవ। ఏకద్వి
త్రితయంన్యసేత్॥ ౨౮॥ సంచఅంచసమూర్తించ। కంచభావంచగంచవై।
షంచఇంచసమూర్తించ। ఘంచభావంచచంచవై॥ ౨౯॥ శంచఉంచసమూ
ర్తించ। ఛంచభావంచఝంచవై।వంచఋంచసమూర్తించ । టంచభావం
చఠంచవై॥ ౩౦॥ లంచౡంచసమూర్తించ । డంచభావంచణంచవై।రంచ
ఏంచసమూర్తించ। తంచభావంచదంచవై॥౩౧॥ యంచఓంచసమూర్తిం
చధంచభావంచపంచవై। మంచఐంచసమూర్తించ । ఫంచభావంచభం
చవై॥ ౩౨॥ ఏతాన్వర్ణాంశ్చపూర్వాదీ। న్విన్యసేత్ప్రథమాదిషు। ఏతశ్చక్రం
మహాసేన । రహస్యమతిదుర్లభం॥ ౩౩॥ వర్ణానామధిదేవాంశ్చ। పూ
జయిత్వాయథాక్రమం । ప్రాసాదాదీనిమంత్రాణి । సర్వమస్మిన్వ్యవస్థి
తం॥ ౩౩॥ తచ్చక్రంపూజయేన్నిత్యం। సర్వపూజాసమంభవేత్ । రోచ
నాకుంకుమోపేతైః । కర్పూరాగరుచందనైః॥ ౩౫ ॥భుజపత్రేర్లిఖేచ్చ
క్రం। కంఠేవాధారయేద్బుధః। శిరసాధారయిత్వాతు। సర్వకామార్థసి
ద్ధిదం॥ ౩౬॥ ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం । పుత్రపౌత్రాభివర్ధనం। సర్వర
క్షాకరంచైవ । సర్వవ్యాధినివారణం॥ ౩౭॥ సర్వదుఃఖప్రశమనం । సర్వ
క్షుద్రనివారణం। భూతప్రేతపిశాచాశ్చ। బేతాళబ్రహ్మరాక్షసాః॥ ౩౮॥యం
త్రరూపధరందృష్ట్వా। దూరాద్గచ్ఛంతిభీరుతః । చక్రభేదమయంప్రోక్తో।వ
ర్గభేదమథశృణు॥ ౩౯॥ ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతంత్రేశుద్ధాఖ్యే। సహస్ర
గ్రంథసంహితాయాం। [illegible] తృతీయః॥ శ్రీశ్రీశ్రీ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized by Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శ్రీ గురువేనమః—వర్గభేదపటలః— ౪౨ శ్లోకము

అష్టత్రిపంచపరిభేదకళాదివర్ణవర్గత్రయోద్ధృతసుభూరిసుమహామనూనాం । మధ్యేత్వయంపరమమాద్యమనంతశక్తింప్రాసాదమేవమనిశంప్రణమామినిత్యం॥

వర్గభేదంప్రవక్ష్యామి। సమాసాచ్ఛృణుషణ్ముఖ । వర్గస్త్రివిధః ప్రోక్తః । ప్రథమస్థితివర్గకః॥ ౧॥ సృష్టివర్గద్వితీయస్స్యా । త్సంహారస్తృతీయకః । స్థితిమార్గస్త్రివర్గస్స్యా । త్సృష్టిరష్టవిధాభవేత్॥ ౨ సంహారఃపంచవర్గస్స్యా । త్తేషాంలక్షణముచ్యతే । చక్రేయథాస్థితావర్ణా। స్తథావైస్థితిరీరితః ౩॥ సకారాద్యష్టవర్ణాంశ్చ। ప్రథమావరణేలిఖేత్। ప్రథమోవర్గఇత్యుక్తో । సాత్వికంనామధేయకం॥ ౪॥ ద్వితీయావరణేవర్ణా। అకారాద్యాశ్చషోడశ। ద్వితీయవర్గఇత్యాఖ్యం। రాజసంసంప్రకీర్తితం॥ ౫॥తృతీయేతుకకారాది। చతుర్వింశతివర్ణకాః । తృతీయోవర్గఇత్యుక్తం । తామసంనామధేయకం॥ ౬॥ వర్గాణాంత్రితయంచైవ। స్థితిమార్గేప్రకీర్తితం । పంచప్రాసాదమంత్రాశ్చ । స్థితిమార్గేణచోద్ధరేత్॥ ౭॥ ఏవంస్థితిక్రమఃప్రోక్తస్సృష్టిమార్గస్తతఃశృణు । అకారాదిక్షకారాంతం। వర్ణానాంసృష్టిరుచ్యతే॥ ౮॥

తస్మాత్సృష్టిక్రమేణైవ। వక్ష్యంతేచాష్టవర్గకాః । అవర్గంప్రథమంవింద్యా। దైంద్రీవర్గఉదాహృతః॥ ౯॥ ద్వితీయంతుకవర్గశ్చ । వహ్నివర్గఃప్రకీర్తితః । చవర్గస్తుతృతీయంచ । యామ్యవర్గఉదాహృతః॥ ౧౦॥ టవర్గస్తుచతుర్థశ్చ । నైఋతోవర్గఈరితః । పంచమస్తుతవర్గశ్చ । వారుణోవర్గఈరితః॥ ౧౧॥ షష్ఠంవింద్యాత్పవర్గశ్చమరుద్వర్గఉదాహృతః। సప్తమంతుయవర్గశ్చ । కౌబేరోవర్గఈరితః॥ ౧౨॥ శవర్గశ్చాష్టమంవింద్యాదీశవర్గఉదాహృతః। ఏతేవైచాష్టవర్గాస్తే। సృష్టిమార్గేణరూపితాః॥ ౧౩॥ సదాశివస్యమంత్రాంశ్చ । పంచబ్రహ్మాంగశంబరాః। సౌమ్యమంత్రాన్సమస్తాంశ్చ । సృష్టిమార్గేణచోద్ధరేత్॥ ౧౪॥ ఏవంసృష్టిఃక్రమఃప్రోక్తః। స్సంహారంచతతఃశృణు॥ క్షకారాదియకారాంతం। దశకంప్రథమంవిదుః। పృథివీవర్గఇత్యుక్తో । మకారాదిద

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

శాశ్వరాః॥ ౧౬॥ తృతీయంవర్గ ఇత్యేవ। మాహీవర్గ ఉదాహృతః। ణకా
రాదిచకారాంతం। ద్వితీయంచానలంవిదుః॥ ౧౭॥ జకారాదికకారాం
తం। చతుర్థంమారుతంవిదుః। అఃకారాదిహ్యకారాంతం। పంచమం
వ్యోమవర్గకం॥ ౧౮॥ ఏతేవైపంచవర్గాస్తే సంహారేతుప్రకీర్తితాః। ఏవం
త్రివర్గభేదాస్తే కీర్తితాశ్చసమాసతః॥ ౧౯॥ సమస్తాన్త్రిక్రమంతాంశ్చ।
సంహారేణసముద్ధరేత్॥ వర్గభేదమయంప్రోక్తో వర్గనామాన్యథశ్రుణు॥
౨౦॥ చక్రేతుకర్ణికాదీని। వర్ణానిహియథాక్రమం। వక్ష్యేనామా
నిసంక్షేపా। చ్ఛృణుతత్వంశివాధికం॥ ౨౧॥ నాదంగుహ్యంపరంజీవం। దే
హిభూతంచపంచమం। సాంతంతత్వాంతం। భూతాంతే। శివార్ణంశూన్య
మవ్యయం॥ ౨౨॥ సూక్ష్మత్వాద్ఘోషరూపత్వా। న్నాదమిత్యభిధీయతే। చరా
చరాదిభూతేషు। జీవరూపంహృదిస్థితం॥ ౨౩॥ తస్మాద్గుహ్యమిదంప్రో
క్తం। పరంభావాత్పరంస్థితం। జీవశ్శివఇతిజ్ఞేయ స్తస్మాజ్జీవ శ్శివస్మృ
తః॥ ౨౪॥ దేహీశివాద్యవర్ణాంతం। దేవత్వాదితికీర్తితః। అకాయత్వా
దజీవత్వా। ద్భూతంచేతిప్రకీర్తితః॥ ౨౫॥ తత్వాద్యంతత్రకమావ్యోమ।
పంచతత్వాచ్చపంచమం। సకారస్యపరంతస్మా। త్సాంతంచేతిప్రకీర్తితం॥
౨౬॥ తత్కలాదిశివాంతత్వా। త్తత్వాంతమితికీర్తితం। పృథివ్యాదిక్రమా
ద్వ్యోమాంతంభూతాంతమితిస్మృతం॥ ౨౭॥ సర్వవ్యాపిప్రభావత్వా।
చ్ఛివార్ణంచేతికీర్తితం। వాఙ్మనోతీతభావత్వా। చ్ఛూన్యంచేతిప్రకీర్తి
తం॥ ౨౮॥ అక్షీణత్వాన్మహాసేన। అవ్యయంచేతికీర్తితం। పర్యాయ
నామాన్యేతాని। హకారస్యస్మృతానిచ॥ ౨౯॥ కర్ణికాసంస్థితంబీజ।
మిదంచపరికీర్తితం। ప్రవక్ష్యేకేసరాణాంచ। చతుష్పత్రేషువర్ణకాన్॥
౩౦॥ ఆధారశక్తికార్యాణి। పరంబిందురనుక్రమాత్। బిందోఃపర్యా
యనామాని। పంచైతానిస్మృతానిచ॥ ౩౧॥ శకారమాత్మబీజంచ। దే
హిక్షేత్రజ్ఞభోగినః। ఏతానిపంచనామాని। శకారస్యోదితానిచ॥ ౩౨॥ బిందై్వ
కారేశివాధేమే। పరంనాదాంతవాగ్భవేత్ నాదపర్యాయనామాని।
షడేతానిస్మృతానిచ॥ ౩౩॥ విద్యాబీజంచవర్గాంతం। క్షకారః
కూటవర్ణకం। మేరుద్రావణ్యద్రావ్యం। క్షకారస్యప్రకీర్తితాః॥ ౩౪

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

బింద్వాదివేదబీజాని । కణికాకాణాః ఇతిస్మృతాః॥ సకారశ్శక్తిబీజంచ।ప్ర
థమంశుక్లధాతుకం॥ ౩౬॥ షకారోద్వితయంభాను। రవిమజ్జాదివాకరాః॥
శకారశ్శ్రీరమాలక్ష్మీ । రక్షిచత్రితయంవిదుః॥ ౩౭॥ వకారోవరుణోప్యా
పశ్చతుర్థంమ్మేదఈరితం। లకారఃపంచమంచైంద్రం । మాంసంచధరణీ
మహీ॥ ౩౮॥ రకారశ్చానలంరక్తం । షష్ఠంక్రోధశ్చ పావకః । యకార
శ్చానిలస్నాయుస్సప్తమంమారుతస్తతః॥ ౩౯॥ మకారఃకాలమృత్యుశ్చ।
అష్టమంమృత్యుకారకం । ఏతానిచాష్టవర్గస్య । నామాన్యేవంస్మృతాని
చ॥ ౪౦॥ ద్వితీయ్యస్తుకళాక్షైయ। స్తత్రళాద్యక్షరంశృణు।ఆదివర్ణాదిబీ
జంచ। వర్ణాదిశ్చకలాదిచ॥ ౪౧॥ స్వరాదిశ్చైవమాత్రాది। కాదిప్రకృతి
రేవచ। జీవాదిశ్చకలామాత్రా । ఆదిశ్చైవస్వరస్తథా॥ ౪౨॥స్వరపర్యా
యనామానిజ్ఞాత్వామంత్రాన్ సముద్ధరేత్। వర్గభేదమయంప్రోక్తో। మం
త్రభేదమథశృణు॥ ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతంత్రేశుద్ధాఖ్యసహస్రగ్రంథసం
హితాయాంవర్ణభేదపటలశ్చతుర్థః॥

శ్రీశివాయగురువేనమః - మంత్రభేదపటలః

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి। మంత్రభేదవిధింపరం। భుక్తిదంముక్తిదం
చైవ। సర్వకామార్థసిద్ధిదం॥ ౧॥ మంత్రస్తుదేవతారూపం । మంత్రరూ
పమిదంజగత్ । పరార్థకోటిమంత్రాశ్చ।శివవక్త్రాద్వినిర్గతాః॥౨॥కర్ష
ణాదిక్రియాస్సర్వా । మంత్రేణైవప్రకీర్తితాః । తస్మాన్మంత్రక్రియార్థ
త్వా। ద్వినామంత్రంక్రియానచ॥ ౩॥ మంత్రేణదేవతాస్థాప్యా। మంత్రేణ
యజనాదయః। స్నానంమంత్రేణకర్తవ్యం । మంత్రేణహుతతర్పణం॥౪॥
ప్రాయశ్చిత్తంతుమంత్రేణ । దీక్షామంత్రేణచైవహి । అణిమాదీనిమంత్రే
ణ।సాలోక్యాదిపదంతథా॥ ౫॥ మంత్రేణపాతకాదీని । ముచ్యంతేసర్వజ
న్మనాం । సర్వమంత్రైఃక్రియాశ్చైవ । మంత్రంశృణుషడానన॥ ౬॥ మన
నంసర్వపక్షేషు । త్రాణసంసారసాగరాత్ । మననత్రాణధర్మత్వా
న్మంత్రఇత్యభిధీయతే॥ ౭॥ యథాదరస్వనామ్నాతు । జపస్సన్నిహితోభ
వేత్॥ తథామంత్రప్రయోగేణ । తత్రసన్నిహితశ్శివః॥ ౮॥ తస్మాన్మమం

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

త్రేణ...స॥ రహస్యంసంప్రవక్ష్యామి। పూర్వోక్తదేశకృత్వాతు। మంత

పంలక్షణాన్వితం॥ ౯॥ గోమయేనానులిప్యాథ । మంటపం భూషయేత్తతః।
ప్రోక్షయేదస్త్రమంత్రేణ । తన్మధ్యే చక్రమాలిఖేత్॥ ౧౦॥ కర్ణికాం కే
సరాం శ్చైవ దళాన్యపచళాని వై । క్రమేణైవతు సంలిఖ్య చాధారాదీ
న్ప్రపూజయేత్॥ ౧౧॥ తన్మధ్యే శివపూజాదీన్ ప్రకుర్యాత్పూర్వవత్క్రమా
త్। తచ్చక్రే స్థితిమార్గేణ ప్రాసాదంతు సముద్ధరేత్॥ ౧౨॥ ప్రాశబ్దస్యా
చ్ఛివోజ్ఞేయస్సాశబ్దశ్శక్తిరుచ్యతే। తత్స్వరూపంతు దశ్శబ్దస్త్రివర్ణమభిధీ
యతే॥ ౧౩॥ దానేన ముక్తిదం యస్మాత్తస్మాత్ప్రాసాద ఉచ్యతే । అజ్ఞాన
జ్ఞానవిజ్ఞేయాస్త్రివిధం విద్యతే క్రమాత్॥ ౧౪॥ అంధకారవదజ్ఞానం దీపవద్
జ్ఞానముచ్యతే జ్ఞేయం భాస్కరవత్ప్రోక్తమితి జ్ఞానం విశిష్యతే॥ ౧౫॥ శివ
జ్ఞానాత్పరం జ్ఞానం న హి లోకేషు విద్యతే । ప్రాసాదః పంచధా జ్ఞేయస్తద్భే
దో వక్ష్యతేధునా ॥ ౧౬॥ శుద్ధో మూలం తథా తత్వమాదిరాత్మేతి పంచధా।
ప్రాసాదా ఉదితాస్తేషాం శుద్ధప్రాసాద ఉచ్యతే॥ ౧౭॥ శుద్ధశ్శివ ఇతి ప్రోక్తస్త
స్మాచ్ఛుద్ధః ప్రకీర్తితః। నాదాఖ్యం యత్పరం బీజమాదిస్వరసమన్వితం॥ ౧౮॥
తచ్ఛుద్ధమితి విజ్ఞేయస్స్వభూతవ్యవస్థితం ముక్తిదం పరమం దివ్యం సర్వసిద్ధి
ప్రదాయకం॥ ౧౯॥ తద్విదిత్వా మహాసేన దేశికః పాశభిద్భవేత్ శుద్ధప్రా
సాద ఇత్యుక్తో మూలప్రసాద ఉచ్యతే॥ ౨౦॥

సర్వేషామేవ తత్వానాం మూలం శివ ఇతి స్మృతః । తస్మాన్మూలమి
తి జ్ఞేయం మూలమంత్రస్తు ఉచ్యతే ॥౨౧॥ షణ్మంత్రయోదశాంతం చ పంచ
మే వినియోజయేత్ । శివశక్తిసమాయుక్తం శివమంత్రమితి స్మృతం ॥౨౨॥
అథర్వవేదే యః ప్రోక్తో మంత్రః ప్రాసాదసంజ్ఞికః । సర్వాభీష్టం చ కురు
తే । స్వాశ్రితానామనారతం ॥ బ్రహ్మాంగం షడ్విధం ప్రోక్తం । మం
త్రః ప్రాసాదసంజ్ఞికం। వైదికస్తాంత్రిక ఇతి వహ్నియోగవియోగతః। సాం
తస్సద్యాంతసంయుక్తో । బిందుభూషితమస్తకః । ప్రాసాదాఖ్యమనుః
ప్రోక్తో భజతాం సర్వసిద్ధిదః । శివమేవం విజానీయాన్మంత్రమూర్తిం శివం
పరం । నాదం కిరీటమిత్యుక్తం బిందుర్వక్త్రముదాహృతం। హకారో
దేహ ఇత్యుక్తో ద్వావ్యశృంగౌ తు భుజౌ తథా ॥ వహ్నిః పాదద్వయం వింద్యా
న్మంత్రమూర్తిస్సదాశివః । స్థూలస్సూక్ష్మః పరంచైవ త్రివిధంతు

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్త్రితం ॥ స్థూలంవర్ణాకృతింవింద్యా । త్సూక్ష్మంతచ్ఛబ్దఉచ్యతే । ఆకా
రాదిక్షకారాంతం । పాంచభౌతికముచ్యతే । పంచపంచప్రియుంజీ
త । పంచాశద్వర్ణమీరితం । అంత్యోయత్పంచబీజంచ తత్పరంపరికీర్తితం
పాంచభౌతికసంబంధశ్శివాధారఇతిస్మృతః । ఎవంజ్ఞాత్వాతుమంత్రజ్ఞ
స్సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే । ఏవంవైపంచభూతత్వం జీవప్రాసాదఉచ్య
తే । బ్రహ్మాదిస్తంబపర్యంతం జగద్యోసిశ్చరాచరం । భూతంభవ్యంభ
విష్యద్యః ప్రాసాదేసర్వముద్ధృతం ॥౩౨॥
మూలప్రాసాదఇత్యుక్తస్తత్వప్రాసాదఉచ్యతే । చక్రెసర్వాదిబీజంచ
తత్వాంతేవినియోజయేత్ ॥౩౩॥ కార్యకారణసంయుక్తంసర్వతత్వాత్మ
కంవిదుఃతత్వప్రాసాదఇత్యుక్తఆదిప్రాసాదఉచ్యతే ॥౩౪॥ కళాచతుర్ద
శాణంచజీవాంతేవినియోజయేత్ । ఆధారాధేయసంయుక్తంసర్వసిద్ధి
ప్రదాయకం ॥౩౫॥ ఆదిప్రాసాదఇత్యుక్తఆత్మప్రాసాదఉచ్యతే । భూ
తాంతంతుసముద్ధృత్యప్రథమంస్వరబిందుయుక్ ॥౩౬॥ ప్రథమంతుసము
ద్ధృత్య । షోడశస్వరసంయుతం । హృత్సరోరుహమధ్యేచ । సంస్థితంస
ర్వకారణం॥౩౭॥ ఎతేవైశివబీజత్వా । చ్ఛివమంత్రాఇతిస్మృతాః ॥౩౮॥
శుద్ధాదిచాత్మపర్యంతం । స్థితిమార్గేణచోద్ధృతాః ॥ శివమంత్రమయం
ప్రోక్తస్సదాశివమథక్రమ । సాదాఖ్యంసౌమ్యరూపత్వా । త్సృష్టిమా
ర్గేణచోద్ధృతాః ॥౩౯॥ మోక్షదశ్చాభివృద్ధిశ్చ । కామ్యశాంతికపౌష్టికాః।
పంచాక్షరోమోక్షదస్స్యా । దభివృద్ధిష్షడక్షరః ॥౪౦॥ కామ్యమష్టాక్షరం
వింద్యా । చ్ఛాంతికస్స్యాన్నవాక్షరః । పౌష్టికోదశబీజస్స్యా । న్మంత్రాః
పంచవిధాస్మృతాః ॥౪౧॥ మోక్షాదిపంచమంత్రాణా । ముద్ధారోవ
క్ష్యతేధునా । ఈశేతురీయమైంద్రీచచతుర్దశకళాన్వితం ॥౪౨॥ ప
రాపరసమాయుక్తం । శక్తించాదికళాన్వితాం । ఈశానాద్యంసముద్ధ
త్య । తృతీయంస్వరసంయుతం ॥౪౩॥ సోమాంతమాకారయుక్తం
సోమాదిత్యాదిసంయుతం । అయంపంచాక్షరోమంత్రఃపరమోక్షుక్తిదో
భవేత్॥ ౪౪॥ భూతాంతంతుసముద్ధృత్య । చతుర్దశకళాన్వితం ।
బిందుసంయుక్తమీశాద్యం । తృతీయస్వరసంయుతం॥ ౪౫॥ సోమాం

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తమాకారయుక్తం। సోమాదిత్ర్యాదిసంయుతం। వరుణాంతంచాదియుక్తం। మారుతాంతంకళాన్వితం ॥౪౬॥ ఏవంషడక్షరఃప్రోక్తస్సర్వసిద్ధిప్రదాయకః। గుహ్యాంచతుర్దశకళా। శివశక్తిసమాయుతం ॥౪౭॥ భూతాంతమాదిప్రకృతిః। కార్యకారణసంయుతం। ఈశేతృతీయవర్ణశ్చ। ప్రథమస్వరసంయుతం ॥౪౮॥ శక్తిర్వాయ్వాదిసంయుక్తా। వారుణేతుర్యమాదియుక్। తృతీయేస్వరయుక్తాశ్చ। ద్వితీయేస్వరసంయుతా ॥౪౯॥ సోమాంతంసోమప్రథమ। మాదిస్వరసమన్వితం। ఏవమష్టాక్షరఃప్రోక్తస్సర్వసంపత్ప్రదాయకః ॥౫౦॥ భూతాంతంతుసముద్ధృత్య। చతుర్దశకళాన్వితంకార్యకారణసంయుక్తం। గుహ్యాంమాత్రాదిబిందుయుక్ ॥౫౧॥ శక్తిర్మాత్రాదిసంయుక్తా। సప్తమాంతసమాయుతా। అనిలాంతంత్వాదియుక్తం। లయాద్యంప్రథమాన్వితం ॥౫౨॥ వహ్నిర్మాత్రాదిసంయుక్తో। వరుణాద్యంనమాదియుక్। సప్తమాద్యంత్వాదియుక్తం। [illegible]తాంతంత్వాదిసంయుతం ॥౫౩॥ సప్తాక్షరంబిందుయుక్తం। భవేదేకాక్షరోమనుః। ఈశేవర్గేతుర్యమైంద్రే చతుర్దశకళాన్వితం ॥౫౪॥ కార్యకారణసంయుక్తం। శక్తిరాదికళాన్వితా। శక్తిర్మాత్రాదిసంయుక్తా। మజ్జామాత్రాదిసంయుతా। ॥౫౫॥ సప్తమాంతసమాయుక్తం। షష్ఠాంతంషష్ఠబీజయుక్। భూతాంతంతుసముద్ధృత్య। క్షుంచమాంతకళాన్వితం ॥౫౬॥ వైశ్వానరసమాయు[illegible]ం। ధాంతమేకారసంయుతం। వరుణాంతంచమాత్రాది। యుక్తంషష్ఠాంతమాదియుక్ ॥౫౭॥ సప్తమస్యాదిబీజంచ ప్రథమస్వరసంయుతం। నవాక్షరంబిందుయుక్త। న్దశవర్ణామనుస్స్మృతః ॥౫౮॥ ఏతేపంచవిధామంత్రాః। ప్రోక్తాపంచాక్షరాదయః। సదాశివఇతిప్రోక్తా। మహేశం(శ్శృణుషణ్ముఖ ॥౫౯॥ మహాఘోరుద్రమూర్తిత్వా। త్సంహారేణసముద్ధరేత్। తస్యభేదస్త్రిధాజ్ఞేయః। సృష్టిస్థితిలయాస్తథా ॥౬౦॥ భూమాతృతీయముద్ధృత్య। [illegible]ంతరిక్షాంతబిందుయుక్। తోయాదిరభ్రాంతబిందు। యుక్తాభ[illegible]మానవాక్షరం ॥౬౧॥ నభోంతబిందుసంయుక్తం। [illegible]వైశ[illegible]రం। [illegible]ధా[illegible]ధేయ। సంయుక్తం। (స)

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

షిబీజమితిస్మృతం ॥౬౨॥ పృధివ్యాంతుతృతీయార్ణం । శాంతబిందు
సమన్వితం । తద్వర్గేశుర్యముద్ధృత్య । సురమార్గాంతబిందుయుక్
॥౬౩॥లయాద్యమనలంచైవ పార్థివాంతేనసంయుతం । వ్యోమషష్ఠస
మాయుక్తం । కార్యకారణసంయుతం । స్థితిబీజమిదంప్రోక్తం ।సం
హారమధునోచ్యతే ॥౬౫॥ మహీవర్గేతృతీయార్ణం । వ్యోమాంతే
నసమాశ్రితం ।శివశక్తిసమాయుక్తం। పృధివ్యాదినభోంతయుక్ ॥౬౬॥
కార్యకారణసంయుక్తం । జలాద్యంశాంతిబిందుయుక్ । తేజోంతరిక్షాం
తబిందుసంయుక్తంపార్థివాంతకం ॥౬౭॥ అంతరిక్షాంతసంయుక్తం ।కా
ర్యకారణసంయుతం ఖషడార్ణంబిందుయుతం । సంహారమితికీర్తితం
॥౬౮॥ మహేశమేవమాఖ్యాతం । శక్తిబీజమధశ్శృణు।శక్తిబీజంసముద్ధృ
త్య । ద్వితీయస్వరవహ్నియుక్ ॥౬౯॥ బిందునాదసమాయుక్తం। శక్తి
బీజమిదంపరం । ప్రధమాశక్తిరిత్యుక్తా ।ద్వితీయాశక్తిరుచ్యతే॥ ౭౦ ॥
నాదాద్యంతుసముద్ధృత్య। వహ్నిమాయాసమన్వితం। బిందునాదసమా
యుక్తం। ద్వితీయాశక్తిరీరితా ॥౭౧॥ తత్త్వాంతాద్యంధరావహ్ని। బిం
దునాదసమాయుతం। తృతీయాశక్తిరిత్యుక్తా । చతుర్థాశక్తిరుచ్యతే
॥౭౨॥ జీవాద్యంద్వాదశకళా । వైశ్వానరసమన్వితం । బిందునాదస
మాయుక్తం । చతుర్థాశక్తిరీరితా ॥౭౩॥ భూతాంతాద్యంసముద్ధ
త్య। చతుర్దశకళాన్వితం । వహ్నిబిందుసమాయుక్తం। పంచమాశక్తి
రీరితా ॥౭౪॥ ఏతాసాంపంచశక్తీనాముమాశక్త్యాదిరేవచ। ఉమాంబి
కాగణేశీచ। ఈశ్వరీచమనోన్మనీ ॥౭౫॥ మనోన్మన్యాఃక్రమేణైవ। మంత్ర
ఏవప్రకీర్త్యతే। గణవర్ణంసముద్ధృత్య। వహ్నిమాయాసమన్వితం ॥౭౬॥
బిందునాదసమాయుక్తం । గౌరీబీజమిదంపరం । అన్యాసాంచైవశక్తీ
నాం । స్వనామాద్యక్షరేణచ ॥౭౭॥ కార్యకారణసంయుక్తం। సర్వా
సాంబీజమీరితం । మంత్రఏవసమాఖ్యాతో । మంత్రన్యాసమధశ్శృణు
॥౭౮॥ లింగస్యస్థాపనాకాలే। తత్రమంత్రాంశ్చవిన్యసేత్ । కుంభేష్వం
తర్గతామంత్రా । లింగవత్పూరితాభువి ॥౭౯॥ తయోర్యోగేక్రియావ
స్థా। సుప్రతిష్ఠేతికీర్తితా । ప్రాణప్రకృతియోగంతు । జ్ఞాత్వాస్థాపన

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మాచరేత్ ॥౮౦॥ ప్రాణోమంత్ర ఇతిప్రోక్తః । ప్రకృతిర్మూర్తిరీరితా
మంత్రమూర్తిసుసంయోగ। శ్శివసాన్నిధ్యకారణం ॥౮౧॥ తస్మాద్వైమం
త్రమూర్తీచ। లింగముద్ధ్యేతువిన్యసేత్ । మూర్ధ్నిప్రవిన్యసేచ్ఛుద్ధం। మూ
లంవైసూత్రమధ్యమే ॥౮౨॥ తత్త్వంతుదక్షిణేప్రోక్త । మాదింవామేతు
విన్యసేత్ । ఆత్మానంసూత్రమూలేచ । విన్యసేత్తువిచక్షణః ॥౮౩॥
మంత్రన్యాసమయంప్రోక్త స్తత్త్వన్యాసమథశ్శృణు । కర్మేశంపురతోన్య
స్యే। తత్పుర్తృసవ్యేచదక్షిణే ॥౮౪॥ మూర్తించపశ్చిమేన్యస్యే। దమూ
ర్తంచోత్తరేన్యసేత్ । ఊర్ధ్వేతుశివసాదాఖ్యం । పంచతత్త్వానివిన్య
సేత్ ॥౮౫॥ పంచమూర్తిమయందేవం । సర్వకారణకారణం । అష్ట
త్రింశత్కళోపేతం। ధ్యాత్వాతుసకలీకృతం ॥౮౬॥ ఆవాహయేత్తతోదే
వం। పంచాక్షరవిధానతః। పంచాక్షరేణమంత్రేణ। స్థాపయేత్తువిచక్షణః
॥౮౭॥ అష్టాక్షరేణమంత్రేణ । సన్నిధీకరణంకురు। నిరోధయేన్నవార్ణేన
దశబీజేనపూజయేత్ ॥౮౮॥ పాద్యగంధాదికందద్యా । ద్బృహన్మంత్రైస్స
మాబుద్ధిమాన్ । సకలేస్థాపనాకాలే । తద్బీజంహృదివిన్యసేత్ ॥౮౯॥
సృష్టిమూర్తౌన్యసేత్సృష్టిం। స్థితిమూర్తౌన్యసేత్స్థితిం। సంహారేసం
హృతింబీజం। విన్యసేత్తువిచక్షణః ॥౯౦॥ శక్తీనాంస్థాపనేకాలే । తద్బీ
జంహృదివిన్యసేత్ । క్రియాశరీరమిత్యుక్తం । మంత్రోజీవమితిస్మృతం
॥౯౧॥ క్రియామంత్రప్రయోగేణ। శివసాన్నిధ్యకారణం। తస్మాజ్జీవంశ
రీరంచ। జ్ఞాత్వాసర్వంసమాచరేత్ ॥౯౨॥ మంత్రభేదమయంప్రోక్తః
ప్రణవంచతతశ్శృణు॥ ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతంత్రేశుద్ధాఖ్యే । సహస్ర
గ్రంథసంహితాయాంమంత్రభేదపటలఃపంచమః । శ్రీశ్రీశ్రీ

ప్రణవభేదపటలః శ్లోకాః ౨౬.

అథప్రణవభేదంతు । ప్రవక్ష్యామిసమాసతః । సర్వపాపహ
రంచైవ । ముక్తిదంపరమంనృణాం ॥౧॥ ప్రణవంసర్వదేవాఖ్యంసర్వదేవ
మయంవిదుః। సర్వేషాంచైవమంత్రాణాంప్రణవంప్రాణఉచ్యతే ॥౨॥ ప్ర
ణవంపంచభేదస్యాత్తద్భేదంశృణుషణ్ముఖ సాకల్యంకాంభవంసాఖ్యంసా
తత్త్వ... ॥౩॥ తత్తైపంచభేదాస్తు పంచవక్త్రోద్భవాస్తథా

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

అకారఉశ్చకారశ్చ మకారశ్చ త్రిధా భవేత్ ॥౪। త్రితయాంతర్గతం నాదం చతుర్థకం ముక్తికారణం। అకారో దక్షిణాంశస్స్యాద్వామాంశస్స్యాదుకారకః ॥౫॥ మకారో మధ్యదేహంస్స్యాత్తస్మాత్ప్రణవాత్మకం హకారోతస్య మధ్యేతు సంస్థితం సర్వకారణం ॥౬॥ అకారో బ్రహ్మదైవత్యముకారో విష్ణుదైవతం మకారో రుద్రదైవత్య మోంకారస్తు సదాశివః ॥౭॥ నాదం శివమయం విద్యాత్పంచదేవాత్మకం విదుః। అకారోకారసంయోగాదోకారస్స్వరముచ్యతే ॥౮॥ ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ వదంతి శివయోగినః ప్రథమం పంచమోపేతం తృతీయాంతర్గతం పరం ॥౯॥ సాకల్యమితి విజ్ఞేయం పూర్వవక్త్రే తు జాయతే ఆదిబీజం చతుర్థ్యాంతం భాంతం భూతాంతసన్నియుతం ॥౧౦॥ తృతీయస్వరసంయుక్తం శాంభవం దక్షిణాననం దిగావ పంచమంచైవ మకారో జీవసంయుతం ॥౧౧। తురీయస్వరసంయుక్తం సాఖ్యాలం వైపశ్చిమాననం అకారం పంచమంచైవ మకారం తత్వబీజకం ॥౧౨॥ ఏకాదశకళోపేతం సావశ్యం సౌమ్యవక్త్రకే ఆదిప్రకృతివర్ణంచ పంచమం చమకారకం ॥౧౩॥ షష్ఠ్యంత్రయోదశోపేతం సాయుజ్యం చోర్ధ్వవక్త్రకే సాకల్యం రక్తవర్ణం స్యాచ్ఛందోనుష్టుప్ప్రకీర్తితః ॥౧౪॥ ఋషిస్సంతుకుమారస్తు పార్థివం భూతమీరితం తత్వం కర్మేశ ఇత్యుక్త మీశానశ్చాధిదైవతం ॥౧౫॥ చతుర్మాత్రాసమాయుక్తం సర్వసిద్ధికరం పరం శాంభవం త్వంజనప్రఖ్యం త్రిష్టుప్ఛందః ప్రకీర్తితం ॥౧౬॥ భారద్వాజ ఋషిర్జ్ఞేయస్సలిలం భూతమీరితం తత్వం కర్తృసమాఖ్యాతమీశ్వరస్త్వధిదైవతం॥ ౧౭॥ పంచమాత్రాసమోపేతం సర్వసిద్ధిప్రదాయకం సౌఖ్యం గోక్షీరవర్ణంస్యాద్బృహతీచ్ఛంద ఈరితః ॥౧౮॥ విశ్వామిత్రో ఋషిర్జ్ఞేయస్తైజో భూతమితిస్మృతం సమూర్తం తత్వమిత్యుక్తం బ్రహ్మాశోప్యధిదైవతం ॥౧౯॥ పంచమాత్రాసమాయుక్తం సర్వసంపత్కరం పరం సావశ్యం కుంకుమాభం స్యాజ్జగతీచ్ఛంద ఈరితః ॥౨౦॥ గౌతమోస్య ఋషిర్జ్ఞేయో మారుతం భూతమీరితం అమూర్తం తత్వమిత్యుక్తమీశస్తస్యాధిదైవతం ॥౨౧॥ పంచమాత్రాశిసమోపేతం సర్వవశ్యకరం పరం, సాయుజం స్ఫటికాభం స్యాజ్జగతీచ్ఛంద ఈరితః ॥౨౨॥ అగస్త్యోత్ర ఋషిర్జ్ఞేయో వ్యోమభూతముదాహృతం॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సాదాఖ్యతత్వమిత్యుక్తంమధిదైవంసదాశివః॥౨౩॥ పంచమాత్రాసమా యుక్తంసాయుజ్యపదమాప్నుయాత్ । ప్రణవంసర్వవర్ణానాంశివబీజమి తిస్మృతం ॥ బిందునాదప్రకారేణ ప్రణవాకృతిరీరితాసృష్టిస్థితినిమిత్తా యఉచ్చారణమధోముఖం ॥౨౪॥ సాకల్యాదీనిపంచాత్రిక్రమేణపరికీర్తితాః ఉక్తప్రణవభేదశ్చబ్రహ్మభేదమథశ్రుణు ॥౨౫॥ ఇతిశ్రీవాతూలోత్తర తంత్రే శుద్ధాఖ్యేసహస్రగ్రంథసంహితాయాం ప్రణవభేదపటలష్షష్ఠః॥

బ్రహ్మభేదపటలః

అథవక్ష్యేవిశేషేణబ్రహ్మభేదవిధింపరం।బృహత్వాద్బృహ్మణత్వాచ్చ బ్ర హ్మేతిపరికీర్తితం ॥౧॥ బ్రహ్మత్వమితివిజ్ఞేయం భవేత్తద్బ్రహ్మపంచధా పంచబ్రహ్మప్రకారేణ పంచవింశతిభేదకః ॥౨॥ ఏభిర్భేదైర్యుతంపంచవిం శతిస్తత్వసంయుతం । ఇత్యేతత్పంచభేదత్వాద్బ్రహ్మపంచకమీరితం ॥౩॥ మూర్తిబ్రహ్మభవేత్పూర్వంతత్వబ్రహ్మద్వితీయకం । భూతిబ్రహ్మతృ తీయంస్యాత్పిండబ్రహ్మచతుర్థకం ॥౪॥ పంచపంచకలాబ్రహ్మబ్రహ్మ పం చకమీరితం । పంచానాంబ్రహ్మణామేషాంలక్షణంవక్ష్యతేధునా ॥౫॥ బ్ర హ్మావిష్ణుశ్చరుద్రశ్చమూర్తయః ప్రణవాధిపాః । ఏతత్ప్రణవరూపంతు మూర్తిరూపముదాహృతం ॥౬॥ సాకల్యాదిస్తుయత్పంచ మూర్తిబ్ర హ్మేతికీర్తితం । ఏతేషాంతత్వభేదానాంశివతత్వంప్రభుస్మృతం ॥౭॥ ఏతచ్ఛివమయంబీజం శివార్ణంచేతికీర్తితం । తస్మాచ్ఛుద్ధాదిచాత్మాంతం తతోబ్రహ్మప్రకీర్తితం ॥౮॥ప్రథమంమాంసబీజంస్యాద్ద్వితీయంమేదసోభ వేత్ । తృతీయంషష్ఠబీజంస్యాచ్చతుర్థంసప్తమంతతః ॥౯॥ పంచమంపం చమంవింద్యాత్పంచభౌతికముచ్యతే । మాంసంవైపార్థివంబీజంమేదసో రూపమీరితః ॥౧౦॥ షష్ఠంతేజోవినిర్దిష్టం । సప్తమంమారుతాత్మకం పంచమంవ్యోమబీజంస్యా । ద్భూతబ్రహ్మేతికీర్తితం ॥౧౧॥ సప్తప్రకృ తివర్ణేతు । తురీయంపంచమంత్యజేత్ । శేషేషుపంచవర్ణేషుపంచమం చప్రయోజయేత్ ॥౧౨॥ బిందునాదసమాయుక్తం , పంచార్ణానాదను క్రమాత్ । తేషాంనామానివక్ష్యామి । సమాసాచ్ఛృణుషణ్ముఖ॥౧౩॥స ద్యోజాతంతథాపూర్వం । వామదేవంద్వితీయకం । అఘోరంత

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తృతీయంచ । చతుర్థం పురుషంతథా ॥౧౪॥ ఈశానంపంచమంవిద్యా । దేవమాఖ్యాః ప్రకీర్తితాః । ప్రణవాదిచతుర్థ్యంతాం । స్వనామపదమధ్యగాన్ ॥౧౫॥ నమస్కారాంతసంయుక్తాన్ । తత్సద్యాదీన్యోజయేత్క్రమాత్ । శివాగ్నిజీవవర్ణానాం । సంయోగాత్పిండముచ్యతే ॥౧౬॥ కర్మేశః పిండరూపత్వా । త్పిండబ్రహ్మేతికీర్తితం । ఈశానశ్చైవపురుష । శ్చాఘోరో వామదేవకః ॥౧౭॥ సద్యోజాతశ్చపంచైతే । కలాబ్రహ్మ ప్రకీర్తితాః । ఈశానస్యకలాః పంచ । పురుషస్యచతుష్కలాః ॥౧౮॥ అఘోరస్యకలాశ్చాష్ట । వామదేవేత్రయోదశ । సద్యస్యాష్టకలా జ్ఞేయా । అష్టత్రింశత్కలాస్స్మృతాః ॥౧౯॥ ఈశానస్సర్వవిద్యానాం । ప్రథమం పరికీర్తితః । ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం । ద్వితీయస్సముదాహృతః ॥ ౨౦ బ్రహ్మాధిపతిరిత్యేవ । బ్రహ్మణోధిపతిస్తథా । బ్రహ్మేతితృతీయంస్యా । చ్ఛివోమేస్తుచతుర్థకః ॥౨౧॥ సదాశివోమేతికలా । పంచమః పరికీర్తితః । ఏతా ఈశానరూపాశ్చ । పంచసంఖ్యాః ప్రకీర్తితాః ॥౨౨॥ తత్పురుషాయవిద్మహే । ప్రథమః పరికీర్తితః । మహాదేవాయధీమహి । ద్వితీయః పరికీర్తితః ॥౨౩॥ తన్నోరుద్రస్తృతీయస్స్యా । చ్చతుర్థస్తుప్రచోదయాత్ । ఏవంతత్పురుషస్యైవ । చతస్రశ్చకలాస్స్మృతాః ॥ అఘోరేభ్యోభవేదాద్యో । థఘోరేభ్యోద్వితీయకః । ఘోరస్యాదపరో ఘోర । తరేభ్యస్స్యాచ్చతుర్థకః ॥౨౫॥ పంచమస్సర్వతస్సర్వ । శర్వేభ్యష్షష్ఠఉచ్యతే । నమస్తెఅస్తురుద్రేతి । సప్తమస్సముదాహృతః ॥౨౬॥ రూపేభ్యశ్చాష్టమః ప్రోక్త । శ్చాఘోరస్యాష్టకంస్మృతం । ప్రథమంవామదేయ । జ్యేష్ఠాయేతిద్వితీయకం ॥౨౭॥ శ్రేష్ఠాయేతితృతీయంస్యాద్రుద్రాయేతిచతుర్థకం । పంచమంకాలఇత్యుక్తం । కలవికరణాయషట్ ॥౨౮ సప్తమంబలవికరణా । యబలేత్యష్టమంవిదుః । బ్రహంబలప్రమథనం । సర్వభూతమిదందశ ॥౨౯॥ దమనాయైకాదశంచ । ద్వాదశంమనఉచ్యతే । ఉన్మనాయత్రయోదశ్యాం । వామదేవకలాస్స్మృతాః ॥౩౦॥ సద్యోజాతంప్రపద్యామిప్రథమంపరికీర్త్యతే । ద్వితీయపదమిత్యుక్తం । సద్యోజాతాయవైనమః ॥౩౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

తృతీయస్యాద్భవేచ్చైవా। భవేతుస్యాచ్చతుర్థకః । స్యాత్పంచమో నాతిభవే । త్తతష్షష్ఠోభవస్వమాం ॥౩౨॥ భవేతిసప్తమశ్చస్యా । దుద్భవాయనమోష్టమః । ఏవమష్టకలాశ్చైవ । సద్యోజాతే ప్రకీర్తితాః॥౩౩॥ ఈశానపూర్వసద్యాంత । మష్టత్రింశత్కలాస్మృతాః । మూర్త్యాదిక కలాంతంచ । బ్రహ్మపంచకమీరితం ॥౩౪॥ మూర్త్యాదికకలాంతానాం లక్షణంవర్ణ్యతేక్రమాత్ । ఈశానఈశ్వరోబ్రహ్మ । శివశ్చేతిసదాశివః ॥౩౫॥ పంచమూర్త్యాకృతిర్యద్య। త్తద్దేహంపరిణవాకృతిః । సద్యాదీనాంచవర్ణానాం । క్రమేణపరిలక్ష్యతే ॥౩౬॥ కర్తృకర్తసమూర్తిశ్చ అమూర్తిశ్చశివస్తథా। పంచసాదాఖ్యతత్వానాం । యద్భావంవిస్యసేత్రమాత్ ॥౩౭॥ తద్భావవర్ణఆస్యాది । స్సిద్ధాంతంపరిలక్ష్యతే। పార్థివంపీతవర్ణంస్యా। చ్ఛుక్లాభంహ్యాపఈరితం ॥౩౮॥ రక్తాభంతైజసంప్రోక్తం। కృష్ణాభమనిలంవిదుః । వ్యోమధూమనిభంవింద్యా। దేవంభావాద్యాకృతిర్భవేత్ ॥౩౯॥ గోక్షీరంశంఖవర్ణాభం । జటామకుటమండితం। చతుర్వక్త్రంచతుర్బాహుం । నేత్రైర్ద్వాదశభిర్యుతం ॥౪౦॥ సవ్యేతుటంకశూలేచా । భయంవరదమన్యకే। శుక్లవస్త్రధరంచైవ । శుక్లవస్త్రోత్తరీయకం ॥౪౧॥ సర్వాభరణసంయుక్తం । సర్వసిద్ధిప్రదాయకం। ఈశానంపశ్చిమముఖం । సద్యోజాతంచముక్తిదం ॥౪౨॥ జపాపుష్పప్రవాళాభం। జటామకుటమండితం। చతుర్వక్త్రసమాయుక్తం। చతుర్భిస్సమన్వితం ॥౪౩॥ సర్వావయవసంయుక్తం।సర్వాభరణసంయుతం । నేత్రైర్ద్వాదశభిర్యుక్తం । సర్వలక్షణసంయుతం ॥౪౪॥ రక్తవస్త్రధరంచేవం । రక్తవస్త్రోత్తరీయకం। దక్షహస్తద్వయేనైవ। భయంటంకలదధానకం ॥౪౫॥ దధానంవరదంశూలం । వామహస్తద్వయేనచ। రక్తగంధానులిప్తాంగం ।రక్తమాల్యైరలంకృతం ॥౪౬॥ మహేశ్వరోత్తరముఖం। వామదేవమభీష్టదం । సర్వశత్రుక్షయకరం। నీలాంజనసమప్రభం ॥౪౭॥ చతుర్వక్త్రంచతుర్బాహుం । నేత్రైర్ద్వాదశభిర్యుతం। దంష్ట్రాకరాళవదనం। జటామకుటమండితం ॥౪౮॥ వ్యాఘ్రచర్మాంబరధరం।వ్యాఘ్ర...త్తరీయకం। ...సర్పైస్సంయుక్తం। సర్వ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

భరణభూషితం॥౪౯॥దివ్యగంధానులిప్తాంగం।దివ్యపుష్పైరలంకృతం।టంకశూలసమాయుక్తం।వరదాభయసంయుతం॥౫౦॥సర్వావయవసంయుక్తం సర్వలక్షణసంయుతం । సర్వసంపత్ప్రదాతారం । సమస్తదురితాపహం ॥౫౧॥ లూతావృశ్చికసంయుక్త । కంఠమాలావిరాజితం । అఘోరం రౌద్రరూపంచ। సర్వోపద్రవనాశనం ॥౫౨॥ భూతేశంతీక్ష్ణవదనం।మే వంధ్యామేదభీష్టదం। సౌదామినీకాంచనాభం । చతుర్వక్త్రంచతుర్భుజం ॥౫౩॥ జటామకుటసంయుక్తం । నేత్రైర్ద్వాదశభిర్యుతం । శంఖకుందస్ఫాటికాభం। జటామకుటమండితం ॥౫౪॥ చతుర్వక్త్రసమాయుక్తం। ద్వాదశాక్షిసమన్వితం । చతుర్భుజసమాయుక్తం। సర్వలక్షణసంయుతం ॥౫౫॥ శుక్లాంబరధరంసౌమ్యం । శుక్లవస్త్రోత్తరీయకం। టంకశూలసమాయుక్తం । వరదాభయసంయుతం ॥౫౬॥ సర్వావయవసంయుక్తం। సర్వాభరణభూషితం। దివ్యపుష్పైరలంకృత్యం । దివ్యగంధానులేపనం ॥౫౭॥ ధ్యాయేదీశానమీశోర్ధ్వ। ముఖంమోక్షప్రదాయకం । సద్యోమూర్తింవిజానీయా।దమూర్తింవామదేవకం ॥౫౮॥ అఘోరంకర్తృరూపంచ । పురుషంకర్మరూపకం । శివసాదాఖ్యమీశానం। పంచతత్వాత్మకంవిదుః ॥౫౯॥

పంచమూర్త్యాత్మకంయత్ర । త్పిండబ్రహ్మాకృతిర్భవేత్ । ఎవంపిండాకృతిఃప్రోక్తా । కలారూపమిహోచ్యతే ॥౬౦॥ శంఖకుందావదాతాంశు। స్ఫటికక్షీరసన్నిభాః । ఈశానస్యకలానాంతు । పంచవర్ణాఃప్రకీర్తితాః ॥౬౧॥ రక్తాసితశ్వేతపీతా।స్తత్పురుషకలాస్మృతాః। అఘోరస్యకలాశ్చాష్టా।వంజనారుణపీతకాః॥ ౬౨॥ శ్యామనీలశ్వేతరక్త।కాంచనాభాఃప్రకీర్తితాః । జపాపీతాంజనశ్యామ । శుక్లశ్యామాంజనారుణాః ॥౬౩॥ అంజనస్ఫటికాస్రాఖ్య। నీలగారుత్మతాభకాః । వర్ణావామకలానాంచ। త్రయోదశసమీరితాః ॥౬౪॥ సద్యోజాతకలానాంచ। రక్తమాలాసితాసితాః । పీతకుంకుమభిన్నాంజ । నారుణావర్ణకాస్మృతాః ॥౬౫॥ అష్టత్రింశత్కలానాంచ । తాసాంరూపంప్రకీర్తితం । అష్టత్రింశత్కలాస్సర్వా। స్త్రినేత్రాశ్చతుర్భుజాః ॥౬౬॥ అభయంవరదంశూ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

లం। పరశుంచైవబిభ్రితః। సర్వలక్షణసంయుక్తా। స్సర్వాభరణభూషితాః ॥౬౭॥ కలారూపేషుసర్వేషు। వామాద్యాశక్తయస్థితాః । అష్టత్రింశత్కలానాంతు। అష్టత్రింశాశ్చశక్తయః ॥౬౮॥ ఏవంశక్తిసమోపేతం। న్యాసకాలేతువిన్యసేత్ । మూర్తింతత్వంతతోభూతం । పిండంచైవకలాతథా ॥౬౯॥ పంచబ్రిహ్మాణిచైతాని । సర్వకార్యేషుయోజయేత్। బ్రిహ్మభేదమయంప్రోక్త । మంగభేదమథశ్రుణు ॥౭౦॥ ఇతి శ్రీవాతూలోత్తరతంత్రే । శుద్ధాఖ్యసహస్రగంధసంహితాయాంబ్రహ్మభేదపటలస్సప్తమః॥శ్రీశ్రీశ్రీ

అతఃపరంప్రివక్ష్యామి। అంగభేదవిధింపరం। అంగంషడ్భేదమిత్యుక్తం। తస్మాదంగంతదుచ్యతే ॥౧॥ షడంగమంగభేదాంశ్చ। షట్త్రింశదితితేస్మృతాః। ఏభిర్భేదైస్సమాయుక్త । మంగంషట్త్రింశదుచ్యతే ॥౨॥ తేషాంతులక్షణంవక్ష్యే। సమాసాత్రుణుషణ్ముఖ । శివాంగంప్రథమంవింద్యా । ద్భూతాంగంచద్వితీయకం ॥౩॥ కూటాంగంచతృతీయంవై। విద్యాంగంచచతుర్థకం।శక్త్యంగంపంచమంవింద్యా। తామాన్యాంగంచషష్ఠకం॥౪॥ ఏతానిచాంగనామాని। కీర్తితానిషడానన । ఏతేషాంచైవమంగానాం। శివాంగంపూర్వముచ్యతే ॥౫॥ నవార్ణవికృతిస్వాస్తుర్యంపంచమమష్టమం। త్రీణివర్ణానిసంత్యక్తా। శేషాష్షడ్వర్ణసంయుతాః॥ ౬॥ కార్యకారణసంయుక్తం। షడ్వర్ణానామసుక్రమాత్ । తేషాంచనామధేయాని। వక్ష్యామిశ్రుణుషణ్ముఖ॥ ౭॥ ప్రథమంహృదయంవింద్యా ద్వితీయంతుశిరోభవేత్ । తృతీయంతుశిఖాంవింద్యా । చ్చతుర్థంకవచంభవేత్॥౮॥పంచమంనేత్రత్రయంస్యా।త్షష్ఠంచాస్త్రముదాహృతం । శివాంగనామాన్యేతాని । కీర్తితానిక్రమాద్విదుః॥ ౯॥ ఆదౌప్రణవముచ్చార్య। శివార్ణంతదనంతరం । అభిధానంచతుర్థ్యంతం। నమస్కారాదిభిర్యుతం॥ ౧౦॥ నమోంతంహృదయంవింద్యా । త్స్వాహాంతంచశిరోభవేత్। వషడంతంశిఖాజ్ఞేయం । హుంకారంకవచంభవేత్॥ ౧౧॥ వౌషణ్నేత్రత్రయంవింద్యా।త్ఫట్కారంచాస్త్రమంత్రకం । ఏవంశివాంగమిత్యుక్తం।భూతాంగంచతతశ్శృణు॥ ౧౨॥ పార్థివంజీవసంయుక్తం । ద్వితీయస్వర

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

సంయుతం । బిందునాదసమాయుక్తం । ప్రథమంబీజమీరితం॥ ౧౩॥ శి
వార్ణంజీవనోపేతం । చతుర్థస్వరసంయుతం । శివశక్తిసమాయుక్తం।
ద్వితీయంబీజమీరితం॥ ౧౪॥ పంచమంషష్ఠసంయుక్తం । పంచమాంతక
లాయుతం । ఆధారాధేయసంయుక్తం । తృతీయంబీజముచ్యతే॥౧౫॥
భూతాంతమనిలోపేతం । పంచసప్తకలాన్వితం । పరాపరసమాయు
క్తం । చతుర్థకంబీజముచ్యతే॥ ౧౬॥ తత్వాంతంతత్వసంయుక్తం । చ
తుర్దశకలాన్వితం । కార్యకారణసంయుక్తం । పంచమంబీజమీరితం॥ ౧౭॥
తత్వాంతంబీజసంయుక్తం । మాదిబీజకళాన్వితం। ద్వయోర్మధ్యగతం
బిందు । షష్ఠంబీజముదాహృతం॥ ౧౮॥ పంచభిర్గ్రంధిభిర్యుక్తం । వేద్య
మంత్రేణచాత్మని । ఏవంభూ తాంగమా ఖ్యాతం । కూటాంగానితతఃశ్రుణు॥
ప్రథమస్యద్వితీయార్ణం । చతుర్థంపంచమాత్మకం । రుద్రాంతంరుద్ర
తుర్యార్ణ । మంతంకూటాక్షరేణయుక్॥ ౨౦॥బిందునాదసమాయుక్తం
కూటాంగమిదమీరితం । ఏవంకూటాంగమిత్యుక్తం। విద్యాంగానితతశ్రు
ణు॥ ౨౧॥ శివాస్త్రంపాశుపతాస్త్రం। బ్రహ్మాస్త్రం క్షురికాస్త్రకం।
వ్యోమాస్త్రమిత్యఘోరాస్త్ర । మేతద్విద్యాంగమీరితం॥ ౨౨॥ శివాస్త్ర
మంత్రోద్ధారంచ । ప్రవక్ష్యేశ్రుణుషణ్ముఖ। ఓంకారంప్రథమంబీజం । శి
కారంచద్వితీయకం॥ ౨౩॥ తృతీయబీజంవాకారం । స్త్రాకారంచచతుర్థ
కం। పంచమంతుయకారంస్యాత్షష్ఠంఫటాకారమేవచ ॥౨౪॥ శివాస్త్రమం
త్రషడ్వర్ణ । స్సర్వసిద్ధిప్రదాయకః । శివాస్త్రమంత్రస్సంప్రోక్త। శ్రుణు
పాశుపతంమనుః॥ ౨౫॥ ఓంకారంప్రథమంబీజం। శ్లీంకారంచద్వితీయకం।
పకారంస్యాత్తృతీయంతు । శుకారంచచతుర్థకం॥ ౨౬॥ హుంకారంపం
చమంబీజం । ఫటాకారంషష్ఠబీజకం । ఏషఃపాశుపతాస్త్రాఖ్య । మంత్రష
డ్వర్ణకోభవేత్॥ ౨౭॥ ప్రోక్తఃపాశుపతాస్త్రం హి, బ్రహ్మాస్త్రంచత
తఃశ్రుణు । ఓంకారంప్రథమంబీజం । బ్రకారంతుద్వితీయకం॥౨౮॥ హ్మ
కారంస్యాత్తృతీయంతు । స్త్రాకారంతుచతుర్థకం । యకారంపంచమంబీ
జం । షష్ఠంఫటాకారకంభవేత్॥ ౨౯॥ అయంబ్రహ్మాస్త్రమంత్రశ్చ । షడ్వ
ర్ణాత్మకదోభవేత్ । బ్రహ్మాస్త్రమంత్రస్సంప్రోక్త। క్షురికాస్త్రమథశ్రు

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ణు॥ ౩౦॥ శికారంప్రథమంబీజం । ఛికారంతుద్వితీయకం । ఘకారం స్యాత్తృతీయంచ । రికారంచచతుర్థకం ॥౩౧॥ కాకారంపంచమంబీజం। స్త్రాంకారంషష్ఠవర్ణకం । యకారంసప్తమంబీజం । ఘటాక్షరంచాష్టమం భవేత్॥ ౩౨॥ ఘురికాస్త్రమనుశ్చాష్ట । వర్ణోయంస్యాదసత్ప్రదః । ఘురికాస్త్రమనుఃప్రోక్తో । వ్యోమాస్త్రంచతతశ్శృణు॥ ౩౩ఓంకారంప్రథమం బీజం । మాంకారంచద్వితీయకం । తృతీయబీజంమింకారం। సర్వకారణకారణం॥ ౩౪॥చతుర్థబీజంమూంకారం।వ్యోకారంపంచమంభవేత్। షష్ఠవర్ణంమకారంచ ।వ్యాకారంసప్తమంభవేత్ ॥ ౩౫ ॥ పికారమష్టమం బీజం। నేకారంనవమంస్మృతం । ఓంకారందశమంబీజం।వ్యోమాస్త్రంతు దశార్ణకం॥ ౩౬॥ వ్యోమాస్త్రంసంప్రోక్తం।శ్చాఘోరాస్త్రమథశ్శృణు । ప్రకారంచస్ఫుకారంచ । రకారంచస్ఫుకారకం॥ ౩౭॥ అనంతరంరకారంచ । ఘోరఘోరపదంపఠేత్ । అతఃపరంతకారంచ । రకారంచతకారకం॥ ౩౮॥ తతోనుకారం ప్రవదే । రూపికారంచపకారకం । చటచైవచటబ్రూయా। త్ప్రచటప్రచటేతిచ॥ ౩౯॥ కహకైవకహబ్రూయా। ద్వమచైవవమేతిచ । ఘూతయఘాతయ బ్రూయా త్తతోహుంఫట్ప్రయోజయేత్॥ ౪౦॥ ఏకచత్వారింశదర్ణో। హేతిశ్చాఘోరమంత్రకః । ఏవం విద్యాంగమాఖ్యాతం । శక్త్యంగానితతఃశృణు॥ ౪౧॥ అకారయుక్ఛక్తిబీజం । బిందునాదసమన్వితం । ప్రథమంబీజమిత్యుక్తం । ద్వితీయం బీజముచ్యతే॥ ౪౨॥ పితాభయుక్ఛక్తిబీజం । బిందునాదసమాయుతం ।ద్వితీయంబీజమిత్యుక్తం । తృతీయంబీజ ముచ్యతే॥ ౪౩॥ ఉంకారయుక్ఛక్తిబీజం । బిందునాదసమన్వితం । తృతీయబీజమిత్యుక్తం । చతుర్థంబీజముచ్యతే॥ ౪౪॥ శక్త్యర్ణంవాగ్భవోపేతం । కార్యకారణసంయుతం । చతుర్థబీజమిత్యుక్తం ।పంచమంబీజముచ్యతే॥ ౪౫॥ శక్తిశ్చతుర్దశోపేతం శివశక్తిసమన్వితం । పంచమంబీజమిత్యుక్తం । షష్ఠబీజమథోచ్యతే॥ ౪౬॥ స్వాంతయుక్ఛక్తిబీజం । తత్షష్ఠంబీజమీరితం । ఏవంశక్త్యంగమాఖ్యాతం । సామాన్యాంగమథోచ్యతే॥ ౪౭॥ ఆదివర్గేద్వితీయార్ణం । చతుర్థార్ణమనంతరం । షష్ఠవర్గంద్వాదశార్ణం । తచ్చతుర్దశ వర్ణకం॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

షోడశార్ణంషడక్షరేచ । సామాన్యాంగమితీర్యతే । బ్రహ్మవిష్ణుసురేం
ద్రాశ్చ స్త్రీఆదిత్యేందుగుహాస్తథా ॥౪౯॥ మదనక్షేత్రపాలేశా। శ్చాష్ట
మూర్తిర్గ్వసుస్తథా । సిద్ధేశాశ్చగణేశాశ్చ లోకపాలాయుధానిచ॥౫౦
సిద్ధవిద్యాధరాశ్చైవ । గంధర్వాప్సరసస్తథా యక్షకిన్నరభూతాశ్చ
ఋషయఃఖేచరాస్తథా॥౫౧॥

అస్యేషాంసర్వదేవానాంస్వనామాద్యర్ణమేవచ।సామాన్యేషుసమాయో
గాద్బిందునాదసమన్వితం॥ ౫౨॥ తేషామంగానిచోక్తాని । మూలంతద్బీజ
ముచ్యతే।సామాన్యాంగమిదంప్రోక్తం। తేషాంవర్ణముధోచ్యతే॥౫౩॥హృ
దయంశుక్లవర్ణంస్యాత్। పీతవర్ణంశిరఃస్మృతం।శిఖాంరక్తసమంవిద్యాత్।క
వచంస్ఫటికప్రభం॥౫౪॥నేత్రంశ్యామనిభంవిద్యాత్।తత్కృష్ణాభంచాస్త్రమీ
రితం। ఏవంశివాంగమాఖ్యాతం। వక్ష్యేభూతాంగవర్ణకాః॥౫౫॥పీతంశు
క్లనిభంరక్తం । కృష్ణంధూమ్రంచపావకం । భూతాంగానాంచవర్ణాని।
సమాసాత్కీర్తితానితత్॥౫౬॥ శ్వేతంరక్తనిభంనీలం। కుంకుమంపీతమం
జనం। కూటాంగానాంతువర్ణాని। సమాసాదుదితానిచ॥ ౫౭॥ జపాపు
ష్పంచకుందాభం। పావకంచైంద్రనీలకం । సిందూరంహరితాలంచ । వి
ద్యాంగానాంచవర్ణకాః॥ ౫౮॥ పీతంశ్యామనిభంరక్తం।కృష్ణంమరకతప్ర
భం। పీతమేతేచషడ్వర్ణాః।శక్త్యంగానాంప్రకీర్తితాః॥ ౫౯॥ స్ఫాటికం
రక్తపీతేచ। శ్యామాభంకాంచనారుణే । సామాన్యాంగానాంచకీర్తి।
తానిషడ్వర్ణకానిచ॥ ౬౦॥ చతుర్భుజంత్రినేత్రంచ। జటామకుటమండితం
సర్వలక్షణసంయుక్తం। సర్వాభరణభూషితం॥ ౬౧॥ త్రిశూలమభయం
సవ్యే। కపాలంవరమన్యకే। హారకేయూరసంయుక్తం । కటకైఃకుండ
లైర్యుతం॥ ౬౨॥ హృదయాద్యస్త్రపర్యంతం । స్వరూపంసౌమ్యమీరి
తం।శేషాద్రౌద్రాఇతిజ్ఞేయా । సర్వేషాంరూపమీరితం॥౬౩॥శివాంగైస్తు
యజేద్దేవం । స్థాపనాదీనిసర్వశః। భూతాంగైరేవషడ్వక్త్రి। పాదాదే
ర్భూతశోధనం॥ ౬౪॥ అణౌనామానిసంయోజ్య । భూతాంగేషుసమా
చరేత్। కూటాంగైశ్చైవ । విద్యాంగైః ప్రాయశ్చిత్తంతుకారయేత్॥
౬౫॥ శక్తీనాంస్థాపనేకాలే । శక్త్యంగైస్తుసమాచరేత్ । అన్యేషాంస

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

ర్వదేవానాం । సామాన్యాంగైశ్చయోజయేత్॥ ౬౬॥ ఏవంషడంగవ్యాఖ్యాతం। విశేషమధునోచ్యతే। కేవలంజ్ఞానజంచైవ। యోగజంభూతజంతతః। ౬౭॥ కామదంచక్రమేణైవ। హృదయంపంచధాభవేత్ । శివాంగంహృదయంయత్తు । తత్కేవలముదాహృతం॥ ౬౮॥ సాంతయాంతసమాయుక్త। మాదివర్గాంతసంయుతం।జ్ఞానజంహృదయంబిందు । నాదయుక్తముదాహృతం॥ ౬౯॥ భూతాంతమనిలోపేతం। తత్వాంతంస్వరసంయుతం। శివశక్తిసమాయుక్తం। యోగజంహృదయంవిదుః॥ ౭౦॥ పంచమంపార్థివోపేతం। ద్వితీయస్వరసంయుతం । బిందునాదసమాయుక్తం। భూతజంహృదయంవిదుః॥ ౭౧॥తత్వాంతంయాంతసంయుక్తం। దశాంతాంతకలాన్వితం। కార్యకారణసంయుక్తం। హృదయంకామదంస్మృతం॥ ౭౨॥ హృదయాదినమోంతంతు । సర్వేషాంసంప్రయోజయేత్।ఈశానంకేవలంవింద్యా । చ్ఛుక్లవర్ణముదాహృతం॥ ౭౩॥ఈశ్వరంజ్ఞానహృదయం । తప్తకాంచనసన్నిభం । యోగజంబ్రహ్మరూపంచ। పీతవర్ణముదాహృతం॥ ౭౪॥ భూతజంచైశ్వరంరూపం । రక్తవర్ణముదాహృతం । సదాశివంకామదంచ । శుద్ధస్ఫటికసన్నిభం॥యజనంకేవలేనైవ । స్థాపనంజ్ఞానజేనతు। ప్రోక్షణంయోగజేనైవ। దీక్షావైభూతజేనతు॥సర్వకర్మవిశేషేణ। కామదేనైవకారయేత్ । అంగభేదమయంప్రోక్తో । మంత్రజాతమథశృణు॥ ౭౭॥

ఇతిశ్రీవాతూలోత్తరతంత్రే । శుద్ధాఖ్యేసహస్రగ్రంథ సంహితాయామంగభేదపటలోష్టమః॥

మంత్రజాతపటలః శ్లోకాః ౫౦

శ్రీశివః॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామిమంత్రజాతవిధింపరం। యస్మాన్మంత్రాశ్చజాయంతేమంత్రజాతమితిస్మృతం॥౧॥తస్మాన్మంత్రమయంలింగంవక్ష్యేసంక్షేపతశ్శృణు । సర్వలోకహితార్థాయసర్వప్రాణిహితాయచ॥ ౨॥సర్వమంత్రప్రసిద్ధ్యర్థంభుక్తిముక్త్యర్థముచ్యతే। గోమయాలేపితేక్షేత్రే। నిమ్నోన్నతవివర్జితే॥ ౩॥శాలిపిష్టాక్తసూత్రేణసూత్రపాతమథాచరేత్। ప్రాచీతం[illegible]పస్తతో[illegible]త్తరాగ్రాస్తథా॥ ౪॥ పం[illegible]యమధ్య

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

స్తాః ప్రాఙ్ముఖాశ్చోత్తరాముఖాః॥షట్పంచాశత్సమాధిక్యకోష్ఠానిద్విశతాని
చ । పశ్చిమాదీంద్రపర్యంతంలింగార్ధంపధికాస్త్యజేత్॥౫॥పశ్చాచ్చత్వారిచ
త్వారివీథ్యాఃకోష్ఠానిమధ్యమే।సరంత్యపార్శ్వద్వితయేషట్షష్ఠానిచలోప
యేత్॥౬॥తదూర్ధ్వపంక్తింసంరక్ష్యతదూర్ధ్వేద్వాదశక్షిపేత్।పార్శ్వయో
రుభయోస్తస్యాద్వేద్వేకోష్ఠానిలోపయేత్॥౭॥తదూర్ధ్వేద్వాదశకోష్ఠానిరక్షే
త్పార్శ్వత్రయంత్యజేత్। తతష్షట్కోష్ఠకంరక్ష్యేత్పార్శ్వయోఃపంచపం
చధా॥౮॥సంలోపయేత్తదూర్ధ్వేచతురక్షేచ్చత్వారిపార్శ్వయోః।షట్కో
ష్ఠానిచసంత్యక్త్వాతదూర్ధ్వేతద్వదాచరేత్॥ ౯॥ తదూర్ధ్వపంక్తిద్విత
యేచతుష్కోష్ఠానిరక్షయేత్ పార్శ్వయోశ్చద్వయోష్షష్ఠాఃకోష్ఠానిచపరిత్య
జేత్॥౧౦॥తతష్షట్కోష్ఠకంరక్షే । త్పార్శ్వయోఃపంచలోపయేత్తదూ
ర్ధ్వేద్వాదశసంరక్ష్యపార్శ్వయోస్త్రిత్రిలోపయేత్॥౧౧॥ తదూర్ధ్వేద్వాద
శంరక్షేద్వేద్వేపార్శ్వేనలోపయేత్।తదూర్ధ్వపంక్తిసంరక్ష్యతతోలింగం
ద్విపంక్తితః॥ ౧౨॥ పంక్త్యోశ్చత్వారిచత్వారికోష్ఠాన్యూర్ధ్వేచరక్షయేత్।
పార్శ్వయోరుభయోశ్శేషట్కోష్ఠానిపరిత్యజేత్॥౧౩॥ఏవంలింగంసమాసా
ద్యబ్రహ్మవిష్ణ్వీశపీఠకం । పట్టికాకంజకంఠాబ్జపట్టికాజ్యప్రదారికాః॥ ౧౪॥
షడంగానిచపీఠస్యక్రమాత్ప్రోక్తానిషణ్ముఖ । మంత్రంన్యాసక్రమంలింగేశ్రు
ణువత్ససమాసతః॥ ౧౫॥ అంగభేదషడంగానిప్రోక్తమంత్రాణివిన్యసేత్।
హృదయంపట్టికాయాంతుశిరఃకంజేశిఖాంగళే॥ ౧౬॥ కవచంకమలేనేత్రం
పట్ట్యామస్త్రంప్రదారికే ప్రోక్తషడంగవిన్యాసో వక్ష్యేహ్యాధారషట్క్ర
మాత్॥౧౭॥కంజస్యచాధఆధారేవాదిసాంతంచతుర్దళేస్వాధిష్ఠానే చష
ట్పత్రేబాదిలాంతంప్రవిన్యసేత్॥ ౧౮॥ మణిపూరేదశదళేడాదిఫాంతంప్రవి
న్యసేత్ । హృదయేద్వాదశదళేకాదిఠాంతంప్రవిన్యసేత్॥ ౧౯॥ ప
ట్యాంకంఠేషోడశకే ఆదివర్గంన్యసేత్తతః । ఆజ్ఞాయాంద్విదళేచోర్ధ్వే
హంక్షంయుగ్మంప్రవిన్యసేత్॥ ౨౦॥ఇత్యేకపంచాశద్వర్ణారుద్రబీజానిము
ఖ్యతః। ఏతానిశివచక్రాణిశక్తిచక్రాణ్యధోచ్యతే । న్యసేత్పూర్ణోదరీచ
స్యాద్విరజాశాల్మలీతథా।లోలాక్షీవర్తులాక్షీచ। దీర్ఘఘోణాసమీరితా।సు
దీర్ఘముఖీగోముఖీస్యాద్దీర్ఘజిహ్వాతథైవచ । కుండోదర్యూర్ధ్వకేశీచతథాని

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized by Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కృతిముఖ్యపి। జ్వాలాముఖీ। తథాజ్ఞే యూపశ్చాదుల్కాముఖీతథా । సత్రి ముఖీవవిద్యాచ। ముఖ్యాస్తావరశక్తయః । మహాకాళీసరస్వత్యౌసర్వసిద్ధి సమన్వితే। గౌరీత్రైలోక్యవిద్యాచ మంత్రశక్తిస్తతఃపరం। ఆత్మశక్తిర్భూత మాతా। తథాలంబోదరీతథా । ద్రావిణీనగరీభూయః ఖేచరీచాపిమంజరీ। రూపిణీవిరజీపశ్చాత్కాలోదర్యపిపూతనా । స్యాద్భద్రకాళీయోగిన్యౌశం ఖినీగర్జినీతథా। కాలరాత్రిఃకుర్దనీచకపర్దిన్యపివాఙ్మయీ। జయాచసుము ఖీశ్వర్యా రేవతీమాధవీతథా।వారుణీవాయవీ ప్రోక్తా।పశ్చాద్రక్షోవిదారిణీ తతశ్చసహజాలక్ష్మీర్వ్యాపినీమాయయాన్వితా। ఏతారుద్రాంగపిండస్థా శ్సిందూరారుణవిగ్రహాః । రక్తోత్పలకపాలాభ్యామలంకృతకరాంబుజాః॥ ఆధారాదిగళాంతంచన్యసేద్వర్ణానిపూర్వవత్॥ ౨౧॥ ఆజ్ఞాయాం తువిశేషోస్తిశక్తిపఙ్క్తిహళేన్యసేత్ । వర్ణాదిదేవతాం స్తత్రపూర్వ వత్పరికల్పయేత్॥ ౨౨॥పట్చక్రాణ్యుదితాన్యేవంమూర్తిమంత్రంప్రవిన్య సేత్ । నాదంలింగేచవిన్యస్య । బిందుమాజ్యప్రదారికే । పట్యాదికంజప ర్యంతం। మకారంవిన్యసేత్క్రమాత్ వృత్తేత్వుకారంవిన్యస్యమకారంకంజ పట్టికే॥ ౨౪॥ సూక్ష్మపంచాక్షరంన్యస్తం స్థూలపంచాక్షరంశృణు నకా రాదియకారాంతంపంచార్ణంతత్రవిన్యసేత్॥ ౨౫॥ పంచాక్షరమిదం ప్రో క్తంషడక్షరమథశృణు తారంలింగేప్రవిన్యస్యపట్టికాయాంనకారకం॥ ౨౬ మకారమూర్ధ్వకంజేతు శికారంవృత్తమధ్యమే అధఃకంజే చవాకార మథపట్యాంయకారకం॥ ౨౭॥

ఏవంషడక్షరంప్రోక్తం షడధ్వంన్యాసఉచ్యతే జగత్యాంభువనా ధ్వానం పదాధ్వానంచపంకజే ॥౨౮॥ వర్ణాధ్వానంచవృత్తేతు క లాధ్వానంచపంకజే తత్త్వాధ్వానంపట్టికాయాం మంత్రాధ్వానంప్ర దారికే ॥౨౯॥ ఏవంషడధ్వనోన్యాస్యే త్సర్వమంత్రాత్మకంశివం సప్త కోటిమహామంత్రై ర్మంత్రితంలింగముచ్యతే ॥౩౦॥ జ్ఞాత్వాసమర్చ యేన్మంత్రం చాన్యథానిష్ఫలంభవేత్। కామికాదిషుతంత్రేషుచాష్టావింశ తిభేదతః ॥౩౧॥ ప్రోక్తాఃమంత్రజాతాని తత్సర్వంవిన్యసేద్బుధః తస్మా త్సర్వప్రయత్నేన మంత్రజాతమిదంమతం॥౩౨॥ ఆదివాలంనవాలంచ కౌ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

మాగంతదనంతరం త్రికోణరయావనంమంత్రంజాతీనాంతదనంతరం॥౩౩॥
బ్రాహ్మణక్షత్రియావైశ్యౌ శూద్రోజాతిరనంతరం స్త్రీపుంనపుంసకంచైవ
శయనంస్థానమాసనం ॥౩౪॥ శుద్ధంమిశ్రంచసంకీర్ణంప్రకృతిర్వికృతిస్మృ
తాః ఏకోనవింశతిర్మంత్రా స్తేషాం లక్షణముచ్యతే ॥౩౫॥ శుద్ధంచా
కారసంయుక్త మాదివాలమితిస్మృతం అష్టబీజ సమాయుక్తంసవాలమి
తీరితం ॥౩౬॥ పంచాక్షరసమాయుక్తం వైశ్యంశూద్రమితిస్మృతం।
స్వాహాకారోభవేన్నారీ ఫట్కారఃపురుషాకృతిః ॥౩౭॥ నమోంతంచై
వషట్కారంనపుంసకమితిస్మృతం । విప్రస్వాహాంతకంప్రోక్తంనృపవైశ్యా
దిసంయుతం॥ ౩౮॥ ఇంద్రాదిశయనస్థానమాసనంమంత్రపీఠకం । శుద్ధ
మేకాక్షరఃప్రోక్తో వేదవర్ణాశ్చ మిశ్రకః॥౩౯॥ సంకీర్ణోబహువర్ణాశ్చప్రతి
విధోమంత్రఈరితః । మంత్రాదౌశీర్షకంప్రోక్తం మంత్రోర్ధ్వే వదనంమ
తం॥ ౪౦॥ మంత్రపార్శ్వేతుబాహూచతస్యాప్యధరసంయుతే । పార్శ్వే
తుచక్షుశ్శ్రోత్రేచచక్షుస్మధ్యేతునాసికా॥ ౪౧॥ తస్యోర్ధ్వేతులలాటంచబిం
దుర్మస్తకమీరితం । నాదోజిహ్వాసమాఖ్యాతాశబ్దంశబ్దమితిస్మృతం॥ ౪౨
వాగ్భవంముఖమిత్యాహుఃకోష్ఠాంతంకంఠఏవచ। పౌరుషంరూపమేవంచ
మంత్రస్యాంతేచపృష్ఠకం॥ ౪౩॥ మంత్రరూపమితిప్రోక్తంమంత్రవాసనము
చ్యతే ॥ మంత్రాణాంవికృతిర్వాసోవాహనంవికృతిస్మృతం॥ ౪౪॥ ప్రకృ
తిర్వర్ణభావశ్చవర్ణవాసోరసజ్ఞకః। జిహ్వావాసనమాస్యంస్యా దాస్యా
ర్ణంబుద్ధివాసనం॥ ౪౫॥ బుధ్యర్ణంహృదయేవాసంహృదయం పిండవాస
నం । పిండార్ణవాసనంనాడీనాడీనాంవాయుగాసనం॥ ౪౬॥ వాయువా
సంచశక్తీనాంశక్తివాసంచవైశివః । శివవాసంచసర్వేషాం మంత్రవాసన
మేవచ॥ ౪౭॥ మంత్రవాసమయంప్రోక్తంమంత్రవాహనముచ్యతే । లింగే
చవిగ్రహేకుంభేవాస్తుపశ్చాచ్చమూలకే॥ ౪౮॥ అన్యకుంభేచవాస్తావయు
క్తంమంత్రస్యవాహనం । ఏవంనవదశప్రోక్తం మంత్రజాతస్యలక్షణం॥
మంత్రజాతమిదంప్రోక్తంమంత్రకీలమథశ్శృణు॥

ఇతిశ్రీవాతూలోత్తర తంత్రేశుద్ధాఖ్యే సహస్రగ్రంథ సంహితా
యాం మంత్రజాతపటలోనవమః॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

కీలకపటలః శ్లోకాః ౫౫॥

శ్రీశివాయ్యనమః॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి మంత్రకీలమథశ్శృణు।
అకీలం కీలమిత్యుక్తం కీలమంత్రం విసర్జయేత్॥ ౧॥ నేత్రే లలాటం వక్షశ్చ
శ్రోత్రేచాస్యంచ నాసికా। పాదబాహూచ దేహశ్చ మంత్రముచ్చార్య తేబు
ధైః॥ ౨॥ అథదీర్ఘాయుతేవృత్తమథదీర్ఘా క్షువృత్త్యపి। అర్ధచంద్రసమా
కారం నాదం మాయాంత నాదవత్॥ ౩॥ గుః శాలింగేషు మాలాయాం మంత్రే
భస్మని పంచసు ఏతాసు శివముద్రాసు శివభక్తిం సమాచరేత్॥ ౪॥ ఆ
త్మీయాన్ వివిధాన్భోగాన్ స్త్రీపుత్రప్రముఖానపి స్వాత్మానం చవిశేషేణ
తేషాంచ వశమానయేత్॥ ౫॥ యోఽభేదం భక్తిహీనత్వాత్ తుకురుతే తేష
మోహతః। శివద్రోహీ స విజ్ఞేయస్సర్వకర్మబహిష్కృతః॥ ౬॥ శైవం చతుర్వి
ధం జ్ఞేయం సమాసాచ్ఛృణు షణ్ముఖ। సామాన్యం మిశ్రకం చైవ శుద్ధం వీరం యు
ధాక్రమం॥ తత్రాదౌ సంప్రవక్ష్యామి శైవసామాన్యలక్షణం॥ ౭॥ శివలింగం
యదా పశ్యేత్తదా కుర్యాత్సమర్చనం॥ ప్రదక్షిణం వా ప్రణతిం దర్శనం వా
ప్రకారయేత్॥ ౮॥ భస్మధారణమాత్రేణ శుద్ధో భవతి సర్వదా॥ ౯॥ శివకీ
ర్తిస్తథాలాపే ప్రీతిమాన్ శివభక్తకే। ఏతేషాం నియతిర్నాస్తి యథాల
బ్ధం సమాచరేత్॥ ౧౦॥ సామాన్యలక్షణం ప్రోక్తం వక్ష్యామి మిశ్రస్య లక్షణం।
శైవంచ వైష్ణవం శాక్తం కౌమారం గాణపత్యకం॥ ౧౧॥ సౌరంచాఖిలదైవ
త్యం పూజనంచ సమాచరేత్। ఏతేషూక్తేషు సర్వేషు తత్తన్మంత్రేణ మిశ్రి
తాన్॥ ౧౨॥ సమ్యగ్భక్తిసమాయుక్తస్సర్వాన్ లింగేన భావయేత్। మిశ్రశై
వమితి ప్రోక్తం శుద్ధశైవమథశ్శృణు॥ ౧౩॥ శుద్ధత్వాచ్ఛివముద్దిష్టాచ్ఛివాఖ్యా
తంహి శైవకం। శుద్ధశైవసమాయోగాచ్ఛుద్ధశైవమితిస్మృతం॥ ౧౪॥ శివే
నోత్పద్యతే శైవం తస్మాజ్జాతశ్శివద్విజః। కామికాదిషు తంత్రేషు చాష్టా
వింశతిషు క్రమాత్॥ ౧౫॥ వేదశాస్త్రాదిసర్వేషు। కృతాభ్యాసో శివవ్రతీ
కర్షణాది ప్రతిష్ఠాంతం। ప్రతిష్ఠాద్యుత్సవాంతకః॥ ౧౬॥ ఉత్సవాదీని ప్రా
యశ్చిత్తాంతం సర్వం సమాచరేత్। మంత్రతంత్రక్రియాముద్రా
న్యాసావాహనకాదిభిః॥ ౧౭॥ ఉపచారైర్బహువిధైర్లింగం సింహాసనే య
జేత్ ... పూజా ద్వైవిధముచ్యతే॥ ౧౮॥ యత్రే

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

చగురుణాలింగే । స్థండిలేస్వయమాత్మని । ఆత్మార్థమిదమాఖ్యాతం।ప
రార్థంచతతశ్శృణు॥ ౧౯॥ గ్రామాదౌస్థాపితేలింగే । యద్వాదేవాదిని
ర్మితే । పరార్థమితివిజ్ఞేయం సర్వప్రాణిహితావహం॥ ౨౦॥ శివద్విజేన
కర్తవ్యాద్విధాపూజేతిచోదితా । అన్యేషాంస్వార్థయజనం । నకు
ర్యాచ్చపరార్థకం॥ ౨౧॥ మోహాల్లోభాచ్చకుర్వీత । రాజ్ఞోరాష్ట్రస్య
దుస్థితిః॥ శివావరణదేవాంశ్చ । సర్వాన్సంపూజయేద్గుహ॥ ౨౨॥పృథక్త్వా
న్నస్థితాన్సర్వా । న్నార్చయేదస్యశైవతాః । మంత్రపిండేన్యాదంభోజ॥
వాసమంత్రస్యభావతః॥ ౨౩॥ ఆవాహనాత్సమాయోగే । లింగపూజాది
కంచరేత్ । మంత్రలింగశరీరంస్యా । త్సఏవపరమశ్శివః॥ ౨౪॥ శుద్ధశైవ
మిదంప్రోక్తం । వీరశైవమథశ్రుణు। ఏకఏవాద్యంచతస్మిన్ సర్వస్మింజగతీ
తలే॥ ౨౫॥ విశేషఈరితేయస్మా ద్వీరఇత్యభిధీయతే । శివేనసహసం
బంధా। చ్చైవమిత్యాద్యుతంబుధైః॥ ౨౬॥ఉభయోస్సంఘటీభావా। ద్వీరశై
వమితిస్మృతం। శివాధారార్పితజీవత్వా। ద్వీరతంత్రసముద్భవాత్॥ ౨౭॥
వీరశైవసమాయోగాద్వీరశైవమితిస్మృతం। వీరమాహేశ్వరంతంత్రం।
జ్ఞాతవ్యంత్రివిధంస్మృతం॥ ౨౮॥ సామాన్యంచవిశేషంచ । నిరాభారంక్ర
మాద్భవేత్ । తత్రాదౌసంప్రవక్ష్యామి । వీరసామాన్యలక్షణం॥౨౯॥ హ
స్తమస్తకసంయోగా । ద్భూతిపట్టస్యధారణాత్ । శివదేహీతివిజ్ఞేయ
స్సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే॥౩౦॥ గురుణాదత్తలింగంతు । సావధానేనధా
రయేత్ । మూర్ధ్నికంఠేభుజేహస్తే । హృత్ప్రలేనాభిమండలే॥ఏతేష్వేకదే
దేశేషు । ధారయేచ్ఛివలింగకం । ఏకకాలంద్వికాలంవా ! త్రికాలంవా
సమర్చయేత్॥ ౩౨॥ గురాలింగేసదాభక్తిం। కారయేద్యశ్శివవ్రతీ॥ వీరసా
మాన్యమాఖ్యాతం । విశేషంచతతశ్శృణు॥ ౩౩॥శివకుంభం సమాసాద్య।
స్థండిలాదిషుపూర్వవత్ । శివకుంభేశివంపూజ్య భక్తానన్నేనతోషయేత్॥
శేషందీక్షోక్తవత్కృత్వా । మలపాశాదిమోచనం । గురుశిష్యం సమా
లోక్య తత్వదేహంవిచింతయేత్॥ ౩౫॥ శివకుంభస్థతోయేనఅభిషించేచ్ఛి
వాణునా । నాదబిందుకళాన్యేత్వా తత్వస్థానేషువిన్యసేత్॥ ౩౬॥ ష
డ్విధ... । ...తత్వస్థా...దేషువిన్యస్య।పంచ

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

బ్రహ్మాణివిన్యసేత్॥ ౩౭॥ మూలమంత్రోపదేశేన । తతోలింగం ప్రదాపయేత్ । శేషాణిసర్వకర్మాణి దీక్షావిధ్యుక్తమాచరేత్॥ ౩౮॥ దేహంప్రాణంసమారోప్య । ప్రాణంలింగేప్రకల్పయేత్। అవినాభావసంయుక్తస్మాదైక్యంప్రకల్పయేత్॥ ౩౯॥ అన్యదృష్టినిపాతంయత్తద్రవ్యం వర్జయేత్ । శుద్ధద్రవ్యంసమాసాద్య । లింగార్పణంతుసమర్పణం॥ ౪౦॥ తివ్రతస్సమాయుక్తో । వీరశైవోపదిశ్యతే । విశేషశైవమాఖ్యాతం। నిరాభారంతతశ్శృణు॥ ౪౧॥ సర్వసంసారసౌఖ్యాని। త్యక్త్వాచిత్తంశివేలయేత్ దండకౌపీనకాషాయ । జటావల్కలధారకః॥ ౪౨॥ ముండీవాశివచిహ్నాని ధారయేదజినాదికం । భిక్షాశీనియతాహార । స్సుఖసంసారవర్జితః॥౪౩ నిరాభారీతివిజ్ఞేయ స్థలంవిద్వత్తమశ్శృణుః । వీరమాహేశ్వరాణాంచ । సామాన్యవ్రతముచ్యతే॥ ౪౪॥ పూర్వోక్తశివముద్రాసు । తద్ధారిషుచసర్వతః । అర్చతఃప్రాణతఃప్రాజ్ఞో । భక్తింకుర్యాద్విశేషతః॥ ౪౫॥ పాపంతేషునకర్తవ్యం। స్వయమేవకదాచన । కృతంపరేణచేత్పాపంనోపేక్షేతకరణైస్త్రిభిః॥ ౪౬॥ బలవాన్రక్షయేత్తత్ర దుర్బలశ్చేద్వ్రజేత్తతః। కరణైస్తుతిహీనశ్చేద్బుద్ధింతత్రననిక్షిపేత్॥ ౪౭॥ స్వీకరోతియథాలింగం। గురుణాదీక్షయానువా। తథాప్రభృతిలింగైక్యమవినాభావయోగతః॥౪౮ దేహంప్రాణేతుసంస్థాప్య ।ప్రాణలింగేతునిక్షిపేత్ । ప్రాణేతు నిక్షిపేల్లింగం । పృథగ్భావంనకారయేత్॥ ౪౯॥ వీరశైవక్రమఃప్రోక్తః । ప్రాయశ్చిత్తవివర్జితః । ప్రాణలింగవ్రతేలుప్తేహస్తఖడ్గాదుదంచయేత్॥౫౦ ముఖంపంకజవచ్ఛింద్యా। ద్వీరభృత్యస్యలక్షణం । యోవాచోత్పాటయేజ్జిహ్వాం । శివనిందారతస్యతు॥ ౫౧॥ త్రిసప్తకులముద్ధృత్య ।రుద్రలోకంసగచ్ఛతి । శుద్ధశైవోవిశేషేణ యత్రయత్రప్రచారణాత్॥ ౫౨॥ శుద్ధోభవతిలోకేషు । ప్రాయశ్చిత్తనిధానతః వ్రతస్యచక్రియాలోపే । నియమస్యవిలాపినే॥ ౫౩॥ గాయత్ర్యష్టశతేనైవ విశుద్ధిమధిగచ్ఛతి । సామాన్యమిశ్రకంచైవ శుద్ధవీరంచతుర్విధం॥ ౫౪॥ తత్సర్వంహిసమాసేన తవప్రోక్తం షడానన । తత్త్వాదికీలకాంతానాం పటలానాందశక్రమాత్ । శైవంశుద్ధాఖ్యతంత్రంచ । కథితంతవసువ్రత॥ ౫౫॥

ఇతి శ్రీవాతూలోత్తరతంత్రే శుద్ధాఖ్యేసహస్రగ్రంథసంహితాయాం మంత్రకీలక పటలోదశమః॥

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi. Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

C-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosh

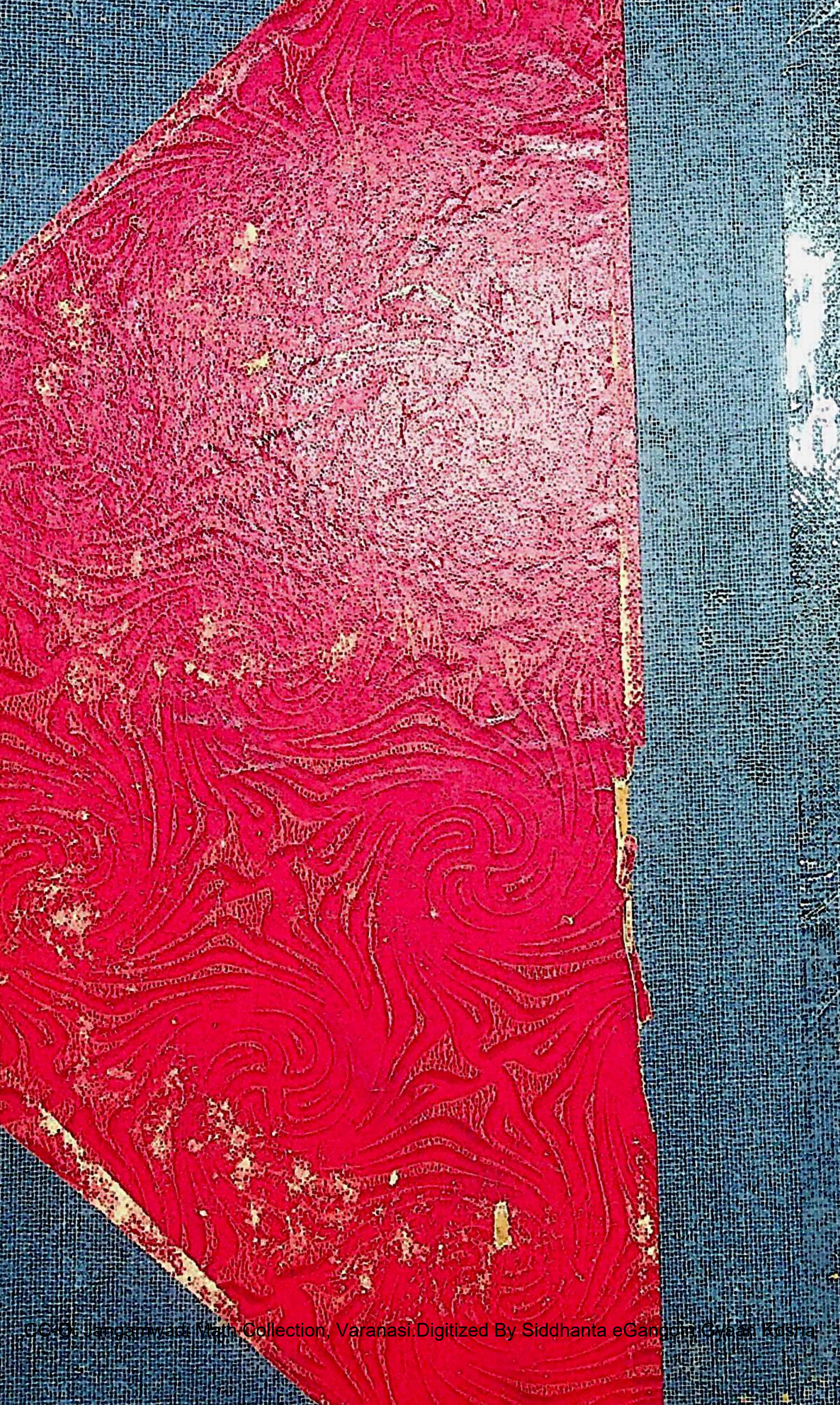
SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY.
Jangamwadi Math, VARANASI.
Acc. No. ~~3874~~ 5476

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

CC-O. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha

CC-0. Jangamwadi Math Collection, Varanasi.Digitized By Siddhanta eGangotri Gyaan Kosha